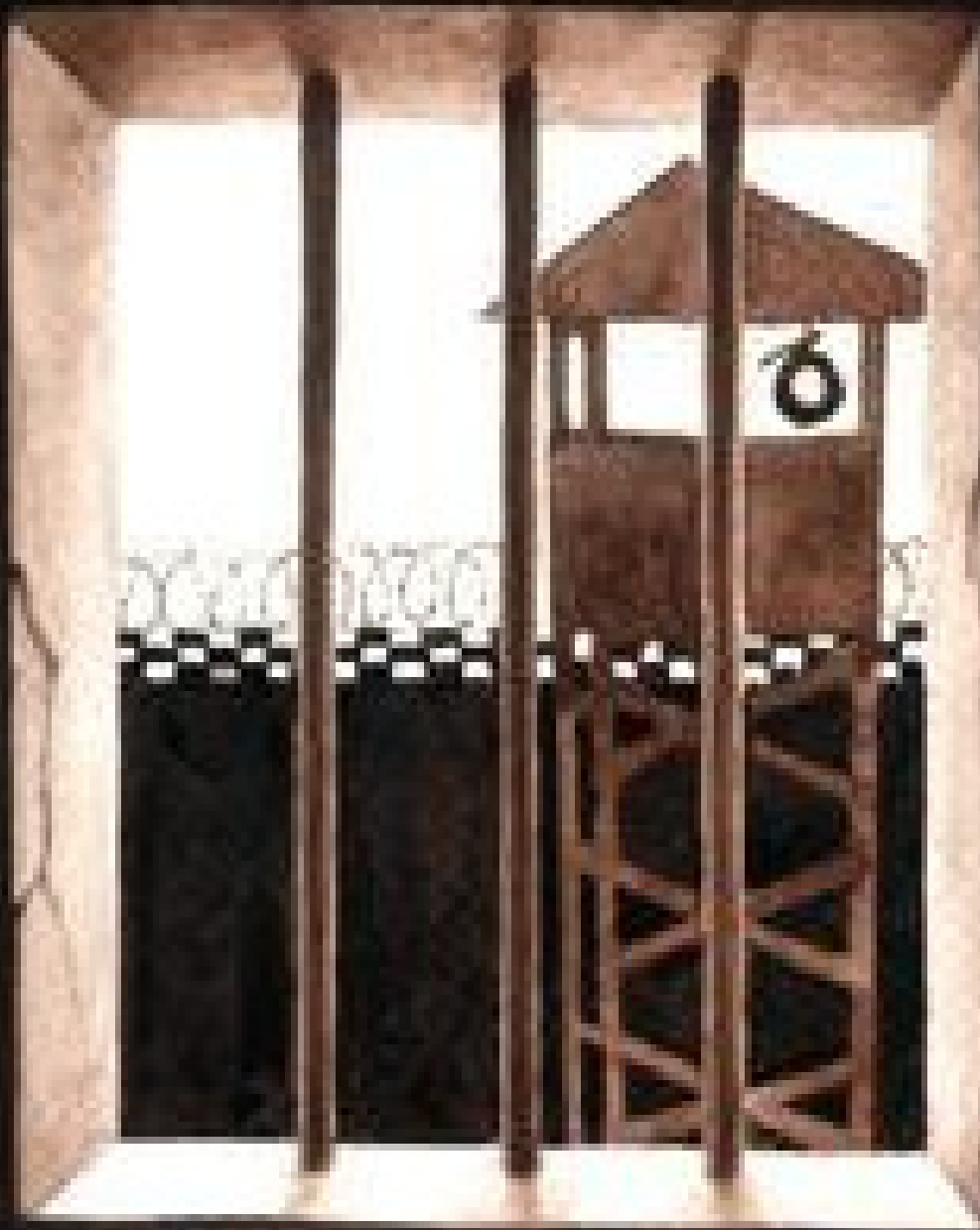

ယမမင်းဥယျာဉ်သို့ အလည်ရောက်ခြင်း

ဂါမဏိ

ယမမင်းဥယျာဉ်သို့ အလည်ရောက်ခြင်း

၁။ ရှေ့ဆက်တွဲမှတ်တမ်းများ

ကိုဝင်းနိုင်ဦး ရေးတဲ့ “လူငယ်တိုင်းရဲ့ မှတ်တမ်းမဲ့မှတ်တမ်းများ” ကိုဖတ်ရတဲ့အခါ ကျနော့်စိတ်ထဲမှာ သူ့လိုပဲ တချိန်က မှတ်တမ်း မတင်ခဲ့ရတဲ့ မှတ်တမ်းတွေကို ဖော်ထုတ်ပေးချင်စိတ် ပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။ ကျနော် မျှဝေချင်တဲ့မှတ်တမ်းတွေက ဂ လေးလုံးမတိုင်ခင် “မဆလ” စစ်အုပ်စုရဲ့ အကျဉ်း စခန်းတွေမှာ ကြံ့ခိုင်တော့တော့ဖြစ်လို့ အခုခေတ်စားလာတဲ့ အသစ်ထွင်အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာနဲ့ ပြောရရင် **Prequel** (ပရီ ကွယ်လ်)၊ ဗမာလိုဆိုရင်တော့ ရှေ့ဆက်တွဲမှတ်တမ်း လို့ ပြောရမယ် ထင်ပါတယ်။

တကယ်ကတော့ ကိုဝင်းနိုင်ဦးမှတ်တမ်းများရဲ့ ပရီကွယ်လ်ရှေ့ဆက်တွဲအခန်းတွေကို နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဟောင်း အတော်များ များကလဲ ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက် စစ်တပ် အာဏာသိမ်းတဲ့နေ့ကစပြီး ဂ လေးလုံးအရေးအခင်း ကာလအထိ တဖန် ဂ လေးလုံး ကာလကနေ ဒီကနေ့အထိ၊ ကျောင်းသားတွေအပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ ထောင်နဲ့ သောင်းနဲ့ ချီပြီး စစ်အစိုးရအဆက်ဆက်ရဲ့ အကျဉ်း ထောင် တွေထဲရောက်ရ ချုပ်နှောင်ခံရ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခံခဲ့ရတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဗမာပြည်ဟာ ကျောင်း သားတွေ အများဆုံး အသတ်ခံရ တဲ့တိုင်းပြည်၊ အများဆုံး အဖမ်းခံရတဲ့တိုင်းပြည် လို့ ပြောရင် ရနိုင်ပါတယ်။

ဂ လေးလုံးမတိုင်မီ ရှေ့ဆက်တွဲမှတ်တမ်းတွေကို ကိုအောင်စောဦး (မိုင်းရာပြည့်၊ ယခု**NLD-LA**)၊ ကိုမောင်မောင်တိတ် (ဦးသန့်၊ အရေးအခင်း၊ ယခု **ABSDF**)၊ ကိုဌေးအောင် (၇၅ ဂျွန်အရေးအခင်း)၊ ကိုခင်မောင်စိုး (၇၅ ဂျွန်အရေးအခင်း၊ ယခု**RFA**)၊ ကိုအေးဝင်း (မိုင်းရာ ပြည့်၊ ယခု လမင်းတရာ **LA**) တို့က ဖော်ထုတ်ရေးသားခဲ့ကြဖူးတယ်။ ဒါ့အပြင် ယခု**RFA** သတင်းထောက် ဦးတင့်ဇော်၊ ကိုအောင်ထက် ခေါ် ဖိုးသံချောင်း (ကျွန်းပြန်၊ ယခု ဗကပ)၊ ကိုစိုးချစ် (ကျွန်းပြန်၊ ယခု ဗကပ)၊ ယခု **KNU** မှ ဖခိုမန်းဦးမောင်၊ ကွယ်လွန်သွားတဲ့ **CRDB** ဦးတင်မောင်ဝင်း၊ ယခု **PLF** ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအေးဆောင်၊ သတင်းစာဆရာကြီး ကြေးမုံဦးသောင်း ခေါ် အောင်ဗလ နဲ့ တခြားနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ဟောင်းတချို့ကလဲ သူတို့ဖြတ်သန်းခဲ့ဖူးတဲ့ ယမမင်းဥယျာဉ်ရဲ့ ရုပ်ပုံလွှာမြင်ကွင်းတွေကို အသီးသီးဖော်ထုတ်တင်ပြပြီးမှတ်တမ်း မှတ်တမ်း တင်ခဲ့ကြတယ်။ အခုမှတ်တမ်းကလဲ ယမမင်းဥယျာဉ်တော်ကြီးထဲ အလည် ရောက်ခဲ့စဉ်က ရခြင်းတကွက်၊ သို့မဟုတ် ဇာတ်ဝင်ခန်းတခန်းကို မိတ်ဆက်တင်ပြသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ စာပေလွတ်လပ်ခွင့် အပါအဝင် ဒီမိုကရေစီအခွင့် အရေးတွေ အပြည့်အဝရတဲ့အခါကျရင်တော့ ယမမင်း ဥယျာဉ်ကြီးရဲ့ ရုပ်ပုံကားချပ်အပြည့်အစုံကို တွေ့မြင်နိုင်လိမ့်မယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

ယခုမှတ်တမ်းကို စနစ်တကျသုသေသနလုပ်ပြီးအချက်အလက်တွေ ပြန်လှန်စစ်ဆေးဖို့ အခြေအနေမပေးတာကြောင့် ဒီဆောင်းပါးမှာ အချက် အလက်တွေ လွဲမှားတာ၊ ကြွင်းကျန်တာရှိရင် စာရေးသူ ကျနော့်တာဝန်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် တချိန်က ထောင်တွင်းအနေ အထားတွေကို ဖြတ်သန်း ခဲ့စဉ်တုန်းကအတိုင်း ပီပီပြင်ပြင် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ခံစားစေချင်တာကြောင့် တချို့စကားအသုံးအနှုန်းတွေ ကြမ်း တမ်းရိုင်းပြသလို ဖြစ်သွားရင်လဲ နားလည်ခွင့်လွှတ်ပေးကြဖို့ ကြိုတင်မေတ္တာရပ်ခံပါတယ်။

၂။ ရေသောက်မြစ်

၁၉၇၅ ခု နှစ်လယ်လောက်မှာ အင်းစိန်ထောင်ထဲ ထိန်းသိမ်းခံထားရတဲ့ ကျောင်းသားဦးရေဟာ ၃၀၀ ကျော်ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီထဲ မှာ ၇၄ ဒီ ဇင်ဘာ ဦးသန့် အရေးအခင်းက ကျောင်းသား ၆၀ ခန့်နဲ့ ၁၉၇၅ ဂျွန် (အလုပ်သမား အရေးအခင်း နှစ်ပါတ်လည်) ရွှေတိဂုံ အရေးအခင်း ကျောင်းသား ၂၈၀ ခန့် ပါဝင်ပါတယ်။ တခြား နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေထဲမှာ ဦးသန့် အရေးအခင်းတုန်းက ဖမ်းဆီးထောင်ချခံရတဲ့ သံဃာ တော် ၁၀ ပါးခန့် ရှိပါတယ်။ ၇၄ မေ-ဂျွန် အလုပ်သမား အရေးအခင်းတွေက ၂၀-၃၀ လောက်ရှိပါတယ်။ ဦးသန့် အရေးအခင်းမှာ စဖမ်းတုန်းက ကျောင်းသားနဲ့ အရပ်သားဦးရေ ၁၀၀၀၀ လောက် အဖမ်းခံခဲ့ရပြီးသံဃာတော်နဲ့ သီလရှင်တွေ အပါး ၅၀၀ လောက်ပါခဲ့ပေမယ့် ၇၅ နှစ်လယ်လောက်မှာတော့ ပြန်မလွတ်ဘဲ နောက်ဆုံးကျန်တာ ခုနပြောသလို ကျောင်းသား ၆၀ လောက်နဲ့ သံဃာ ၁၀ ပါးလောက်ပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ ဦးသန့်အရေးအခင်းဟာ မန္တလေးမှာလဲ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ မန္တလေး ကျောင်းသားတွေကတော့ မန္တလေးထောင်မှာဘဲ ထိန်းသိမ်းခံခဲ့ရတယ်။

ဦးသန့်အရေးအခင်း မဖြစ်မီ ၇၄ ခုနှစ်ထဲမှာ ကမာရွတ်ဂါတ်တဲ မီးရှို့မှုဖြစ်ပြီးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေနဲ့ ကမာရွတ်လှည်းတန်းက အရပ်သား လူငယ်တွေ အဖမ်းခံရသေးတယ်။ အဲဒီအရေးအခင်းကတော့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတဦးကို ခါးပိုက်နှိုက် ဆိုပြီးစစ်အာဏာ ရှင်ဒေါက်တိုင် မဆလ ပုလိပ်တွေက သူတို့ အကျဉ်းအတိုင်း ဖမ်းပြီးမတရားနှိပ်စက်တာကို ကျောင်းသားတွေ မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ရာကနေ ကမာရွတ် ရဲစခန်းကို ကျောင်းသားတွေနဲ့ လူထုတွေက ဝိုင်းဆော်ထည့် မီးရှို့ပစ်လိုက်တဲ့ အမှုဖြစ်ပါတယ်။ ၇၅ ခုနှစ်လယ်မှာတော့ ဒီအမှုကနေကန်ဆုံးကျန်နေပြီး တရားရုံးထွက်နေရတာ ကမာရွတ်က လူငယ်တဦးပဲ ရှိတယ်။ ခံဝန်ချုပ်နဲ့ ပြန်လွှတ်ပေးထားတဲ့ ကျောင်းသား ၃ ယောက်ကိုတော့ ၇၆ မိုင်းရာပြည့် အရေးအခင်းဖြစ်ပြီးနောက်ပိုင်းမှာ ပြန်လည် ဖမ်းဆီးထောင်ချခဲ့တယ်။

၇၅ ဂျွန် (ရွှေတိဂုံ) အရေးအခင်းမဖြစ်ခင် မေလကုန်ပိုင်းလောက်မှာ ပညာရေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေရဲ့ နိုင်ငံတော်ကောင်စီရုံး ခဲပေါက် မှု(ခေါ်) ဝင်ဒီဗီယာ ခဲပေါက်မှုအရေးအခင်းတခု ဖြစ်ခဲ့သေးတယ်။ အဲဒါကတော့ ပညာရေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတွေ မြို့ထဲကနေ ကျောင်းကို ညဘက် အပြန်မှာ ဟံသာဝတီအရိုင်းရှိ နိုင်ငံတော်ကောင်စီရုံး ဂိတ်စောင့်စစ်တပ်က မိုက်မိုက်ရိုင်းရိုင်း ရန်စစ်ကားပြီး ပြဿနာရှာ ရိုက်နှက်လို့ ကျောင်းသားတွေ မကျေမနပ်ဖြစ်ရာကနေ အဆောင်မှာလူပြန်စု နိုင်ငံတော်ကောင်စီရုံး ဂိတ်တံခါးနဲ့ ကင်းတဲကို ခဲနဲ့ဝိုင်းထုတဲ့ အမှုဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီကိစ္စကြောင့် နောက်ပိုင်းမှာ ပညာရေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသား ၁၀ ယောက်ကျော်ကို ဖမ်းဆီးထောင်ချခဲ့ရာမှာ အများစု ဟာ ရွှေတိဂုံ အရေးအခင်းမှာလဲ အမှုတွဲပါကြတယ်။

၇၅ ဂျွန် အရေးအခင်းဟာ ၇၄ မေဂျွန် အလုပ်သမား အရေးအခင်းရဲ့ နှစ်ပါတ်လည်အဖြစ် လှုပ်ရှားတာဖြစ်တဲ့အတွက် ကျောင်း သားသပိတ် သာမက အလုပ်သမားသပိတ်တွေလဲပါတဲ့ အထွေထွေသပိတ်ကြီး ဖြစ်ဖို့ ရည်ရွယ်ဦးတည်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီမှာ ကျောင်းသား သပိတ်က အစပိုင်းမှာ

ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမ၊ နောက်ပိုင်းမှာ ရွှေတိဂုံဘုရားကို သပိတ်စခန်းဖွင့်ခဲ့ပြီးနောက်ဆုံး ရွှေတိဂုံဘုရားပေါ်မှာပဲ ပြိုင်ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရလို့ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်း လို့လဲ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြတယ်။ အလုပ်သမားတွေကတော့ မိမိတို့ စက်ရုံအလုပ်ရုံတွေအလိုက် သပိတ်စခန်း တွေ ဖွင့်ခဲ့ကြပြီးအဲဒီကနေပဲ ပြိုင်ဖမ်းဆီးခံကြရတယ်။ ၇၄ အလုပ်သမား အရေးအခင်းလောက် စက်ရုံအလုပ်ရုံပါဝင်မှုမများခဲ့ဘဲ မှတ်မိသ လောက် အင်းစိန် မီးရထားစက်ခေါင်းအလုပ်ရုံ၊ ဘီပီအိုင် ဆေးဝါးလုပ်ငန်းစက်ရုံ၊ ရွှာမသံမဏိစက်ရုံ၊ အလုံသစ်စက်တွေနဲ့ မီးခြစ်စက် တို့ပါပဲ ကြတယ်။ ၇၅ ဂျွန်အရေးအခင်းဟာ ရန်ကုန်တွင်သာမက မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ မကွေးကောလိပ်နဲ့ မော်လမြိုင်ကောလိပ် တို့မှာလဲ ဖြစ်ခဲ့တယ်။

၇၆ မတ်လနဲ့ ဇူလိုင်လတွေမှာ မိုင်းရာပြည့် အရေးအခင်းအမှုနဲ့ ကျောင်းသား ၁၀၀ နဲ့ ၂၀၀ ကြား အင်းစိန်ထောင်ထဲ ထပ်ဝင်လာ တယ်။ ၇၆ မိုင်းရာပြည့် မဖြစ်ခင်လေးမှာဘဲ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဝင်းထဲ အရေးအခင်းငယ်တခု ဖြစ်ခဲ့သေးတယ်။ ကျောင်းလခနဲ့ အဆောင်လခ တွေတိုးတာကို အကြောင်းရုံပြုပြီး ကျောင်းသားတချို့က သပိတ်မှောက်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ကြတယ်။ သူတို့က ကျောင်းဝင်းထဲ တညလောက် အဆောင်တွေရှေ့ ကြေးကြော်သံအော် လူပေမဲ့ ကျောင်းသားအများစုကြီးက မိုင်းရာပြည့်အတွက် စိစဉ်ပြင်ဆင်ထားပြီးဖြစ်လို့ အဲဒီ လှုပ်ရှားမှုမှာ မပါဝင်ကြဘဲ သပိတ်ဖြစ်ရေး ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားမှုမအောင်မြင်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် နောက်ပိုင်းမှာ စစ်အစိုးရက ဒီလှုပ်ရှားမှုကို ခေါင်းဆောင် တယ်လို့ စွပ်စွဲပြီးကိုမြင်လို့ (ဆေး ၁၊ အင်းတော်၊ ယခုအမေရိကန်နိုင်ငံ) ကိုသာဒွန်းအောင် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ တက္ကသိုလ်၊ ကျောက်တော်၊ ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ကိုစောသိန်းမောင် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ တောင်ကုတ်၊ ရခိုင်အမျိုးသား) နဲ့ ကိုနေဒွန်းအောင် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ပျဉ်းမနား) တို့ ၄ ယောက်ကို မိုင်းရာပြည့် အမှုပါဝင်ပြီး ထောင်ချခဲ့တယ်။ ၁၉၇၆ ခု မိုင်းရာပြည့် မှာ ရန်ကုန်နဲ့ အင်းစိန်မှာသာမက မန္တလေး၊ တောင်ကြီး၊ မကွေး၊ ပုသိမ်မြို့တွေမှာလဲ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုတွေ ဖြစ်ခဲ့သေးတယ်။ ပုသိမ်မှာ မတ်လ ဒုတိယပတ်အတွင်း အဆောင်ကြေး ကျပ် ၁၂၀ ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လှုပ်ရှားမှုတခု ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဆရာနဲ့ ကျောင်းသား ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး အဆင်ပြေသွားကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ မတ် ၂၃ ရက် ရန်ကုန်မှာ မိုင်းရာပြည့် အရေးအခင်း ဖြစ်ပွားပြီးတဲ့နောက် ပုသိမ်ကောလိပ်က လှုပ်ရှားမှုမှာပါဝင်တဲ့ ကျောင်းသားတွေကို နိုင်ငံရေးနဲ့ ဆက်နွယ်တယ်ဆိုပြီး ပုသိမ်ထောင်မှာပဲ ထောင် ၂ နှစ်၊ ၃ နှစ်စီ ချလိုက်တယ်။ ပါဝင်သူတွေကတော့ မှတ်မိသလောက် ကိုစိုးထိုက် (မြောင်းမြ၊ ကဗျာဆရာစိုးအိမ်၊ နဝတ ခေတ် ထောင်ထပ်ကျ၊ ယခုကျူးရင်ဆရာ)၊ ကိုထွန်းဝေ (မြောင်းမြ၊ ကဗျာဆရာစိုးသစ်၊ နဝတခေတ် ထောင်ထပ်ကျ၊ ယခုကျူးရင်ဆရာ)၊ ကိုဝင်းမြင့် (မြောင်းမြ၊ ကဗျာဆရာမြေနု)၊ ကိုခင်မောင်စိုး (မြောင်းမြ)၊ ကိုတင့်ရှိန် (မြောင်းမြ)၊ ကိုဝင်းမြင့် (မြောင်းမြ)၊ ကိုစိန်ဝင်းမောင် (ပေါင်းတည်)၊ ကိုသန်းဝင်း (ပုသိမ်၊ ကဗျာဆရာ အောင်ဝေး) တို့ဖြစ်ကြတယ်။ ကျောင်းသားမဟုတ်တဲ့ အရပ်သား၊ သို့မဟုတ် ဝန်ထမ်းဖြစ်ပါစေ ကျောင်းသားအရေးအခင်းနဲ့ ထောင်ကျလာသူအားလုံးကို ထောင်ထဲမှာ ကျောင်းသားလို့ဘဲ သတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ် ကြတယ်။

၇၆ နှစ်လယ်လောက်မှာ ဗိုလ်ကျော်ဇောတော့ခိုမှီးခေါင်းစားစောင် ထုတ်ဝေမှုတို့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျောင်းသား၊ ဝန်ထမ်း၊ စစ်သားနဲ့ အရပ်သားတွေ ၂၀ ကျော်၊ ၃၀ လောက် ထောင်ကျလာတယ်။ ၁၉၇၈ ခု နှစ်လယ်မှာ စက်မှုတက္ကသိုလ် သပိတ်မှောက်ဖို့ ကြိုးစား တာ မအောင်မမြင်ဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားတွေ၊ ကျောင်းပြီးထားတဲ့ ကျောင်းသားဟောင်းတွေနဲ့ ဗကပယူဂျီ လိုစွပ်စွဲခံရသူတွေ ထောင်ထဲ ရောက်လာတယ်။

အခုမှတ်တမ်းမှာ အရေးအခင်းကာလ လှုပ်ရှားမှုတွေနဲ့ အဖမ်းခံရခါစ စစ်ကြောရေးကာလ နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းမှုတွေ ပါဝင်မှာမဟုတ် ပါဘူး။ ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခံရပြီးနောက်ပိုင်း ထောင်တွင်းအဖြစ်အပျက်တွေကိုသာ အဓိကမှတ်တမ်းတင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသားသပိတ် တွေအကြောင်း အဲဒီတုန်းက ဦးစီးဦးဆောင်ခဲ့သူတွေ ပြန်ရေးတာ ပိုပြည့်စုံမှန်ကန်ပါလိမ့်မယ်။ ထူးခြားချက်အနေနဲ့ ကတော့ ဦးသန့်အရေး အခင်းမှာ အဖမ်းခံရတဲ့ ကျောင်းသားတွေကို နိုင်ငံရေးပုဒ်မတွေသာမက ရာဇဝတ်မှုပုဒ်မတွေပါ အမျိုးမျိုးတင်ပြီး စုစုပေါင်းပုဒ်မ ၅၀ ကျော်နဲ့ ထောင်ချခဲ့သလို ၇၅ ဂျွန်အရေးအခင်းမှာလဲ အလားတူဘဲ ခိုးမှုအပါအဝင် ပုဒ်မမျိုးစုံ ၁၀ ခုလောက်နဲ့ ထောင်ချခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဦးသန့် အရေးအခင်းမှာ ဖမ်းဆီးထောင်ချခံရတဲ့ သံဃာတော်တွေဟာ အခုနဝတကြံအဖွဲ့အဖွဲ့အစည်းလိုမဟုတ်ဘဲ သဗ္ဗင်္ဂရုံခွင့်၊ အာရဏ်ဆွမ်းဘုန်းပေးခွင့်၊ ဝိနည်း နဲ့ အညီနေခွင့်တွေ ရခဲ့ကြတယ်။

၃။ ပဏာမအခင်းအကျဉ်း

၁၉၇၅ ခုနှစ်လယ်မှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို အင်းစိန်ထောင်ထဲက နှစ်ထပ်အိပ်ဆောင်ကြီးတွေ ဖြစ်တဲ့ အဆောင် ၃၊ ၄ နဲ့ ၅ တို့မှာ သီးသန့်ထားပါတယ်။ သီးသန့်ဆိုတာက နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေချည်း သီးသန့် နေရပြီး ရိုးရိုးရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေနဲ့ ရောမ ထားတာကို ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။ အဆောင်ကြီး သုံးဆောင်အပြင် စစ်ကြောရေးကာလမှာနဲ့ တခြားထူးခြားတဲ့ အခြေအနေတွေမှာ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတွေထားတဲ့ တိုက်တွေကတော့ အဓိကအားဖြင့် ၄ တိုက် (၄ ရှည် ၁၈ ခန်း၊ ၄ တို ၁၂ ခန်း) နဲ့ ၅ တိုက် (၂၂ ခန်း) တို့ဖြစ်ပါတယ်။ ၆ တိုက်ကတော့ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတွေအတွက် ပြစ်ဒဏ်တိုက်ဖြစ်ပြီး ၁၀ ခန်း ရှိပါတယ်။ အမှောင်တိုက်၊ သို့မဟုတ် အလုံတိုက်လို့လဲ ခေါ်တယ်။ တိုက်သစ် (အခန်း ၁၀ ခန်း) ကတော့ အင်းစိန်ထောင်ထဲက စစ်ထောက်လှမ်းရေး ရုံးဝင်းအတွင်းမှာရှိပြီး အရေးကြီး နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတွေ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်ကြီး အကျဉ်းသားတွေနဲ့ တခြားအရေးကြီးအကျဉ်းသားတွေကို စစ်ကြောရေး လုပ်စဉ်၊ ဒါမှမဟုတ် တခြားအကြောင်းတခုခုအရ ကာလတခု ထားတဲ့တိုက် ဖြစ်ပါတယ်။

၁ တိုက်၊ ၂ တိုက် (ရင်ကွဲတိုက်) နဲ့ ၃ တိုက်ကတော့ လိုအပ်ရင်လိုအပ်သလို နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ ထားတတ်ပေမဲ့ ယေဘုယျ အားဖြင့် ၁ တိုက် (၁၀ ခန်း) မှာ မိန်းမလျာ (အခြောက်တွေ၊ ထိုစဉ်ကအခေါ်အဝေါ်အရမတ်တွေ) ထားတတ်ပြီး၊ ၃ တိုက် (၁၀ ခန်း) က တော့ စောစောပိုင်းတုန်းက “ညမီး” လို့ခေါ်တဲ့ ညဘက်မှာ တထောင်လုံးအတွက် ထမင်းချက်ဖိုကြီးဆင်းရတဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေ ထားပြီး နောက်ပိုင်းမှာတော့ ငွေထိုးနိုင်တဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသား သူဌေးကြီးတွေ အထူးအခွင့်အရေးအပြည့်နဲ့ထားတဲ့ ပိုက်ဆံတိုက်ဖြစ်သွားပါတယ်။ ၂ တိုက် ခေါ် ရင်ကွဲတိုက် (အခန်း ၆၀) ကတော့ ကြိုးတိုက်အဖြစ်လဲသုံး၊ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေအတွက် ပြစ်ဒဏ်တိုက်အဖြစ်လဲ လိုရင်သုံး၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ တခြား တိုက်တွေမှာထားဖို့ နေရာမရှိရင်လဲသုံး နဲ့ စွယ်စုံသုံး ဖြစ်ပါတယ်။ ထောင်ဆေးရုံဝင်းထဲမှာ လက်ပံးတိုက် (ခေါ်) အနုတိုက် (၁၀ ခန်း) လဲရှိသေးတယ်။ အဲဒီမှာတော့ အကျဉ်းသားတွေထဲက ကိုယ်ရေးပြားရောဂါသည်တွေနဲ့ ရူးသွားသူတွေ ထားတတ် ပါတယ်။ ၆ တိုက်နဲ့ တိုက်သစ်ကလွဲပြီး ကျန်တဲ့တိုက်တွေနဲ့ အိပ်ဆောင်ကြီးတွေဟာ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ်က ဆောက်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

၆ တိုက်မှာ ပြတင်းပေါက်ငယ်လေး တခုကလွဲပြီး အလုံပိတ်ထားတယ်။ သစ်သားတံခါးနှစ်ထပ်နဲ့ ပိတ်ထားလို့ အလင်းရောင် အပြည့်အဝ မရသလို ရင်ကွဲတိုက်ကလဲ ပြတင်းပေါက်ငယ်လေး တခုသာပျံ့ပြီး အလုံပိတ်မထားပေမယ့် သံတိုင်တံခါးက တိုက်အတွင်းအလယ်လမ်း ဘက်လှည့်ထားလို့ အလင်းရောင် အပြည့်အဝမရနိုင်ဘဲ အမြဲတမ်း ခပ်မှောင်မှောင် ဖြစ်နေပါတယ်။ ကျန်တဲ့တိုက်တွေကတော့ အခန်းတံခါးတွေကို တိုက်ရှေ့ဝင်းဘက် လှည့်ထား လို့ လင်းလင်းချင်းချင်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ၂ တိုက်နဲ့ ၄ တိုက်ဟာ မိုးမလုံဘဲ မိုးရာသီမှာ မိုးရေတွေ စိမ့်ဝင်စီးကျနေတတ်ပြီးတနှစ်ပတ်လုံး စိုစိုထိုင်းထိုင်း ဖြစ်နေလေ့ရှိတယ်။ တိုက်သစ်ကတော့ အခန်းထဲမှာပဲ ရေချိုးခန်း၊ အိမ်သာခန်းတွေ ရှိတဲ့ အပြင် တိုက်ရှေ့ မြေကွက်လပ်လေးနဲ့ပါ သီးသန့်တဲ့ထားပေးလို့ တိုက်တွေထဲမှာ အဆင့်အမြင့်ဆုံးလို့ ပြောနိုင်ပေမဲ့ လူမတွေ့ရဘဲ အမြဲပိတ်လှောင်ခံထားရတယ်။

အင်းစိန်ထောင်ဘေးက တွဲဘက်ထောင် (ယခု သီးသန့်ထောင် လို့ခေါ်ပါတယ်) မှာလဲ အဓိကအားဖြင့် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ ထားတတ် ပါတယ်။ အဲဒီမှာ နှစ်ထပ် အိပ်ဆောင် နှစ်ဆောင် (ထောင်မကြီးက အိပ်ဆောင်တွေထက် ငယ်တယ်)၊ တထပ်အိပ်ဆောင် တဆောင်၊ အဆောင်ငယ်တလုံးနဲ့ တိုက်တတိုက် (၁၀ ခန်း)ရှိပါတယ်။ လုံးချင်းအိမ်လေးတွေလဲ သုံးလုံးလောက်ရှိတယ်။ ဗိုလ်ကြီးအုံးကျော်မြင့်တို့အမှုတုန်းက ဗိုလ်ကြီးအုံးကျော်မြင့်ဟာ တွဲဘက်တိုက်မှာနေခဲ့ရပြီးဗိုလ်ချုပ်ကြီးတင်ဦး (ယခု **NLD** ဒုဥက္ကဋ္ဌ) ကတော့ တွဲဘက်ထောင် လုံးချင်း အိမ်လေးတလုံးမှာ နေခဲ့ရတယ်။ အမျိုးသမီး နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ နေရတဲ့အဆောင်နဲ့ တိုက်တွေကိုတော့ ကောင်းကောင်းမသိပါ။ ထောင်မကြီးထဲက ၆ ဆောင်နဲ့ ဂဠုန်ဦးစောအဖွဲ့အတွက် ဆောက်တယ်လို့ဆိုတဲ့ ၇ ဆောင်မှာ ထားတယ်ဆိုတာလောက်ဘဲ ယေဘုယျ သိရပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက အထိန်းသိမ်းခံ ကျောင်းသူတွေဖြစ်တဲ့ ဦးသန့် အရေးအခင်းက ငွေးငွေဝင်း (အထက)၊ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းက နန်းခင်ထွေးမြင့် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ဖါးအံ၊ ယခု **NLD** လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်)၊ နန်းရွက်နု (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ယခု **SSA**-တောင်ပိုင်း ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ်) နဲ့ တည်မြဲဖဆပလ ဝန်ကြီးဟောင်းဦးဗဆွေ ရဲ့ သမီးသုံးယောက်၊ တပ်မဟာများ ဟောင်း ကာနယ်ကြည်ဝင်းရဲ့ သမီးနှစ်ယောက်၊ ဦးသန့်ရွှေတိဂုံ နှစ်မှုတွဲက မစုစုမာ (အလကကျောင်းသူ)၊ အပါအဝင် တခြား ရွှေတိဂုံအရေးအခင်း ကျောင်းသူများ၊ ၅၅ ဇွန်အလုပ်သမားသပိတ် နှစ်ပတ် လည်လုပ်ရှားမှုက ဘီပီအိုင်စက်ရုံအလုပ်သမား ၃ ယောက်နဲ့ **PDP** က တင်မာလာ တို့ရှိကြတယ်။ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းကျောင်းသူတွေ အများ ဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ ဦးသန့်အရေးအခင်းတုန်းက ကျောင်းသူတွေ အဖမ်းခံရတာများပေမဲ့ ၃-၄ လအကြာမှာ ငွေးငွေဝင်းကလွဲလို့ အားလုံးပြန် လွတ်သွားခဲ့ပါတယ်။ မှိုင်းရာပြည့်က မလမြိုင် (အထကကျောင်းသူ၊ ကိုတင်မောင်ဦး၏ညီမ၊ ချင်းအမျိုးသမီး) နဲ့ အင်းစိန် ဂျီတီအိုင်ကျောင်းသူ မသက် (ခုံစီနပ်စိန်) တို့ကိုတော့ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ချပြီးနောက် သာယာဝတီထောင်ကို ပို့လိုက်တယ်။

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို သီးသန့်ထားတယ် ဆိုပေမယ့် တချို့ကျတော့လဲ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဆောင်မှာ ထားတာတွေ လဲရှိတယ်။ ၁၉၇၅ နှစ်ကုန်ပိုင်းလောက်မှာ မဆလပါတီဌာနချုပ်က စာရေးဝန်ထမ်း ကိုသောင်းဦး ဆိုသူ ခေါင်းဆောင်တဲ့ အလံနီနွယ်တချို့၊ လျှို့ဝှက်နိုင်ငံရေးပါတီ ထောင်တဲ့အမှု၊ ကိုထွန်းအောင်ကျော် (ခေါ်) ဘဲဖြူ (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ **ABSDF** ရဲ့ပထမဆုံးဥက္ကဋ္ဌ) ခေါင်း ဆောင်တဲ့ ဖောက်ခွဲရေးသင်တန်းဆင်း ကျောင်းသားအလုပ်သမားအဖွဲ့တို့အမှုနဲ့ ၁၉၇၆ ခုမှာ ခိုင်မိုးလင်း **ALP** အဖွဲ့ချင်းပြည်နယ်ထဲ တိုက်ပွဲဖြစ် ဖမ်းမိလာတဲ့အမှုတွေမှာကျတော့ တရားရုံးက စီရင်ချက်ချပြီးတာနဲ့ အများစုကို ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဆောင်ကို ပို့လိုက်တယ်။ ဒါကြောင့် ထောင်တွင်း နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုပင်မရေစီးကြောင်းထဲ မပါနိုင် ခဲ့ကြပါ။ ၁၇၀ နဲ့ ထောင်ချထားတဲ့ တချို့သော ကွန်မြူနစ် ပါတီလူတွေ၊ လူတွေလဲ ရာဇဝတ်ဆောင်မှာဘဲ ထားတာရှိသလို တချို့ကျတော့လဲ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသား သီးသန့်အဆောင် မှာ ထားတယ်။

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ သီးသန့်ထားတဲ့အဆောင်မှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားမဟုတ်တဲ့ တိုင်ဝမ် ငါးမိုးသင်္ဘောသားတွေ၊ ထိုင်းငါးမိုး သင်္ဘော သားတွေ ထားတာလဲ ရှိတယ်။ အဆောင်တွေနဲ့ တိုက်တွေက နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ ထမင်းကျွေး၊ မိလ္လာချ၊ ရေချိုးထုတ် စတဲ့ ဝေယျာဝစ္စတွေ လုပ် ပေးဖို့ လုံချည်ပြာဝတ် နှစ်ကြီးရာဇဝတ် အကျဉ်းသားတွေ (အများစုကလူသတ်မှု) ကို နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အဆောင်မှာ အခန်းတခန်း ထားပေးထား တယ်။ အဲဒါတွေကလွဲရင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားနဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေ ရောမထားပါ။

အဲဒီတုန်းက နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ စားရတာက လုံးတီးဆန်ထမင်း၊ မနက်ပိုင်း ကုလားပဲဟင်းရည်ကျ နဲ့ ငယ်စားစားကြော်၊ ညနေပိုင်း ဟင်းရွက်ပြုတ်ဟင်းရည်နဲ့ ငယ်စားစားကြော်တို့ ဖြန့်ပြီး ချက်ပြုတ်ရာမှာပါတဲ့ ရေပေါ်ဆီဟာ အကျဉ်းသားတွေဆီ ရောက်မလာတတ်ပါဘူး။ ငယ်စားစား ဆိုတာကလဲ ဆီပုလွန်အဆင့် လောက်ပဲဖြစ်တယ်။ တပတ်မှာတခန့် အသားဟင်း ကျွေးတယ်။ ကိုက်မရတဲ့ အသားတုံး၊ သို့မဟုတ် အသားမပါတဲ့ ဝက် ဆီတုံးပြုတ်၊ သို့မဟုတ် ငါးကြော်၊ သို့မဟုတ် ဘဲပြုတ်နှစ်လုံး ရတယ်။ တိုက်တွေမှာ ကျွေးတဲ့ ပဲဟင်းက ပိုပျစ်လေ့ရှိတယ်။ ဟင်းရွက်ပြုတ်ကိုတော့ အ မှိုက်ပြုတ် လို့ခေါ်တာ ပိုသင့်တော်မယ်ထင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မြက်ပင်တွေ၊ အမျိုးအမည်မသိ အပင် တွေသာမက ဖိနပ်သံကြီးတို့၊ တီကောင် တို့၊ ပိုးဟပ်တို့လဲ မကြာခဏပါလာတတ်လို့ဖြစ်ပါတယ်။ တပတ်တခါ တနင်္ဂနွေနေ့ မှာ ရေဆေးကြမ်း မတ်ခွက်တခွက် သောက်ရတယ်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်း သားနဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေ ရိက္ခာနှုန်း အတူတူဖြစ်ပါတယ်။ ထိုစဉ်အခါက နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း အစ်နေ့မှာ အပြင်က အစွလာမ်ဘာသာရေးအဖွဲ့ အစည်းတွေက တထောင်လုံးကို ဆီနစ်ပြီး နူးအိနေတဲ့ အမဲနပ်ဟင်းကျွေးတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ နေ့ကြီးရက်ကြီးတွေမှာတော့ ဘယ်ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘယ်လူပုဂ္ဂိုလ်ကမှ တထောင်လုံးကို အလှူပေးကျွေးမွေးတာမတွေ့ခဲ့ဖူးပါ။ တနှစ်မှာတော့ ခရစ်ယာန်အဖွဲ့တဖွဲ့က ခရစ္စမတ်နေ့မှာ တထောင်လုံးကို ကွေကာအုတ် တကြိမ်တိုက်ဖူးတယ်။

ထောင်ဆေးရုံတက်နေတဲ့ အကျဉ်းသားတွေကိုတော့ ဆန်ဖြူထမင်းနဲ့ အသားဟင်း နေ့စဉ်ကျွေးတယ်။ ဆေးရုံမတက်ရပေမဲ့ ဆေးမှူး၊ ဝါဒါက နို့စား၊ ဆန်ပြုတ်စား ဓါတ်စာ သတ်မှတ်ပေးရင် နွားနို့နဲ့ သကြား၊ ဆန်ပြုတ်နဲ့ သကြားရတယ်။ အိပ်ဆောင်တွေမှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတဦးကို ခြင်ထောင် တလုံး၊ အုန်းဆံမွှေယာတခု၊ အိပ်ရာခင်း တထည်၊ ဝှမ်းစောင် တ ထည် ထုတ်ပေးပြီး မျက်နှာသုတ်ပုဝါငယ် တထည်၊ မျက်နှာသုတ်ပုဝါအကြီး၊ သို့မဟုတ် ရေလဲပိုင်း တထည်နဲ့ ထောင်ပုံစံ အင်္ကျီ-လုံချည်အဖြူ တွေကတော့ တနှစ်တခါ ရတယ်။ တပတ်တခါ လက်နှစ်ဆစ် လောက်ရှိတဲ့ ပျော့ပြုပြ တို့ဟူးတုံး ဆပ်ပြာကြမ်း၊ သို့မဟုတ် ဆင်ချေးတုံး ဆပ်ပြာ ကြမ်း တခဲနဲ့ ဆံပင်လိမ်းဖို့ဆိုပြီးအုန်းဆီ ပင်နယ်စလင် တပုလင်းစာ ထုတ်ပေးတယ်။ ဒါဟာ ၁၉၇၅ ခု တုန်းကအခြေအနေသာ ဖြစ်ပါတယ်။

အင်းစိန်ထောင်မကြီးထဲက အိပ်ဆောင်တွေမှာ တထပ်ကို အခန်းကြီး ၄ ခန်း၊ တဆောင်ကို ၈ ခန်းရှိတယ်။ အခန်းကြီးတခန်းမှာ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသား ၂၀ ကနေ ၄၀ လောက်အထိ ထားတယ်။ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဆောင်တွေမှာတော့ အခန်းကြီးတခန်းကို လူ ၂၀၀ က နေ ၃၀၀ လောက် အထိ ထားတယ်။ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားဆောင်တွေမှာ အပေါ်ထပ်အခန်းကြီးတချို့ကို အခန်းငယ်တွေအဖြစ် ကန့်ထားပြီး အကျဉ်းသားတယောက်ကနေ ၁၀ ယောက်အထိ ထားတတ်တယ်။ အောက်ထပ်မှာ သံမန်တလင်းခင်းပေါ်ကုတင်လေးတွေနဲ့ အိပ်ရပြီး အပေါ် ထပ်မှာတော့ သစ်သားကြမ်းပြင်ပေါ်မှာဘဲ

အိပ်ရတယ်။ တိုက်တွေမှာတော့ သံမဏိတံလင်းခင်းဖြစ်ပြီးတခန်းကို ၄-၅ ယောက်က ကြမ်းနဲ့ အိပ်ရတယ်။ အစောပိုင်းတုန်းက ၅ တိုက်မှာ သစ်သားကြမ်း ခင်းဖြစ်ပြီး ၄ တိုက်မှာ သစ်သားကွပ်ပျစ်လေး တခုရှိတယ်။ ဦးသန့် အရေးအခင်း တုန်းကတော့ ဖမ်းလာတဲ့လူ တအားများလို့ ပုံမှန်အားဖြင့် လူ ၃-၄ ယောက်ဘဲ ထားလေ့ရှိတဲ့ တိုက်ခန်းတွေမှာ လူ ၂၀-၂၅ လောက်ထိထည့် ခဲ့တယ်။

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဆောင်တွေမှာ သတင်းစာဖတ်ခွင့်ရတယ်။ ရေဒီယိုနားထောင်ခွင့် တော့မရှိပါ။ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဆောင် တွေမှာတော့ ရေဒီယိုနားထောင်ခွင့် တချို့ရကြတယ်။ မဆလ စစ်အစိုးရရဲ့ တိုက်ရိုက်ချုပ်ကိုင်မှုအောက်မှာ ထုတ်ဝေတဲ့ လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာကိုတောင် ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ထပ်မံစိစစ် ဆင်ဆာလုပ် ဖြတ်တောက်ပြီးမှ အကျဉ်းသားတွေကို ပေးဖတ်တာဖြစ်တယ်။ အဓိကဆင်ဆာလုပ်တဲ့ သတင်းတွေ ကတော့ ပြည်တွင်းက ထောင်ဖောက်ပြေးမှု၊ အချုပ်ဖောက်ပြေးမှုသတင်းတွေ၊ နိုင်ငံတကာက ထောင်ဖောက်ပြေးမှု၊ ထောင်ဆူမှုနဲ့ ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲ သတင်းတွေဖြစ်တယ်။ ထောင်အာဏာပိုင်တွေ ခွင့်ပြုတဲ့ ဘာသာရေးစာအုပ်တွေပဲ ဖတ်ခွင့် ရှိတယ်။ မဂ္ဂဇင်းတွေ၊ ဝတ္ထုတွေနဲ့ တခြားစာအုပ်တွေကိုတော့ ယေဘုယျအားဖြင့် ဖတ်ခွင့်မရှိပေမဲ့ တခါတလေ နားလည်မှုနဲ့ သွင်းခွင့်ရတဲ့အခါ ရလိုက်၊ မရတဲ့အခါ မရလိုက်နဲ့ ပုံမှန်မရှိပါ။ တရားဝင်သွင်းခွင့်တော့ လုံးဝမရှိပါ။ တိုက်တွေမှာတော့ သတင်းစာတောင် ဖတ်ခွင့်မရှိပါ။

ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဆောင်တွေမှာ မနက် ၇ နာရီ ၈ နာရီအဆောင်ဖွင့်ချိန်ကစပြီး ညနေ ၄ နာရီ ၅ နာရီ အဆောင်ပိတ်ချိန် အထိ အခန်း တံခါးတွေဖွင့်ထားပြီး အဆောင်ဝင်းထဲ သွားလာလှုပ်ရှားခွင့်ရှိသော်လည်း နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဆောင်တွေမှာတော့ တရက်ကို ရေချိုးချိန် နာရီဝက် ၄၅ မိနစ်လောက်ဘဲ အခန်းအပြင်ထွက်ခွင့်ရတယ်။ ရေချိုးချရာမှာလဲ တခန်းပြီးမှတခန်း ချပေးတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီအချိန်မျိုးမှာ တခန်းနဲ့တခန်း အဆက်အသွယ် ခိုးလုပ်ရတာဖြစ်တယ်။ အဆောင်ပိတ်ထားချိန်မှာလဲ ဘေးချင်းကပ်ရက်အခန်းကတဆင့် တခြားအခန်း တွေကို တဆင့်ပြီးတဆင့် ဆက်သွယ်ကြရတယ်။ ဒီနည်းနဲ့ တိုက်တွေမှာရော အဆောင်တွေမှာပါ ကြားအခန်းတွေ အများကြီးခြားတဲ့ ဟိုဘက် အစွန့်ခန်းနဲ့ ဒီဘက်အစွန့်ခန်း စစ်တုရင် ကစားတာတောင် လုပ်ကြတယ်။ တွဲဘက်ထောင်မှာတော့ မနက်ကနေ ညနေအထိ အဆောင်ဖွင့်ထားပေးတယ်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဆောင်တွေမှာ ရေလွတ်လွတ် လပ်လပ် ချိုးလို့ရပေမယ့် ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဆောင်တွေမှာတော့ ပုံစံနဲ့ချိုးရတယ်။ ပုံစံဆိုတာက ဂျိုးမတွန်းခင် ဆပ်ပြာမတိုက်ခင် ပန်းကန်ပြားနဲ့ ၄ ခွက်၊ ဂျိုး တွန်းပြီးဆပ်ပြာတိုက်ပြီး ၄ ခွက် ပေါင်း ၈ ခွက်ပဲ ချိုးရတယ်။ နွေရာသီမှာ ရေရှားလို့ဆိုပြီး ၆ ခွက်ပဲချိုးခိုင်းတာလဲရှိတယ်။ ရေချိုးရာမှာ ကြီးကြပ်သူ ရေကန်ပါယာက ခပ်တခွက်လို့ အမိန့် ပေးမှ ခပ်ချိုးရတာဖြစ်တယ်။ အမိန့် မပေးဘဲ ခပ်ချိုးမိရင် အရိုက်ခံရတယ်။ ခွက်ရေ ကန့်သတ်ထားရုံမက ပန်ကန်ပြား နဲ့ ခပ်ချိုးရလို့ ရေသိပ်မပါဘဲ လူပေါ် နည်းနည်းသာ ရောက်တဲ့အတွက် ထောင်ထဲ ပွေး၊ ဝဲ၊ ယားနားတွေ အထူးပေါများလှတယ်။ တိုက်ပိတ်ခံရသူတွေဟာလဲ တပတ် ၁၀ ရက်၊ တချို့ဆိုတလကျော် ကြာမှတခါ ရေချိုးရလို့ ယားနားတွေပေါက်ကြတယ်။

နိုင်ငံရေးဆောင်တွေမှာ ရေဝဝ ချိုးလို့ရသလို အိမ်သာလဲ အသင့်အတင့် လွတ်လပ်လုံခြုံစွာ တက်လို့ရတယ်။ ရာဇဝတ်ဆောင် တွေမှာ တော့အိမ်သာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် တက်ချင်ရင် အိမ်သာပါယာကို လာဘတ်ထိုးရတယ်။ (ထောင်တွင်းအသပြာက ဆေးလိပ်ဖြစ်တယ်။) ဆေးလိပ်မပေး နိုင်ရင်တော့ တိရစ္ဆာန်တွေလို အကာအရံမရှိ အမိုးမရှိ လူမြင်ကွင်း တွင်းပက်လက်ကြီးကို ကုန်းဘောင် ထိုးထားတဲ့အပေါ် တက်ပြီးနောက်ပေးသွားရတယ်။ လူပီသစွာ အိမ်သာသွားခွင့် ဆိုတာ နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးပညာရှင်တွေတောင် အရေးတယူ ထည့်စဉ်းစားမိကြမယ် မထင်ပါဘူး။ နိုင်ငံရေးဆောင်မှာ ရော ရာဇဝတ်ဆောင်မှာပါ ချမှတ်ထားတဲ့ ရူးကြောင်ကြောင် စည်းကမ်းချက်တခုက “ချိုးပရင် သေးမ ပေါက်ရ” ဆိုတဲ့စည်းကမ်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆီးကို စဉ်အိုးကြီးတလုံးထဲ သပ်သပ် ပေါက်ထည့်ရင်ထည့်၊ ဒါမှမဟုတ် နောက်ပေးသွားစဉ်မှာ နို့ဆီ ခွက်လေး တလုံး ကိုညှိပြီး ပေါက်ထည့်ရတယ်။ အဲဒီဆီးအိုးတွေနဲ့ ထောင်တွင်းစိုက်ခင်းတွေကို လောင်းကြတယ်။

ရာဇဝတ်ဆောင်တွေမှာ မနက်အိပ်ရာထရင် ကမ္ဘာမကြေသီချင်း မဆိုမနေရ အော်ဆိုရတယ်။ မနက်အိပ်ရာထနဲ့ ညအိပ်ရာဝင်မှာ ဘုရားရှိခိုး မလုပ်မနေရ အော်ရှိခိုးရတယ်။ မနက်အိပ်ယာထ အဆောင်ဖွင့်ချိန်နဲ့ ညနေအဆောင်ပိတ်ချိန် လူစစ်တန်းစီရာမှာ ပုံစံအပြည့်ထိုင် ပေးရတယ်။ နိုင်ငံရေး ဆောင်တွေမှာတော့ အဲဒီလို သီချင်းဆိုရတာနဲ့ ဘုရားရှိခိုးရတာတွေ မရှိပါ။ တန်းစီလူစစ်ရာမှာလဲ သဘောလောက်ပဲ ထိုင်ပေးရ တယ်။

ထောင်ဝင်စာကတော့ ထောင်ကျပြီးတဲ့ သို့မဟုတ် စစ်ကြောရေးကာလ လုံးဝပြီးသွားတဲ့ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတွေက နှစ်ပတ်တခါ ဝါဒါ တွေရှေ့မှောက် ၁၅ မိနစ်တွေခွင့်ရပြီး ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေကတော့ တပတ်တခါ တွေ့ခွင့်ရတယ်။ ထောင်ဝင်စာတွေ ရာမှာသံဇကာ နှစ်ထပ်ခြား ထားတဲ့ အခန်းထဲ သံဇကာရဲ့ ဟိုဘက်နဲ့ ဒီဘက် စကားပြောရတာ ဖြစ်တယ်။ ထောင်ဝင်စာ ပစ္စည်းတွေကိုတော့ ထောင်ထဲ သွင်းခွင့်မရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေ (ဥပမာစာအုပ်စာတမ်း၊ လက်နက်စသည်) ပါမပါ ဝါဒါတွေကစိစစ်ပြီးမှ အကျဉ်းသားတွေဆီ ရောက်လာတယ်။ ယေဘုယျအားဖြင့် နိုင်ငံရေး အကျဉ်း သားတွေရဲ့ ထောင်ဝင်စာပစ္စည်းတွေကို ထောင်ဝါဒါတွေကမခိုးရဲ၊ မိုက်ကြေးမခွဲရဲဘဲ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေ ရဲ့ ထောင်ဝင်စာပစ္စည်းတွေကိုတော့ ဝါဒါတွေကရော၊ ဝါဒါလက်ကိုင်ဒုတ် ရာဇဝတ်အကျဉ်းသား ဒေါက်တိုင်တွေကပါပုံမှန်ခိုးကြ၊ မိုက်ကြေး ခွဲကြတယ်။

အထက်မှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ နေထိုင်ရပုံ ရေးပြတာဟာ အခု နဝတ၊ နအဖခေတ် ထောင်တွင်းအခြေအနေတွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ် ကြည့်ဖို့ ရေးတာဖြစ်တဲ့အပြင် ရှေ့မှာရေးမဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေနဲ့ အနည်းနဲ့ အများ ဆက်စပ်နေလို့လဲ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်အစိုးရအဆက် ဆက်ဟာ နိုင်ငံ ရေးအကျဉ်း သား ဆိုတဲ့သတ်မှတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်ပစ်ဖို့ တောက်လျှောက် ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ်နဲ့ ဦးနု (ဖဆပလ) ခေတ်တွေ တုန်းကရှိခဲ့တဲ့ ဘီကလပ်၊ စီကလပ် အကျဉ်းသားအဆင့် သတ်မှတ်ချက်တွေကို မဆလ စစ်အစိုးရ တက်စက ပယ်ဖျက်ခဲ့ပြီးပေမဲ့ ဒါလောက်နဲ့ မကျေနပ် သေးပါဘူး။ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေနဲ့ လုံးဝ တတန်းတစားထဲ ဖြစ်သွားအောင် အူမဲ ကြံစည် လုံးပမ်းနေတာဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ စိတ်ဓါတ်အရ ဦးကျိုးသွားပြီးခန္ဓာကိုယ်အရ လုံးပါးပါး ချိနဲ့ သွားအောင် အမြဲရည်ရွယ် လုပ်ဆောင်နေတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျနော်တို့ဟာ အဓိက အားဖြင့် ဒီအကြံအစည်ကို တိုက်ဖျက်ရိုက်ချိုးရေး အခြေခံနဲ့ ထောင် တွင်းတိုက်ပွဲတွေ ဆင်နွှဲခဲ့ရတယ်။ တနည်းအားဖြင့် ပြောရရင် ဒီမှတ်တမ်းဟာ ၁၉၇၄ ခုကနေ ၁၉၈၀ ခုအထိ ယမမင်းဥယျာဉ်တော်ထဲက အထူး ညွှန်ကြားရေးဌာနတွေ၊ သို့မဟုတ် ယမမင်းနဲ့စီးချင်းထိုးပွဲတွေ အကြောင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

၄။ ဖြစ်ရပ် ၇၅

၁၉၇၅ ခု ဇူလိုင်လလယ်မှာအင်းစိန်ထောင်မကြီးအဆောင် ၃၊ ၄ နဲ့ ၅ က အသက် ၂၀ အောက်ကျောင်းသားလူငယ်တွေကို ရွေးခေါ် ထုတ် ပြီး တွဲဘက်ထောင်ကို ပို့လိုက်ပါတယ်။ ဒီကျောင်းသားလေးတွေဟာ ၇၅ ရွှန် ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းမှာ ဖမ်းဆီးထောင်ချခံရတာဖြစ်ပြီး အ ရေအတွက်

၁၂၀ ကျော်ရှိတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ အငယ်ဆုံးကျောင်းသားတွေက အသက် ၁၄ နှစ်သားတွေဖြစ်ပြီး ပညာအားဖြင့် ၆ တန်းကျောင်း သား တွေ ဖြစ်တယ်။ မောင်မောင်မြင့်၊ မျိုးမြင့်၊ မြင့်သန်း၊ မျိုးလွင် (ABSDF မှပြည်ပထွက်)၊ မင်းအောင် (ခေါ်) ဝိုဂျယ်လေး၊ မောင်ကြည် တို့ဟာ အငယ်ဆုံး ကျောင်းသား တွေဖြစ်တယ်။ ၈ တန်းကျောင်းသား အယောက် ၄၀ နီးပါးနဲ့ ကျန်တာ ၇ တန်း၊ ၉ တန်းနဲ့ ၁၀ တန်း ကျောင်း သားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အသက် ၁၈ နှစ် မပြည့်သေးတာ အများစုဖြစ်ပြီး ၁၆ နှစ် မပြည့်သေးတာ တဝက်နီးပါးရှိတယ်။ တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ် ကျောင်းသားတွေကတော့ ၁၀ ယောက်မပြည့်ပါဘူး။ ၁၄ နှစ်သား ၆ တန်းကျောင်းသား အပါအဝင် ၁၆ နှစ် မပြည့်သေးတဲ့ ကျောင်းသားလေး တွေကိုလဲ အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် လေးနှစ်ချပြီးအင်းစိန်ထောင်ထဲ ထည့်ထားတာဖြစ်တယ်။

ဒီကျောင်းသားတွေကို တွဲဖက်ထောင် အဆောင် ၂ မှာထားပါတယ်။ အဆောင်မျိုးက အကြပ်အဆင့်ရှိ ဝါဒါ တင်လတ် ဖြစ်တယ်။ ကျောင်းသား လေးတွေ တွဲဘက်ထောင် ရောက်စမှာတော့ ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ဒီလိုမိန့်ခွန်းကြွေပါတယ်။ “မင်းတို့ဟာ အခုဒီနေရာမှာ ကျောင်းသားမဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား မဟုတ်ဘူး။ မင်းတို့ဟာ ထောင်ကျရောက်တဲ့ပုံဖြစ်တယ်။ ပြစ်မှုကြော့ ချွေးဖြင့်ဆပ်မည်ဆိုတာ ရောက်တွေ့ရဲ့ ဆောင်ပုဒ်ပဲ။ နိုင်ငံတော် ပေါ်တင်နေတဲ့ မင်းတို့ရဲ့အပြစ်ကြော့တွေကို ချွေးထွက်အောင် အလုပ်လုပ်ပြီး ဆပ်ရမယ်။ မင်းတို့လို ကောင်းမျိုးတွေ နားလည်မဲ့စကားနဲ့ ရှင်းရှင်းပြော ရရင်တော့ မင်းတို့ဟာ ထစ်နှယ်ရစ်နေတဲ့ကောင်တွေပဲ။ အဲဒီနှယ်ကို ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။” (“မင်းနဲ့ ခုတ်ဖြတ်ပစ်မယ်” လို့ပြောတဲ့ ကျောင်းသားလေး တယောက် ထုတ်ရှိက်ခံရတယ်။) “ချွေးဒီးဒီးကျအောင် လုပ်အားပေးပြီး ဖြတ်ရမှာ ကွ။ ဒါကြောင့် ခိုင်းတာလုပ်ကြ၊ အေးအေးနေကြ၊ ဒါဘဲ” တဲ့။

အဲဒီပေါ်လစီအတိုင်း အသက် ၂၀ အောက်ကျောင်းသားတွေကို တွဲဘက်ထောင်မှာ ပုံစံအပြည့်ကိုင်ပြီး အလုပ်ကြမ်း ရက်ရက်စက်စက်ခိုင်း ပါတယ်။ အရွယ်နဲ့ မမျှအောင် တောင်ယာအလုပ်တွေ ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ လုပ်ရတယ်။ ထမင်းဟင်းလဲ မဝတတ်ဘဲ စားရတယ်။ ရေ ကောင်းကောင်းမချိုးရ။ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်ကုသမှုမရှိ။ ၂၄ နာရီအပြည့် တင်းကြပ်တဲ့ပုံစံနဲ့ နေရတယ်။ အပြစ်မရှိ အပြစ်ရှာပြီး ရိုက်နှက်ညှဉ်းပန်းမှုအမျိုးမျိုး နေ့စဉ်နဲ့ အမျှခံရတယ်။

ကျောင်းသားလေးတွေထဲက ‘အကျဉ်းသားအရာရှိ’ ဆိုတဲ့ ကျောင်းသား ၇ ယောက်ကို ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ရွေးချယ်ခန့်အပ်ပြီး ကျောင်း သားချင်း ပြန်အုပ်ချုပ်ခိုင်းတယ်။ ဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်း ရိုက်နှက်ခိုင်းတယ်။ အဲဒီ အကျဉ်းသားအရာရှိ ၇ ယောက်ကတော့ အပေါ်ထပ်တန်း စီး (အခန်းလူကြီး) တယောက်နဲ့ စာရေးတယောက်၊ အောက်ထပ်တန်းစီးတယောက်နဲ့ စာရေးတယောက်၊ ရေကန်ပါယာတယောက်၊ ထမင်းထိုးတယောက်၊ သန့်ရှင်းရေး တယောက်တို့ဖြစ်တယ်။ သူတို့ဟာ အခွင့်ထူးခံတွေဖြစ်ပြီး တခြားကျောင်းသားတွေကို ရိုက်ခွင့်၊ ထိုးခွင့်၊ အပြစ်ပေးခွင့် ရှိတယ်။ ထောင်အာဏာပိုင်တွေဟာ သူတို့ကို ဒီဖိနှိပ်ရေးအာဏာတွေ မဖြစ်မနေ ကျင့်သုံးခိုင်းတယ်။ ကျောင်းသားချင်းမဖိနှိပ်၊ မရိုက်နှက်တဲ့ အရာရှိတွေကို ရာထူးဖြုတ်ပစ်ပြီး အာဏာပိုင် အလိုကျ လုပ်မယ့်လူနဲ့ အစားထိုးခန့်တယ်။ ကျောင်းသားတွေထဲက ထောင်အာဏာ ပိုင်တွေရဲ့ ဒေါက်တိုင်ဖြစ်လာအောင် အခွင့်ထူးတွေနဲ့ ဆွဲဆောင် တဲ့နည်း၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုဒဏ် ကြောက်စေတဲ့နည်း၊ လျှော့ရက်များများရပြီး မြန်မြန်လွတ်မယ်လို့ မျှော်လင့်ချက်ပေး စည်းရုံးတဲ့နည်းတွေ အသုံးပြု လူမွေးတာဖြစ်တယ်။ ဒီ ၇ ယောက်ဟာ အလုပ်ကြမ်းမလုပ်ရ၊ ပုံစံကင်းလွတ်ခွင့်ရ၊ ရေဝဝချိုးရ၊ ထမင်းဟင်းဝဝနဲ့ ကောင်းကောင်း (ပဲဟင်းပြစ်ပြစ်၊ ရေပေါ် ဆီများများ၊ ငပိကြော်ဆီရွှေ့၊ ငြုပ်သီးတောင့်ပါ) စိတ်ကြိုက် စားခွင့်ရတယ်။ သူတို့ဟာ သံမန်တလင်းပေါ် စားခွင့်ရပြီး ကျန်ကျောင်းသားတွေကတော့ မြေကြီးပေါ် မှာဘဲစားရတယ်။ အာဏာပိုင်တွေဟာ သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ရေးစနစ် (Divide and Rule) ကိုပြောင်အကျဆုံး ကျင့်သုံးတာဘဲ ဖြစ်တယ်။

ကျောင်းသားလေးတွေကို တွဲဘက်ထောင်ထဲမှာ တောင်ယာလုပ်ဖို့ ဘုတ် ၁၀ ဘုတ် (အလုပ်ဆိုင်) ခွဲပြီး ကျောင်းသားတွေထဲက ဘုတ်ကိုင် တွေ ထပ်ရွေးပြီးခန့်ထားတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျောင်းသားဘုတ်ကိုင်တွေဟာ စောစောက အကျဉ်းသားအရာရှိတွေလောက် အာဏာမရှိ၊ အခွင့်ထူးမရပါ။ တောင်ယာအလုပ်ကို ကြီးကြပ်ဖို့၊ တနည်းအားဖြင့် တောင်ယာလုပ်နေရတဲ့ ကျောင်းသားတွေကို စိတ်ကြိုက်ရိုက်နှက် ညှဉ်းပန်းဖို့ အာဏာ အပြည့် ပေး ထားခံရတာက တွဲဘက်ထောင်ထဲက ရာဇဝတ်အကျဉ်းသား ဘုတ်ကိုင်တွေဖြစ်တယ်။ သူတို့ကို ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ကျောင်းသားတွေကို များများနှိပ်စက်ရင် ဆုမှတ်ရက် (လျှော့ရက်) များများရမယ်လို့ မက်လုံးပေးပြီး အပြင်းထန်ဆုံး ဖိနှိပ်ရက်စက်ခိုင်းတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းသား လေးတွေဟာ ပင်ပန်းကြီး အလုပ်လုပ်ရရုံမက ကျောင်းသားချင်းဖြစ်တဲ့ အကျဉ်းသားအရာရှိတွေ၊ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသား တောင်ယာဘုတ်ကိုင်တွေ၊ ထောင်ဝါဒါတွေရဲ့ ရိုက်နှက်၊ ထိုးကြိတ်၊ ဆဲဆို၊ ဖော်ကားမှုတွေကို မတန်တဆခံရတယ်။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြ ရိုက်နှက်ထိုးကြိတ်တာ အမြဲလိုလိုခံနေရတယ်။

ကျောင်းသားလေးတွေဟာ ရေကိုပုံစံနဲ့ချိုးရပြီး အဝတ်လဲ ကောင်းကောင်းမလျှော့ရလို့ ဝဲတွေကိုင်းနေအောင် ပေါက်နေကြတယ်။ ရေရှားလို့ မဟုတ်ဘဲ တမင်တကာ ဖိနှိပ်တဲ့အနေနဲ့ လုပ်တာဖြစ်တယ်။ သတ်မှတ်ထားတဲ့ ခွက်ရေထက် ပိုချိုးမိသူ၊ ရေကန်ပါယာက “ခပ်တခွက်” လို့အမိန့် မပေးခင် ခပ်ချိုးမိသူတွေကို ရေကန်ပါယာ၊ သို့မဟုတ် တန်းစီးကရိုက်တယ်။ ထမင်းယူဖို့ ပန်းကန်ကိုင်ပြီးတန်းစီရာမှာ ၂ ယောက်တတွဲ မဖြစ်တာ၊ ထမင်းဆွဲနှေးတာ၊ မြန်တာ၊ ထမင်းစားကြာတာတွေကို ထမင်းဆွဲထမင်းထိုးပါယာက ရိုက်ရတယ်။ ထမင်းစားရင်း မြေကြီးပေါ် ထမင်းလုံးကျရင် လျှာနဲ့ပြန်လျက်ယူရတယ်။ ကျောင်းသားဆိုတာ ထမင်းစားပွဲနဲ့ ကုလားထိုင်နဲ့ အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့် ထမင်းစား တတ်တယ်ဆိုပြီးခြေတချောင်းထောက် ငှားကွေးရင် မထောက်တဲ့ ခြေထောက်က ထောက်ထားတဲ့ဘက်ကဒူးပေါ်ချိတ်တင် ထမင်းပန်းကန်ကို ပေါင်ပေါ်တင်ပြီးစားရတယ်။

ပေါင်းနှုတ်ရာမှာ လက်နဲ့ဘဲနှုတ်ရပြီးပေါက်ပြား၊ ဒါး စတာတွေ သုံးခွင့်မရှိပါ။ လက်ချောင်းတွေကြား ဝဲပေါက်နေလို့ တောင်ယာ ပေါင်းနှုတ်ရာမှာ လက်တဘက်ထဲနဲ့နှုတ်ရင် ရာဇဝတ်အကျဉ်းသား တုတ်ကိုင်က ဒါလောက်ပျင်းရသလားကွဆိုပြီး ရိုက်နှက်ထိုးကြိတ်တယ်။ အဲဒီဘုတ်ကိုင်တွေထဲမှာ အဆိုးဆုံးက ဖိုးတုတ်ဆိုသူဖြစ်တယ်။ ဖိုးတုတ်ဟာ ရုပ်ရှင်မင်းသမီး သင်းသင်းလဲ ရဲ့မောင်၊ ရုပ်ရှင်မင်းသား ရွှေဘာ ရဲ့ ယောက်ဖဖြစ်တယ်။ အငယ်ဆုံး ကျောင်းသားဖြစ်တဲ့ မောင်မောင်မြင့် ဟာ လက်မှာဝဲတွေပေါက်နေလို့ လက်ဖက်တည်းနဲ့ မြက်နှုတ်မိတာ ကို ဖိုးတုတ်ကဆွဲထိုးခဲ့တယ်။ အသက် ၁၅ နှစ်သာရှိသေးတဲ့ အလကကျောင်းသား နေမင်းဗဆွေ (ဖဆပလဝန်ကြီးဟောင်း ဦးဗဆွေရဲ့သား) ဟာလဲ ဝဲပေါက်ပြီးလက်ဖက်တည်းနဲ့ အလုပ်လုပ်တဲ့အတွက် ဖိုးတုတ်က “မင်း လားကွ၊ ဝန်ကြီးသား” ဆိုပြီးရက်ရက်စက်စက် ထိုးကြိတ် ခဲ့တယ်။

ကျောင်းသားလေးတွေထဲက အသက်နည်းနည်းပိုကြီးသူ၊ လူကောင်ထွားသူတွေက ပေါက်တူးပေါက်ရပြီး အသက်ငယ်သူတွေက မြက်နှုတ်တာနဲ့ သေးလောင်းတာ လုပ်ရတယ်။ သေးလောင်းတာမှာ ကိုင်းမပါတဲ့ နို့ဆီခွက်နဲ့ ခပ်လောင်းရတယ်။ နို့ဆီခွက်ကို ကိုင်းတပ်ပြုပြင် ခွင့်မရှိ၊ ကိုင်းပါတဲ့ခွက် သုံးခွင့်မရှိပါ။ တောင်ယာလုပ်ရာမှာ လူနားလဲ ပေါက်ပြားမနားရ ဆိုပြီးခိုင်းတယ်။ မနက် ၇ နာရီ အလုပ်စတင်ပြီးနေ့ လည် ၁၁ နာရီက ၁၂ နာရီ ထမင်းစားနားတယ်။ ၁၂ နာရီက ညနေ ၄ နာရီ၊ တခါတလေ ၅ နာရီထိ လုပ်ရတယ်။ ကျောင်းသားလေးတွေကို ရိုက်နှက်ထိုးကြိတ်နှိပ်စက်ရာမှာ အဆိုး ဆုံး အကြမ်းဆုံးက ရာဇဝတ်သား ဘုတ်ကိုင်တွေဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားချင်းဖြစ်တဲ့ တန်းစီး တွေနဲ့ ထောင် အမှုထမ်းဝါဒါတွေကလဲ အဲဒီဘုတ်ကိုင်တွေ

ရဲ့နောက်မှာ အများကြီးပြတ်ကျန်မနေပါဘူး။ ရေရေလည်လည် တွယ်တာပါပဲ။

အထကကျောင်းသား လူမော် (ဘောက်ထော်) ဟာ အလုပ်ပင်ပန်းမှုဒဏ်၊ အနေအစား ဆင်းရဲကြမ်းတမ်းမှုဒဏ်နဲ့ ကျန်းမာရေးအရ ဥပက္ခာပြိုင် ရမှုတွေကြောင့် ကိုယ်တိုင်သေသွားခဲ့တယ်။ တန်းစီးအပိုအဝင် ကျောင်းသားတွေက အတိုက်အခံပြုတောင်းဆိုလို့ နောက်ဆုံးမှာ ဆေးရုံတင်လိုက်ရတယ်။ ကံကောင်းထောက်မစွာပဲ ဆေးရုံမှာ ၁၅ ရက်လောက်ကြာပြီး ပြန်ကောင်းသွားခဲ့တယ်။ အဲဒီ တန်းစီးကျောင်းသားကိုတော့ အဲဒီကိစ္စကြောင့်ရယ်၊ ကျောင်းသားချင်းညှာပြီး သိပ်မရိုက်မနှက်မထိုးကြိတ်တာကြောင့်ရယ် တန်းစီးရာထူးက ဖြုတ်ပစ်လိုက်တယ်။

မနက် ၆ နာရီ အိပ်ရာထချိန် ဆိုပေမယ့် တန်းစီး၊ သို့မဟုတ် ဝါဒါသဘောအတိုင်း မနက် ၄ နာရီကထဲက အားလုံးကို ထခိုင်းပြီး ပုံစံထိုင်ခိုင်း ထားတာမျိုးလဲရှိတယ်။ ၆ နာရီ အဆောင်ဖွင့် ဝါဒါလူစုစုပြီးချိန်အထိ ၁ နာရီ ၂ နာရီကြာအောင် ပုံစံထိုင်နေရတာ ဖြစ်တယ်။ ညဖက် မှာလဲ ၉ နာရီ အိပ်ချိန်ဆိုပေမယ့် တန်းစီး၊ သို့မဟုတ် ဝါဒါရဲ့သဘောအတိုင်း ည ၈ နာရီမှာ အိပ်ခိုင်းလဲ အိပ်နေရတယ်။ လုံးဝစကားသံ မထွက်ရဲ ထွက်ရင်အရိုက်ခံရတယ်။ ပုံစံထိုင်တာမညီလို့ အိပ်ယာသိမ်းတာ မသပ်ရင်လို့၊ အလုပ်သွားတန်းစီး၊ ထမင်းယူတန်းစီးရာမှာ မညီလို့ဆိုပြီး အမျိုးမျိုးရမယ်ရှာ ရိုက်တာကို တန်းစီး တွေကရော၊ ဝါဒါတွေကပါ ဖောဖောသီသီ ကျင့်သုံးကြတယ်။ အငယ်ဆုံးကျောင်းသားတယောက် ဖြစ်တဲ့ မြင့်သန်းဟာ အဆောင်ပြတင်းပေါက်ကနေ တံတွေးထွေးရာမှာ ပြတင်းပေါက်အခြေမှာ ပြန်ကျနေတာကို အပြစ်လိုက်ရှာနေတဲ့ ဝါဒါက တွေ့သွားပြီး လျှာနဲ့ပြန်လျက်ခိုင်းခံရတယ်။ အိမ်သာသွား ရာမှာလဲ ဆီးအိုးအပြင်ဘက် ဆီးတစ်ကွက်ရင် တချက်ရိုက်တယ်။ မစင်အိုးထဲ ဆီးသွားရင်လဲ ရိုက်တယ်။ ဘာမှအပြစ်ပေးစရာ မတွေ့တဲ့အခါ ထောင်ဝါဒါ တွေဟာ အပြင်းပြေနိုင်စက်တဲ့အနေနဲ့ ကျောင်းသားလေးတယောက်ကို (Masturbation) လုပ်ခိုင်းပြီးသုတ်ရည်ကို ပြန်လျက်ခိုင်းတာမျိုးလဲ ရှိဖူးတယ်။ တောင်ယာလုပ်ရင်း တချို့ဝါဒါတွေ၊ ရာဇဝတ်သားဘုတ် ကိုင်တွေက လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ မဟုတ်တရုတ်လုပ်ခိုင်းတာတွေလဲရှိတယ်။ အမေရိကန်တွေ အိမ်ရာမှာလုပ်တာက အများကြီးနောက်ကျပြီး အများကြီး အဆင့်နိမ့်ပါသေးတယ်။

ကျောင်းသားလေးတွေစိုက်တဲ့ တောင်ယာသီးနှံတွေကို ကျောင်းသားလေးတွေ စားသုံးခွင့်မရပါဘူး။ ပုံစံဟင်းထဲ ထည့်ချက်တာ လဲမရှိပါ။ တကြိမ်မှာ တောင်ယာထဲက သီးနှံတွေ ယူစားလို့ဆိုပြီးအကျဉ်းသားအရာရှိတွေကလွဲလို့ တဆောင်လုံးကျောင်းသားတွေ အကျီချွတ် ပုဆိုးခါးတောင်း ကျိုက်နဲ့ နေ့ခင်း ၁၂ နာရီ ကနေ နေ့လည် ၃ နာရီထိ မြေကြီးပေါ် တင်ပလွှတ်ခွင့်ပုံစံထိုင် နေလှန်းခံရတယ်။ တခါမှာတော့ ဆီးစဉ်အိုးထဲ ငှက်ပျောသီးတလုံး ကျနေတာကို ဝါဒါက သေးအိုးထဲချိုးပါတယ်လို့ စွပ်စွဲပြီးတထပ်လုံးကကျောင်းသားတွေကို မော်တော်ဆိုင် ကယ်စီးခိုင်း၊ ဒီနောက် ဆီးအိုးထဲ တယောက် ပြီးတယောက် လက်နဲ့နှိုက်ခိုင်းတယ်။ တခါက အဆောင်ဝင်းထဲ ခဲတံတချောင်း မြေကြီးပေါ် ကျနေတာ အာဏာပိုင်တွေတွေ့သွားလို့ တဆောင်လုံးက ကျောင်းသားတွေကို အဆောင်တခုလုံးပတ်ပြီး လေးဘက်ထောက်သွား ခဲတံကိုပါးစပ်မှာကိုက်ပြီး တယောက်ကနေတယောက် ပါးစပ်ဆင့်ကမ်း (လက်ဆင့်ကမ်း မဟုတ်ပါ) ခိုင်းတယ်။ ခဲတံ ပါးစပ်ထဲမရောက်သေး၊ ဒါမှမဟုတ် ရောက်ပြီးသွားတဲ့သူတွေက ခွေးဟောင်သံ ခွေးအူသံတွေ အော်ပေး နေရတယ်။ ကျောင်းသားငယ်တွေဟာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရိုက်နှက်ထိုးကြိတ် ခံရ တာတွေအပြင် မော်တော်ဆိုင်ကယ်စီးခိုင်းတာ၊ လေယာဉ်ပျံစီးခိုင်းတာ၊ ဖားခုန်ခိုင်းတာ၊ ကျောက်စရစ်ခဲပေါ် ခူးထောက်ခိုင်းတာနဲ့ ရေချိုးခွင့်ပိတ်တာ စသဖြင့် အပြစ်ဒဏ်တွေ ပေးခံရတယ်။ ဆိုင်ကယ်စီးတယ်ဆိုတာ ခူးကွေး ခါးကိုင်း လက်ရှေ့ဆန့်ပြီးပါးစပ်ကလဲ ဆိုင်ကယ်သံအော်ရတယ်။ လေယာဉ်စီးတာက ခြေထောက် တချောင်းတည်းပေါ်ရပ်၊ ခါးကိုရေပြင်ညီကိုင်၊ လက်နှစ်ဘက်ကို ဘေးဆန့်ထားရ တယ်။ ဖားခုန်ကတော့ လေးဘက်ထောက် ခြေနှစ်ချောင်းကို အစွမ်းကုန်မြှောက် မြှောက်ပြီးရှေ့ကိုခုန်သွားရတယ်။ တခါက ကျောင်းသားလေး တယောက်ဟာ ဝါဒါရှေ့မှာ အမှတ်တမဲ့လေ့ချွန်မိလို့ အပြစ် ပေးတဲ့အနေနဲ့ ရေအိုးအလွတ်တလုံးထဲ “ပြည့်” တဲ့အထိ လေချွန်ထည့်ခိုင်း ခံရ တယ်။

တွဲဘက်ထောင်ရောက် ကျောင်းသားတွေအပေါ် သာမန်ထောင်စည်းကမ်းတွေအပြင် အထူးထပ်ဆောင်းစည်းကမ်းတွေ တမင်တကာ ချမှတ် ထားတာတွေကတော့

- ၁။ သီချင်းမဆိုရ
- ၂။ လေမချွန်ရ
- ၃။ လက်ခုပ်မတီးရ
- ၄။ ပိုင်းဖွဲ့ မကခုန်ရ
- ၅။ သုံးယောက်ထက်ပိုမစုဝေးရ
- ၆။ ကျားထိုးခြင်း၊ စစ်တုရင်ထိုးခြင်းမလုပ်ရ
- ၇။ ဒိုက်မထိုးရ၊ အားကစားလေ့ကျင့်ခန်းမလုပ်ရ

စတဲ့စည်းကမ်းတွေဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် အဆောင်အပြင် ထွက်တဲ့အခါနဲ့ အဆောင်ထဲ ပြန်ဝင်တဲ့အခါ အမြဲတမ်း နှစ်ယောက်လက်တွဲပြီးသွားလာရတယ်။ နှစ် ယောက်လက် တွဲမသွားရင် တန်းစီးနဲ့ ဝါဒါက ရိုက်တယ်။ ပုံစံအဝတ်အစားပဲ ဝတ်ရတယ်။ အိမ်ကပါလာတဲ့ အဝတ်အစား လုံးဝမဝတ်ရ။ ထောင်ဝင်စာ တွေ ရာမှာလဲ ပုံစံအင်္ကျီ ပုံစံလုံချည်နဲ့ပဲ သွားတွေ့ရတယ်။ အရင်ကတော့ ကျောင်းသားအားလုံးဟာ ထောင်ဝင်စာတွေ ရာ မှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်ကို ဖော်တဲ့အနေနဲ့ အိမ်ကပါလာတဲ့ အဝတ်အစားတွေကို တတ်နိုင်သရွေ့ သစ်သစ်လွင်လွင်ဝတ်ပြီးတိုက်ပုံအင်္ကျီအမြဲဝတ်ကာ ထောင်ဝင်စာ သွားတွေ့ တတ်ကြတယ်။ ဒါကို ထောင်အာဏာပိုင်တွေက မလိုလားပဲ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အဆင့်ဖျက်ပြီးရာဇဝတ်အကျဉ်းသားနဲ့ တတန်းတည်းဖြစ်အောင် ထောင်ပုံစံအဝတ်အစားနဲ့ပဲ ထောင်ဝင်စာတွေ ခိုင်းတာ ဖြစ်တယ်။ အထက် ပါစည်းကမ်းတွေ ဖောက်ဖျက်ရင် ရိုက်နှက်ထိုးကြိတ်ခံရရုံမက စောစော ကပြောတဲ့ အပြစ်ပေးနည်း တမျိုးမျိုးကိုလဲ ခံရတယ်။ ဒီစည်းကမ်းချက် တွေရဲ့ အနှစ်သာရကတော့ ကျောင်းသားတွေအားလုံး တက်ကြွလန်းဆန်းမှုဟူသမျှ ချိုးနှိမ်ပျောက်စေပြီးစိတ်ဓာတ်ကျ ဦးကျိုးစေဖို့ ရည်ရွယ်တာဖြစ်တယ်။ ဒီလိုတင်ကြပ်တဲ့ စည်းကမ်းတွေ၊ ပုံစံတွေကြားမှာ ကျောင်းသားလေးတွေဟာ ဘယ်လိုမှလူးလွန်း မရအောင် ကျိုးလန့် စာစား နေရတယ်။ ပုံစံမပီလို့၊ စည်းကမ်းချိုးဖောက်လို့ ဆိုပြီးတယောက်မဟုတ်တယောက် အရိုက်ခံရတဲ့ရက်၊ အထိုးခံရတဲ့ရက် မရှိပါ။ ကြိမ်လုံး၊ မျဉ်းလုံး၊ သားပြော၊ စစ်ခါးပတ်တို့ နားတဲ့ရက်မရှိ။ တောင်ယာအလုပ် တပတ်မှာတနင်္ဂနွေတရက် နားပေးပေမဲ့ ပုံစံကတော့မနားပါဘူး။

ထောင်အာဏာပိုင်တွေဆီက အခွင့်အရေးမျှော်ကိုး၊ အာဏာယစ်မှုပြီးမျက်နှာသာရအောင် အနေချောင်အောင် ကိုယ့်ကျောင်း သားအချင်း ချင်းပေါ် ရက်ရက်စက်စက် ဖိနှိပ်ပြသူတွေ၊ လျှော့ရက်များများရပြီးထောင်က မြန်မြန်လွတ်မယ်ဆိုတဲ့ မက်လုံးကို အဟုတ်မှတ်ပြီးအာဏာပိုင်တွေရဲ့ ဒေါက်တိုင် လုပ်၊ အင်ဖော်မာ သတင်းပေးလုပ်တဲ့ သစ္စာဖောက်ကျောင်းသားတွေကို ကျန်တဲ့ကျောင်းသားလေးတွေက “ထွက်ရှော” လို့ ကင်ပွန်းတပ်ကြတယ်။ ဆိုလိုတာက ထောင်ကထွက်တဲ့အခါ ရှောပစ်မယ်လို့ တေးထားတာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ထွက်ရှော ထဲက တချို့လဲ နောက်ပိုင်းမှာ ကျောင်းသားထုဘက်

ပြန်ရောက်လာပြီးထောင်တွင်းတိုက်ပွဲတွေမှာ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်လာတာရှိသလို စ လေးလုံး အရေးအခင်းမှာ ပြည်သူ့ဘက်က ပါလာတာရှိတယ်။

အသက် ၂၀ အောက်ကျောင်းသားလေးတွေကို တွဲဘက်ထောင်ပို့တာဟာ မဆလ စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အဆင်အတန်း လုံးဝပယ်ဖျက်ရေး၊ ပုံစံကိုင်ကျွန်ဇာတ်သွင်းရေး ပေါ်လစီကို ပထမအဆင့် စမ်းသပ်အကောင်အထည်ဖော်တာပဲ ဖြစ်တယ်။ စိတ်ဓာတ်အရ ဦးကျိုးသွားပြီးခန္ဓာကိုယ်အရ လုံးဝပါးပါး ချိန်သွားရေးကို ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ကြံစည်တာဖြစ်တယ်။ အဲသလို ညီငယ်ကျောင်းသား ရဲဘော်တွေကို တွဲဘက်ထောင်မှာ ထောင်အာဏာပိုင်တွေက စနစ်တကျပေါ်လစီချပြီးပုံစံကိုင် အလုပ်ကြမ်းခိုင်း နှိပ်စက်နေတဲ့သတင်းတွေဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အင်းစိန်ထောင်မကြီးမှာကျန်ခဲ့တဲ့ အသက် ၂၀ အထက် နောင်တော်ကျောင်းသားကြီးတွေဆီ ပြန်ရောက်လာတယ်။ တခါတရံကျောင်းသားလေးတွေနဲ့ ထောင်ဝင်စာ အတူတူတွေ့ရတဲ့အခါ ရင်နှင့်စရာရုပ်သွင်နဲ့ နာကျည်းခံပြင်းစရာ သတင်းတွေ ရလာတယ်။ ဒါကြောင့် အသက် ၂၀ အထက် ကျောင်းသားကြီးတွေဟာ ရှေ့ရေးကို အချင်းချင်း လျှို့ဝှက်တိုင်ပင် ဆွေးနွေးထားကြတယ်။

အသက် ၂၀ အောက်ကျောင်းသားလေးတွေကို ပုံစံကိုင် အလုပ်ကြမ်းခိုင်းပြီးစမ်းသပ်တာ တလလောက် ကြာသွားတဲ့အခါမှာ တော့ ထောင်အာဏာပိုင်တွေဟာ စိတ်ချရလောက်ပြီ လို့ တွက်ပြီးအသက် ၂၀ အထက်ကျောင်းသားကြီးတွေဘက် ဦးလှည့်လာပါတယ်။ ၁၉၇၅ -သုတ်လ ထဲမှာ ၃ ဆောင်မှာ ရှိတဲ့ ဦးသန့်အရေးအခင်း ကျောင်းသား ၅၀ ကျော်နဲ့ ရွှေတိဂုံ ကျောင်းသား ၁၅ ယောက်လောက်ကို တွဲဘက်ထောင် အဆောင် ၁ ပို့ပြီးပုံစံကိုင် အလုပ်ကြမ်း စခိုင်းပါတယ်။ နောက်တနေ့မှာတော့ ၄ ဆောင်နဲ့ ၅ ဆောင်က ရွှေတိဂုံအရေးအခင်း ကျောင်းသား ၇၀ ကျော်၊ ဝင်ဒါမီယာခဲပေါက်မှုကျောင်းသား ၁၀ ယောက်ကျော်နဲ့ ဦးသန့်အရေးအခင်းကျောင်းသား ၅ ယောက်လောက် ကို တွဲဘက်ထောင် ၁ ဆောင်ကို ထပ်ပို့ပြီးအရင်ရောက်သူတွေကို အောက်ထပ်၊ နောက်ရောက်သူတွေကို အပေါ်ထပ်မှာ ထားတယ်။

အင်းစိန်ထောင်မကြီး ၄ ဆောင်နဲ့ ၅ ဆောင်ကိုတော့ မဆလခေတ်မှာ အထူးတိုးတက် များပြားလာနေတဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသား တွေထားဖို့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသား အချုပ်ဆောင်တွေအဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်လိုက်ပြီးနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို ၃ ဆောင်တဆောင်ထဲမှာဘဲ စုထားလိုက်တယ်။

ကျောင်းသားကြီးတွေ တွဲဘက်ထောင်ကို လူစုံရောက်ပြီမို့ တိုက်ပွဲတိုက်ဖို့ လျှို့ဝှက်စီစဉ် ကြပါတော့တယ်။ နောက်တနေ့မနက် တောင်ယာအလုပ်ဆင်းချိန်မှာ တိုက်ပွဲစဖို့ သတ်မှတ်လိုက်တယ်။ တိုက်ပွဲစမစင် အတောအတွင်း ဝါဒတွေရဲ့ ပုံစံကိုင်မှု၊ အပြစ်ရှာ ရိုက်နှက်ဆဲ ဆို စော်ကားမှုတွေကို တတ်နိုင်သမျှ စိတ်ထိန်းပြီးသည်းခံကြရတယ်။ နောက်တနေ့မနက်ဖြစ်တဲ့ ၁၉၇၅ ခု -သုတ်လ ၈ ရက်နေ့ မနက်မှာ ၁ ဆောင်က ကျောင်းသားကြီးတွေအားလုံးကို အဆောင်ရှေ့မှာ တန်းစီခိုင်းပြီး၊ အလုပ်ဆင်းဖို့ အဆောင်ဝင်းအပြင်ဖက် တောင်ယာတွေဆီ ထွက် ခိုင်းတဲ့အခါ ရှေ့ဆုံးကတန်းစီနေတဲ့ ကိုသက်တင် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ဝမ်းတွင်း)၊ ကိုခင်မော် (ခေါ်) မော်ကြီး (ဆေး ၁၊ စာရေးဆရာ မောင် စည်သူ၏သား၊ ယခု ပုသိမ်၊ ဗည့်နန္ဒာ) နဲ့ ကျောင်းသားတန်းစီးအဖြစ် ခန့်ထားခံရသူ ကိုခင်မောင်လင်း (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ ကျောင်းသား ဟောင်း) တို့ကစပြီး “မလုပ်ဘူးကွ” လို့ အော်လိုက်လို့ ကျန်ကျောင်းသားအားလုံးကလဲ “အလုပ်ကြမ်းမလုပ်ဘူးကွ” “ပုံစံအလိုမရှိ” စသဖြင့် ကြွေးကြော်အော်ဟစ်ကြပြီးအဆောင်ထဲပြန်ဝင်လာခဲ့ကြတယ်။

ဒီအခါမှာ အလုပ်ဆင်းခိုင်းတဲ့ အဆောင်မှူးဝါဒါတွေလဲ ကြောက်အားလန့်အားနဲ့ ထွက်ပြေးသွားကြပြီးတထောင်လုံး ရုတ်ရုတ် သဲသဲ ဖြစ်သွားတယ်။ ခဏကြာတော့ ထောင်ဝါဒါတွေဟာ သံချေးတက်နေတဲ့ ရိုင်ဖယ်အစုတ်တွေ ဂလောက်ဂလက်လုပ်ရင်း ကျောင်းသားကြီး တွေရှိရာ အဆောင် ၁ ဆီပြေးလာကြပြီးအဆောင်ဘေးပတ်လည်နဲ့ အပေါ်ထပ်ဗာယာလမ်းအတိုင်း ပတ်ပတ်လည်နေရာယူ ဝိုင်းထားလိုက်ကြ တယ်။ တွဲဘက်ထောင် ဗူးဝပေါက် နေဝင်းစစ်တပ်ကလဲ ၁ ဆောင်ဘက်ကို ဂျီပိုနဲ့ချိန်ထားတယ်။ ကျောင်းသားအားလုံးကတော့ အဆောင် ထဲမှာ ကိုယ့်နေရာကိုယ် အေးဆေးတည့်ဝိမ်စွာနဲ့ ထိုင်နေကြတယ်။ ထောင်မှာတွဲဘက်ထားတဲ့ စစ်ထောက်လှမ်းရေးက တပ်ကြပ်ကြီးအဆင့်ရှိ တင်မောင် က မအေးမတွေ မိုးမွန်အောင်ဆဲဆိုရင်း ရိုင်ဖယ်ကိုင်ဝါဒါတွေ၊ နံပါတ်ဒုတ်ကိုင်ဝါဒါတွေ၊ ခံရပြီး၁ ဆောင်အပေါ်ထပ် အခန်းထဲဝင်၊ မိမိခံခြောက် ကြိမ်းမောင်းတယ်။ ကျောင်းသားတယောက်ကို ဆွဲထုတ်မယ်အလုပ်မှာ ကျန်တဲ့ကျောင်းသားအားလုံး ဝန်းရံကာနဲ့ထရပ်လိုက်ပြီးရှေ့ကိုတက်လာလို့ မဆွဲရဲတော့ဘူး။ “မင်းတို့အားလုံးကို ပစ်သတ်ပြီးမှ ဝါဒါ နိုင်ငံတော်အလံအုပ် အသေခံမှာကွ” လို့ပြောလိုက်သေးတယ်။ ဒေါသစိတ်၊ ရှက်စိတ်တွေမွန်နေလို့ အရူးတပိုင်းနဲ့ ဘာတွေလျှောက်ပြောနေမှန်း မသိ။ ကျောင်းသားတွေဟာ သူ့ကိုလုံးဝဂရုမစိုက်ဘဲ အေး ဆေးပဲနေပြတော့ ရှက်ရှက်နဲ့ ပြန်ဆင်းသွားတယ်။ မိမိခံခြောက်လို့ မရမှန်း သိသွားတဲ့အခါ တွဲဘက်ထောင်ပိုင်အဖြစ် တွဲဘက်ထားတဲ့ စစ် ထောက်လှမ်းရေးက အရာခံဖိုလ်အဆင့်ရှိ လှရွှေ ရောက်လာပြီးအချီသတ်တယ်။ ခေါင်းဆောင်တွေ သူ့ဆီလာပြီးလိုလားချက်တွေ ပြေပြေ လည်လည် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းဖို့ခေါ်တယ်။ ကျောင်းသားတွေက ခေါင်းဆောင်မရှိဘူး လို့ ပြောတဲ့အခါ ကိုယ်စားလှယ်ရွေးပြီးလာဆွေးနွေးဖို့ ပြောတာကိုတော့ ကျောင်းသားတွေက လက်ခံလိုက်တယ်။ တဆောင်လုံးက ကျောင်းသားအားလုံး ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ပြီးတိုက်ပွဲဝင်တာဖြစ်ပေမဲ့ အပေါ်ထပ်ကျောင်းသားတွေရောက်ပြီးမှ အခုလိုပြုသနာ ပေါ်တာကြောင့် အာဏာပိုင်တွေဟာ အပေါ်ထပ်ကျောင်းသားတွေကို အဓိကမဲနေ တယ်။

ထောက်လှမ်းရေးနဲ့ ဝါဒါတွေ ပြန်သွားတဲ့အခါ ကျောင်းသားတွေ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြပြီးအပေါ်ထပ်က ကိုယ်စားလှယ် ၅ ယောက် ရွေးလိုက်တယ်။ ၎င်းတို့ကတော့ ဦးသန့်အရေးအခင်းက ကိုသက်တင် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ဝမ်းတွင်း)၊ ဦးသန့်ရွှေတိဂုံ နှစ်မူတွဲက ကိုခင် မောင်လင်း (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ ကျောင်းသားဟောင်း)၊ ၇၅ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းက ကိုဌေးအောင် (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ ဥပဒေ၊ သံလျင်၊ ယခု ကယန်းပြည်သစ်)၊ ကိုအေးအောင် (ဆေး ၁၊ ရန်ကုန်) နဲ့ ကိုနေဝင်းအောင် (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ ကျောင်းသားဟောင်း) တို့ဖြစ်ကြတယ်။

တောင်းဆိုချက်တွေကတော့ မိမိတို့ဟာ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေ မဟုတ်တဲ့အတွက် နေထိုင်စားသောက်မှုမှာ ပုံစံ ပယ်ဖျက်ရေး၊ အလုပ်ကြမ်း မလုပ်ရရေး၊ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုရရှိရေး၊ အားကစား လုပ်ခွင့်ရရေး၊ စာအုပ်စာတမ်း သွင်းခွင့်ရရေး စတာတွေဖြစ်တယ်။ ကိုယ်စားလှယ် ၅ ယောက်ဟာ တွဲဘက်ထောင်ပူးဝ ရုံးခန်းမှာ ထောင်အာဏာပိုင်တွေနဲ့ ဆွေးနွေးကြတယ်။ ထောင်အာဏာပိုင် တွဲဘက်က တွဲဘက်ထောင်ပိုင် တာဝန်ယူထားတဲ့ စစ်ထောက်လှမ်းရေးက အရာခံဖိုလ်အဆင့်ရှိ လှရွှေ နဲ့ အကျဉ်းဦးစီးဒုညွန့်မှူး စစ်ထောက်လှမ်းရေးက ဗိုလ်ကြီးအဆင့်ရှိ အမည်မမှတ်မိ တယောက်တို့ဖြစ်တယ်။ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များက မိမိတို့ဟာ တသမိ ခမေမနေမ များသာဖြစ် ကြောင်း၊ ကျောင်းသားထုရဲ့လိုလားချက်တွေကို တဆင့်လာ တင်ပြပေးသူတွေသာဖြစ်ကြောင်း စကားပလ္လင်ခံပြီးနောက် တောင်းဆိုချက်တွေကို တချက်ချင်းတင်ပြီးအပြန်အလှန် ဆွေးနွေးကြတယ်။ အဓိကကျတဲ့ အချက်အားလုံးလိုလို ထောင်အာဏာပိုင်တွေက လိုက်လျောပေးပြီးတချို့ကိုတော့ ထောင်အာဏာပိုင်တွေ သိက္ခာဆည်ရာရောက်အောင် ကျောင်းသားတွေဘက်က နည်းနည်းပါးပါးလျော့ပေးလိုက်တယ်။ ဥပမာ၊ မနက်ဘက် ကမ္ဘာမကြေ သီချင်းဆိုရတာ၊ ဘုရားရှိခိုးရတာတွေကိုတော့

လုပ်ချင်တဲ့သူကလုပ်၊ မလုပ်ချင်တဲ့သူကူ ဝိရှိင်မိလေးနေပေး ဆိုတာမျိုးဖြစ်ပါတယ်။

ဦးသန့်အရေးအခင်းမှာ ၇၄ ဒီဇင်ဘာ ၁၁ ရက်ည ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဝင်းကို စစ်တပ်နဲ့ပုလိပ်တွေ ဝင်စီးတဲ့အခါ မျက်ရည်ယိုပုံးတွေ တထိန်းထိန်းပစ်နေတဲ့ကြားက ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေဟာ တယောက်နဲ့တယောက် လက်ချင်းချိတ်၊ ဦးသန့်အုတ်ဂူကို ဝိုင်းပတ်ကာပြီးကမ္ဘာမကြေ အမျိုးသားသီချင်းကို ဆိုခဲ့ကြတယ်။ ၇၅ ဂျွန် ရွှေတိဂုံအရေးအခင်း ကျောင်းသားတွေဟာလဲ သပိတ်စခန်းကနေ အင်းစိန်ထောင် ဖမ်းခေါ်လာစဉ်တုန်းက ထောင်ဗူးဝအရောက် အချုပ်ကားတွေပေါ်ကမဆင်းခင် ကမ္ဘာမကြေ သီချင်းကို အားလုံးသံပြိုင်ဆို၊ သီချင်းဆုံးမှ ကားပေါ်ကဆင်းပြီးထောင်ထဲဝင်ခဲ့ကြသူတွေဖြစ်တယ်။ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ခရစ်ယာန်နဲ့ မူဆလင် အနည်းအကျဉ်း ပါတာကလွဲရင် ကျန်တဲ့ကျောင်းသားအားလုံး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဖြစ်ပြီးဘာသာရေးကိုင်းရှိုင်းသူတွေလဲ အတော်များတယ်။ ဒါပေမဲ့ ထောင်ထဲမှာ အာဏာပိုင် တွေက ဘယ်အချိန် ဘယ်နှစ်နာရီတိတိမှာ ကမ္ဘာမကြေသီချင်း၊ ဘယ်နှစ်နာရီတိတိမှာ ဘုရားရှိခိုး အားလုံးမဆိုမနေရ၊ လိပ်ခေါင်းထွက်အောင် အော်ဆိုရမယ်၊ မလိုက်နာရင်ရိုက်မယ်၊ တိုက်ပိတ်မယ်ဆိုပြီးပုံစံကိုင်တာကိုတော့ ဘာသာရေးအကိုင်းရှိုင်းဆုံး ကျောင်းသားကတောင် မခံချင်ပါ။ ဒါကြောင့် ထောင်ပုံစံအဖြစ် ကမ္ဘာမကြေ ဆိုရတာနဲ့ ဘုရားရှိခိုးရတာကို ကျောင်းသားတွေက ဆန့်ကျင်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲသလို ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်တွေနဲ့ ထောင်အာဏာပိုင်တွေ ထောင်ဗူးဝရုံးခန်းထဲ ဆွေးနွေးနေကြစဉ် တယ်လီဖုန်းမြည်လာ ပြီးလာဆွေးနွေးတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေ နာမည်စာရင်းတောင်းတယ်။ ဘယ်ကဆက်တယ် မသိပါ။

တောင်းဆိုချက်တွေထဲမှာ မိမိဆန္ဒအလျောက် ကျန်းမာရေးအတွက်၊ သို့မဟုတ် ဝါသနာအရ၊ သို့မဟုတ် စားသောက်ရေးအဆင် ပြေဖို့ တောင်ယာလုပ်ချင်တဲ့သူ ကိုယ့်အစီအစဉ်နဲ့ကိုယ် လုပ်ခွင့်ရှိဖို့နဲ့၊ ထွက်တဲ့သီးနှံကို စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်သူက အပြည့်အဝ ခံစားခွင့်ရဖို့လဲ ပါ တယ်။ ဒါဟာ ကျောင်းသားတွေ အလုပ်ကြမ်းကိုဆန့်ကျင်တာ လက်ကြောမတင်းလို့ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ပြဖို့ဖြစ်သလို အာဏာပိုင်တွေ ဘက် ကလဲ ကျောင်းသားတွေ အလုပ်ကြမ်း လုံးဝမလုပ်ဘဲ နေတာမဟုတ်ပါဘူး လို့သူတို့အထက်ကို အရှက်ပြေ သိက္ခာဆည်ပြရာ ရောက် အောင် လို့လဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတောင်ယာ အလုပ်ကြမ်းကိစ္စ ဆွေးနွေးကြတဲ့အခါမှာ ကျောင်းသားတွေကို ဗိုက်ထိုးခွင့်တောင် မပေးခဲ့တဲ့ ထောင် အာ ဏာပိုင်တွေက တောင်ယာလုပ်ခိုင်းတာဟာ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှား ကျန်းမာရေး အထောက်အကူဖြစ်ဖို့ခိုင်းတာပါဆိုပြီးမဟာဂဏုဏာရှင်လေ သံနဲ့ ပြောလိုက်သေးတယ်။

အသက် ၂၀ အောက် ကျောင်းသားလေးတွေအတွက်လဲ ထည့်သွင်းတောင်းဆိုပေမဲ့ ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ကိုယ့်အတွက် သာ ကိုယ်တာဝန်ယူဖို့နဲ့ သူတို့မကျေနပ်ရင် သူတို့ပြောလိမ့်မေပေါ့၊ သူတို့ကျေနပ်လို့ လုပ်နေတာပေါ့လို့ ပြောတဲ့အတွက်ကြောင့် တကြောင်း၊ ကျောင်းသားကြီးတွေ ရှေ့ကတိုက်ပွဲဆင်ခြင်ရင် သိတ်မကြာခင်မှာ ကျောင်းသားငယ်တွေလဲ နောက်ကလိုက်ပြီးတိုက်ပွဲ တိုက်လာလိမ့်မယ် ဆိုတာ သေချာပေါက်ယုံကြည် မျှော်လင့်ထားပြီးအဲဒီအခါကျမှ ပိုထိထိရောက်ရောက်ကူနိုင်မှာဖြစ်လို့ တကြောင်း တို့ကြောင့် ကျောင်းသား လေးတွေအတွက် အခွင့်အရေးတောင်းဆိုချက်ကို သိတ်မတွန်းတော့ဘဲ အဆောင်ကိုပြန်ခဲ့ကြတယ်။

နောက် ၂ ရက်အကြာ တနင်္ဂနွေနေ့ ထောင်ဝင်စာ တွေ့ရတဲ့အခါ တွဲဘက်ထောင် ၁ ဆောင်ကျောင်းသားကြီးတွေနဲ့ ၂ ဆောင် ကျောင်းသားငယ်တွေ အတူရောတွေ့ရတော့ ကျောင်းသားငယ်တွေထဲက စိတ်ချယုံကြည်ရတဲ့ ဦးဆောင်နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ကျောင်းသားငယ်တွေနဲ့ တိုက်ပွဲကိစ္စ စီစဉ်ညှိနှိုင်းမှုတွေ လုပ်လို့ရလိုက်တယ်။ အဲဒီကျောင်းသားငယ်တွေဟာလဲ ကျောင်းသားကြီးတွေ တိုက်ပွဲပြီးကတဲက သူတို့အ ဆောင်ထဲ လျှို့ဝှက်စည်းရုံး လှုပ်ရှားနေခဲ့ကြတယ်။ ထွက်ရှော့အုပ်စုရဲ့ သတင်းပေး လက်ထောက်ချ မခံရအောင် ညအိပ်ချိန်ကျမှ ကိုယ်နဲ့ အိပ်ရာချင်းကပ်ရက် ကျောင်းသားကနေ တဆင့်ပြီးတဆင့် တိုးတိတ်သိုသိပ်စွာနဲ့ ဆွေးနွေးစည်းရုံးရတာ ဖြစ်တယ်။ ထွက်ရှော့အုပ်စုကတော့ လျော့ရက်များများပြီးထောင်ကမြန်မြန်လွှတ်ဖို့ ထောင်အာဏာပိုင်တွေအလိုကျ ဘာမဆိုလုပ်ဖို့ အသင့်ရှိသူတွေဖြစ်တယ်။ ဒါ့အပြင် ကျောင်းသားလေးတွေဟာ ထွက်ရှော့အုပ်စု မရိပ်မိအောင် တောင်ယာလုပ်ရင်းနဲ့ ကျောင်းသားကြီးတွေနေတဲ့ အဆောင်ဝင်းနား မသိမသာ ချဉ်းကပ်လာပြီးကျောင်းသားကြီးတွေနဲ့ လျှို့ဝှက်ညှိနှိုင်းတာလဲ လုပ်ကြတယ်။

နောက်တနေ့ - သဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့မှာတော့ စီစဉ်ထားတဲ့အတိုင်း ကျောင်းသားလေးတွေဟာ တောင်ယာလုပ်နေရင်း မိုးရွာလာ တဲ့အခါ မလုပ်နိုင်တော့ဘူးကွ လို့အော်ဟစ်ကြွေးကြော်ပြီးကျောင်းသားကြီးတွေရှိရာ ၁ ဆောင်ထဲ ပြေးဝင်ခိုလှုံလာကြတယ်။ တလကြာ အတင်းကြပ်ဆုံး ပုံစံကိုင် ကျွန်တော်သွင်းထားတာကနေ အရိစ္စနဲ့ဖောက်ထွက်ရတာဖြစ်လို့ တချို့ကျောင်းသားလေးတွေဟာ ကြောက်စိတ်၊ နာကျည်းဝမ်းနည်းစိတ်၊ မျှော်လင့်အားကိုးစိတ်နဲ့ ဝမ်းသာပျော်ရွှင်စိတ်တွေ အမျိုးမျိုးပေါင်းဆုံပြီးစိတ်လှုပ်ရှားမှုကြီးမားပြင်းထန်ကာ တုန်တုန် ရီရီနဲ့ မျက်ရည်ကျငိုကြွေးကြတာကို ကျောင်းသားကြီးတွေက နှစ်သိမ့်အားပေးခဲ့ရတယ်။ ကျောင်းသားလေးတွေဟာ ဒီ တလကြာ ပုံစံကိုင် အလုပ်ကြမ်း ခိုင်းခံရတာကို တကမ္ဘာလောက် ကြာခဲ့တယ်လို့ထင်မိကြတယ်။

ဒီလို မလွဲမသွေဖြစ်လာမယ့်အရေးကို အာဏာပိုင်တွေကလဲ မျှော်လင့်ထားပြီးဖြစ်နေတော့ သိပ်မကြာခင်မှာဘဲ အာဏာပိုင်တွေ လိုက်လာပြီးကျောင်းသားလေးတွေရဲ့ လိုလားချက်တွေကို ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေက ရုံးခန်းမှာ လာဆွေးနွေးဖို့နဲ့ ကိုယ့်အဆောင် ကိုယ်ပြန်ကြဖို့ ပြောလာတယ်။ ကျောင်းသားလေးတွေက ခေါင်းဆောင်မရှိဘူး လို့ပြောတော့ ကိုယ်စားလှယ်ရွေးဖို့ ပြောတယ်။ ဒါနဲ့ ကျောင်း သားလေးတွေဟာ ၂ ဆောင်မှာ ပြန်လည်စုရုံး စည်းဝေးကြပြီးအပေါ်ထပ်ကိုယ်စားလှယ် ၂ ယောက်၊ အောက်ထပ်ကိုယ်စားလှယ် ၂ ယောက် ပေါင်း ၄ ယောက်ရွေးလိုက်တယ်။ ဒီနောက် တွဲဘက်ထောင်ဗူးဝ ရုံးခန်းမှာ တွဲဘက်ထောင်ပိုင် တာဝန်ယူထားသူ စစ်ထောက်လှမ်းရေး အရာခံ ဗိုလ်အဆင့်ရှိ လှရွှေ နဲ့ သွားဆွေးနွေးကြတယ်။ ကျောင်းသားလေးတွေရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေကတော့ ကိုစိုးဝင်း (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ယခုဂျပန် နိုင်ငံ ဧရာဝတီ ဂျာနယ်)၊ ကိုသန်းနိုင် (ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ ဖားအံ၊ မွန်အမျိုးသား၊ ဝ လေးလုံးနောက်ပိုင်း ၅)၊ ကိုထွန်းမြင့်ဝင်း (ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ သစ်တော၊ မုံရွာ) နဲ့ သာကေတမှ အထကကျောင်းသားတဦးတို့ဖြစ်ပြီးအားလုံး ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းကဖြစ်တယ်။ ဆွေးနွေးပွဲကို ၁ ဆောင်က ကျောင်းသားကြီး ကိုယ်စားလှယ်တွေလဲ တက်ရတယ်။

ကျောင်းသားလေးတွေ ဆွေးနွေးတောင်းဆိုတဲ့ အချက်တွေကတော့ အလုပ်ကြမ်းမလုပ်ရရေးနဲ့ ပုံစံပယ်ဖျက်ရေး၊ ဆေးမှူးမှန်မှန် ပြခွင့်ရရေး၊ ထမင်းဟင်း ဝဝစားခွင့်ရရေး၊ ရေဝချိုးခွင့်ရရေး၊ ရေခန်းရရေး၊ ဇွန်းနဲ့ပုဂံ အလုံအလောက်ရရေး၊ စာအုပ်စာတမ်းသွင်းခွင့်ရရေး၊ အားကစား လှုပ်ရှားခွင့်ရရေး စတာတွေဖြစ်တယ်။ ထောင်အာဏာပိုင်တွေအနေနဲ့ ဒါတွေကို ရှောင်လွှဲဟန်တားလို့ မရနိုင်တော့တာ မျှော် လင့်တွက်ဆပြီးဖြစ်နေတော့ သိတ်အကြိတ်အနယ် မဆွေးနွေးလိုက်ရဘဲ တောင်းဆိုချက်အားလုံးလုံးလိုလို လိုက်လျောလိုက်တယ်။ စာအုပ်စာ တမ်းသွင်းခွင့်ကတော့ တရားဝင်ခွင့်ပြုလို့

မရနိုင်လို့ နားလည်မှုနဲ့ ခွင့်ပြုပေးမယ်လို့ ပြောတယ်။

ဒီလိုနဲ့ အသက် ၂၀ အောက်ကျောင်းသားငယ်တွေကို ပုံစံကိုင်အလုပ်ကြမ်းခိုင်းပြီးအညွန့်ချိုးတဲ့ စီမံကိန်းဟာလဲ နိဂုံးချုပ် အဆုံးသတ် သွားတယ်။ ၁၉၇၅ ခု -သုတ် ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲတွေဟာ ၁၉၇၄-၇၅ ကာလထိန်းသိမ်းခံကျောင်းသားတွေရဲ့ ပထမဆုံးနဲ့ အအောင်မြင်ဆုံး အမုန် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ရန်သူဟာ မထင်မှတ်ဘဲ လုံးဝအလစ်အပိုက်မိသွားပြီးကျောင်းသားတွေရဲ့ ကြံ့ခိုင်တဲ့ ညီညွတ်မှုအင်အားကို တုန်လှုပ်သွားကာ အရှုံးပေးခဲ့ရတယ်။ ဒီတိုက်ပွဲဟာ ၁၉၇၅ ခုနှစ် ကျောင်းသားများအပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများနဲ့ ပတ် သက်တဲ့ စစ်အစိုးရ ထောင်အာဏာပိုင်တွေရဲ့ စီမံကိန်းကို ရိုက်ချိုးပစ်လိုက်နိုင်တဲ့ အဓိက ပွဲဦးထွက်တိုက်ပွဲကြီးဖြစ်သွားတယ်။

တိုက်ပွဲတွေပြီးလို့ နောက် ၂ ပတ် အကြာမှာတော့ အာဏာပိုင်တွေနဲ့ သွားဆွေးနွေးတဲ့ ၁ ဆောင်အပေါ်ထပ်က ကျောင်းသားကြီး များရဲ့ ကိုယ်စားလှယ် ၅ ယောက်၊ ၂ ဆောင်က ကျောင်းသားလေးများရဲ့ ကိုယ်စားလှယ် ၄ ယောက်အပြင် အမာခံလုံခြုံရေးအဖွဲ့တွေလို့ အာဏာပိုင်တွေယူဆတဲ့ တခြားကျောင်းသားကြီး ၂ ယောက် စုစုပေါင်း ၁၁ ယောက်ကို တိုက်ပိတ်လိုက်တယ်။ ဒီ ၁၁ ယောက်ကို တိုက်ပိတ်ရာမှာ အဆောင်ထဲဝင် ခေါ်ထုတ်သွားတာမျိုး မလုပ်ရဲဘဲ၊ မလိမ့်တပတ်နဲ့ ထောင်ဝင်စာသွားတွေအပြီးထောင်ဝင်စာခန်းကပြန်အထွက်မှာ စောင် အုပ်၊ ကားပေါ်တက်ခိုင်း၊ ထောင်မကြီး ပူးဝကနေ တိုက်ဝင်းပေါက်ထိ ကားနဲ့တင်ခေါ်သွားပြီး ၆ တိုက်နဲ့ ၄ တိုက်မှာ တိုက်ပိတ်လိုက်တာဖြစ် တယ်။ ဒီလိုတိုက်ပိတ်လိုက်တာကို တွဲဘက်ထောင်မှာ ကျန်ခဲ့တဲ့ကျောင်းသားတွေ သိတဲ့အခါ ညနေအဆောင်ပိတ်ချိန် အဆောင်ထဲပြန်မဝင်ဘဲ နေပြီးတိုက်ပိတ်ခံကျောင်းသားတွေ ပြန်လွှတ်ပေးဖို့ ဆန္ဒပြကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ရထားပြီးသား အဓိကအခွင့်အရေးတွေ ထိခိုက်မှုမရှိတဲ့ အခြေ အနေအောက်မှာ ပြန်လွှတ်ရေး အဓိကမထားဖို့နဲ့ ကျောင်းသားတို့ရဲ့ အစဉ်အလာအတိုင်း တဖိုလ်ကျ တဖိုလ်တက်စနစ် ကျင့်သုံးသွားဖို့ ကျောင်းသားအများစုက သဘောထားရှိကြတယ်။ ဒါ့အပြင် ကိုယ်စားလှယ်တွေ တိုက်ပိတ်ခံလိုက်ရပေမဲ့ ၇ ရက်ကျလျှင် အခမ်းအနားလုပ်မှုနဲ့ တလခန့် တိုက်ပိတ်ခံထားရတဲ့ ရွှေတိုက်အရေးအခင်းက ကိုမြင်ဆွေ (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ မုံရွာခြားလင်းကြီး)၊ ကိုမြင့်အောင်ကြည် ခေါ် မောင် မြေဝါ (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ တန့်ဆည်)၊ ကိုသန်းနိုင် (ကောင်စီစာရေး၊ ရန်ကုန် ၁၉၈၉ မှ ယနေ့ထိ နအဖ ထောင်ကျနေဆဲ ပုဂံသန်းနိုင်) အစရှိသူတွေ အဲဒီနေ့မှာပဲ တိုက်ကလွတ်ပြီးတွဲဘက်ထောင်ရောက်လာကြလို့ ဆန္ဒပြပွဲ ရုပ်သိမ်းလိုက်ပြီးအဆောင်ထဲ ပြန်ဝင်ကြတယ်။ တွဲဘက်ထောင် -သုတ် အမုန် တွေကြောင့် ရလာတဲ့ အခွင့်အရေးတွေလဲ တခုမှ အရုပ်သိမ်းမခံရပါ။

တိုက်ပိတ်ခံရတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေနေရာမှာ ကိုယ်စားလှယ်သစ်တွေ ထပ်ရွေးကောက်ကြတယ်။ ကျောင်းသားတွေဟာ မိမိတို့ ကိုယ်စားလှယ် မိမိတို့ရွေးပြီးကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်တခု ထောင်ထဲကျင့်သုံးနေတာကို အာဏာပိုင်တွေက မတတ်သဘာဘဲ ခွင့်ပြုထား ရတယ်။ တကယ့်တကယ်တော့ ထောင်ထုံးစံအရ အကျဉ်းသားအချင်းချင်း အုပ်ချုပ်ဖို့ အခန်းလူကြီး၊ တန်းစီး၊ ဝါယာ၊ ဘုတ်ကိုင်တွေကို ထောင် အာဏာပိုင်တွေကသာ ရွေးချယ်ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရိုးဖြစ်ပေမဲ့ အခုတော့ အဲသလိုလုပ်လို့ မရ ဖြစ်နေတယ်။

တိုက်ပိတ်ခံရတဲ့ ၁၁ ယောက်ဟာ ၆ တိုက်နဲ့ ၄ တိုက်မှာ ၃ လနီးပါးတိုက် ပိတ်ခံရပြီးနောက် ၈ ယောက်က အင်းစိန်ထောင်မကြီး ၃ ဆောင်ကိုရောက်သွားတယ်။ ကိုခင်မောင်လင်း၊ ကိုစိုးဝင်းနဲ့ ကိုသန်းနိုင်တို့ကတော့ နောက်ထပ်၃လကျော်မှ တိုက်ကလွတ်ပြီး ၃ ဆောင်ရောက် သွားတယ်။ တယောက်မှ တွဲဘက်ထောင်ပြန်မပို့ပါ။

၇၅ -သုတ် တွဲဘက်ထောင်တိုက်ပွဲတွေရဲ့ အောင်မြင်မှုအရှိန်အဟုန်ကြောင့် အင်းစိန်ထောင်မကြီး ၃ ဆောင်မှာရော တွဲဘက် ထောင်မှာပါ ကျောင်းသားတွေအပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေဟာ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲတွေ၊ လေ့လာရေးတွေ လွတ်လွတ်လပ်လပ်နဲ့ ပုံမှန် လုပ်နိုင်ကြတယ်။ အင်္ဂလိပ်စာ လေ့လာရေးလဲ အတော်လုပ်ကြတယ်။ ဒါ့အပြင် သစ်သား၊ ပလပ်စတစ် (သွားတိုက်တံလက်ကိုင်ရိုး)၊ ပိုက်ဆံ အကြွေစေ့တွေနဲ့ ပန်းပုလုပ်တာ၊ တံဆိပ်တွေ၊ ဒီဇိုင်းတွေလုပ်တာ၊ ကြိုးပုတီးလုပ်တာ စတဲ့ ထောင်တွင်းလက်မှုပညာတွေလဲ လေ့လာ သင်ယူပြီးခွပ်ဒေါင်းရုပ်၊ ဝိမ်းချမ်းရေးဂျိုးငှက်ရုပ်၊ ဘုရားရုပ်စတာတွေ ဒီဇိုင်းအမျိုးမျိုး ထွင်းထုလုပ်ပြီးမိဘဆွေမျိုးတွေဆီ အမှတ်တရပြန်ပို့ကြ တယ်။ တချို့လဲ ဝါသနာအလျောက်နဲ့ စားရေးသောက်ရေး ပိုအဆင်ပြေဖို့ သီးနှံတွေစိုက်ကြတယ်။ အားကစားလှုပ်ရှားမှုတွေ၊ ကိုယ်ခံပညာ သင်တန်းတွေလုပ်ကြတယ်။ ထောင်ဝင်စာထည့်ပေးလာတဲ့ ပလပ်စတစ်အိတ်တွေအားလုံး စုစည်းဆေးကြောပြီးဝါဒိတွေကဆင့် အပြင်က ပလပ်စတစ်ဝယ်သမားထံ ပြန်ရောင်း၊ ရတဲ့ငွေနဲ့ ဘောလုံး၊ ခြင်းလုံး၊ ဘော်လီဘောတို့ ဝယ်ကစားကြတယ်။ တခါတရံမှာလဲ ဝါဒိမိသားစုတွေ လာရောင်းတဲ့ မုန့်တွေ၊ အကြော်တွေဝယ်ပြီးအားလုံးခိုင်းစားကြတယ်။ လက်ရေးကဗျာစာအုပ်တွေ၊ မဂ္ဂဇင်းတွေထုတ်ပြီးလှည့်ဖတ်ကြတယ်။ နိုင်ငံရေးစာအုပ်တွေ အပါအဝင် စာအုပ်စာတမ်းအမျိုးမျိုးလဲ သွင်းနိုင်ခဲ့တယ်။

ထောင်ထဲမှာ အဓိကထား လုပ်တာတခုက နေ့ကြီးရက်ကြီး အခမ်းအနားတွေပါဘဲ။ အထူးသဖြင့် စစ်အာဏာရှင်တွေ လက်ချက် ကြောင့် ပြည်သူတွေ သွေးမြေကျခဲ့ရတဲ့ ရက်တွေကို အထိမ်းအမှတ် မပျက်မကွက်လုပ်ကြတယ်။ အဲဒီနေ့ရက်တွေကတော့ (၁၉၆၂) ဂျူလိုင် ၇ ရက်၊ (၁၉၆၇) - သုတ် ၁၃ ရက် စစ်တွေဆန်လှပွဲ (ဒီအထိမ်းအမှတ်က ရွှေတိုက်အရေးအခင်းမှာ အုံနဲ့ကျင်းနဲ့ ပါဝင်ဆင်နွှဲပြီးအဖမ်းခံရတဲ့ ရခိုင် ကျောင်းသားတွေရဲ့ မိတ်ဆက်ပေးမှုကနေ ကျန်တဲ့ကျောင်းသားတွေ သိလာပြီးအထိမ်းအမှတ် လုပ်တာဖြစ်တယ်)၊ (၁၉၅၀) -သုတ် ၁၂ ရက် စောဘဦးကြီး ကျဆုံးတဲ့ရက် (ဒီရက်ကတော့ ၁၉၇၆ ခုထုတ်ပုံစာက ဆရာစောအော်လင်းဒို (ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ ယခု -သစေ-တေးလျ) ထောင်ထဲရောက် လာတော့ ကျောင်းသားတွေ ကရင့်တော်လှန်သမိုင်းသိလာပြီးအထိမ်းအမှတ်လုပ်တာဖြစ်တယ်)၊ (၁၉၇၄) ဂျွန် ၆ ရက် အလုပ်သမားသတ်ပွဲ၊ (၁၉၇၄) ဒီဇင်ဘာ ၁၁ ရက် ဦးသန်းအရေးအခင်း ကျောင်းသားပြည်သူ့သတ်ပွဲတို့ကို အဓိကလုပ်ကြတယ်။ ဒါ့ပြင် (၁၉၆၈) စက်တင်ဘာ ၂၄ ရက် သခင်သန်းထွန်း ကျဆုံးတဲ့နေ့၊ ၁၉၇၅ မတ်လ ၁၅ ရက် သခင်ဇင်ဩခင်ချစ် ကျဆုံးတဲ့နေ့တွေလဲ အထိမ်း အမှတ်ပြုကြတယ်။ အဓိကအားဖြင့် စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ ရက်စက်ယုတ်မာမှုကိုအမြဲသတိရပြီးနာကျည်းစိတ်ထက်သန်နေအောင် အဲသလို နေ့မျိုးတွေ အထိမ်းအမှတ်လုပ်တာဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဇန္နဝါရီ ၄ ရက် လွတ်လပ်ရေးနေ့၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက် ပြည်ထောင်စုနေ့၊ မတ် ၂၇ ရက် တော်လှန်ရေးနေ့၊ ဇူလိုင် ၁၉ ရက် အာဇာနည်နေ့တွေတော့ ထောင်ထဲမှာ ကျောင်းသားတွေ အခမ်းအနား လုပ်လေ့လုပ်ထမရှိပါ။ အထိမ်းအမှတ်လုပ်ရာမှာတော့ အခြေအနေပေးရင်ပေးသလို အလံအလေးပြုတာ၊ ကျဆုံးသူတွေကို အလေးပြုတာ၊ တိုက်ပွဲဝင်သီချင်းဆိုတာ၊ ကဗျာရွတ်တာတွေလုပ်ကြပြီးကျောင်းသားအတော်များများဟာ တရက်၊ သို့မဟုတ် တနင်္ဂနွေ ထမင်းမစားဘဲ နေတာမျိုးလဲလုပ်ကြတယ်။ ထောင်ထဲမှာ ကိုယ်က အထက်စီးရနေချိန်မှာတော့ အခမ်းအနားတွေကို ပြောင်ပေါ်တင်ကြီးလုပ်ပြီးခွပ်ဒေါင်းအလံ၊ တူတံဇင်အလံတွေထောင်၊ ကျောင်းသားသမဂ္ဂသီချင်း၊ အင်တာနေရှင်နယ်သီချင်းတွေ အစအဆုံး အော်ဆိုကြ၊ အလှည့်ကျကဗျာရွတ်၊ တော်လှန်ရေးသီချင်းတွေ အလှည့် ကျဆို နဲ့ တကယ့် လွတ်မြောက်ဒေသလိုလို လုပ်တာဖြစ်တယ်။ ထောင်ထဲမှာ ကိုယ်ခံနေရတဲ့အချိန်မျိုးကျတော့

ဒီလိုနေ့ကြီးရက်ကြီးတွေကို လျှို့ဝှက်သိုသိပ်စွာနဲ့ ရိုက်နှက်ခံ၊ တိုက်ပိတ်ခံ စွန့်စားလုပ်ကြရတယ်။

လက်ဝဲကျောင်းသားတွေနဲ့ လက်ဝဲ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကတော့ စောစောကပြောတဲ့ ရက်တွေအပြင် မတ်လ ၂၈ ရက် ဗကပ တော်လှန်ရေးနေ့၊ -သုတ် ၁၅ ရက် ဗကပ မွေးနေ့၊ မေ ၁ ရက် ကမ္ဘာ့အလုပ်သမားနေ့၊ နိုဝင်ဘာ ၇ ရက် မဟာအောက်တိုဘာ တော်လှန်ရေး နေ့တွေလဲ အခမ်းအနား လုပ်ကြတယ်။ အဲဒီကာလတွေတုန်းက ဗမာပြည်မှာ မဆလ ကလွဲပြီးတရားဝင်ပါတီစုံစနစ် မရှိသေးဘဲ မဆလ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ခိုင်ခိုင်မာမာ စွဲစွဲမြဲမြဲ အားကောင်းကောင်းနဲ့ ဆန့်ကျင်တိုက်နေတာ ဗကပ တဖွဲ့တဲ့နေ့တော့ သဘာဝကျစွာဘဲ ကျောင်းသားတွေ အပါအဝင် နိုင်ငံရေးတက်ကြွလှုပ်ရှားသူ အများစုဟာ လက်ဝဲယိမ်းကြတာ၊ ဒါမှမဟုတ် ထောင်ထဲရောက်ပြီးနောက် လက်ဝဲ ယိမ်းသွားတာ မဆန်းပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကွန်မြူနစ်၊ ကြွက်စုတ်နဲ့ ‘ညင်းသီး ဖိုးဘီးယား (သဘာဝ) ရှိတဲ့စိတ်ဝေဒနာရှင်တွေ အဲဒီအချိန်တုန်းက သာ ထောင်ထဲရောက်လာရင် သွက်သွက်ခါအောင် ရူးသွားနိုင်ပါတယ်။ ထောင်ထဲမှာ ကြွက်စုတ်ကြွက်ပွဲတွေကလဲ ဘာပေါသလဲမမေးနဲ့။ ‘ညင်းသီးလို အနံ့ဆိုးတဲ့ ဂျိုပိုးတွေကလဲ များမှများ။’

ကျောင်းသားတွေ၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ တန်ခိုးထွားနေချိန်ဆိုရင် ဒုတိယကမ္ဘာပွဲ ဘက်ကြား၊ သံတိုင်တွေရဲ့နောက် ရောက်နေတာ ကလွဲလို့ တခြားနိုင်ငံရေးကိစ္စတွေ လုပ်ချင်တာလုပ်လို့ရတယ်။ အထက်တန်းရာမှာ ပြောခဲ့သလို ထောင်ပြင်ပ စစ်အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရာဒေသမှာ လုပ်ခွင့်မရတာတွေ ထောင်ထဲမှာ လုပ်လို့ရတယ်။ အဲသလို အခြေအနေမျိုးမှာဆိုရင် ထောင်ဝါဒါ၊ ထောင်မှူးတွေကလဲ ကျောင်းသားတွေ အပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို ရိုဂိုကျိုးကျိုးဆက်ဆံတယ်။ စာရေးခွင့်မရှိတဲ့ ထောင်ထဲမှာ စာစောင်စာတမ်းတွေ ရေးဖြန့်နေတာ သိလဲ ဘာမှမပြောကြဘူး။ ထောင်ထဲမှာအရ တလာကြီး၊ တလာလေး စီလို့ တွေ့သွားလဲ နဝတန္ဒအဖွဲ့ ခေတ်လို ရုံးတင်ပြီးထောင်ထပ်ချ နှစ် ထပ်တိုးတာမရှိပါ။ အကျဉ်းထောင်ရဲ့ အဆောက်အဦ၊ ပစ္စည်းကိရိယာတွေ ဖျက်ဆီးနေတာတွေလဲ မျက်နှာလွှဲသွားတယ်။ ကျောင်းသားတွေ ကလဲ ရန်သူ့ပစ္စည်းဆို အခွင့်အရေးရရင်ရသလို ဖျက်ဆီးရမယ်။ ရန်သူ့ပစ္စည်း များများပျက်ဆီးလေ ကောင်းလေ ဆိုတဲ့ခံယူချက် ထားကြ တယ်။ ထောင်စည်းကမ်းနဲ့ဆန့်ကျင်တဲ့ ကရာတေးသင်တန်း၊ သိုင်း၊ လက်ဝှေ့ သင်တန်းတွေ ပေးတာတွေလဲ အာဏာပိုင်တွေက ဘာမှမပြော ကြတော့ဘူး။ ရန်သူ့စည်းကမ်းကို တတ်နိုင်သလောက် ချိုးဖောက်ရမယ် ဆိုတဲ့ခံယူချက်ကိုလဲ ကျောင်းသားတွေ ခံယူကြတယ်။ ကျန်းမာရေး နဲ့နမကောင်းလိုက်နဲ့၊ ညနက်သန်းခေါင် ဝါဒကိုအသံကုန်အော်ခေါ် ပြီးဆေးမှူး အကြောင်းကြားခိုင်းတယ်။ ဆေးရုံတက်ခွင့် တောင်းတယ်။ နို့စား၊ ဆန်ပြုတ်စား မရရအောင် တောင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ ထောင်ရဲ့ ဆေးကုသစောင့်ရှောက်မှုစနစ်နဲ့ အရည်အချင်း အင်မတန် ညံ့ဖျင်း စုတ်ချာတာကြောင့် ထောင်ထဲမှာ ကျန်းမာရေးပြဿနာဟာ အမြဲတမ်းပဲ ပူညံ့ပူညံ့ ဝူးဝူးဝူးဝူးနဲ့ ပြီးနေရတယ်။

၁၉၇၅ ခု အကုန်ပိုင်းလောက်မှာ ကျောင်းသားလေးများနေတဲ့ တွဲဘက်ထောင် ၂ ဆောင်မှာ ပထမဆုံးကိုယ်စားလှယ် ၄ ယောက် တိုက်ပိတ်ခံရပြီးနောက်ထပ်ရွေးကောက် တင်မြှောက်ထားတဲ့ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ၁၀ ယောက်ကို ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ဆွေးနွေးစရာရှိတယ်လို့ပြော ခေါ်ထုတ်သွားပြီးနောက် ထောင်မကြီးမှာ ၆ တိုက်ပိတ်လိုက်တယ်။ အဲဒီ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်တွေဟာ ၂ ဆောင်မှာရှိတဲ့ အသက် ၂၀ အောက်ကျောင်းသားလေးတွေကို ကောင်းကောင်း စည်းရုံးအုပ်ချုပ်နိုင်ပြီးကျောင်းသားလေးတွေရဲ့ အခွင့်အရေးတွေ အပြည့်အဝရအောင် ဦးဆောင်လှုပ်ရှားနေတာဖြစ်လို့ ကျောင်းသားလေးတွေပေါ် -သဇာန်ကြီးတဲ့အတွက် အာဏာပိုင်တွေ မျက်စိဆိပ်စက် ပေးစရာ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့မရှိရင် ကျောင်းသားလေးတွေ ငိုမိလိမ့်မယ်လို့ တွက်ပြီးတိုက်ပိတ်လိုက်တာဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ကိုယ် စားလှယ် ၁၀ ယောက်ကတော့ ၁။ ကိုစောနိုင် (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ မာန်အောင်၊ ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ၂။ ကိုအောင်သန်းမြင့် (စီးပွားရေး တက္ကသိုလ်၊ တောင်ဥက္ကလာ၊ ယခု ကလလတ)၊ ၃။ ကိုဝင်းဆွေ (အထကကျောင်းသား၊ ပါရမီ၊ ယခု ရွှေလီ)၊ ၄။ ကိုမိုးမြင့် (အထကကျောင်း သား၊ ၈ လေးလုံးနောက်ပိုင်း ပြည်သူ့တိုးတက်ရေးပါတီ)၊ ၅။ ကိုခင်ဇော်လင်း (အလကကျောင်းသား၊ ဗကပသို့တော့ခိုကျဆုံး၊ ဆရာမောင် သော်က၏တူ)၊ ၆။ ကိုတင်ရွှေ (ခေါ်) ဆမ်ဆန် (ယခု ဣန္ဒြာဘောင်သစ်၊ အမေရိကန်နိုင်ငံ)၊ ၇။ ကိုလူမော် (အထကကျောင်းသား၊ ဘောက်ထော်)၊ ၈။ ကိုကျော်ထူး (အလကကျောင်းသား၊ စမ်းချောင်း)၊ ၉။ ကိုစံနု (အရပ်သား၊ ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ၁၀။ ကိုမောင်ဝင်း (အထက ကျောင်းသား) တို့ဖြစ်ပြီးအားလုံး ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းက ဖြစ်ပါတယ်။

၂ ဆောင်က ကျောင်းသားတွေဟာ မိမိတို့ရဲ့ ‘တိယမြောက် ကိုယ်စားလှယ်တွေကို တိုက်ပိတ်လိုက်ပြန်ပြီဆိုတာ သိရတဲ့အခါ အင်မတန် မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ပြီးအဆောင်ဝင်းထဲမှာ အော်ဟစ်ဆန္ဒပြကြတယ်။ ညနေအဆောင်ပိတ်ချိန်မှာ အဆောင်ထဲ ပြန်မဝင်ဘဲနေကြလို့ အခြေအနေတွေ တင်းမာလာတယ်။ အာဏာပိုင်တွေက ထောင်ဥပဒေအရ အဆောင်ထဲပြန်မဝင်ရင် ပစ်ခတ်ခံရပြီးထောင်ထဲပေးပို့ကာ စစ်တပ်ကို ၂ ဆောင်ဘက် ရှိဖို့၊ ရှိသမျှတွေနဲ့ အသင့်ချိန်ထားခိုင်းတယ်။ ကျောင်းသားလေးတွေထဲက ၈ တန်းကျောင်းသား ကိုမင်းအောင် (ခေါ်) ဝိုဂျယ်လေး (တောင်ဥက္ကလာ) ဟာ အကျိုးကြယ်သီးတွေဖြတ် ရင်ဖွင့်ပြီးထောင်ထဲဝောက်လှည့် ရင်ကော့ရင်း “မင်းတို့ သတ္တိရှိရင် ပစ်လိုက်ကွ” လို့အော်ဟစ်စိန်ခေါ်ခဲ့တယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ ၁ ဆောင်က ကျောင်းသားကြီးတွေ လာရောက်ဖြောင်းဖျိုးတင်းမာမှုလျော့သွားအောင် လုပ်ပေးနိုင် ခဲ့တယ်။ ကျောင်းသားလေးတွေလဲ အဆောင်ထဲ ပြန်ဝင်ကြတယ်။

နောက်တနေ့ မနက်မှာ ကိုယ်စားလှယ်တွေ တိုက်ပိတ်ခံရတဲ့အကြောင်းဟာ ထွက်ရှောတွေ့ချွန်လို့ ဆိုပြီးကျောင်းသားလေးတွေက ထွက်ရှောအုပ်စုကို ဝိုင်းထိုးကြလို့ အာဏာပိုင်တွေက ထွက်ရှောအုပ်စုကို ၂ ဆောင်မှာမထားဘဲ တွဲဘက်ထောင်ထဲမှာပဲ အဆောင်ပြောင်း ထားပေးလိုက်တယ်။

၁ ဆောင်က ကျောင်းသားကြီးတွေ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီး ၂ ဆောင်ကျောင်းသားလေးတွေ အစွန်းမရောက်စေဖို့နဲ့ အာဏာပိုင်တွေရဲ့ ထောင်ချောက်ထဲ မကျရောက်စေဖို့ ကျောင်းသားကြီးတချို့ ၂ ဆောင် ပြောင်းနေပြီးထိန်းဖို့ စဉ်းစားကြတယ်။ ဒါကြောင့် ထောင်အာဏာပိုင် တွေကို တင်ပြတဲ့အခါ သူတို့ကလဲသဘောတူလို့ ၁ ဆောင်က ကျောင်းသားကြီးတချို့ ၂ ဆောင်ပြောင်း၊ ၂ ဆောင်က ကျောင်းသားလေး တချို့ ၁ ဆောင်ပြောင်းပြီးရောမွှေလိုက်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းသားလေးတွေအတွက် နိုင်ငံရေးအရ ပိုကောင်းတဲ့အခြေအနေ ရလာခဲ့ တယ်။

တိုက်ပိတ်ခံရတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ကျောင်းသား ၁၀ ယောက်ကို ၆ တိုက်ပိတ်လိုက်ပြီးမှ တခန်းနဲ့ တခန်း လှမ်းစကားပြောလို့ ဆိုပြီးအားလုံးကို ထုတ်ရိုက် တယ်။ ကျောင်းသားတယောက်ဖြစ်တဲ့ ကိုဝင်းဆွေက “ထူး၏၏၏မခြားနား” လို့သီချင်းအော်ဆိုလိုက်တာကို သီချင်းဆိုလို့ စကားပြောလို့ဆိုပြီးထုတ်ရိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ တိုက်တာဝန်ခံအဖြစ် တွဲဘက်ထားတဲ့ စစ်ထောက်လှမ်းရေးက တပ်ကြပ်ကြီးအဆင့်ရှိ သိန်းမြိုင် ဦးစီးပြီးထောင်ဝါဒါတွေ၊ အပြာဝတ်တွေနဲ့ ဝိုင်းဝန်းရိုက်နှက် ထိုးကြိတ်ကြတာဖြစ်တယ်။ “ဒါထောင်ကွ၊

မင်းအမေလင်အိမ်မဟုတ်ဘူး၊ မင်းတို့ အားလုံးကိုသတိပြုပြီးမှ ငါကြိုးစင်တက်မယ်ကွ” လို့ရှူးကြောင်မူးကြောင်လဲ ပြောလိုက်သေးတယ်။ အရိုက်ခဏာနားစဉ် ကျောင်းသားလေး ၁၀ ယောက်ဟာ စောင်အုပ်ထားရက်နဲ့ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေရင်း သူတို့ထဲကတယောက်ဖြစ်တဲ့ ကိုကျော်ထူးက ရှေ့ဘက်မြေကြီးပေါ် မိမိတို့ကို ရိုက်တဲ့ သားရေပြားမှာ “စိန်ဗိုလ်တင့်” လို့စာလုံးထွင်းထားတာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီသားရေပြားကိုအသာဆွဲယူပြီးစောင့်ခံရတဲ့အောက်ကနေ တယောက်ပြီးတယောက် လက်ဆင့်ကမ်းကြည့်ကြတယ်။ အတန်ငယ်ကြာတဲ့အခါမှာတော့ ဝါဒိတွေဟာ သားရေပြားပျောက်လို့ ပူညံပူညံ တွေ့ဖြစ်ပြီးကျောင်းသား ၁၀ ယောက်လုံး စောင့်ခံရတဲ့ ဖွင့်ရှာတဲ့အခါ သားရေပြား ပြန်တွေ့သွားလို့ သားရေပြား ခိုးဖွတ်ထားရမလား ဆိုပြီးထပ်ရိုက်ပြန်တယ်။ (တိုက်မှာရှိတဲ့ သားရေပြားတွေမှာ “စိန်ဗိုလ်တင့်” အပြင် “စိန်စတင်း” “တို့လိပ်ကြီးလက်သံ” နဲ့ “နာဂိုဂျင်” လို့နာမယ်ပေးထားတဲ့ သားရေပြားတွေလဲ ရှိသေးတယ်)။

ရောက်ခါစရက်ပိုင်းမှာ တနေ့သုံးခါလောက် ထုတ်ရိုက် သို့မဟုတ် ဝင်ရိုက်ခံရတယ်။ ကျောင်းသားလေး ၁၀ ယောက်ဟာ ၆ တိုက် ပိတ်ခံနေရစဉ် ၆ တိုက်မျက်နှာကြက်တွေခွာပြီးတခန်းနဲ့တခန်း ခိုးသွား၊ ထောင်ဝင်စာ ရိက္ခာပစ္စည်းတွေ ဝေမျှစား လုပ်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ၆ တိုက်ကထွက်တဲ့အထိ ဒီလို တခန်းနဲ့တခန်း ကူးသန်းနေတာကို ဝါဒိတွေမသိလိုက်ကြပါဘူး။ ဒီ ၁၀ ယောက်ကို ၆ တိုက်မှာ ၁၀ ရက်လောက် ၄ တိုက်မှာ နောက်ထပ်တလလောက်ထားပြီးမှ ထောင်မကြီး ၃ ဆောင်ကို ပို့လိုက်တယ်။

၅။ ဖြစ်ရပ် ၇၆

၁၉၇၅ ခု -သုတ်လကစပြီးထောင်တွင်းကျောင်းသားများရဲ့ စည်းလုံးညီညွတ်မှု၊ တက်ကြွပြတ်သားမှုတို့နဲ့ ပုံစံကိုင်အလုပ်ခိုင်း ကျွန်ုပ်တို့သွင်းရေး စီမံကိန်းကို ရိုက်ချိုးလိုက်နာပြီးတဲ့နောက် ကျောင်းသားတွေဟာ တွဲဘက်ထောင်နဲ့ အင်းစိန်ထောင်မကြီး ၃ ဆောင်တို့မှာ ခေါင်းမောရင်ကော့ပြီးနိုင်ငံရေးဂုဏ်သိက္ခာ မြင့်မြင့်မားမားနဲ့ မင်းမူနေခဲ့ကြတာ ၁၉၇၆ ခု မတ်လအထိ ဖြစ်ပါတယ်။ အာဏာပိုင်တွေဟာ မတတ်သာလို့ လက်လျှော့လိုက်ရပေမဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အဆင့်အတန်းဖျက်သိမ်းရေးကို အမြဲကြံစည်နေတယ်။ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသား တွေ စိတ်ဓာတ်အရ ဦးကျိုးသွားပြီးရုပ်ခန္ဓာအရ ချွတ်ခံကျသွားအောင် အမြဲစဉ်းစား ရည်မှန်းနေတယ်။

၁၉၇၆ ခု မတ်လမှာ မိုင်းရာပြည့်အရေးအခင်းဖြစ်ပြီးအင်းစိန်ထောင်ထဲကို ကျောင်းသားတွေ တဖွဲ့ဖွဲ့ဝင်ရောက်လာပြန်တယ်။ ထောင်ထဲမှာ ကျောင်းသားအပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဦးရေ တဆင့်တိုးများလာတဲ့အခါ မဆလစစ်အစိုးရရဲ့ ထောင်အာဏာပိုင်တွေဟာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အဆင့်ဖျက်သိမ်းရေး ဦးချိုးရေးပေါ်လစီကို တခါ ပြန်ပွဲထုတ်လာပြန်တယ်။

အခုတခေါက် ထောင်အာဏာပိုင်တွေရဲ့ ခြေလှမ်းက ကျောင်းသားတွေရဲ့ အားနည်းချက်တခုကို အခွင့်ကောင်းယူ အမြတ်ထုတ်ဖို့ စီစဉ်ထားတယ်။ အကြောင်းပြချက် ကောင်းကောင်းနဲ့ ကျောင်းသားတွေရဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဘဝကို ပယ်ဖျက်ဖို့ရည်ရွယ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက တွဲဘက်ထောင်ထဲရှိ ကျောင်းသားတွေထဲ နိုင်ငံရေးလောကမှာ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိတဲ့အတိုင်း နိုင်ငံရေးအယူအဆ အသွေး အရောင် ကွဲလွဲမှုတွေရှိနေတယ်။ အဲဒီကွဲလွဲမှုတွေကို ထောင်အာဏာပိုင်တွေက အသုံးပြု မီးထိုးပေးပြီးကျောင်းသားချင်း ရိုက်ပွဲဖြစ်အောင် မြှောက်ပေးတယ်။

အဲသလိုနဲ့ ၁၉၇၆ ခု မတ်လကုန်ပိုင်း ညတည အားလုံးအိပ်ပျော်နေစဉ် အနည်းစုကျောင်းသားတွေက အများစုကျောင်းသား တွေကို အလစ်အငိုက်ယူ ရိုက်ပွဲဖြစ်သွားတယ်။ အာဏာပိုင်တွေရဲ့ အကြံအစည်ကို ကြိုတင်သတင်း ရထားပြီးဖြစ်တဲ့ အများစုကျောင်းသား တွေဘက်က ကွဲပြားခြားနားရာရခဲ့ပေမဲ့ ပြန်မရှိဘဲ သည်းခံစိတ်ထိန်းခဲ့တယ်။ ပြန်ရိုက်ချင်နေတဲ့ ကျောင်းသားလေးတွေကိုလဲ အာဏာပိုင်တွေရဲ့ ဆင်ကွက်ထဲမဝင်မိစေဖို့ လုံးဝထိန်းချုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်ုပ်တို့သွင်းရေး စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ပိုင်းဖြတ်ထားပြီးဖြစ်တဲ့ အာဏာပိုင်တွေအဖို့တော့ ဒီတဖက်သတ်ရိုက်ပွဲကိုပဲ ကျောင်းသားချင်း ဧရာမရိုက်ပွဲကြီးအဖြစ် စွပ်စွဲပြီးအခင်းဖြစ်တဲ့ တွဲဘက်ထောင် ၁ ဆောင်မှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားအားလုံး ၁၀၀ ကျော်ကို ဝါဒါအင်အား ၂၀၀ ကျော်နဲ့ ညတွင်းချင်း ဝိုင်းဖမ်းပြီးအင်းစိန် ထောင်မကြီး ၁ တိုက်မှာ တိုက်ပိတ်လိုက်တယ်။ ၄၊ ၅၊ ၆ တိုက်တွေမှာ မိုင်းရာပြည့်ကျောင်းသားတွေ ရောက်နေလို့ ၁ တိုက်မှာ ပိတ်ရတာ ဖြစ်တယ်။ ရိုက်တဲ့ကျောင်း သားတွေကိုတော့ ၄ တိုက်အရှည်ဘက်၊ ခေါင်းကွဲတဲ့ကျောင်းသားတွေကိုတော့ ၄ တိုက်အတိုဘက်မှာ တိုက်ပိတ် လိုက်တယ်။ ရိုက်တဲ့ကျောင်း သားတွေကို ရက်၂၀ လောက် ၄ တိုက်မှာ ထားပြီးနောက် ၃ ဆောင်ကိုပို့လိုက်တယ်။

နောက်နှစ်ရက်လောက်မှာတော့ ကျန်ခဲ့တဲ့ တွဲဘက်ထောင် ၂ ဆောင်က ကျောင်းသားတွေဆီ အာဏာပိုင်တွေလာပြီးပုံစံ စတိုင် ပါတယ်။ ကျောင်းသားတွေက ဆန့်ကျင်ပြီးကြွေးကြော်သံတွေအော်ကြတယ်။ ကြွေးကြော်သံတွေထဲမှာ “လုပ်ရတာ ကျောင်းသားကွ၊ ခံရတာ ကျောင်းသားကွ” လို့ပါတော့ ဝါဒိတွေက “ခံရတဲ့ကောင်တွေ ခံစမ်း” ဆိုပြီးအသင့်စုစည်းထားတဲ့ ဝါဒါ ၂၀၀ ကျော် ၃၀၀ လောက်က ရိုက်နှက်ပြီး၅၅ ယောက်စလုံးကို ထောင်မကြီး ၂ တိုက် (ရင်ကွဲတိုက်) ကိုပို့ တိုက်ပိတ်လိုက်တယ်။ တွဲဘက်ထောင်ကနေ ထောင်မကြီး ၂ တိုက်ထိ လမ်းတလျှောက်လုံး ဝါဒိတွေနဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဒေါက်တိုင်တွေက အပြင်းအထန်ရိုက်နှက်ရင်း ခေါ်သွားတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတိုက် ပွဲကိုဦးဆောင်တာ ဦးသန့်အရေးအခင်းက ကိုကျော်စိုး (ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာဩပ္ပံ၊ ပဲခူးဩက္ကလ၊ ယခု စိတ်တိုင်းကျလဖက်ရည်ဆိုင်) နဲ့ ဦးကျော်လင်း (ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ) တို့ဖြစ်ကြတယ်။

တွဲဘက်ထောင်ကနေ တိုက်ပိတ်ခံရတဲ့ ကျောင်းသားအားလုံးကို တိုက်ထဲမှာပုံစံကိုင်ပါတယ်။ ကျောင်းသားတချို့ကို ရွေးထုတ်ပြီးအလုပ်ကြမ်းထုတ်ခိုင်းပါတယ်။ ထောင်ထဲမှာ အပင်ပန်းဆုံးအလုပ်တခုဖြစ်တဲ့ ညမီးဖိုကြီးဆင်းအလုပ် လုပ်ရတယ်။ ညမီးအလုပ်ဟာ ဆန်အိတ် ပဲအိတ်တွေ၊ ငပိအိတ်ဆားအိတ်တွေ ထမ်းပေးရတာဖြစ်လို့ အင်မတန်ပင်ပန်းရုံမက လေးလံလှတဲ့ ဆန်အိတ်ပဲအိတ်တွေကို မီးဖိုပေါ်က ရေနွေး ပွက်ပွက်ဆူနေတဲ့ ပေါင်းအိုးကြီးတွေထဲ လောင်းထည့်ရတာဖြစ်တဲ့အတွက် အန္တရာယ်လဲ ကြီးလှပါတယ်။ တမင်သက်သက်ချိုးတဲ့အနေနဲ့လဲ ဒီဘက်ကအိတ် ဟိုဘက်ထမ်းပို့ရ၊ ဟိုဘက်ကအိတ် ဒီဘက်သယ်ပေးရ၊ ရေထမ်းပေးရနဲ့ ညစပြီးခိုင်းသေးတယ်။ ငပိအိတ်ဆားအိတ် ထမ်းရ တဲ့အခါ ပင်ပန်းတာအပြင် ဆားပေါက်တဲ့အဖပ်ပါ ခံရတယ်။ ရေလဲ ပုံစံဘဲချိုးရတော့ အင်မတန်အခံရဆိုးလှတယ်။ ညဘက်ဖြစ်တော့ လက်ပါးစေ ရာဇဝတ်သားတွေက ယောက်ျားချင်းမဖွယ်ရာ ပိုင်းလုပ်မလိုလိုနဲ့ ခြိမ်းချောက်တာလဲရှိသေးတယ်။ ဒါ့အပြင် ထောင်တွင်းမိန်းလမ်းမကြီးမှာ “ချစ်ကိုကို” လို့နာမယ်ပေးထားတဲ့

လမ်းကြိုက်သံဒလိမ့်တုံးကြီးကို ၂ ယောက်တတွဲ ဆွဲခိုင်းတယ်။ အခုလို ညမီးအခိုင်းခံရတဲ့ ကျောင်းသားတွေ ကတော့ ပထမညမှာ ဦးသန်းအရေးအခင်းက ကိုဇော်ငြိမ်းလတ် (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ စာရေးဆရာ ပျဉ်းမနားခင်မောင်ထွေး ၏သား)၊ ရွှေတီဂုံ အရေးအခင်းက ကိုအောင်ကျော်ဦး (အထကကျောင်းသား၊ ယခု မြို့တော်သတင်းစာ) တို့ဖြစ်ပြီးနောက်ညတွေမှာတော့ ဦးသန်း အရေးအခင်း က ကိုတင်စိုး (ခေါ်) ချူတေး (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ မြောက်ဥက္ကလာ)၊ ကိုသန်းလွင် (စက်မှုတက္ကသိုလ်)၊ ကိုခိုင်းသိုက်နန်း (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ)၊ ရွှေတီဂုံအရေးအခင်းက ကိုဦးလှစော (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ရခိုင်အမျိုးသား၊ ကဗျာဆရာ ခိုင်အောင်) နဲ့ တွဲဘက်ထောင်မှာ အရိုက်ခံရတဲ့ ကိုတင်အောင် (ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ-ဥပဒေ နှင့်စနစ်၊ ပလောင်အမျိုးသား) တို့ကိုပါ ထုတ်ခိုင်းလာတယ်။ ထိပ်သီးလို့ အာဏာပိုင်တွေယူဆတဲ့ ကျောင်းသားတွေကို အလုပ်ကြမ်းစခိုင်းပြီးမှ တခြားကျောင်းသားတွေကို ကိုင်မယ်လို့စဉ်းစားပုံရတယ်။ ညမီးစခိုင်းပြီးတတ်ယညမှာ ကျောင်းသားတွေ ခုလိုပင်ပန်းတကြီး ဆားအိတ်ပဲအိတ်တွေ ထမ်းနေတာကို အကျဉ်းဦးစီးညွှန်မှူး ဗိုလ်မှူးအဆင့်ရှိ တင်အုံး၊ ‘ထောင်ပိုင် အဆင့်ရှိ မောင်ကြည် တို့လာကြည့်ပြီးကျောင်းသားတွေရှေ့ ခါးထောက်ရပ်ရင်း “ဒါ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေတဲ့လားကွ၊ ဟား ဟား” လို့ လှောင်ပြောင်သရော် စော်ကားကြတယ်။ ဒီအခါမှာ ကျောင်းသားတွေဟာ ထမ်းထားတဲ့ ဆန်အိတ်ပဲအိတ်တွေ ပစ်ချပြီး “မလုပ်ဘူးကွ” လို့အော်ဟစ်ဆန္ဒပြတဲ့အခါ ဝါဒတွေက ပိုင်းဝန်းရိုက်နှက်ပြီးတိုက်ထဲပြန်သွင်းလိုက်တယ်။ နောက်တနေ့ (ဧပြီ ၇) ကစပြီး ၁ တိုက်နဲ့ ၂ တိုက်က ကျောင်းသားတွေဟာ အစာဝတ်ခံတိုက်ပွဲဝင်ကြတော့တယ်။

ဒီအချိန်လောက်မှာပဲ အင်းစိန်ထောင်မကြီး ၃ ဆောင်ကကျောင်းသားတွေဟာ ရန်သူရဲ့ကျွန်တော်သွင်းရေး၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်း သားအဆင့်အတန်း ပျက်သိမ်းရေးစီမံကိန်း စနေပြီဆိုတာ သတင်းအစအနတွေ ရလာတယ်။ တွဲဘက်ထောင်က ကျောင်းသားတွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်နဲ့ နောက်ဆုံးအခြေအနေတွေကို အသေးစိတ်တိတိကျကျ မသိရပေမဲ့ အခြေအနေဆိုးတွေ တွေ့ကြုံနေပြီ။ ထောင်အာဏာပိုင်တွေရဲ့ တဆင့်တိုးပိန်ပိရေး ခြေလှမ်းတွေ စနေပြီ ဆိုတာလောက်ကိုတော့ အပြင်ဘက် မိဘဆွေမျိုးတွေဆီကတဆင့်ရော၊ ထောင်ထဲက စိတ်ကောင်း ရှိတဲ့ ရင်းနှီးတဲ့ ဝါဒတွေဆီကတဆင့်ရော သတင်းတစတစရလာတယ်။ ထောင်အာဏာပိုင် အဝန်းအဝိုင်းနဲ့ နီးစပ်တဲ့ မိဘဆွေမျိုးတွေ၊ မိမိတို့ စည်းရုံးထားတဲ့ ဝါဒတွေက ၃ ဆောင်ကျောင်းသားတွေကို ကြိုတင်သတိပေးမှုတွေ လုပ်လာတယ်။ ၃ ဆောင်မှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားတွေ အပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအားလုံးကိုလဲ မကြာခင် ပုံစံကိုင် အလုပ်ကြမ်း ခိုင်းတော့မယ် ဆိုတာ ခိုင်ခိုင်လုံလုံ သိလာရတဲ့အခါ ၃ ဆောင် ကျောင်းသားတွေနဲ့ တခြားနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေဟာ ရန်သူ့အစီအစဉ်ကို ရင်ဆိုင်ဖို့ အချင်းချင်း ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုတွေ လျှို့ဝှက်လုပ်ကြ တယ်။

၁၉၇၆ ခု ဧပြီလဆန်းကာလ ၃ ဆောင်မှာရှိတဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကတော့ အောက်ထပ်အခန်းကြီး ၅ နဲ့ ၆ မှာ ၇၄ မေကြွန် အလုပ်သမားအရေးအခင်းက အလုပ်သမားတွေကို ထားတယ်။ သမိုင်းချည်စက်၊ ဒုတိယကျင်းဂုန်နီစက်ရုံ၊ ဆင်မလိုက်သင်္ဘောကျင်းနဲ့ တခြား စက်ရုံအလုပ်ရုံဌာနတချို့က အလုပ်သမားတွေဖြစ်ပြီးတရားရုံးထုတ် အမှုရင်ဆိုင်နေရဆဲ အချုပ်ကာလဖြစ်တယ်။ (၇၅ ဂျွန်အရေးအခင်းက အဖမ်းခံရတဲ့ အလုပ်သမားတွေကတော့ စစ်ခုံရုံးက စီရင်ချက်ချ

:::::ကထဲက ရာဇဝတ်ဆောင်တွေ ပို့ခံရတယ်။) ဒါ့အပြင် ၅ ခန်းနဲ့ ၆ ခန်းမှာ ကျောင်းသား ၃ ယောက်စီလဲရှိတယ်။ ၅ ခန်းမှာ ယခင်တွဲဘက်ထောင် ၁ ဆောင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ဦးသန်းရွှေတီဂုံ နှစ်မှုတို့ ကိုခင်မောင်လင်း (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ ကျောင်းသားဟောင်း)၊ ရွှေတီဂုံအရေးအခင်းက ကိုစိန်ရွှေမိုး (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ရခိုင်အမျိုးသား) နဲ့ ကိုဌေး အောင် (ခေါ်) မော်တာ (ကျောင်းဆရာ) တို့ဖြစ်တယ်။ ၆ ခန်းမှာတော့ ရွှေတီဂုံအရေးအခင်းက ယခင်တွဲဘက်ထောင် ၂ ဆောင် ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်တွေဖြစ်တဲ့ကိုစိုးဝင်း (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ယခုပုသိမ်နိုင်ငံ ဧရာဝတီဂျာနယ်)၊ ကိုသန်းနိုင် (ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ ဖားအံ၊ မွန်အမျိုး သား) နဲ့ ရွှေတီဂုံအရေးအခင်းမှာပါလာတဲ့ လက်နက်ချ ကာတွန်းဆရာတဦးတို့ရှိကြပြီးကမာရွတ်ဂါတ်တဲမီးရှို့မှုနဲ့ ထောင်ကျနေတဲ့ ကမာရွတ်လှည်းတန်းက လမ်းသရဲခေါင်းဆောင် ကိုရွှေသီး လဲရှိတယ်။

၇ ခန်းမှာတော့ ကျောင်းသား ၂၈ ယောက်ရှိတယ်။ ဦးသန်းအရေးအခင်းက ၂ ယောက်၊ ဝင်ဒါမီယာခဲပေါက်မှု ယောက်နဲ့ ကျန် တာအားလုံး ရွှေတီဂုံအရေးအခင်းကဖြစ်ပြီးဆေးတက္ကသိုလ် ၂ ကျောင်းသား အများစုဖြစ်တယ်။ ဒီဒီ ၂၈ ယောက်ထဲမှာ တွဲဘက်ထောင်၊ အမုနု ကြောင့် တိုက်ပိတ်ခံခဲ့ရတဲ့ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် တွေလဲပါတယ်။ ၇ ခန်းဟာ ၃ ဆောင်မှာ အမာဆုံး၊ အစွာဆုံး အကျဉ်းသား တွေအဖြစ် ထောင်အာဏာပိုင်တွေက သတ်မှတ်ထားသလို အာဏာပိုင်တွေကို ပူညံပူညံအလုပ်ဆုံး အခွင့်အရေးတွေ အတောင်းဆုံး အတိုက် ဆုံးနဲ့

ထောင်စည်းကမ်းတွေ အချိုးဖောက်ဆုံး ကျောင်းသားတွေအဖြစ် အာဏာပိုင်တွေရဲ့ မျက်မှန်းအကျိုးခံရဆုံး နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတွေ ဖြစ်နေတယ်။

၈ ခန်းမှာတော့ နှစ်ကြီးရာဇဝတ်အကျဉ်းသား လုံချည်ပြာဝတ်တွေ ထားတယ်။ ၃ ဆောင်အပေါ်ထပ်မှာတော့ အခန်းကြီး ၂ ခန်းနဲ့ အခန်းငယ်လေးတွေရှိတယ်။ ၄ ခန်းမှာ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်း ကျောင်းသားတွေနဲ့ ဒီအရေးအခင်းနဲ့ ဆက်စပ်တဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား တွေထားတယ်။ မှတ်မိသလောက်ကတော့ ကိုသိန်းတန် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ)၊ ကိုမျိုးနိုင် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ပြည်)၊ ကိုခင်မောင်စိုး (စီးပွားရေး တက္ကသိုလ်၊ ယခု ငွေဥပ)၊ ကိုစိုးဝင်း (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ စမ်းချောင်း)၊ ကိုစံရွှေမောင် (သမိုင်းချည်စက် အလုပ်သမား၊ ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ယခု နအဖထောင်ကျဆဲ)၊ ကိုအောင်ရွှေ (သမိုင်းချည်စက် အလုပ်သမား၊ ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ဒေါက်တာစံရွှေမောင် (ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ကိုသိန်းလှ (ကျွန်းပြန်၊ ရခိုင်အမျိုး သား၊ ဗကပသို့ တော့ခို၊ ကျဆုံးပြီးနောက် ရန်သူက ခေါင်းဖြတ်ယူသွားခံရ) စသည်တို့ဖြစ်တယ်။ ကိုစိုးဝင်းကလွဲပြီးကျန်တဲ့လူတွေဟာ ၁၉၇၆ ခုနှစ်ထဲမှာ ပြန်လွှတ်သွားကြတယ်။

၃ ခန်းမှာတော့ ဗကပ လို့ခေါ်တဲ့ အကျဉ်းသားတွေ ထားတယ်။ လူမျိုးအားဖြင့် ၀၊ ဂျိန်းဖေါ၊ ပလောင်၊ ကိုးကန့်၊ ရှမ်းနဲ့ ယူနန် တရုတ်အမျိုးသားတွေဖြစ်တယ်။ ဗကပလို့ ခေါ်ပေမဲ့ တကယ့်ဗကပရဲဘော်က အနည်းစုသာဖြစ်ပြီးအများစုကတော့ သာမန်ရွာသားတွေ ဖြစ်ပါ တယ်။ စစ်မြေပြင်တိုက်ပွဲတွင်း ဖမ်းမိလာတာမဟုတ်ဘဲ တရုတ်နယ်စပ်နဲ့နီးတဲ့ ကျေးရွာတွေနဲ့ တောတောင်တွေထဲမှာ မသင်္ကာတဲ့ လက်နက်မဲ့ လူတွေကို ရောက်ဖမ်းထားတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီထဲပါတဲ့ ဗကပရဲဘော်တွေကတော့ လက်နက်မဲ့အရပ်ဝတ်နဲ့ သွားရင်းလာရင်း နေဝင်းတပ်နဲ့ တိုးပြီးအဖမ်းခံရတာဖြစ်တယ်။ ဒီဗကပအားလုံးကို လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဥပဒေနဲ့ ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ်စီချထားတယ်။ ၁၇၁၂နဲ့မချပါ။ ၁၉၆၉ကြာကြာ ခုနှစ်တွေမှာ အဖမ်းခံရသူတွေဖြစ်ပြီးထောင်ဒဏ် ၂ နှစ်စေ့သွားပေမဲ့ ပြန်မလွှတ်ဘဲ ထောင်ထဲမှာ ဆက်ထည့်ထားခံနေရသူတွေ ဖြစ်တယ်။ နဂိုက ဗမာစကားလုံးဝမတတ်ပေမဲ့ ၁၉၇၅ ခုမှာတော့ ဗမာလို အတော်တတ်နေပြီဖြစ်ပါတယ်။ အနည်းစုဖြစ်တဲ့ ဗကပတပ်သား လုပ်ဖူးသူ၊ သို့မဟုတ် ဗကပ ပြည်သူ့စစ်လုပ်ဖူးသူတချို့နဲ့ ယူနန်ပြည်နယ် ကျေးလက်ဘုံအဖွဲ့ဝင်တွေ (ကျွဲပျောက်၊ နွားပျောက်ရှာရင်း နယ်စပ် ကျော်ဝင်လာမိလို့ အဖမ်းခံရသူတွေ) ကတော့ လူတန်းစားတိုက်ပွဲတို့၊ ဆိုရှယ်နယ်ချဲ့တို့၊ စည်းကမ်း ၃ ရပ်ဩတ် ၈ ချက်တို့ နည်းနည်းပါးပါး သိကြတယ်။ ယေဘုယျပြောရရင်တော့ တောင်ပေါ်သား လယ်သမား၊ ယာသမားတွေပီပီ ရိုးရိုးဖြောင့်ဖြောင့် နေတတ်ကြပြီးဘယ်ကမှ ထောင် ဝင်စာမလာနိုင်လို့ အတော့ကို အခက်အခဲရှိကြတယ်။ တချို့က ကိုယ့်ဟာကိုယ် ထောင်တွင်း တောင်ယာ အလုပ်တွေလုပ်ပြီးစားသောက်ရေး ဖြေရှင်းကြရတယ်။ တခြား နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကိုလဲ တတ်နိုင်သမျှ ကူညီကြသလို နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကလဲ သူတို့ကို ပြန်လှန်ကူ ညီကြတယ်။ ထောင်ဆွေးဆွေး လူဆွေးဆွေး နေ နေရတာ ၈ လေးလုံးကာလ ထောင်ခါမှ လွတ်သွားပုံရတယ်။

သူတို့လိုအလားတူ ထောင်ဆွေးဆွေး လူဆွေးဆွေး နေရတဲ့ နောက်အကျဉ်းသားအုပ်စုတခုကတော့ မူဂျာဟစ် တွေပဲဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၅၀ ခုနှစ်များအစောပိုင်း ဦးနုဆပလ အစိုးရ လက်ထက်က ဘူးသီးတောင် မောင်းတောဘက်က ဖမ်းလာတဲ့ ဘင်္ဂါလီမူဆလင်သူပုန်တွေနဲ့ နောက်တန်းအိမ်ထောင်စုတွေ၊ သူတို့ကိုထောက်ခံတဲ့ ကုလားရွာသားတွေဟာလဲ ၁၇၁၂နဲ့ဆွဲထားတာလား၊ လဝက ဥပဒေနဲ့ ဆွဲထားတာ လားတော့မသိပါ။ သေချာတာကတော့ တသက်တကျွန်း အပြစ်ဒဏ်မဟုတ်ဘဲ ယောကျ်ား မိန်းမ ခလေးအားလုံး ၁၉၅၀ ခုနှစ်များ အစပိုင်းကနေ ၁၉၇၅ ဖြစ် ထိ ထောင်ထဲနေ နေရတာဖြစ်ပြီး ၈ လေးလုံးကာလ ထောင်ခါမှ လွတ်ပုံရတယ်။ ဒီမူဂျာဟစ် ကုလားအကျဉ်းသား တွေကတော့ ထောင်ထဲမှာ မိသားစုလိုက် နှစ်ရှည်လများနေရင်း နောက်ထပ် သားသမီး မြေးမြစ်တွေ ပွားစီးလာပြီးဒါဝင် ရဲ့ တော်သူနေ မတော်သူသေ တရားအတိုင်း တရွေ့ရွေ့မြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲလို့ ထောင်တွင်းစီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်ကြီးတွေ ဖြစ်လာကြတယ်။ ဒီ မူဂျာဟစ်ကို နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဆောင်မှာမထားဘဲ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဆောင် (၁ ဆောင် တိုးချဲ့ ၃ မှာ)မှာပဲ ထားတယ်။

အခု နအဖ ခေတ်မှာတော့ ထောင်ဆွေးဆွေး လူဆွေးဆွေး နေရတာ ဗကပယူရီ၊ မင်းကိုနိုင်၊ ဦးဝင်းတင်၊ ဦးထွေးမြင့် နဲ့ ပဲခူးရိုးမထိုးဖောက်ရေးအဖွဲ့ တို့ဖြစ်ပုံပါပဲ။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ထိုးဖောက်ရေးအဖွဲ့ကတော့ အဲသလောက် ကံမကောင်းပါ။ ပဲခူးရိုးမ ထိုးဖောက်ရေးအဖွဲ့နဲ့ ခိုင်မျိုးလင်း ဗူ ရခိုင်ပြည် ထိုးဖောက်ရေးအဖွဲ့တွေ လှုပ်ရှားထိုးဖောက်ခဲ့တုန်းက မဆလ စစ်အစိုးရမှာသုံးပန်းပေါ်လစီ တစ်ခုတရာ ရှိသေးတယ်။ ဒါကြောင့် စစ်မြေပြင်မှာ အရှင်ဖမ်းမိတဲ့ နဲ့ ဗူ တွေထောင်ထဲ ရောက်လာကြတာဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ထိုးဖောက်ရေးအဖွဲ့ လှုပ်ရှားတဲ့အချိန်ကျတော့ နဝတစစ်အစိုးရမှာ သုံးပန်းပေါ်လစီမရှိတော့ပါ။ ဒါကြောင့် စစ်မြေပြင်မှာ အရှင် ဖမ်းမိတဲ့ သို့မဟုတ် ‘ဏ်ရာနဲ့ ဖမ်းမိတဲ့’တွေ၊ လက်နက်ချသူတွေအားလုံးဟာ လက်စတုန်း “လေလျှော့” ခံရတဲ့အတွက် ထောင် ကျလာသူ တယောက်မှမရှိပါ။ အလားတူ ဣန္ဒြေ ကျောင်းသားတပ်မတော် အပါအဝင် တောခိုကျောင်းသားတွေ အပေါ်မှာလဲ နဝတခြံအဖ မကစစ်မြေပြင်သုံးပန်းပေါ်လစီ မထားပါဘူး။ ဒါကြောင့် စစ်မြေပြင်မှာဖမ်းမိပြီးထောင်ထဲရောက်လာတဲ့ ကျောင်းသားမရှိပါ။ ဣန္ဒြေ တပ်ရင်း ၂၀၀ တပ်ရင်းမှူး ရဲဘော် ဆန်းလင်း ဟာ ဒီ “မသုံးပန်းပေါ်လစီ” အရ အသတ်ခံခဲ့ရတာဖြစ်တယ်။ တကယ်တော့ သူ့ဒဏ်ရာက သေလောက်တဲ့ ‘ဏ်ရာမဟုတ်ပါ။

၃ ဆောင်အပေါ်ထပ် အခန်းလေးတွေမှာတော့ ကျောင်းသားတချို့နဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား လူကြီးတချို့ထားတယ်။ တွဲဘက် ထောင် ၂ ဆောင်က ကျောင်းသားလေးတွေရဲ့ ကိုယ်စားလှယ် ၁၀ ယောက်ကို တခန်းထားတယ်။ ဦးသန့် အရေးအခင်းနဲ့ အဖမ်းခံရတဲ့ ကိုတင်စိုး (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ဂွပြို့၊ ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ကိုသန်းလွင် (စက်မှုတက္ကသိုလ်)၊ ဒေါက်တာထွန်းကျော်ဦးနဲ့ ကိုဘိုဘိုကျော်ဦးနဲ့ ညီအကိုနှစ်ယောက် (တည်မြဲဆပလ ဦးကျော်ဦးနဲ့ သားများ)၊ သခင်ချန်ထွန်းသား ရှေ့နေဦးရဲထွန်း တို့ကတခန်းနေရတယ်။ ဗဟို ကော်မတီဝင် ဦးထွေးမြင့် (ယခု ဒီမိုကရေစီပါတီ တည်ထောင်ပြီးထောင်ကျနေဆဲ) က တဦးတည်း တခန်းနေရတယ်။ ‘အပြင် တခြားအခန်း ငယ်တွေမှာ’ ဖောက်ခွဲရေးသမားကိုတင်စိုးကို ကျော်ဝင်း (ရန်ကုန် ဆူးလေဘုရားလမ်း ယိုးဒယားစတိုး)၊ မူဆလင် နိုင်ငံရေးသမား သူဌေး ဦးထွန်းမြင့်ကြူ (ရာဇဝတ်မှုနဲ့ အမှုဆင်ဖမ်းခံရသူ)၊ အာဇာနည်ကုန်းမှာ လှိုက်ခေါင်းတူးပြီးခုံးခွဲပို့ကြိတ်တယ်ဆိုတဲ့ အိုင်စီအက်စ်ဟောင်း ဦးစောဟန်၊ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းမှာပါဝင်ပြီးအဖမ်းခံရတဲ့ အူဦးစားဗိုလ်ကြီး ဒေအင်သန်းတင်၊ ၈ မိုင်က စီးပွားရေးသမား ဦးသန်းဝင်း စသူတို့ရှိကြတယ်။

မဆလ စစ်အစိုးရလက်ထက်မှာ တနေ့တခြား တိုးများလာနေတဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေ ထားဖို့ နေရာကလဲ အလွန်တရာမှ လိုပြီးရင်း လိုရင်း ဖြစ်လာနေတော့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို သီးသန့်တဆောင်မထားတော့ဘဲ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေနဲ့ လုံးဝတတန်း တည်း ရောထားလိုက်ခြင်းဖြင့် ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေထားဖို့ နေရာလဲရ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကိုလဲ တခါတည်းပုံစံကိုင် ကျွန်တော် သွင်းဖို့ တချက်ခုတ် နှစ်ချက်သြီးချက်ပြတ် စဉ်းစားပြီးစီမံကိန်းချတာဖြစ်တယ်။ စီမံကိန်းမစခင်မှာ တထောင်လုံးကို တလာကြီး စီသေးတယ်။

၁၉၇၆ ခု ဧပြီလဆန်းပိုင်းမှာ ထောင်အာဏာပိုင်တွေဟာ ပထမခြေလှမ်းအဖြစ် ဗကပတွေကို ၃ ဆောင်က

ခေါ်ထုတ်သွားပြီးရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဆောင်တွေ ပို့လိုက်တယ်။ နောက်ရက်အနည်းငယ်အကြာမှာ ‘တိယခြေလှမ်းအဖြစ် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ၃ ယောက် ကိုရွေးထုတ်ပြီးရာဇဝတ်ဆောင်ပို့ပြန်တယ်။ အဲဒီ ၃ ယောက်ကတော့ ၇၄ ကမာရွတ်ဂါတ်တဲ မီးရှို့မှုက ကိုရွေးသီး၊ ရန်ကုန် ၈ မိုင်က ဦးသန်းဝင်းနဲ့ ၈ က ကိုကျော်ဝင်းတို့ဖြစ်တယ်။ ဦးသန်းဝင်းဟာ နိုင်ငံရေးသမားမဟုတ်ဘဲ စီးပွားရေးသမားသက်သက်သာ ဖြစ်ပေမဲ့ ၈ မိုင် ကုန်းမြင့်သာယာမှာရှိတဲ့ သူ့တိုက်အိမ်နဲ့ ခံဝင်းကို မဆလစစ်အစိုးရက မျက်စိကျလို့ နဲ့ ဆက်သွယ်တယ်ဆိုပြီးစွပ်စွဲ အမှုဆင် လူကို ထောင်ချ၊ တိုက်အိမ်နဲ့ ခံဝင်းကို နိုင်ငံပိုင်သိမ်းပစ်လိုက်တာ ဖြစ်တာဖြစ်တယ်။ ဦးသန်းဝင်းရဲ့ တိုက်အိမ်နဲ့ ခံဝင်းက အခု ပျားဂေဟာ ဆိုတဲ့ဟာ ဖြစ်နေပါတယ်။

အဲဒီ ၃ ယောက်ကို ရာဇဝတ်ဆောင်ပို့ပြီးနောက်တရက်မှာတော့ တတိယအဆင့်အဖြစ် ဦးသန်းအရေးအခင်း ကျောင်းသား ၃ ယောက်ကို ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ရွေးထုတ်လိုက်တယ်။ သူတို့ကတော့ ကိုတင်စိုး (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ပုဗ္ဗမြို့၊ ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ကိုသန်းလွင် (စက်မှုတက္ကသိုလ်) နဲ့ ကိုသန်းဆွေ ခေါ် စာရေးဆရာ ဝင်းဝင်း (ခန္တီး၊ နာဂအမျိုးသား) တို့ဖြစ်တယ်။ ကိုသန်းဆွေက ၇ ခန်းကဖြစ်ပြီးကျန်နှစ်ယောက်က အပေါ်ထပ် အခန်းငယ်တခုကဖြစ်တယ်။ ၃ ယောက်စလုံးဟာ ရန်သူပေါ်လစီ တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် ၃ ဆောင်က ကျောင်းသားတွေ လျှို့ဝှက်ကြိုတင် ညှိနှိုင်းထားတဲ့ အတွင်းစည်းထဲကဖြစ်တယ်။

သူတို့ ၃ ယောက်ကို ခေါ်ထုတ်သွားတာ ၁၉၇၆ ဧပြီ ၁၀ ရက် စနေနေ့ မနက် ၉ နာရီလောက်မှာဖြစ်တယ်။ သူတို့ဟာ ဟန်မပျက် အေးအေးဆေးဆေးဘဲ မိမိပစ္စည်းထုပ်ကိုယ်စီဆွဲပြီးဝါဒါခေါ်ရာလိုက်သွားခဲ့တယ်။ ၃ ဆောင်ထိပ်က အဆောင်ရုံးခန်းမှာ ခဏနားပြီး ၃ ဆောင် ဝင်းတံခါးပေါက်ကနေ ခေါ်ထုတ်သွားတာ ၁ ဆောင်ဝင်းတံခါးကို ရောက်လာတယ်။ အဲဒီရောက်တော့ ပါလာတဲ့ဝါဒါကို မေးလိုက်တယ်။ ကျနော်တို့ကို ဘယ်ပို မှာလဲ။ မင်းတို့ကို ၁ ဆောင်မှာထားမယ်။ ဒါဆိုရင် ကျနော်တို့ မနေနိုင်ဘူး လို့ ပြောလဲပြော၊ တခါတည်း ပစ္စည်း ထုပ်ပစ်ချပြီးနောက်လှည့်ပြေးတယ်။ ဒီလိုထင်မထားတဲ့ အစောင့်လိုက် ဝါဒါ ၂ ယောက်ဟာ ပထမ ကြောင်ကြည့်နေတယ်။ ပြန်လှည့်ပြေးလာ သူတွေဟာ သော့ခတ်မထား၊ အတွင်းဘက်က မင်းတုံးထိုးမထားဘဲ၊ စေ့ရှေ့ထားတဲ့ ၃ ဆောင်ဝင်းတံခါးကို ဝှန်းကနဲ တွန်းဖွင့်ပြီးကြောင် ကြည့်နေတဲ့ ၃ ဆောင်ရုံးခန်းက ထောင်မှူးနဲ့ ဝါဒါတွေရှေ့က ဖြတ်ပြေးကာ ၃ ဆောင်အောက်ထပ် ဖိလာလမ်းအတိုင်း ပြေးဝင်လာတယ်။ သူတို့ ၃ ယောက်ထဲက ကိုသန်းလွင် ကိုတော့ ၃ ဆောင်ဝင်းထဲမရောက်ခင် မိန်းဂျေးရှေ့မှာပဲ ပြန်ဖမ်းမိသွားပြီးနောက် ရိုက်နှက်ထိုးကြိတ်ပြီး ဖိ တိုက်ပိတ်လိုက်တယ်။ ဒီနောက်မှာတော့ အထက်မှာပေါ် ပြခဲ့သလို ညမီးဖိုကြီးဆင်း အလုပ်ကြမ်းထုတ်ခိုင်းခဲ့တယ်။ ကိုတင်စိုးနဲ့ ကိုသန်းဆွေ တို့ကတော့ အဆောင်ထဲပြေးဝင်လာရင်း ၅ ခန်းနဲ့ ၆ ခန်းက နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတွေကို ရန်သူရဲ့ ပုံစံကိုင် အလုပ်ခိုင်း ကျွန်တော်သွင်း ရေးပေါ်လစီကို လက်မခံကြောင်း ပြောဆိုအကြောင်းကြားခဲ့တယ်။ ၆ ခန်းထဲက ကျောင်းသား ၃ ယောက်က အခန်းတံခါး ဖွင့်ခိုင်းလို့ သော့ခတ် မထားတဲ့ အခန်းတံခါးကို မင်းတုံးဆွဲဖွင့်ပေးလိုက်တဲ့အခါ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းက ဖြစ်ကြတဲ့ ကိုစိုးဝင်း၊ ကိုသန်းနိုင်နဲ့ ၈ လက်နက်ချ ကာတွန်းဆရာတို့ ၃ ယောက်ဟာ ၆ ခန်းထဲက ပြေးထွက်လာပြီးကိုတင်စိုးတို့နဲ့အတူ ၇ ခန်းတံခါးမင်းတုန်းတွေ ဆွဲဖွင့်ဝင်လာကြတယ်။ (အဲဒီ နောက်ပိုင်းမှာ အဆောင်ဝင်းတံခါးတွေ၊ အခန်းတံခါးတွေကို နေ့ဘက်မှာလဲ မင်းတုန်းထိုး သော့ခတ်တာတွေ ကာလတခုဖြစ်သွား ခဲ့တယ်။)

သူတို့ ၅ ယောက် ၇ ခန်းထဲဝင်လာပြီးမကြာခင်အတွင်းမှာ ထောင်ဝါဒါတွေ လိုက်လာကြပြီးအဲဒီ ၅ ယောက်ကို အပြင်ပြန်ထွက်ဖို့ ခေါ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ၅ ယောက်အပေါ်အဝင် ၇ ခန်းထဲက ကျောင်းသားတွေအားလုံးက ကြိုညှိထားတဲ့အတိုင်း အခုချိန်ကစပြီးဒီအခန်းထဲက ဘယ်ကျောင်းသားမှ အပြင်ခေါ်ထွက်ခံမယ် မဟုတ်ကြောင်း၊ အခုကိစ္စဟာ ကျောင်းသားအားလုံးအပေါ် အစီအစဉ်ရှိရှိ ယုတ်မာတာဖြစ် ကြောင်း၊ ဒါကြောင့် ကျောင်းသားတွေအနေနဲ့ ရာဇဝတ်ဆောင်ပို့ အလုပ်ခိုင်း၊ ပုံစံကိုင်တာ လုံးဝလက်မခံကြောင်း၊ ဒီအတွက် မိမိကိုယ်မိမိ ကာကွယ်တဲ့အနေနဲ့ ၇ ခန်းထဲမှာပဲ ကျောင်းသားအားလုံး တစုတစည်းထဲနေမှာ ဖြစ်တဲ့အကြောင်းတွေ ပိုင်းပြောကြတော့ ဝါဒါ တွေပြန်သွား ကြတယ်။ ဒီနောက်မှာတော့ ထောင်မှူးနဲ့ ၃ ဆောင်မှာတွဲဘက်ထားတဲ့ စစ်ထောက်လှမ်းရေး တပ်ကြပ်ကြီးအဆင့်ရှိ လှရွှေ ထပ်ရောက်လာပြီးစောစောကအတိုင်း ကျောင်းသား ၅ ယောက်ကို တောင်းပြန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းသားအားလုံးက တညီထဲ လုံးဝမပေးနိုင်ကြောင်းနဲ့ ကျောင်းသားတွေ လိုလားချက်ကို ထောင်ပိုင်နဲ့ တရားဝင် ဆွေးနွေးလိုကြောင်း ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောလိုက်တဲ့အခါ အာဏာပိုင်တွေ ဘာကိုမှ ရေရေရာရာ အာမမခံဘဲ ပြန်ခေါက်သွားကြတယ်။

ချက်ခြင်းပဲ ၇ ခန်းကျောင်းသားတွေဟာ အစည်းအဝေးထိုင်ကြပြီးတိုက်ပွဲပုံစံ၊ တောင်းဆိုချက်တွေနဲ့ ကြွေးကြော်သံတွေ အသေး စိတ် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ကြတယ်။ တောင်းဆိုချက်တွေအဖြစ် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ သီးသန့်နေရရေး၊ အလုပ်မခိုင်းရေး၊ ပုံစံမကိုင်ရေး၊ စာအုပ်စာတမ်းသွင်းခွင့်နဲ့ စာရေးခွင့်ရရေး၊ နေ့ဖက် အဆောင်တံခါး ဖွင့်ထားပေးရေး၊ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုတိုးတက်ရေးနဲ့ အဆောင် အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် ထောင်အာဏာပိုင်များနဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ကိုယ်စားလှယ်တွေရဲ့ ပူးတွဲကော်မတီဖွဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး စတာတွေဖြစ်ပြီးပုံစံမကိုင်၊ အလုပ်မခိုင်းရေးနဲ့ သီးသန့်နေရာရရေးတို့ကို လုံးဝမလျော့တမ်း တောင်းဆိုဖို့ဖြစ်ပြီးကျန်တောင်းဆိုချက်တွေကိုတော့ အလျှော့ အတင်းလုပ်နိုင်တဲ့ တောင်းဆိုချက်တွေအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်တယ်။ တိုက်ပွဲပုံစံအဖြစ် တိုက်ပွဲဝင်သူတွေ ၃ ဆောင်မှာ ဆက်ရှိနေမယ်ဆိုရင် လက်ရှိအာဏာပီဆန်မှုသဏ္ဍာန်ကို ဆက်လက်၊ သို့မဟုတ် တိုးချဲ့ကျင့်သုံးသွားရန်၊ အာဏာပီဆန်သူတွေကို တိုက်ပိတ်တာ လုပ်လာရင် ရောက်တဲ့နေရာမှာ အစာဝတ်ခံတိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲရန်၊ ဖြိုခွဲရာမှာ အေးအေးဆေးဆေး မဖြိုခွဲဘဲ အကြမ်းဖက် ဖြိုခွဲရင် ပြန်လည်ပြီးအကြမ်းဖက် ခုခံရန် ဆိုတဲ့တိုက်ပွဲပုံစံကို ၇ ခန်းကျောင်းသား အများစုကြီးက သဘောတူဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ ကျောင်းသားတွေကို အ”မ္မဖြိုခွဲမှုဖြစ်လာပါက ကြွေးကြော်သံများအော်ဖို့ဖြစ်ပြီးကြွေးကြော်သံတွေအဖြစ် “သပိတ် သပိတ် ငြောက် မှောက်” “ကျောင်းသားမထိနဲ့ ခြီးပွင့်သွားမယ်” “အလုပ်သမားမထိနဲ့ ခြီးပွင့်သွားမယ်” “အကျဉ်းသားအခွင့်အရေး ချက်ချင်းပေး ချက်ချင်းပေး” “မတရားမိန့်မှုအလိုမရှိ အလိုမရှိ” “အရေးတော်ပုံ ငြိအောင်ရမည် အောင်ရမည်” လို့ သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြတယ်။ “မီးဒုတ် မီးဒုတ် ရှို့ ရှို့” ကိုတော့ ထောင်ကိုမီးရှို့ ခိုင်းသလို ဖြစ်နေမလို့ဆိုပြီးကြွေးကြော်သံထဲက ဖြုတ်ထားလိုက်တယ်။ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေကိုလဲ စည်းရုံးတဲ့အနေနဲ့ “နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသား အခွင့်အရေး ချက်ခြင်းပေး” လို့မကြွေးကြော်ဘဲ ယေဘုယျသဘောဆောင်တဲ့ “အကျဉ်းသားအခွင့်အရေး ချက်ခြင်းပေး” လို့ကြွေးကြော်တာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုစည်းဝေးဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် လက်ဝဲ လက်ယာမခွဲဘဲ စည်းလုံးနိုင်သမျှ အင်အားစုတွေ စည်းလုံးညီညွတ်ပြီးဘုံရန်သူ တိုက်ဖို့ အတွက် ၃ ဆောင်တဆောင်လုံးက ကျောင်းသားတွေနဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေဆီ အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်တွေ စာရေးပို့တယ်။ ထောင် ထဲမှာတရားဝင်စာရေးခွင့် မရှိပေမဲ့ တရားမဝင် လျှို့ဝှက်ကြိတ်ဖန် စာရေးဆက်သွယ်ကြတာဖြစ်တယ်။ စာထဲမှာ ပုံစံကိုင်အလုပ်ကြမ်းခိုင်းရေးနဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အဆောင်ဖျက်သိမ်းရေး ပေါ်လစီကို ဆန့်ကျင်တဲ့တိုက်ပွဲ စပြုဖြစ်တဲ့အကြောင်းနဲ့ အားလုံးလက်တွဲပါဝင်ကြဖို့၊ အစည်းအ ဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို လိုအပ်တာ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ကြဖို့နဲ့ အကြံဉာဏ်တွေပေးကြဖို့ ပန်ကြားဖိတ်ခေါ်ထားတယ်။ အဲဒီအခါမှာ အခန်း တိုင်းက

ကန့်ကွက်သူမရှိ၊ စာတလုံးတပိုဒ်မပြင်ဘဲ သဘောတူလက်ခံကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၅ ခန်းနဲ့ ၆ ခန်းက ၇၄ မေ့ကြွန် အလုပ်သမားတွေက တော့ သူတို့အနေနဲ့ ရုံးထုတ်ဆဲ အချုပ်ကာလသာ ဖြစ်နေသေးလို့ ဒီတိုက်ပွဲကို စိတ်ဓာတ်အားဖြင့် ထောက်ခံပေမဲ့ ကာယကံမြောက် ပါဝင်နိုင် မှာ မဟုတ်တာကို ခွင့်လွှတ်ဖို့ အကြောင်းပြန်ကြားလာလို့ ကျောင်းသားတွေက နားလည်မှုပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီအလုပ်သမားတွေထဲက ဗကပ ယူဂျီ လို့ဆိုတဲ့ အလုပ်သမားခေါင်းဆောင် နှစ်ယောက် သုံးယောက်ကတော့ အကြမ်းဖက်ခုံရုံး အယူအဆကို ဆန့်ကျင်ကြတယ်။ (အဲဒီ ဗကပယူဂျီ ဆိုတဲ့ အလုပ်သမားခေါင်းဆောင်တွေဟာ နောက်ပိုင်းမှာ ပြောင်းအတိအလင်း၊ ရန်သူ့ အင်ဖော်မာ သတင်းပေးတွေ ဖြစ်သွားကြ တယ်။) အလားတူဘဲ အပေါ်ထပ် ၄ ခန်းက ၁၀ကြ ကျောင်းသားတွေကလဲ အချုပ်ကာလမှာရှိနေသေးလို့ တိုက်ပွဲထဲ အကန့်အသတ်နဲ့သာ ပါဝင်နိုင်ခဲ့ကြောင်း ပြန်ကြားလာတယ်။ ၅ ခန်းကကျောင်းသား ၃ ယောက်၊ အပေါ်ထပ်က ကျောင်းသားလေး ၁၀ ယောက်၊ ဖဆပလ ဦးကျော်ငိမ်းရဲ့သား ၂ ယောက်၊ ဦးထွေးမြင့်နဲ့ ကိုတင်ဝင်းတို့ကတော့ တိုက်ပွဲမှာ ရာနန်းပြည့်ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း ပြန်ကြားလာတယ်။

တိုက်ပွဲအတွက် နိုင်ငံရေးအရနဲ့ အင်အားစုဖွဲ့မှုအရ ပြင်ဆင်တာနဲ့ တပြိုင်ညီမှာ အခိုင်အမာ လက်တွေ့ပိုင်းအရလဲ ပြင်ဆင်ကြ ပါတယ်။ အလစ်အပိုက်ဖြည့် တိုက်ပိတ်မခံရအောင် ၂၄ နာရီ ကင်းစောင့်စနစ် ကျင့်သုံးကြတယ်။ အခန်းအရှေ့ အဆောင်ဝင်းဘက် တယောက်၊ အခန်းအပြင် ဖါယာလမ်းဘက်ကို တယောက်ကင်းချတယ်။ သူတို့ဟာ ကြည့်မှန်ပိုင်းလေးတွေကတဆင့် အဆောင်အထက်ဖက်ရုံးခန်းနဲ့၊ အဆောင်ဝင်း အဝင်တံခါးဘက်က လှုပ်ရှားမှုကို စောင့်ကြည့်ရတာဖြစ်ပြီးကျောင်းသားအားလုံး တယောက်တနာရီ အလှည့်ကျ ကင်းစောင့် ရတယ်။ ထောင်အာဏာပိုင်တွေက အစာဖြတ် ရေဖြတ်လုပ်မှာ ကာကွယ်နိုင်ဖို့ရော၊ မျက်ရည်ယိုဖုံးပစ်ရင်လဲ ပုဝါရေဆွတ်ပြီးနားခေါင်းနဲ့ ပါးစပ် အုပ်ထားနိုင်ဖို့ရော အခန်းထဲမှာရှိတဲ့ စဉ်းအိုးကြီးတွေ၊ ရေအိုး၊ ရေပုလင်းတွေအားလုံး ရေအပြည့်ဖြည့်ထားတယ်။ ဒီအတောအတွင်းမှာ ခါတိုင်းလို ပုံမှန်ထမင်းထိုး၊ ရေချိုးချတာတွေ လုပ်နေတော့ ထမင်းတွေပိုယူပြီးထမင်းခြောက်လုပ်၊ ရေတွေပိုထမ်းပြီးလှောင်တာလဲလုပ်ကြ တယ်။ ရေချိုးချနေစဉ် အမြို့ခွဲမခံရအောင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် နှစ်သုတ်ခွဲပြီးချိုးတယ်။ တသုတ်ရေချိုးနေတုန်း တသုတ်က အခန်းတံခါးပေါက်နား အသင့်စုစည်း နေရာယူထားတယ်။ အရေးအကြောင်းဖြစ်လာရင် အားလုံးအခန်းထဲ ချက်ချင်း စုနိုင်အောင်ဖြစ်တယ်။ ရန်သူကိုရင်ဆိုင်ဖို့ ၃ ဆောင် ၇ ခန်းထဲမှာ ကျောင်းသားတွေ စုစုစည်းစည်းရှိနေခြင်းဟာ ကိုယ့်အတွက် အခွင့်အသာဆုံးဖြစ်တယ်လို့ ကျောင်းသားတွေက ယူဆ ထားတယ်။

နောက်တနေ့ဟာ ဧပြီ ၁၁ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ဖြစ်တယ်။ ၇ ခန်းကျောင်းသားတွေကို ထောင်ဝင်စာတွေဖို့ လာခေါ်တာကို ကျောင်း သားအားလုံးက တညီတည်း ဝင်းဆန်လိုက်တယ်။ တွဲဘက်ထောင်တိုက်ပွဲအပြီးကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်တွေကို မလိမ့်တပါတနဲ့ ထောင် ဝင်စာတွေအပြီးမှာ တိုက်ပိတ်ခံရသူလို့ အဲဒီသလိုမျိုး ဖြို့ခွဲမခံရအောင် ထောင်ဝင်စာ ထွက်မတွေ့တာလဲဖြစ်၊ အာဏာပီဆန်တာလဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ ဒါပေမဲ့ တခြားအခန်းတွေက ကျောင်းသားတွေနဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကတော့ အဓိကတိုက်ပွဲနေရာက အင်အားစု မဟုတ်လို့ ထောင်ဝင်စာ ထွက်တွေ့နိုင်ကြတယ်။ အဲဒီနေ့က ထောင်ဝင်စာတွေ့ရမှာ ထောင်ဗူးဝသွားရာ လမ်းတလျှောက် ဘေးဝဲယာ တဘက်စီမှာ ဝါဒါတွေ တန်းစီချထားပြီးထောင်ဝင်စာတွေ နေချိန်မှာလဲ ဝါဒါနှစ်ယောက်က ဘေးမှာကပ်ထိုင်ပြီးနားထောင်နေတယ်။ ထောင်တွင်းက တိုက်ပွဲ သတင်းတွေ အပြင်ကိုမပြန်အောင်တားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဦးထွေးမြင့် အပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား လူကြီးပိုင်းတချို့နဲ့ ကျောင်းသားတချို့ ကတော့ ၇ ခန်းကျောင်းသားတွေ ကြိုတင်ညှိနှိုင်း အကူအညီတောင်းထားတဲ့အတိုင်း ထောင်အပြင်က မိဘဆွေမျိုးတွေ၊ ပြည်သူလူထုနဲ့ သတင်းရပ်ကွက်တွေဆီ ထောင်တွင်းက ဖိနှိပ်မှုအခြေအနေများနဲ့ ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲသတင်းများ ပြန့်သွားအောင် လုပ်ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒါ ကြောင့် ဧပြီ ၁၁ ရက် အင်းစိန်ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲသတင်းဟာ ဘီဘီစီ အသံလွှင့်ချက်မှာ ပါနိုင်ခဲ့တယ်။

ဧပြီ ၁၁ ရက်နေ့အခြေအနေဟာ သိသာထင်ရှားစွာ တင်းမာနေတာကို တထောင်လုံးခံစားရသလို အပြင်က ထောင်ဝင်စာလာ တွေ့တဲ့ မိဘဆွေမျိုးတွေရော၊ တွေ့ခွင့်မရတဲ့ မိဘဆွေမျိုးတွေပါ သိမြင်ခံစားရတယ်။ ဒါကြောင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုတွေ အကြီးအကျယ် ဖြစ်ကြတယ်။ ၁ တိုက်နဲ့ ၂ တိုက်မှာ တိုက်ပိတ်ခံနေရတဲ့ ယခင်တွဲဘက်ထောင် ကျောင်းသားတွေလဲ တင်းမာမှုကို ခံစားကြုံတွေ့ရပေမဲ့ ဘာကြောင့်မှန်း မသိ ကြသေးပါ။

ရထားတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေနဲ့ ထောင်တွင်း တင်းမာမက်ထန်မှုအခြေအနေတွေအရ ကြိုတင်စဉ်းစားထားတဲ့ တိုက်ပွဲပုံစံ ၃ ခုမှာ တတိယပုံစံကို မလွဲမရှောင်သာရောက်ဖို့ အလားအလာ များနေတယ်ဆိုတာ ၇ ခန်းကျောင်းသားတွေ ခန့်မှန်းတွက်ချက်မိကြတယ်။ ၁၀ ရက်နေ့ကတည်းက အဆင့်မြင့် ထောင်အာဏာပိုင်တွေနဲ့ တရားဝင်ဆွေးနွေးချင်တဲ့အကြောင်း တောင်းဆိုခဲ့သော်လဲ ဖခုံးမှာ အပွင့်တင် ထားသူ တယောက်မှပေါ်မလာခြင်းဟာ ထောင်အာဏာပိုင်တွေ သူတို့ရဲ့စီမံကိန်းကို မဖြစ်မနေဇွတ်တိုးဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားတယ်ဆိုတာ ပေါ်လွင် နေတယ်။ တွဲဘက်ထောင်က ကျောင်းသားတွေကို မကြာသေးမီကမှ အ”မူဖြိုခွဲခဲ့တဲ့ အာဏာပိုင်တွေဟာ ၃ ဆောင်မှာလဲ အဲဒီ ထက်မလျော့ တဲ့နည်းလမ်းနဲ့ဘဲ ဖြေရှင်းဖြိုခွဲဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပုံရတယ်။

ဒါကြောင့် ကျောင်းသားတွေဟာ ထောင်အာဏာပိုင် တွေ့ရဲ့ အကြမ်းဖက်မှုကို အကြမ်းဖက် ခုခံဖို့ လက်တွေ့ရှုပ်ဝတ္ထုပြင်ဆင်မှုတွေလုပ်ကြတော့တယ်။ ရုပ်ဝတ္ထုပြင်ဆင်မှုလို့ ပြောရပေမဲ့ အုတ်နံရံ၄ ဘက်ကြား၊ သံတိုင်တွေနောက် အကျဉ်းချခံထားရတဲ့ ကျောင်းသား တွေမှာ ဘာမှလောက်လောက်လားလား ရုပ်ဝတ္ထုပြင်ဆင်နိုင်စရာ သိတ်မရှိပါ။ ဒါပေမဲ့ ကြက်ကလေး ငှက်ကလေးလို လည်စင်းခံမဲ့အစား ရုန်းရင်းကန်ရင်း တိုက်ရင်းခိုက်ရင်း အသေခံသွားမယ်။ သီပေါမင်း လင်မယားလို တယောက်လက်တယောက်တုံ့ပြီးလိုက်သွားမဲ့အစား ဆော် လို့ ရနိုင်သလောက် ဆော်သွားမယ် ဆိုတဲ့စိတ်ဓာတ်နဲ့ လုပ်ကြတာဖြစ်ပါတယ်။ စုဆောင်းပြင်ဆင်လို့ရတဲ့ လက်နက်တွေကတော့ အုတ်ခဲ ပိုင်းတွေ၊ ကျောက်ခဲတွေနဲ့ ပုလင်းခွံတွေ အဓိကဖြစ်တယ်။ ‘တ်ပိုင်းနဲ့ ဝါးရင်းခုတ်တော့ နည်းနည်းဘဲရတယ်။ အုတ်ခဲကျိုးကို လွယ်အိတ်ထဲ ထည့်၊ အဝက်ကြိုးနဲ့စည်း ပိတ်ပြီးလွယ်ကြိုးကတိုင်လွှဲလိုက်ရင် အကောင်းစား အနီးကပ်တိုက်ခိုက်ရေးလက်နက် ဖြစ်လာတယ်။ ရေအပြည့် ဖြည့်ပြီးအဖုံးပိတ်ထားတဲ့ ပုလင်းတွေကတော့ အစွမ်းထက်တဲ့ အဝေးပစ်လက်နက်တွေဖြစ်တယ်။ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဆောင်တွေမှာတော့ လက်လုပ်”ါး၊ မိုန်း၊ စူးချွန်၊ ရဲတင်း၊ ဂန်ဂျီ စတဲ့ လက်နက်တွေပေါတယ်။ ဝါရင့်ရာဇဝင်လူဆိုး အကျဉ်းသားတွေဆိုရင် အဲဒီသလိုမျိုး လက်နက်တခုခု အမြဲဆောင်ထားတတ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ပင်ကိုယ်က အေးအေးချမ်းချမ်းနေတတ်တဲ့ ကျောင်းသားတွေမှာတော့ အဲဒီသလို လက်နက်မျိုးတွေ ရှိမထားပါဘူး။

ညဘက်မှာတော့ ကျောင်းသားတွေဟာ ရှိသမျှအဝတ်အစားတွေ ထပ်ဝတ်ကြတယ်။ အများစုက ရာဘာဖိနပ်ကို လက်ဖျံကပ်ချည် ထားတယ်။ ခြင်ထောင်တွေအားလုံး ဖြုတ်ထားလိုက်ပြီးအခန်းတံခါးဝမှာ ခြင်ထောင်တလုံးကို ပိုက်ကွန်လို ကပ်ချည်ထားလိုက်တယ်။ နောက် တံခါးတပေါက်ကိုတော့ အပြင်က ဘယ်လိုမှဖွင့်မရအောင် အတွင်းက ကုတင်သံရှုခထောက်အကျိုးနဲ့ ကန့်လန့်ခံ အသေပိတ်ထားလိုက်တယ်။ ထောင်ဝါဒါတွေ အခန်းထဲဝင်ဖို့

တပေါက်ပဲ ထားပေးတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီတပေါက်ကလဲ အထဲကနေ ဘယ်လိုမှ အသေပိတ်မရလို့ ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၇၆ ခု ဧပြီ ၁၁ ရက် ည ၁၂ နာရီထိုးခါနီးမှာ ကင်းတာဝန်ကျကျောင်းသားတွေက ထူးခြားမှုတွေ့လို့ ကျန်ကျောင်းသားအားလုံးကို လိုက်နိုးတယ်။ တခဏအတွင်းမှာဘဲ ၇ ခန်းကျောင်းသားအားလုံး အသင့်ဖြစ်နေပါပြီ။ အဲဒီအချိန်မှာ ၃ ဆောင်ဝင်းအတွင်း အဆောင်အရှေ့ ဘက်မှာ စစ်ယူနီဖောင်းဝတ် နေဝင်းစစ်သားတွေ လှံစွပ်စွင့် ရှိသရီးသေနတ် အံကပ်ကိုင်းပြီးအဆောင်ဘက်မျက်နှာမူ နေရာယူလိုက်ကြတယ်။ ၃ ဆောင်ဝင်းအတွင်း အဆောင်အနောက်ဘက် ရေချိုးကန်တိုက်မှာတော့ ထောင်ထဲရှိသမျှ အယ်လ်ဇေးရှင်း စစ်ခွေးတွေ ကိုယ်စီကိုင်းထားတဲ့ ဝါဒါတွေ အသင့်နေရာယူလိုက်တယ်။ အဲသလို ၂ ဘက်ညှပ် နေရာယူအပြီးမှာ ဗီယာလမ်းအတိုင်း နံပါတ်ဒုတ်ကိုင်းဝါဒါတွေ ဝင်ချလာတယ်။ ၃ ဆောင်မှာ အဆောင်မှူးအဖြစ် တွဲဘက်တာဝန်ပေးထားတဲ့ စစ်ထောက်လှမ်းရေး တပ်ကြပ်ကြီးအဆင့်ရှိ လှရွှေက “ဟေ့ကောင်တွေ၊ လက်နက် ချ” လို့ သံတိုင်တွေ၊ ဒုတ်တံတိုင်းတွေ ပတ်လည်ပိုင်းထားတဲ့ အထဲနေရတဲ့ ကျောင်းသားတွေကို အခန်းအပြင်ဘက်ကနေ လှမ်းအော်ရင်း ဒုတ်ခဲပိင်းနဲ့ အခန်းထဲလှမ်းပစ်တယ်။ ကျောင်းသားတွေက အခန်းတံခါးပေါက်ဝန်းက ဝါဒါတွေကို ပြဿနာကိုအကြမ်းမဖက်ဘဲ အေးအေး ဆေးဆေး ဆွေးနွေးဖြေရှင်းဖို့ ပန်ကြားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝါဒါတွေက လုံးဝဂရုမစိုက်တဲ့အပြင် အဲသလို ပြောနေတဲ့ ကျောင်းသားတွေကို ကြက် တူရွေးတန်းကြားကနေ နံပါတ်ဒုတ်နဲ့ လှမ်းရိုက် လှမ်းထိုးတယ်။ ဒီအခါမှာတော့ ကျောင်းသားတွေဟာ တိုက်ပွဲပုံစံ တဆင့်တက်ချိန်ရောက်ပြီ လို့ သတ်မှတ်လိုက်ပြီးကြွေးကြော်သံတွေ စတင်ကြတယ်။ ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားတဲ့ ကြွေးကြော်သံတွေဟာ တခဏအတွင်း ၃ ဆောင်တ ဆောင်လုံး ကူးစက်ပြန့်နှံ့သွားတော့တယ်။ အောက်ထပ်အခန်း ၅၊ အပေါ်ထပ်အခန်း ၄ နဲ့ ၁၀ ယောက်ခန်းက ကျောင်းသားတွေသာမက ကိုထွန်းကျော်ဝင်း၊ ဘိုဘိုကျော်ဝင်း၊ ဦးထွေးမြင့်၊ ကိုတင်ဝင်းတို့ကလဲ ကြွေးကြော်သံတွေ လိုက်အော်ကြတယ်။ တိတ်ဆိတ်နေတဲ့ ညဘက်ဖြစ် လို့ ကြွေးကြော်သံတွေဟာ အင်းစိန်တထောင်လုံးကိုသာမက အင်းစိန်မြို့ထဲအထိ လွှင့်ပျံသွားတယ်။

ကြွေးကြော်သံတွေ စအော်ပြီးမိနစ်ပိုင်းအတွင်း အခန်းတံခါးပွင့်သွားတယ်။ ဝါဒါတွေဟာ နံပါတ်ဒုတ်တရမ်းရမ်းနဲ့ ပြေးဝင်လာရာမှာ တံခါးပေါက်က ပိုက်ကွန်ထောင်ချောက် ဆင်ထားတဲ့ ခြင်ထောင်ထဲ လုံးထွေးနေတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခဏအတွင်းမှာပဲ ခြင်ထောင်ကို အတင်းဆွဲ ဖြုတ်ပစ်လိုက်နိုင်ပြီးနောက်ထပ်ဝါဒါတွေ ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်းရင်း ပြေးဝင်လာကြတယ်။ ကျောင်းသားတွေဟာ ကြွေးကြော်သံအော်နေရင်းနဲ့ ပုလင်းတွေ၊ ဒုတ်ခဲပိင်းတွေနဲ့ လှမ်းထုကြတယ်။ မမျှော်လင့်တဲ့ တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ဝါဒါတွေထိမှန်ကွဲပြားပြန်ဆုတ်သွားကြရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ချက်ချင်းလိုလို နောက်ကထောင်မှူးတွေ၊ အကြပ်တွေနဲ့ စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေက အတင်းမောင်းတက်လို့ ဝါဒါတွေ ဇွတ်တိုးဝင်လာပြန် တယ်။ ဒီတခါမှာတော့ အနီးကပ် လက်တက်မီးတိုက်ပွဲ ဖြစ်သွားပါပြီ။ ဝါဒါတွေရဲ့ နံပါတ်ဒုတ်နဲ့ ကျောင်းသားတွေရဲ့ ဝါးရင်းဒုတ်တွေ၊ ဒုတ်ခဲပိင်း ထည့်လွှာအိတ် (ဝါ) လွှဲအိတ်တွေ အားပြိုင်ရင်ဆိုင်ကြတယ်။

ဧပြီ ၁၁ ရက်နေ့က နေ့၇၊၅၊၅ ထောင်ဝါဒါတွေအားလုံး ည ၆ နာရီ ၅၅၊၅၊၅ ပြီးချိန်မှာ ခါတိုင်းလို အိမ်ပေးမပြန်ဘဲ ထောင်ထဲမှာ ဆက်နေခိုင်းပြီးအပြင်တာဝန်ကျ ဝါဒါတွေကိုပါ စတင်ဘိုင်း (အညော် ဘပ) ခေါ် ညနေ ၆ နာရီ ည၇၊၅၊၅ ဝင်လာတဲ့ ဝါဒါတွေနဲ့ပေါင်းပြီး ၃ ဆောင် ၇ ခန်းက ကျောင်းသား ၃၂ ယောက်ကို ဝါဒါ အင်အား ၄၀၀ လောက်နဲ့ ဝင်ရိုက်တာဖြစ်တယ်။ ထောင်အာဏာပိုင်တွေဟာ ဝါဒါတွေကို ထောင်ပြင်ပေးမထွက်ပေမဲ့ အရက်ကို ပုံးလိုက်မှာ အရက်ကိုးမောင်းတိုက် ရဲဆေးတင်ပြီးမှ ကျောင်းသားတွေကို ဝင်ရိုက်ခိုင်းတာဖြစ်တယ်။ အိမ်ပြန်ချိန်မပြန်ရလို့ စိတ်တိုနေတဲ့ဝါဒါတွေ အရက်တဝကြီး ဖရီး (မနု) သောက်ပြီးမိုက်မိုက်ရိုင်းရိုင်း ရမ်းကားတော့တာဖြစ်တယ်။

“ငါတို့ ဝါဒါတွေ သွေးမြေကျကုန်ပြီဟေ့။ ဒီကျောင်းသားတွေကို အသေသတ်ပစ်ကြ” လို့အော်ပြီးရိုက်တဲ့ဝါဒါက ရိုက်တယ်။ အင်အားအရေအတွက် အဆမတန်သာလွန်တဲ့ ဝါဒါတွေကို ကျောင်းသားတွေ ကြာကြာ ယှဉ်မရိုက်နိုင်ဘဲ တယောက်ပြီးတယောက် မှောက် သွားကြတော့တယ်။

ကျောင်းသားတချို့က အောင်မလေးဗျ၊ အမေရေ သေပါပြီ လို့မခံနိုင်ဘဲ အော်ကြတာရှိသလို အတော်များများကတော့ အံကြိတ်ခံ ကြတယ်။ အနည်းစု ၃၄ ယောက်ကတော့ ကုတင်အောက်ဝင်ပုန်းတာ၊ ဝါဒါတွေ၊ ထောင်မှူးတွေကို ခြေသလုံးဖက် ရှိခိုးတောင်းပန်ပြီးကျနော်တို့မပါဘူး လို့ အသနားခံတာရှိတယ်။ သူတို့ကတော့ နဂိုကတည်းက နိုင်ငံရေးစိတ်မဝင်စားဘဲ အပေါင်းအသင်းတွေကြောင့် ကျောင်း သား အရေးအခင်းထဲပါ ထောင်ကျလာတာဖြစ်တယ်။ တိုက်ပွဲတိုက်ဖို့ စည်းစည်းစည်းစည်းကလဲ အများစုဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်နေလို့ လိုက်လုပ်ခဲ့ရပေမဲ့ တကယ့် စိတ်ရင်းကတော့ ဘာနိုင်ငံရေးမှဝင်မပါဘဲ အေးအေးနေလိုသူတွေဖြစ်တယ်။

လဲကျသွား၊ သတိလစ်သွားတဲ့ ကျောင်းသားတွေကို အခန်းထဲက ‘ရွတ်တိုက် ဆွဲထုတ်သွားကြတယ်။ ကျောင်းသား ၃၂ ယောက် မှာ လုံးဝဇာတ်ရာမရတာ ၄ ယောက်ဘဲရှိပြီးကျန်ကျောင်းသားအားလုံး ကွဲပြားပဲ့ကြတယ်။ ကျောင်းသားတွေဟာ ကံကြီးလွန်းလို့ပဲလား၊ အသက်ပြင်းလို့ပဲလား မသိ အဆမတန်အင်အားနဲ့ အသက်ရှင်ရိုက်တာ ဖြစ်ပေမဲ့ တယောက်မှတော့ မသေခဲ့ကြပါ။ ၇ ခန်းထဲက ဆွဲထုတ်သွား ရာမှာ ပထမတော့ ၅ ခန်းနဲ့ ၆ ခန်း ရှေ့ကဖြစ်ပြီးဗီယာလမ်းအတိုင်း ရုံးခန်းဘက်ဆွဲသွားတယ်။ သေလုမျောပါး ‘ဏ်ရာအနာတရနဲ့ သွေးသံရဲရဲ ကျောင်းသားတွေ ခွေးသေကောင်ဆွဲသလို ဆွဲသွားတာတွေ့ရတဲ့ ၅ ခန်းနဲ့ ၆ ခန်းက အလုပ်သမားတွေနဲ့ ကျောင်းသားတွေဟာ မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ပြီးဒေါသကြီးနဲ့ မိမိတို့အခန်းထဲကနေ ဗီယာလမ်းကဝါဒါတွေကို လှမ်းအော်ဆဲကြတဲ့အပြင် ၅ ခန်းကကျောင်းသား ၃ ယောက်က ကြက်တူရွေးတန်းကြားကနေ ရရာပစ္စည်းတွေနဲ့ ဝါဒါတွေကို ကောက်ပေါက်လို့ နောက်ပိုင်းမှာ ‘ဏ်ရာကျောင်းသားတွေကို ဗီယာလမ်းအတိုင်း ဆွဲမထုတ်တော့ဘဲ အဆောင်ခြားဘက်ထိပ် ၈ ခန်းနဲ့တည့်တည့် တံခါးပေါက်ကနေ အပြင်ဆွဲထုတ်ပြီးလှေခါးရင်းမှာ ခဏပုံထားတယ်။ အဲသလိုဆွဲထုတ်နေစဉ်မှာ ၈ ခန်းမှာရှိတဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသား လုံချည်ပြာတွေထဲက ကျောင်းသားတွေနဲ့ ခင်မင်ပြီးစိတ်သ ဘောထားကောင်းတဲ့ ကရင်အမျိုးသား အကျဉ်းသားကြီး ဖထီး ဦးစိန်လှိုင် ဟာ ဝါဒါတွေက တယောက်မှ ထမကြည့်ရဘူး အမိန့် ပေးတာကို မနာခံဘဲ ကြက်တူရွေးတန်းကြားကနေ မျက်ရည် တွေတွေ စီးကျရင်း မြင်ကွင်းကိုကြည့်နေတယ်။

ဒုတ်လှေကားရင်း ခေတ္တပုံထားချိန်မှာ ဝါဒါတွေက ထပ်ပြီးရိုက်ကြ၊ ကန်ကြတယ်။ အဲဒီကတဆင့် တောင်ယာခင်းကြားကနေ ၃ ဆောင်ရုံးခန်းဘက် ခေါ်သွားတယ်။ ရုံးခန်းရှေ့ကွက်လပ်မှာ တခါပိုင်းပြီးဖယ်တေတေပြန်တယ်။ နောက်တနေ့မနက် မိုးလင်းတော့ ဗီယာလမ်း တလျှောက် သွေးစီးကြောင်းတွေ အတိုင်းသားမြင်ရတဲ့အခါ ၅ ခန်းနဲ့ ၆ ခန်းက ၇၄ မေ့ကြုန် အလုပ်သမားတွေ နာကျည်းဒေါသစိတ်နဲ့ ဝိုကြ တယ်။

ကြွေးကြော်သံတွေ အော်နေချိန်နဲ့ အပြန်အလှန်ရိုက်နေကြချိန်မှာ ၃ ဆောင်နဲ့အနီးဆုံး ထောင်ဒုတ်ရိုးပေါ်ရှိတဲ့ ဖူး (ကင်းမျှော် စင်)ပေါ်က

မီးမောင်းကို အာဏာပိုင်တွေက ဖွင့်ထိုးခိုင်းပေမဲ့ စစ်အာဏာရှင်ခေတ်ရဲ့ လဘော့[သရေ] သရုပ်သကန်ပီသစွာ မီးမောင်းကြီး ပျက်နေလို့ ငရဲပွက်နေတဲ့ ၃ ဆောင်ကို မီးမောင်းထိုးပေးလိုက်ရရှာဘူး။

အဲဒီညက အင်းစိန်ထောင်ရဲ့ အပြင်ဘက်မှာလဲ ရှိသလိုပင် နေဝင်းစစ်သားတွေ ထောင်ကိုပတ်ပတ်လည်ပိုင်းပြီးနေရာယူထားကြ တယ်။ အင်းစိန်မြို့နယ် မဆလပီတီယူနစ်ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနဲ့ တရားသူကြီးဥက္ကဋ္ဌတို့လဲ ထောင်ထဲလာပြီးလိုအပ်ရင်ပစ်ခတ်ပေးဖို့ အသင့် စောင့်နေခဲ့တယ်လို့ နောက်ပိုင်းမှာသိရတယ်။ မျက်ရည်ယိုပုံးပစ်သေနတ်တွေလဲ ဝါဒါတချို့ကိုထုတ်ပေးထားပြီးအသင့်အနေအထား နဲ့ စောင့် ခိုင်းထားတယ်။

၃ ဆောင်မှာ ကြွေးကြော်သံတွေအော်နေချိန်၊ ရိုက်နှက်နေချိန်မှာ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသား ထောင်ကျဆောင်တွေဖြစ်တဲ့ ၁ ဆောင်နဲ့ ၂ ဆောင်မှာလဲ အကျဉ်းသားတချို့ ထောင်ထဲဖို့ကြိုစည်ကြတယ်။ ဒါကို ထောင်အာဏာပိုင်တွေ ကြိုတင်တွက်ဆ ပြင်ဆင်ထားပြီးရာဇဝတ် ဆောင်တွေမှာလဲ ဝါဒါတွေ အသင့်ချထား အာဏာပိုင်ဒေါက်တိုင် အကျဉ်းသားတွေကိုလဲ စတင်းဘိုင်လုပ်ခိုင်းထားလို့ တထောင်လုံး ထောင်ထဲ ပွဲဖြစ်ရေးရည်ရွယ်ချက် မအောင်မြင်လိုက်ပါ။ ထိုကြောင့် အကျဉ်းသားတွေကို ဝါဒါတွေက ဒေါက်တိုင်အကျဉ်းသားအကူအညီနဲ့ လက်ဦးယူမှုပိုင်းနှိမ်နင်းနိုင်ခဲ့တယ်။

၇ ခန်းကကျောင်းသားတွေဟာ ဝါဒါတွေနဲ့ အပြန်အလှန် ရိုက်နေကြရလို့ ကြွေးကြော်သံတွေ ဆက်မအော်နိုင်တော့တဲ့အချိန်မှာ ၃ ဆောင် တခြားအခန်းကျောင်းသားတွေက ကြွေးကြော်သံတွေ ဆက်အော်ကြတယ်။ အာဏာပိုင်တွေဟာ ၇ ခန်းကကျောင်းသားတွေပဲ မဲနေပြီးတခြားအခန်းက ကျောင်းသားတွေကိုတော့ ဝင်ရိုက်တာ၊ ဝင်ဖမ်းခေါ်တာ မလုပ်တဲ့အတွက် အချိန်အတော်ကြာကြာ ကြွေးကြော်သံတွေ ဆက် အော်နေနိုင်ခဲ့ကြတယ်။ ဒီကြွေးကြော်သံတွေကို ၁ တိုက်နဲ့ ၂ တိုက်ပိတ်ခံနေရတဲ့ ကျောင်းသားတွေ၊ ၄ တိုက်ကြိုတိုက်က ထောင်ထဲရောက်စ မှိုင်းရာပြည့်ကျောင်းသားတွေ ကြားတဲ့အခါ ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲက ကြွေးကြော်သံလို့ မထင်ဘဲ ထောင်အပြင်မှာ အရေးအခင်းတခု၊ သပိတ်တခု ဖြစ်ပြန်ပြီလို့ ထင်ကြတယ်။ နောက်တနေ့ကျမှပဲ ၃ ဆောင်က မိမိတို့ကျောင်းသားရဲဘော်တွေ သွေးမြေကျ တိုက်ပွဲဖြစ်တာကို ဝါဒါတွေနဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေ ဆီကတဆင့် သိရပြီးရန်သူကို နာကျည်းစိတ်နဲ့ တိုက်ခိုက်စိတ်တွေ မြင့်တက်လာကြတယ်။

၃ ဆောင်ဧပြီ အမဇန မှာ ဝါဒါ ၁၇ ယောက်ဒဏ်ရာရတယ်လို့ သိရတယ်။ ထောင်ဆေးရုံမှာရှိတဲ့ အကျဉ်းသားလူနာတွေ အကုန် မောင်းချပြီးသူတို့ကိုတင်ကုပေးတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ အမှုထမ်းကောင်းတံဆိပ်နဲ့ ဆုငွေချီးမြှင့်ပြီးခွေးသိပ်ခဲ့တယ်လို့ ကြားရတယ်။ ညသန်း ခေါင်ကျော် အင်းစိန်ထောင်ထဲက ငရဲပွက်သံတွေကြားတဲ့အခါ ထောင်နံဘေး အိမ်ထောင်သည်လှိုင်းမှာ ကိုယ့်လင်ယောက်ျားဝါဒါတွေ ပြန်ချိန်တန် ပြန်ရောက်မလာသေးလို့ စိတ်ပူနေတဲ့ ဝါဒါဇနီးမယားတွေဟာ ခလေးတွေဆွဲရင်း ထောင်ပူးဝပြေးလာပြီးငါ့လင်၊ ငါ့ယောက်ျား သေကုန်ပါပြီလို့ ငိုယိုရင်း ထောင်မှူး၊ ထောင်ပိုင်နဲ့ မဆလစစ်အာဏာရှင်တွေကို ကျိန်ဆကြတယ်။ ဧပြီ ၁၁ ရက်တိုက်ပွဲမှာ ဝါဒါတွေဟာ နံပါတ် 'တ်ပဲပါပြီးကြိမ်ဒိုင်းတွေ ပါမလာတာကြောင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရကုန်တာဖြစ်တယ်။ ဒီလောက်ထိ ပြန်ချလိမ့်မယ်လို့လဲ ထင်မထားတော့ ကြိမ် ဒိုင်းတွေ ယူမလာတာဖြစ်တယ်။ တကယ်တော့ အဓိကရုဏ်း ဖြစ်ခဲ့ရေးလို့ဆိုတဲ့ လူထုတိုက်ပွဲ ဖြစ်ခဲ့ရေးမှာ နံပါတ်ဒုတ်ရော၊ ငိုင်းရော တွေယူဖို့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း သတ်မှတ်ချက်ရှိပြီးသားပါ။ ဒီနောက်ပိုင်း ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲ ဖြစ်ခဲ့ရာမှာတော့ နံပါတ်ဒုတ်အပြင် ကြိမ်ဒိုင်းတွေပါ ဆောင်လာ ကြတယ်။ (ဧပြီ ၁၁ ရက်နောက်ပိုင်းမှာ ထောင်ဝင်စာကနေ ပုလင်းသွင်းခွင့်လဲ ပိတ်လိုက်တယ်။)

၃ ဆောင် ၇ ခန်းကျောင်းသားတွေဟာ ၃ ဆောင်ရုံးခန်းကနေ တချို့လဲ 'ရွတ်တိုက်ဆွဲခံ၊ တချို့လဲ ဘေးကဝါဒါ တွဲခေါ်လျက်နဲ့ အဆောင်ဝင်း အပြင်ဘက် မိန်းလမ်းမကြီးအတိုင်း မြောက်ဘက်ဗူးဝကိုဖြတ်ပြီးအလုပ်ကြီးဝင်းဘက် ခေါ်သွားတယ်။ အလုပ်ကြီးဝင်းမရောက်ခင် ညာဘက်ချိုးပြီးစစ်ခွေးဝင်းထဲဝင်သွားတယ်။ အဲဒီစစ်ခွေးဝင်းအတွင်း ထောင်နံရံနဲ့ အလုပ်ကြီးဝင်းတံတိုင်းကြားမှာရှိတဲ့ စစ်ခွေးတိုက်ထဲကို ထည့်လိုက်တယ်။ ၃ ဆောင်ကနေ စစ်ခွေးတိုက်သွားရာ လမ်းတလျှောက်မှာလဲ ဝါဒါတွေစီချထားပြီးလမ်းတလျှောက်မှာရော၊ ကျောင်းသား တွေမသွင်းခင် တိုက်ရှေ့မှာပါ စိတ်ရှိလက်ရှိ ထိုးကြိတ်ရိုက်နှက် ကန်ကျောက်ကြတယ်။

၃ ဆောင် ဧပြီ အမဇန မှာ ဝါဒါတွေနဲ့ ရိုက်ပွဲ ဆင်နွဲခဲ့ပြီးစစ်ခွေးတိုက် ပိတ်ခံရတဲ့ကျောင်းသား ၃၂ ယောက်ကတော့ ဦးသန့် အရေး အခင်းက ၁။ ကိုသက်တင် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ဝမ်းတွင်း၊ ယခုကွယ်လွန်)၊ ၂။ ကိုတင်စိုး (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ဂွဗြို့၊ ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ၃။ ကိုသန်းဆွေ (ခေါ်) ဝိုင်းဝေသစ် (စာရေးဆရာ၊ ခန္တီး၊ နာဂအမျိုးသား)၊ ဝင်ဒါမီယာခဲပေါက်မှုက ၄။ ကိုအောင်ကိုကို (ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ ရေခဲချောင်း)၊ ရွှေတိဂုံ အရေးအခင်းက ၅။ ကိုဝင်းလွင် (ဆေးတက္ကသိုလ် ၂၊ ပုလော၊ ယခုစိတ်တိုင်းကျ လဘက်ရည်ဆိုင်)၊ ၆။ ကိုသိန်းလွင် (ဆေးပြုပုခူး)၊ ၇။ ကိုအောင်နိုင် (ဆေးပြုမော်လမြိုင်၊ ယခု စိတ်တိုင်းကျလပက်ရည်ဆိုင်)၊ ၈။ ကိုမြင့်သိန်း (ဆေးပြုထားဝယ်၊ နှို တည်ထောင်စဉ် လူမျိုးရေး-နိုင်ငံရေးအစွန်းရောက်သမားတချို့၏ လုပ်ကြံခံရ)၊ ၉။ ကိုသက်ဝင်းအောင် (ဆေးပြုယခု အင်းစိန်ကျူရင်ဆရာ ?နာအဖ ထောင်ကျနေဆဲ)၊ ၁၀။ ကိုအောင်မိုးသူ (ခေါ်) အေးကြည် (ဆေးပြုမော်လမြိုင် ယခု စိတ်တိုင်းကျလပက်ရည်ဆိုင်)၊ ၁၁။ ကိုအောင်ဇင် (ဆေးပြုမြောင်းမြ)၊ ၁၂။ ကိုမြင့်စိုး (ဆေးပြုဟင်္သာတ)၊ ၁၃။ ကိုတင်မြင့် (ခေါ်) မာရယ်(ဆေးပြု ပေါင်းတည်)၊ ၁၄။ ကိုသိန်းထွန်း (ဆေးပြုတောင်ငူ)၊ ၁၅။ ကိုကျော်အောင် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ပုဇွန်တောင်)၊ ၁၆။ ကိုပဟိန်းအောင် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ စာရေးဆရာ ဗန်းမော် တင်အောင်၏သား)၊ ၁၇။ ကိုဖုန်းမြင့် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ အင်းစိန်)၊ ၁၈။ ကိုသန်းနိုင် (ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ ဖားအံ၊ မွန်အမျိုးသား၊ ယခုဗျို)၊ ၁၉။ ကိုစန်းလွင် (ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ လက်ပံတန်း)၊ ၂၀။ ကိုမောင်မောင်စိုး (ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ ဟင်္သာတ)၊ ၂၁။ ကိုဌေးအောင် (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ 'ဥပဒေ၊ သံလျှင်၊ ယခု ကယန်းပြည်သစ်)၊ ၂၂။ ကိုစိုးဝင်း (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ယခု ဂျပန်နိုင်ငံ ဧရာဝတီဂျာနယ်)၊ ၂၃။ ကိုထွန်းမြင့်ဝင်း (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ 'ဩစတေးလျံ၊ မုံရွာ)၊ ၂၄။ ကိုခင်မောင်ဌေး (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ တောင်ဥက္ကလာ)၊ ၂၅။ ကိုအေးအောင် (ဆေးပြုရန်ကုန်)၊ ၂၆။ ကိုထိန်ဝင်းအောင် (လုပ်သားကောလိပ်၊ ရေနံရုံးဝန်ထမ်း၊ မွန်အမျိုးသား၊ ယခု ကဗျာဆရာ ဗညားလင်း၊ အင်းစိန် နေဝန်းနှင်းဆီ စာပေ)၊ ၂၇။ ကိုထွန်းရီ (အလကကျောင်းသား၊ ရန်ကုန်)၊ ၂၈။ ကိုသောင်းစိန် (အငှားယဉ်မောင်း၊ ညောင်လေးပင်)၊ ၂၉။ ကိုနေဝင်းအောင် (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ ကျောင်းသားမောင်း)၊ ၃၀။ သာကေတမှ အထကကျောင်းသားတဦး၊ ၃၁။ ကိုသန်းလွင် (ဈေးသည်၊ လေဟာပြင်ဈေး)၊ ၃၂။ လက်နက်ချ ကာတွန်းဆရာတဦးတို့ဖြစ်ကြတယ်။

အဲဒီအထဲမှာ အင်မတန်ကို ရဲရင့်ရင့် ရွယ်ရွယ်ခွံခွံနဲ့ လက်သံပြောင်ပြောင် တိုက်ခိုက်ခဲ့လို့ မှတ်တမ်းတင်ထိုက်သူတွေကတော့ ကိုသက်ဝင်းအောင်၊ ကိုသိန်းထွန်း၊ ကိုအောင်ကိုကို၊ ကိုစိုးဝင်းနဲ့ ကိုထွန်းရီတို့ပါပဲ။ ကိုအောင်ကိုကိုဟာ နိုင်ငံတော်ကောင်စီရုံး ခဲပေါက်မှုနဲ့ ထောင်ကျနေပေမဲ့ အဲဒီအရေးအခင်းမှာ လုံးဝပါဝင်ပတ်သက်မှုမရှိခဲ့ဘဲ မတရားဖမ်းဆီးခံရသူဖြစ်ပြီးနိုင်ငံရေးလဲစိတ်မပါဘဲ အင်မတန်ရိုးအေး စိတ်သဘောကောင်းသူတဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုစိုးဝင်းကတော့ ၁၉၇၄ ဝှုန် အလုပ်သမားအရေးအခင်းမှာလဲ ပါဝင်ခဲ့ဖူးပြီးသမိုင်း ဘာတာ ရှေ့မှာ နေဝင်းတပ်ကပစ်လို့ လက်ကိုကျည်ဆံထိမှန် 'ဏ်ရာရခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီတိုင်းက ရေကြည်အိုင်နဲ့ အင်းစိန်ထောင်မှာ စုစုပေါင်း ၃၉ လလောက် နေခဲ့ရပြီးမှ ပြန်လွတ်လာခဲ့တယ်။

စစ်ဆေးတိုက်နဲ့ ၆ တိုက်တို့ကို ၁၉၆၈ ခု ရှေးအော်ပရေရှင်း ခေါ် ထောင်တွင်းစစ်ဆင်ရေး ဆိုတဲ့ ကာလမှာ တည်ဆောက်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ ရှေးအော်ပရေရှင်း ဆိုတာ ကမ္ဘာပေါ်က ဘယ်ထောင်မှာမှ မကြားဖူးတဲ့ ဗမာပြည် စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ အထူးစပယ်ရှယ် သမိုင်း ဝင် ရက်စက်မိုက်ရိုင်းမှုကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီစစ်ဆင်ရေးဆိုတာဟာ ထောင်ထဲနဲ့ရှည်လများ အကျဉ်းကျခံနေရပြီးဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံရေး အကျဉ်း သားတွေကို ခေါ်ထုတ်ပြီးဘာအကြောင်းမှမရှိ၊ ဘာထောင်တွင်းပြစ်မှုမှ မကျူးလွန်ရဘဲနဲ့ အသားလွတ်ကြီး မီးကုန်ယမ်းကုန် နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲ ရိုက်နှက်တဲ့ အော်ပရေရှင်းကြီးဖြစ်ပါတယ်။ ထောင်ထဲမှာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အေးအေးနေ နေတဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ၁၀၀ ကျော် ၂၀၀ ခန့်ဟာ အလကားနေရင်း သေလုမျောပါးဖြစ်အောင် အပြင်းအထန် နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်း အရေးနွှာခံခဲ့ရတယ်။ အဲဒီအကြောင်းကို ဆရာ ဦးလှဖေ (ယခုဦးဘဌ်ဇော်) ကိုယ်တွေ့ အသေးစိတ်ရေးခဲ့ဖူးပြီးဖြစ်ပါတယ်။

၆ တိုက် (အမှောင်တိုက်၊ သို့မဟုတ် အလုံတိုက်) ကို အဲဒီ ၁၉၆၈ ခုကာလကစပြီးနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ တိုက်ပိတ်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်တိုက်အဖြစ် တောက်လျှောက်သုံးခဲ့တယ်။ ဆွေးတိုက်ကိုတော့ စတော့ကပြီးခါစ ရှေးအော်ပရေရှင်းမှာ သုံးခဲ့သလားဆိုတာ ကောင်းကောင်းမသိပါ။ ဒါပေမဲ့ ၁၉၆၈ ခုကနေ ၁၉၇၆ ခုအထိ ထောင်လုံခံရေး အယ်လ်ဇေးရှင်းဆွေးတွေ သားဖောက်ဖို့၊ ဒါမှမဟုတ် မီးနေဖို့ နေရာအဖြစ်သာ တောက်လျှောက်သုံးခဲ့ပြီး၁၉၇၆ ဖြေ ၁၁ ရက်နေ့မှာတော့ ဆွေးတိုက်ထဲက စစ်ဆွေးတွေကို ကမ်းကတန်းဖယ်ရှား၊ မလှမ်းမကမ်းမှာရှိတဲ့ နဂိုရိုင်း ဆွေးလှောင်အိမ်တွေမှာ ပြန်ထည့်လိုက်တယ်။ စစ်ဆွေးတွေရဲ့ ချီးနဲ့သေးနဲ့တွေ၊ ဆွေးမွှေးတွေနဲ့ ဆွေးနဲ့တွေ လှိုင်လှိုင်လွှမ်းထုံနေတဲ့ စစ်ဆွေးတိုက်ကို ၃ ဆောင်က ‘ဏ်ရာရကျောင်းသားတွေ ၁၉၇၆ ခု ဖြေ ၁၁ ရက်ည သန်းခေါင်ကျော်မှာ တယောက်ပြီးတယောက် ရောက်ရှိလာ ပါတယ်။

ကျောင်းသားတွေ စစ်ဆွေးတိုက်အရောက် ဝါဒတွေရဲ့ ထိုးကြိတ်ကန်ကျောက်ခံအပြီးမှာ အဝတ်အစားအားလုံးချွတ်ပြီးကိုယ်လုံးတီး အတိုင်း တိုက်ခန်းတွေထဲ ထည့်လိုက်တယ်။ အဲဒီတုန်းက လျှပ်စစ်မီးမတပ်သေးလို့ မှောင်မဲနေတဲ့အခန်းတွေထဲ ဘာဆို ဘာမှမရှိတဲ့ လုံးလုံး ပြောင်တလင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဖျာမရှိ၊ ရေခဲခန်းမရှိ၊ စောင်မရှိ၊ ဂန့်ဖလားမရှိဖြစ်ပြီးကိုယ်တုံးလုံးနဲ့ ဒါဏ်ရာရကျောင်းသားတွေဟာ စစ်ဆွေးတွေ နေသလိုမျိုး စစ်ဆွေးတိုက်ထဲ နေရပါတယ်။ စစ်ဆွေးတွေလိုပဲ အေးစက်စက် သံမန်တလင်းပေါ် သဘာဝအတိုင်း လဲလျောင်းအိပ်ရပါတယ်။ အခင်း ကြီးအခင်းလေးကို ဆွေးတွေလို အခန်းထဲ ဒီအတိုင်းစွန့်ရတယ်။ စစ်ဆွေးတိုက် ၁၀ ခန်းမှာ စတုဂံခန်းတခန်းချန်ပြီးကျန် ၉ ခန်းမှာ တခန်းကို ၃ ယောက်ကနေ ၆ ယောက်ထည့်ထားတယ်။

၁၂ ရက်နေ့ မနက်အာရုံတက်ခန်းမှာ ထောင်ဆေးမှူးတွေ ရောက်လာပြီးဒါဏ်ရာတွေ ဆေးထည့်ပေးတယ်။ ထောင်ဆေးမှူးမှာ ဒါဏ်ရာရဝါဒတွေ အရင်ဆေးကုပေးပြီးမှ ဆွေးတိုက်ကကျောင်းသားတွေဆီ လာကုပေးတာဖြစ်တယ်။ ကွဲပြားတဲ့ဒါဏ်ရာတွေ အစိမ်းချုပ်၊ ကျိုး နေတဲ့ အရိုးတွေ ကျောက်ပတ္တီး ကိုင်ပေးတယ်။ ‘ဏ်ရာရတဲ့ကျောင်းသားတိုင်း အနည်းဆုံး ခေါင်းမှာ ၅ ချက်တော့ ချုပ်ရတာချည်းဘဲဖြစ်တယ်။ တချို့လဲ နှာခေါင်းရိုးကျိုးတာ၊ နဖူးကွဲတာ၊ မျက်ခုံးကွဲတာ၊ သွားကျွတ်ထွက်သွားတာ တွေရှိတယ်။ တချို့က လက်တဘက်တည်း ၂ နေရာ ကျိုး တယ်၊ တချို့က နံနိမ်သွားတယ်။ နံရိုးအက်မအက်တော့ “ဂါတ်မှန်မရှိက်ရလို့ မသိနိုင်ပါ။ တချို့က ‘ဏ်ရာသွေးထွက်လွန်တာရှိတယ်။ တောင်ငူ က ဆေးကြူကျောင်းသား ကိုသိန်းထွန်းဟာ ခေါင်းပေါ်မှာ နားရွက်တဘက်ကနေ နောက်တဘက်ထိ ကြက်ခြေခတ်ပုံကွဲပြီးလက်လဲကျိုးလို့ ဒါဏ်ရာသွေးလွန်ပြီးသတိလစ်သွားခဲ့တယ်။ ဆေးကြူကျောင်းသား ကိုအေးအောင်လဲ သွေးလွန်ပြီး ၂ နာရီလောက် သတိလစ်သွားခဲ့တယ်။ (ကိုအေးအောင်ဟာ နအဖလက်ထက် ၁၉၆၈ မေလတုန်းက သာယာဝတီထောင်တွင်း အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲမှာ ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ရိုက်သတ်လိုက်တဲ့ ကိုအောင်ကျော်မိုးရဲ့အကျိုးဖြစ်တယ်။) စီးပွားရေးတက္ကသိုလ် အနုပညာအသင်း အတွင်းရေးမှူး ကိုသက်တင် (ဝမ်းတွင်း) ဟာ ခေါင်းကွဲတာအပြင် လက်ညှိုးတချောင်း တဆစ်လောက် လုံးဝပြတ်ထွက်သွားတယ်။ တက္ကသိုလ်လဲ့လဲ့၊ တက္ကသိုလ်ဟန် မြမော်တို့နဲ့ တတို့ထဲ ဝီတအနုပညာ လိုက်စားခဲ့တဲ့ ကိုသက်တင်ဟာ ဝီတကို အင်မတန်ဝါသနာကြီးပြီးထူးလဲထူးချွန်သူဖြစ်တယ်။ အနုပညာသမား ဖြစ်ပေမဲ့ စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ ရက်စက်ယုတ်မာမှုကို မခံနိုင်လို့ ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲတွေမှာ မထောက်ဘဲ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ ဖြေ ၁၁ တိုက်ပွဲမဖြစ်ခင် ၃ ဆောင် ၇ ခန်း မှာ မတ်လ ၂၃ ရက် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ရာပြည့်မွှေးနေ့ အခမ်းအနားလုပ်တုန်းက “ငိုင်းချမ်းရေးဖောင်” သီချင်းကို ကိုသန်းဆွေ (ခေါ်) ဂိုင်းဝေသစ် နဲ့တို့ပြီးရေးစပ်သီကုံးခဲ့သူ ကိုယ်တိုင်သီဆိုခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီသီချင်းဟာ နှို ထုတ် “ဘဝတက္ကသိုလ်က နေဝန်းနီနီ” စီးရီးတွေထဲ ပါဝင်ခဲ့တယ်။

ဒါဏ်ရာတွေကုသရာမှာ ကျွမ်းကျင်မှုမရှိတဲ့ ဝါဒဆေးမှူးတွေက စေတနာမပါဘဲ ပြီးပြီးရော ဖြစ်သလိုကုသွားလို့ ‘ဏ်ရာတွေဟာ တနှစ်ကျော်ကြာတဲ့အထိ ပြည်တက္ကသိုလ် ဖြစ်နေကြတာလဲရှိတယ်။ အရိုးကျိုးသွားတာတွေကိုလဲ စနစ်တကျ ပြန်ဆွဲမတည့်ဘဲ ကျောက် ပတ္တီးစည်းသွားလို့ အရိုးကောက်ကောက်ကြီး ဆက်သွားတာတွေများတယ်။ ‘ဏ်ရာတွေ နောက်ထပ် ဆေးကြော ဆေးထည့်တာနဲ့ ပင်နစ လင်ထိုးတာကို ၂ ရက်တာခါ ၃ ရက်တာခါ တပတ်လောက်လုပ်ပေးတယ်။

၁၁ ရက်နေ့ည စစ်ဆွေးတိုက်ရောက်ပြီးမကြာခင် ထောင်ပိုင်ကြီးအဆင့်ရှိ မက္ကနား လာကြည့်တယ်။ သူက “တခြားထောင်တွေမှာ ထောင်ဆူတာ ငါတို့အပြတ်ကိုင်လို့ရခဲ့တယ်။ မင်းတို့ကိုလဲ ငါတို့မမှုဘူး” လို့စိန်ခေါ် ကြိမ်းဝါးပြီးပြန်ထွက်သွားတယ်။ ကျောင်းသားတွေက တော့ အဖက်လုပ် စကားမပြောပါဘူး။

၁၂ ရက်နေ့အာရုံတက် ဆေးမှူးတွေ ဆေးလာမကုခင် ကျောင်းသားတွေဟာ တခန်းနဲ့တခန်း တီးတိုးလှမ်းဆက်သွယ်ပြီးယခင် ဆွေးနွေးထားတဲ့ အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲ ဆက်တိုက်ရေး၊ မတိုက်ရေး ဆွေးနွေးကြတယ်။ တချို့က အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲ ဝင်လိုကြပေမဲ့ အများစုက အခုဖြစ်ခဲ့တဲ့ အဆင့်မြင့်ဆုံး တိုက်ပွဲသဏ္ဍာန်ဖြစ်တဲ့ အကြမ်းဖက်ခုခံရေးတိုက်ပွဲရဲ့ အရှိန်အဟုန်ကို စောင့်ကြည့်ပြီးမှ ထပ်တိုက်သင့် မသင့် စဉ်းစားတာကောင်းမယ်လို့ သဘောထားပေးကြတဲ့အတွက် အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲ ဆက်မတိုက်ဖြစ်တော့ပါ။

ဒီလိုနဲ့ ကျောင်းသားတွေဟာ သံတိုင်တွေနောက်မှာ တိရိစ္ဆာန်ရုံထဲက တိရိစ္ဆာန်တွေလို ကိုယ်လုံးတီးနဲ့ ဖျာမရှိ၊ စောင်မရှိ၊ ဂန့်ဖလား မရှိ ၄ ရက်လောက် နေရတယ်။ တိရိစ္ဆာန်တွေလို နေ နေရတဲ့ ဒီ ၄ ကြိုရက်အတွင်းမှာ လုံးဝထမင်းမကျွေး၊ ရေမတိုက်ဘဲ၊ အစာဖြတ်၊ ရေဖြတ် ထားတယ်။ ထောင်ထဲမရောက်ခင် ကျောင်းသားဘဝက ဖတ်ခဲ့ဘူးတဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံထုတ် လိုက်စံ ပြင်န မဂ္ဂဇင်းထဲမှာ ၁၉၇၁ ခု နယူး ယောက်မြို့က အက်တီကာ ထောင်ထူကြီးကို နယူးယောက်ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ရော့ကယ်ဖလား (နောင်မှာ ‘သမ္မတ) ကိုယ်တိုင် ဦးစီးပြီးရက်စက်စက် သွေချောင်းစီး နှိမ်နင်းခဲ့တဲ့အကြောင်း ကမ္ဘာကျော်သတင်းဓာတ်ပုံတွေထဲက လူမဲအများစုပါဝင်တဲ့ အကျဉ်းသား အုပ်လိုက်ကြီး ကိုယ်လုံးတီးနဲ့ ခေါင်းပေါ်လက်တင် ပုံစံရပ် တန်းစီနေရတာ၊ မှောက်အိပ်နေရတာ၊ ပုံစံထိုင်နေရတာတွေကို ပြန်အမှတ်ရမိတယ်။

ကျောင်းသားတွေဟာ ‘ဏ်ရာတွေ နာကျင်ကိုက်ခဲမှုအပြင် ထမင်းဆာ ရေငတ်တဲ့ဒဏ်ကိုပါ ကြိုကြိုခံခဲ့ကြတယ်။ တယောက်မှ မှိုင်းခဲ့ ပါဘူး။

ရိုက်ပွဲဖြစ် စစ်ဆေးတိုက်ရောက်ပြီး ၂ ရက်အကြာမှာ သင်္ကြန်ကျပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ဆေးတိုက်ဟာ ထောင်အုတ်ရိုးနဲ့ အလွန်နီးကပ်စွာ တည်ရှိနေတာကြောင့် အင်းစိန်မြို့တွင်း ရေကစားမဏ္ဍာပုံတွေဆီက သင်္ကြန်သီချင်းသံတွေ၊ရေပက်ကစား ပျော်ရွှင်ကြသံတွေဟာ လော်စပီကာ ကတဆင့် အုတ်ရိုးကိုကျော်ပြီးထောင်တွင်းသို့ လွင့်ပျံ့ဝင်ရောက်လာပါတယ်။ စစ်ဆေးတိုက်ထဲက ‘ဏ်ရာကိုယ်စီနဲ့ ကိုယ်လုံးတီး ကျောင်းသား တွေကတော့ ဆွေးချီးဆွေးသေးနဲ့ သာမက သွေးညှိနဲ့နဲ့ လူချီးလူသေးနဲ့ တွေပါ လှိုင်နေပြီဖြစ်တဲ့တိုက်ထဲ ရေတစ်စက်မှ မသောက်ရဘဲ ၇၆ သင်္ကြန် ကို ဖြတ်သန်းနေကြပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ပျော်ပျော်နေတတ်တဲ့ ဆေးပြု ကျောင်းသား ကိုတင်မြင့် (ခေါ်) မာရယ် (ပေါင်းတည်) က ရုပ်ရှင် မင်းသား ဝင်းဦး အသံမျိုးတူပြီးနှစ်သစ်နဲ့ သင်္ကြန်ကျမလေ ဆိုပြီးသီချင်းထဆိုလို့ အားလုံးဝိုင်း လက်ခုပ်တီး -သဘာပေးကြတယ်။ (အဲဒီကာလ တုံးက မြန်နွာ တို့၊ တူးပို့တူးပို့ တို့ ခေတ်မစားသေးပါ။)

ဧပြီ ၁၁ ရက်တိုက်ပွဲဖြစ်ပြီးနောက်တနေ့မှာ ၃ ဆောင်က သွေးစသွေးနတွေ အားလုံးပြောင်စင်အောင် အပြာဝတ်တွေက ဆေး ကြောရတယ်။ ဒီနောက် ဝါဒါတွေက အုတ်ခဲ၊ ပိမ်းတွေ၊ ကျောက်ခဲတွေ၊ ၂ ကြလကွတွေ စတဲ့လက်နက်တွေကို ထောင်တွင်း နေရာအနှံ့က ရှာဖွေ စုဆောင်းယူလာပြီး ၃ ဆောင် ၇ ခန်းထဲပုံ “၄” တပ်ပုံရိုက်တယ်။ ကျောင်းသားတွေဟာ အကြမ်းဖက်ဖို့ ဒီလိုဒီလို ပြင်ဆင်စုဆောင်းထားတယ် ဆိုတဲ့ သဘောပါဘဲ။

၃ ဆောင်မှာ ကျန်ခဲ့တဲ့ ၅ ခန်းက ကျောင်းသား ၃ ယောက်၊ အပေါ်ထပ်က ကျောင်းသား ၁၀ ယောက်နဲ့ ဦးထွေးမြင့်၊ ကိုတင်ဝင်း၊ နဲ့ဦးကျော်ဝင်းသားနှစ်ယောက်တို့ဟာ ကြိုတင်ညှိနှိုင်းထားတဲ့အတိုင်း အစာဝတ်ခံတိုက်ပွဲ ဆက်ဝင်ကြတယ်။ ကျောင်းသားလေး ၁၀ ယောက် ထဲမှာ တယောက်က တိုက်ပွဲကထွက်သွားပြီး ၉ ယောက်က ဆက်အစာဝတ်ခံကြတယ်။ ၃ ရက်အကြာမှာ ကျောင်းသားလေးတွေရဲ့ ကိုယ်စား လှယ် ၃ ယောက်နဲ့ ထောင်အာဏာပိုင်တွေ ဆွေးနွေးပြီး ၇ ခန်းကျောင်းသားတွေ ၃ ဆောင်ပြန်ပို့ဖို့ တိစွာကလွဲလို့ ကျန်တောင်းဆိုချက်တွေ လိုက်လျောတဲ့အတွက် သပိတ်လှန်လိုက်တယ်။ အစာဝတ်ခံသူ ၉ ယောက်ကို နို့နဲ့ဆန်ပြုတ် အရင်ကျွေးပြီးနောက်မှထမင်းကျွေးတယ်။

၅ ခန်းက ကိုခင်မောင်လင်း၊ ကိုစိန်ရွှေမိုး၊ ကိုဌေးအောင် (ခေါ်) မော်တာတို့ ၃ ယောက်နဲ့ အပေါ်ထပ်က ဦးထွေးမြင့်၊ ဒေါက်တာ ထွန်းကျော်ဝင်း၊ ကိုဘိုဘိုကျော်ဝင်းတို့ကိုတော့ အစာဝတ်ခံတိုက်ပွဲဝင်ပြီး ၃ ရက်အကြာမှာ ၃ ဆောင်ကနေ တွဲဘက်ထောင်ကိုပို့ပြီးတိုက်ပိတ် လိုက်တယ်။ တွဲဘက်တိုက်မှာ ဆက်ပြီးအစာဝတ်ခံတိုက်ပွဲဝင်တော့ နောက် ၂ ရက်လောက်အကြာမှာ အာဏာပိုင်တွေက နိုင်ငံရေးအကျဉ်း သားတွေ သီးသန့်ထားရေး တောင်းဆိုချက်နဲ့ တကွ တခြားတောင်းဆိုချက်တွေ လိုက်လျောလို့ အစာပြန်စားကြတယ်။ သူတို့ကိုလဲ အာဏာ ပိုင်တွေက ဆန်ပြုတ်အရင်ကျွေးပြီးမှ ထမင်းကျွေးတယ်။

ကိုတင်ဝင်းကိုတော့ ၆ တိုက် (?တိုက်သစ်) ပိတ်တယ်။ သူနဲ့ သူ့ဇနီး တင်မာလာတို့ဟာ မော်လမြိုင် လေယဉ်ကွင်းမှာ လေယဉ်အပိုင်စီးဖို့၊ သို့မဟုတ် ပေါက်ခွဲဖို့ ကြံနေတုန်း အပမ်းခံရတာဖြစ်တယ်။ ရန်သူကိုဆန့်ကျင်တဲ့စိတ်ဓာတ် ပြင်းထန်သူဖြစ်ပေမဲ့ တခြားနိုင် ငံရေးအကျဉ်းသားအများစုနဲ့ စည်းရုံးလက်တွဲတိုက်ဖို့ ထက် တကိုယ်တော်သူရဲကောင်းဝါဒနဲ့ အဓိကရပ်တည်လှုပ်ရှားသူဖြစ်ပြီးထောင်တွင်း ကာလရှေ့ပိုင်းမှာ တချိန်လုံးလိုလို တိုက်ပိတ်ခံနေရသူဖြစ်တယ်။ အဆောင်မှာနေရချိန် သိတ်မရှိပါ။ ၇၇ ခုနောက်ပိုင်း ထောင်တွင်းဖိနှိပ်မှုတအားပြင်းထန်လာပြီးအဲဒါကိုပြန်လှန်တိုက်ဖို့ အထူးခက်ခဲလာတဲ့အခါ အာဏာပိုင်တွေပေးတဲ့ တန်းစီးရာထူးယူပြီးနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ချင်း အာဏာပိုင်အလိုကျ ဖိနှိပ်သူ ဖြစ်သွားတယ်လို့ တချို့နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကစွပ်စွဲပြီးအမြင်မကြည်လင်ကြပါ။ ၈ လေးလုံး အရေး အခင်းတုံးက သူ့ကို စစ်ကိုင်းမြို့ရဲစခန်းမှာ ချုပ်ထားတာကို ပြို့လူထုကမကျေနပ်လို့ ရဲစခန်းဝိုင်းဆန္ဒပြရာကနေ စစ်ကိုင်းတိုင်း ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ အဆင့်ရှိ သူရဲဘွဲ့ရကျော်စွာ ဦးစီးပြီးစစ်ကိုင်းမြို့သူမြို့သား ၁၀၀ နီးပါးသေအောင် သွေးချောင်းစီးပစ်သတ် နှိမ်နင်းခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ကိုတင်ဝင်း ရဲ့ဇနီး တင်မာလာကိုတော့ မတွေ့ဘူးခွဲပေမဲ့ ကိုတင်ဝင်းအပြောအရ သူမဟာလဲ စိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်သူ ဖြစ်တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ကိုတင်ဝင်းက သူ့ဇနီးတင်မာလာကို ဗမာပြည်ရဲ့ လိုင်လာခါလက် လို့ညွှန်းပါတယ်။ လိုင်လာခါလက် ဆိုတာ ၁၉၇၀ ခုနှစ်များ အစပိုင်းလောက်က အစွဲရေးလေယာဉ်တွေ အပိုင်စီးပြန်ပေးဆွဲရာမှာနဲ့ ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးရာမှာခေါင်းဆောင်သူ နာမည်ကျော် ပါလက်စတိုင်းအမျိုးသမီးအကြမ်း ဖက်သမဖြစ်ပါတယ်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ပြောရရင် ကိုတင်ဝင်းဟာ ဤနမမသမမရာ အကြမ်းဖက်ဝါဒကို သဘောကျတဲ့ တကိုယ်တော် ပေါ်ပြုလာသမားဖြစ်ပြီးတချိန်တည်းမှာ ခံယူချက် စွဲမြဲခိုင်မာမှုလဲမရှိဘူး လို့ တချို့နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေက မြင်ကြပါတယ်။

တွဲဘက်တိုက်နဲ့ ၆ တိုက် ပိတ်ခံရသူတွေကို တလခန့်အကြာမှာ ၃ ဆောင်ပြန်ပို့လိုက်တယ်။ ၃ ဆောင်က ဧပြီ ၁၁ တိုက်ပွဲသတင်း ကြားပြီးနောက် ၁ တိုက်မှာ ပုံစံကိုင် အလုပ်ကြမ်းခိုင်းခံနေရတဲ့ ယခင် တွဲဘက်ထောင်ကျောင်းသားတွေကလဲ အစာဝတ်ခံတိုက်ပွဲဝင်ပြီးကျန်ဇာတ်သွင်းရေးပေါ်လစီကို ပြန်လှန်တိုက်ကြတယ်။ ရင်ကွဲတိုက်ကျောင်းသားတွေကတော့ အစာဝတ်ခံတာမလုပ်ဘဲ ကျောင်းသားသီချင်း၊ သမဂ္ဂသီချင်းတွေ အော်ဆိုတာ၊ ကြွေးကြော်သံတွေအော်တာကို ညဘက် ၉ နာရီအိပ်ချိန်ကျော်လဲ ဆူညံအော်ဟစ်နေကြတာလိုမျိုး အာဏာဖီဆန်မှုတွေ အုံးအုံးကြွက်ကြွက်လုပ်ကြတယ်။ ကျောင်းသားတွေဟာ ကြိုးတိုက်ရောက် သေဒဏ်ကျ မှိုင်းရာပြည့်ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင် ကိုတင်မောင်ဦး နဲ့အဆက်အသွယ်ရပြီးသူ့ဆီက တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ခွန်အားတွေရခဲ့ကြတယ်။ အစာဝတ်ခံတိုက်ပွဲဝင်သူ တွေကို ၂ ရက်အကြာမှာ ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ရေဖြတ်လိုက်တယ်။ ကျောင်းသားများက ကြံကြံခိုင်ဆက်တိုက်ကြတယ်။ တချို့က ရေပြန် (ဆီး) သောက်ကြလို့ သေးသောက်ရဲဘော် လို့ အချင်းချင်းနောက်ပြောင်ခေါ်တဲ့ ဝေါဟာရပေါ်လာတယ်။ ကိုဇော်ငြိမ်းလတ်၊ ကိုအောင်ကျော်ဦး တို့အပါအဝင် ကျောင်းသားတချို့ကို ၆ ရက်အကြာမှာ၊ ကျန်ကျောင်းသားအားလုံးကို ၁၀ ရက်အကြာမှာ ဝါဒါတွေနဲ့ လက်ကိုင်ဒုတ် ရာဇဝတ်သားတွေက တိုက်ခန်းတွေထဲကဆွဲထုတ်ပြီးအကြီးအကျယ် ဝိုင်းဝန်းရိုက်နှက်ကြတဲ့အတွက်ကြောင့်တကြောင်း၊ ရေငတ်ဒဏ် အလူးအလဲခံနေရတဲ့ ကျောင်းသားငယ်လေးတွေကိုညှာပြီးအများစုသဘောထားကျလို့တကြောင်း၊ တညီတည်းသပိတ်လှန်လိုက်ပြီးအစာ ဝတ်ခံတိုက်ပွဲ ပြီးဆုံးသွားခဲ့တယ်။ မတတ်သာလို့ အပြိုင်ရပေမဲ့ အရူးပေးပြီးသပိတ်လှန်တာမဟုတ်လို့ ဧပြီ ၁၁ ရက်နေ့ကစပြီးအရူးမီးဝိုင်း ဖြစ်နေတဲ့ ထောင်အာဏာပိုင်တွေဟာ ကျောင်းသားတွေကို ၂ တိုက်မှာဘဲ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ထားပေးခဲ့ရတယ်။

ထုံးစံအတိုင်း အာဏာပိုင်တွေဟာ အမာခံခေါင်းဆောင်ပိုင်းလို့ ယူဆရသူတွေကို သီးခြားခွဲထုတ်ပြီးတခြားတိုက်တွေကိုပို့တယ်။ ၇၅ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းက ကိုအောင်ထိုက် (ဆေးပြု၊ မြို့လှ၊ ယခုရန်ကုန်စိတ်တိုင်းကျလက်ရည်ဆိုင်) နဲ့ ကိုချစ်ကြိုင် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ် ‘၊ သံဖြူ ဇရပ်၊ မွန်အမျိုးသား) တို့ကို တွဲဘက်တိုက်ပို့ပြီးဦးသန့်အရေးအခင်းက ကိုကျော်စိုး (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ် ‘၊ ပဲခူးသက္ကလ၊ ယခင် ကျောင်းသား သမဂ္ဂ ခေါင်းဆောင် ကိုကိုးကျွန်းပြန် ဘုရားညွှန်၊ နီညီ၊ ယခု စိတ်တိုင်းကျစားသောက်ဆိုင်) ကိုထွန်းထွန်း (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ် ‘၊ စာရေးဆရာ တောင်တွင်းကိုကိုကြီး၏သား၊

ပကပသို့တော့ဆို ကျဆုံး၊ ကိုတင်စိုး (ခေါ်) ချူတေး (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ မြောက်ဥက္ကလာ)၊ ဦးကျော်လင်း (ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ)၊ ကိုသန်းလွင် (စက်မှုတက္ကသိုလ်)၊ ကိုသန်းမြင့် (မော်တော်ပိုက်ကယ်ရီ)၊ ဦးသန်းရွှေတီဂုံနစ်မှုတွဲက ကိုဒေါ်ရာဂျီ (ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ ပြင်ပ၊ ကျောက်မဲ၊ ဂေါ်ခါး အမျိုးသား)၊ ၇၅ ဂျွန် ရွှေတီဂုံအရေးအခင်းက ကိုမောင်ကျော်စော (တိဗ္ဗေးကုတက္ကသိုလ်၊ ရခိုင် အမျိုးသား)၊ ကိုဘလိုင် (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ကိုအောင်တင်သိန်း (ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ ပြင်ပ၊ သံတွဲ၊ ရခိုင်အမျိုးသား၊ ယခုရွှေလီ)၊ ကိုခင်ဝင်း (ခေါ်) ဘိုးတော်ခင်ဝင်း (ကျန်းမာရေးဌာနဝန်ထမ်း၊ ယခု နအဖ ထောင်ကျ နေဆဲ)၊ ကိုဥာဏ်အေး (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ယခုချွန် ခြိတ်မြို့နယ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အမတ်)၊ ကိုမိုးဝင်း (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ထောင်ထဲကျဆုံးသွားတဲ့ ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့မှ ဦးစိုးဝင်း၏သားဖြစ်ပြီး၎င်းကိုယ်တိုင်နှင့် ဖခင်၊ ဇနီးမခံ၊ ယောက္ခမအိမ်ကြည်ကြည် (သခင်ဇင်)၊ တို့နဲ့အတူ နဝတထောင်ထပ်ကျခဲ့)၊ ကိုညီပု (ဝန်ထမ်း၊ ရခိုင်အမျိုးသား၊ ဗျူ အဖွဲ့ဝင် ဟောင်း)၊ ကိုမြင့်ဦး (ခေါ်) ဟာနစ် (အလကကျောင်းသား၊ မော်ကျွန်း)၊ ကိုမင်းအောင် (ခေါ်) ရိုရှယ်လေး (အလကကျောင်းသား၊ တောင်ဥက္ကလာ)၊ ကိုမောင်မောင်မြင့် (အလကကျောင်းသား၊ လှိုင်) စသူများနဲ့ တွဲဘက်ထောင်မှာ တဖက်ကျောင်းသားတွေရှိကလို့ ခေါင်းကွဲ သွားတဲ့ ရွှေတီဂုံအရေးအခင်းက ကိုတင်အောင် (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ တက္ကသိုလ်ပြင်ပ၊ နမ့်စမ်း၊ ပလောင်အမျိုးသား)၊ ကိုမြင့်ဆွေ (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ မုံရွာအြားလင်းကြီး)၊ ကိုမြင့်အောင်ကြည် (ခေါ်) မောင်မြေဝါ (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ တန့်ဆည်)၊ ကိုဦးလှစော (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ စစ်တွေ၊ ရခိုင်အမျိုးသား၊ စာရေးဆရာကြပျာဆရာ ခိုင်အောင်)၊ ကိုသန်းနိုင် (ကောင်စီစာရေး၊ ယခု နအဖထောင်ကျနေဆဲ ပုဂံသန်းနိုင်)၊ ကိုဟန်ရှိန်ဝင်း (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ရေစကြို)၊ ဝင်ဒါမီယာခဲပေါက်မှုက ကိုပုဏ္ဏင်း (ပညာရေး တက္ကသိုလ်၊ ပဲခူး)၊ ဦးသန်းအရေး အခင်းက ဒေါ်လဖေတင့်ဆွေ (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ ရေကူးလက်ရွေးစင်၊ ယခုကွယ်လွန်) တို့ကို ၄ တိုက်နဲ့ ၅ တိုက်တွေ ပို့လိုက်တယ်။ ကိုအောင်ထိုက်နဲ့ ကိုချစ်ကြိုင် ကိုလဲ နောက်ပိုင်းမှာ တွဲဘက်တိုက်ကနေ ၅ တိုက်နဲ့ ၄ တိုက်ကိုပို့ လိုက်တယ်။

ကျန်ကျောင်းသားတွေကိုတော့ ၂ တိုက် (ရင်ကွဲတိုက်) မှာပဲ နောက်ထပ်တနှစ်လောက်ထားပြီးတချို့ကို တွဲဘက်ထောင်၊ တချို့ကို ၃ ဆောင်ပြန်ပို့လိုက်တယ်။ တချို့ကိုတော့ ၂ တိုက်မှာပဲ ဆက်ထားတယ်။ ၂ တိုက်မှာနေရပေမဲ့ တွဲဘက်ထောင်မှာနေစဉ်ကလို မနက်က ညနေထိ တိုက်ခန်းတံခါးတွေ ဖွင့်ပေးထားပြီးတိုက်ဝင်းထဲ လွတ်လွတ်လပ်လပ် သွားလာလှုပ်ရှားခွင့်ရတယ်။ အစောပိုင်းကာလ တရက်မှာ ကျောင်းသားတွေကို ရေချိုးချစဉ် ဝါဒါတယောက်က ကြိမ်လုံးနဲ့လိုက်ရိုက်တာကို မကျေနပ်လို့ ကျောင်းသားတွေက တွေ့ရာခဲ ‘တ်တွေနဲ့ ပိုင်းပေါက်လို့ ဝါဒါ ‘ဏ်ရာအနာတရနဲ့ ထွက်ပြေးသွားရတယ်။ အဲဒီနောက်ပိုင်း ရင်ကွဲတိုက်ဝင်းထဲမှာ ပိုပြီးလွတ်လွတ်လပ်လပ် ဖြစ်လာတယ်။

ဧပြီ ၁၁ ရက်တိုက်ပွဲဟာ ထောင်အာဏာပိုင်တွေကို ကောင်းကောင်းကြီး တုန်လှုပ်သွားစေခဲ့တယ်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ၊ အထူး သဖြင့် ကျောင်းသားတွေဆီက ဒီလိုတုံ့ပြန်မှုမျိုးကို သူတို့ မျှော်လင့်မထားကြပါ။ အုတ်နံရံလေးဘက်ကြား သံတိုင်တွေနောက်က နုနုနုနုနုနုနု ပညာတတ်ကျောင်းသားတွေဟာ သူတို့လုပ်သမျှ ကြမ်းရမ်းသမျှ ခံရဖို့ဘိဝံသလို့ အပိုင်တွက်ထားတယ်။ ကိုယ့်ခံထဲကကြက် ကိုယ်အေး အေးဆေးဆေး ရိုက်သတ် ချက်စားသလိုမျိုး တွက်ထားတယ်။ သူတို့အလွန်ဆုံးတွက်တာက ထောင်ဆူမှု၊ ထောင်ထူမှုဖြစ်မှာ။ အဲဒီ ကနေ ထောင်ပွင့်ထွက်တာ၊ ထောင်ဖောက်ထွက်တာမျိုး စာအုပ်ကြီးအတိုင်းဖြစ်လာရင် ပစ်ခတ်နှိမ်နင်းဖို့ လောက်ပဲ စဉ်းစားထားတာဖြစ်တယ်။ သူတို့ ရဲ့ ပေါ်လစီတရပ်ကို ဦးတည်ချက်ထားပြီးအလှောက်ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်လိမ့်မယ်လို့ စဉ်းစားမထားကြဘူး။ သမရိုးကျ စဉ်းစားမှုအတိုင်း မိုးမပြိုဘူး၊ ပြိုခဲ့သည်ရှိသော် ဆိုတဲ့သဘောနဲ့ တရားသူကြီးဥက္ကဋ္ဌတို့၊ ပါတီကောင်စီဥက္ကဋ္ဌတို့ကို လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ ထောင်ထဲအရံသင့် ခေါ်ထားတာဖြစ်တယ်။ စာအုပ်ကြီးထဲ ပြဋ္ဌာန်းထားသလို လုပ်တာဖြစ်တယ်။ အခုတော့ လက်နက်မဲ့ ထောင်ကျကျောင်း သားတွေက ရရာလက်နက်နဲ့ ပြန်ပြီးဗီးကုန်ယမ်းကုန် အကြမ်းဖက်ခံခံလို့ ဝါဒါတွေခံလိုက်ရတာတွေ တော့ သူတို့မျက်စိ သူတို့မယုံနိုင်အောင် ဖြစ်ပြီးခြောက်ခြားသွားခဲ့တယ်။ အောက်ခြေ ထောင်အမှုထမ်း ဝါဒါတွေနဲ့ သူတို့သားမယားတွေဟာလဲ ဝါဒါအလုပ်ဟာ နေဝင်းစစ်သား အလုပ်လို အသက်ဘေးနီးတဲ့အလုပ်လို့ တခါမှ မယူဆထားရာကနေ အခုလို အသက်အန္တရာယ် တကယ်ရင်း လုပ်ရတဲ့အခါ ဝါဒါလောကမှာ အကြီးအကျယ် လန့်ဖျပ်တုန်ခါသွားခဲ့တယ်။

ထောင်ထဲမှာ နဂိုကရှိတဲ့ ဦးသန်းနဲ့ ရွှေတီဂုံ ကျောင်းသားတွေတွေ့ရတဲ့ အသစ်ဝင်ရောက်လာတဲ့ မှိုင်းရာပြည့် ကျောင်းသား တွေပါ ဒီလိုဦးမညွတ် ‘မထောက်တဲ့ တိုက်ပွဲဝင်စိတ်ဓာတ် ဂယက်ရိုက်ခံရပြီးအားလုံးဟာ စိတ်ဓာတ်ခွန်အားတွေ မြင့်တက်လာခါ ယခင် ၁၉၇၅ ခု -သုတ်ကနေ ၁၉၇၆ ခုမတ်လအထိ ရခဲ့တဲ့ အသာစီးရမှုမျိုး ပြန်ရလာတယ်။ ကျောင်းသားတွေဟာ စင်ပေါ် ပြန်ရောက်လာခဲ့ တယ်။

စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ ဖိနှိပ်ရေးယန္တရားထဲမှာ စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေနဲ့ ထောင်ဝါဒါတွေဟာ သူတပါးကို နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းတဲ့ အလုပ်နဲ့ ရပ်တည် ထမင်းစားနေကြသူတွေဖြစ်တယ်။ ရဲနဲ့ တရားသူကြီးဆိုတာ ပိုစား ရယ်စား လို့ဆိုကြပေမဲ့ စစ်ထောက်လှမ်းရေး (ဝါ) လျှို့ဝှက်ပုလိပ် နဲ့ ထောင်ဝါဒါတွေကတော့ ပိုစားသက်သက်ပါပဲ။ အဲဒီအတွက် အာဏာရှင်တွေဟာ စိတ်ပညာဝေါဟာရနဲ့ ဆက်ဒစ်ဇင်၊ ဇီဝရာ လို့ခေါ်တဲ့ စိတ်ဝေဒနာ စရိုက်ရှိသူတွေကို စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေ၊ ထောင်ဝါဒါတွေအဖြစ် မလွှဲမသွေစုစည်း တာဝန်ပေးထားရ တယ်။ စိတ်ရောဂါတမျိုး ဖြစ်တဲ့ ဆက်ဒစ်ဇင် ခံစားနေရသူ ဆက်ဒစ်ဇင်၊ ဇီဝရာ တွေဟာ သူများကို ရုပ်ပိုင်းအရ စိတ်ပိုင်းအရ နာကျင်အောင် နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းရမှ စားဝင်အိပ်ပျော်ပြီးစိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ကျန်းမာနိုင်သူတွေ အဆုံးစွန်ပြောရရင် ကာမ အာသာဆန္ဒ ဖြေပျောက် စွမ်း ဆောင်လို့ရသူတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ စစ်အာဏာရှင်တွေဟာ ဘယ်နိုင်ငံမှာပဲဖြစ်ဖြစ် သူတို့အာဏာ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ဖို့ ဒီလို ဆက်ဒစ်ဇင် တွေကို ထောက်လှမ်းရေး၊ လျှို့ဝှက် ရဲနဲ့ ထောင်အမှုထမ်းတွေအဖြစ် စုဆောင်းမွေးမြူ တည်ဆောက်ရတယ်။ ရိုးရိုးရဲအဖွဲ့နဲ့ စစ်တပ်ထဲမှာလဲ ဆက်ဒစ်ဇင် တွေ အတော်များများ ထည့်ထားပေမဲ့ နှိုင်းယှဉ်ချက်အားဖြင့် စစ်ထောက်လှမ်းရေး (လျှို့ဝှက်ပုလိပ်) နဲ့ ထောင်ဝါဒါတွေထဲမှာ အချိုးအစား ပိုများတယ်။ စစ်အာဏာရှင်တွေ ကိုယ်တိုင်ကလဲ အနည်းနဲ့အများ ဆက်ဒစ်ဇင် ဝေဒနာခံစားနေတဲ့ ဆက်ဒစ်ဇင် တွေဖြစ်ကြတယ်။ ဟစ်တလာ နဲ့ အိုက်ခမန်း တို့ရဲ့ ဆက်ဒစ်ဇင် ဟာ ကမ္ဘာကျော်ပါဘဲ။ ၁၉၆၈ ခုက အင်းစိန်ထောင်တွင်း ဂျေးအော်ပရေးရှင်း ဟာ စစ်အာဏာရှင်ကြီးနေဝင်းရဲ့ ဆက်ဒစ်ဇင် စိတ်ဂူးထူမှုတခု ဖြစ်သလို နောက်ပိုင်းမှာ စိန်လွင်ရဲ့ ဆက်ဒစ်ဇင် လက်ရာတွေကိုလဲ ထောင်ထဲမှာ ရော၊ ၈ လေးလုံး အရေးအခင်းတွင်းမှာပါ တွေ့ရတယ်။ အရပ်ထဲက လူကောင်းသူကောင်းလေးတွေ မဆလဲနဲ့အဖ စစ်တပ်ထဲဝင်သွားရင် အကျင့်ပျက် သူခိုး၊ “ါးပြ၊ ငမူး၊ ငရူး၊ လူရမ်းကား၊ လူဆိုး လူမိုက် တွေအဖြစ် မဖြစ်မနေ ပုံစံသွင်းခံလိုက်ရသလိုပဲ စစ်ထောက်လှမ်းရေးယန္တရားနဲ့ အကျဉ်းထောင် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားထဲ ဝင်သွားတဲ့ ပုံမှန်စိတ်ရှိသူတွေလဲ သူတပါးကိုညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက်ကလူပြုရမှ ထမင်းစားချိတ်၊ တနည်းအားဖြင့် အိပ် စား ကာမ အာသာဆန္ဒ ပြည့်ဝနိုင်တဲ့ မူမမှန်စိတ်ဝေဒနာရှင် ဆက်ဒစ်ဇင်တွေအဖြစ် တဖြေးဖြေး အသွင်ပြောင်းခံကြရတယ်။ စိတ်ပညာဝေါဟာရအရ ရှိရာစမညအအေသည လို့ ခေါ်သလား မပြောတတ်ပါ။ ဒီလို ဆက်ဒစ်ဇင် ပုံစံသွင်းခံရပေမဲ့ တကယ်တော့ လူသားတွေသာဖြစ်ကြတဲ့ ထောင်ဝါဒါတွေ၊ စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေဟာ သူတို့လုပ်နေရတဲ့ လုံးဝလူမဆံတဲ့ လုပ်ရပ်တွေရဲ့

ဖိစီးမှုကိုမခံနိုင်တော့တဲ့အခါ သူတို့ကိုယ်တိုင်ရှုံးသွားတာတွေ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်သတ်သေတာတွေ ဖြစ်ကုန်ကြတယ်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ ထောင်ထဲကျခံခဲ့ရတာ သမိုင်းမှာ အများဆုံးဖြစ် တဲ့။ ရက်စက်မှုအပေါင်း သရဖူဆောင်းတဲ့ နဝတ-နအဖခေတ်မှာ ဝါဒတွေ၊ ထောင်မှူးတွေ၊ ထောင်ပိုင်တွေနဲ့ စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်သတ်သေမှု၊ လုံးဝစိတ်ဖောက်ပြန်မှုနဲ့သွားသွားမှုတွေလဲ မကြုံစဘူးအောင် အများအပြားပေါ်လာတယ်။ နဝတ ဥက္ကဋ္ဌအဆင့်ရှိတဲ့ စောမောင်ကိုယ်တိုင် ရှုံးသွားတာလဲ အားလုံးအသိဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုနဲ့ စစ်အစိုးရအဆက်ဆက်ဟာ ထောင်တွင်းဖိနှိပ်ရေးပေါ်လစီတွေကို ဆက်ခံစွာ တွေ့အားကိုးနဲ့ အမြဲအကောင်အထည်ဖော် လည်ပတ်နေပြီးဖိနှိပ်ရေးအဆင့်အတန်းကို စီမံခန့်ခွဲ လုပ်မြှင့်တင်ဖို့ မပြတ်ကြိုးစား အားထုတ်နေတယ်။

ဧပြီတိုက်ပွဲအပြီးမှာ ထောင်တွင်းကကျောင်းသားတွေ အပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေအပေါ် ဖိနှိပ်ရေးသံပါတ် ပြုတ်ထွက် သွားပြီးအခွင့်အရေးတွေ အရင်အတိုင်း၊ ဒါမှမဟုတ် တချို့နေရာတွေမှာ အရင်ထက်ပိုရလာတယ်။ ၃ ဆောင်မှာရော၊ စစ်ခွေးတိုက် အပါအဝင် တိုက်တွေမှာပါ ကျောင်းသားတွေဟာ အထက်စီးအနေအထား ပြန်ရောက်သွားပြီးနိုင်ငံရေးဂုဏ်သိက္ခာ မြင့်မြင့်မားမားနဲ့ ထောင်ထဲမှာ တန်ခိုး ထွားမင်းမှုနိုင်ခဲ့ကြတယ်။ တွဲဘက်ထောင်မှာ ဂျပ မတ်လကုန်ပိုင်းက ကျောင်းသားတစ်ယောက် တခြားတစ်ယောက် ရိုက်ပွဲလုပ်လို့ သိက္ခာကျ နာမယ် ပျက်ခဲ့တာကိုလဲ ဂျပ ဧပြီ ၁၁ တိုက်ပွဲမှာ ဝါဒတွေနဲ့ ရိုက်ပွဲဆင်နွှဲပြီးဂုဏ်သိက္ခာပြန်ဆယ်နိုင်ခဲ့တယ်။

ဒါပေမဲ့ ဧပြီ ၁၁ ရက်တိုက်ပွဲအပြီး ၃ ဆောင်မှာ အရှုံးထွက်သွားတာ တခုရှိတယ်။ အရင်တုံးက အပြာဝတ်တွေ (နှစ်ကြီး ရာဇဝတ် အကျဉ်းသား) မိလ္လာချပေးတဲ့စနစ်ကနေ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကိုယ်တိုင် မိလ္လာချရတဲ့စနစ်ဖြစ်သွားတာပါ။ ဒါဟာလဲ နိုင်ငံရေး အကျဉ်း သားတချို့ရဲ့ ပျော့ညံ့မှုကြောင့် ခံလိုက်ရတာဖြစ်သလို ထောင်အာဏာပိုင်တွေအတွက်တော့ ဝါးမရလို့ ရေချိုးပြန်တဲ့အနေနဲ့ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတွေရဲ့ အခွင့်အရေးတခုကို ပယ်ဖျက်ပစ်လိုက်တာဖြစ်တယ်။ ဒီကိစ္စဟာ နောင်မှာ ၃ ဆောင်က ကျောင်းသားတွေနဲ့ ထောင် အာဏာပိုင်တွေကြား ပြဿနာဖြစ်စရာ၊ တိုက်ပွဲဖော်စရာ မီးပွားတစ်ခု အမြဲဖြစ်နေပါတော့တယ်။

ဧပြီ ၁၁ ရက် ကျောင်းသားတွေ စစ်ခွေးတိုက်ရောက်ပြီး၄၅ ရက်အကြာမှာတော့ အဝတ်အစားတွေပြန်ရပြီးထမ်းနဲ့ ရေလဲ ပြန်ရ အိပ်စရာပျာနဲ့ စောင်အပြင် ဂန်ဖလားတွေလဲ ထုတ်ပေးလာတယ်။ လျှပ်စစ်မီးလဲ တပ်ပေးလာတယ်။ အဝတ်အစားတွေကတော့ သွေးကွက် တွေပျောက်အောင် အပြာဝတ်တွေက လျှော်ပေးပြီးမှ လာပေးတာဖြစ်တယ်။ ရေ ရလို့ အရင်ဂန်ဖလားမရခင် အခန်းတွင်း သံမံတလင်းပေါ် ဒီအတိုင်းစွန့်ထားရတဲ့ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တွေလဲ ဆေးကြောသုတ်သင်နိုင်ခဲ့တယ်။ တပတ်လောက်အကြာမှာ အစောင့်အကြပ် ထူထဲစွာချပြီးအလုပ်ကြီးဝင်းထဲက ရေကန်မှာ တခန်းချင်း ရေချိုးချပေးတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာတော့ အစောင့်တွေမများတော့ဘဲ တပတ်တခါ အလုပ်ကြီးဝင်းထဲ အလုပ်သိမ်းချိန် လူမရှိချိန်မှာ ၃၂ ယောက်စလုံး တပြိုင်တဲရေချိုးခွင့်ရတယ်။ ဒီထက် နောက်ပိုင်းမှာတော့ အပြာဝတ်တွေက ရေများများထမ်း ပေးလို့ ခွေးတိုက်မှာပဲ နေ့တိုင်းရေချိုးနိုင်ခဲ့တယ်။

စစ်ခွေးတိုက်ရောက်ပြီးတပတ်လောက်မှာ တယောက်ချင်းခေါ်ထုတ်ပြီးတိုက်ဘေးကွက်လပ်မှာ “၄၀၀ ပုံရိုက်တယ်။ နောက် ၂ ရက် ၃ ရက်လောက်မှာ စစ်ခွေးရုံးမှာ စစ်ကြောရေးလုပ်တယ်။ စစ်တဲ့သူတွေက ထောင်မှာတွဲဖက်ထားတဲ့ စစ်ထောက်လှမ်းရေးက တပ်ကြပ်ကြီးအဆင့် ရှိ သိန်းမြိုင်နဲ့ ထောင်မှူးတွေ ထောင်ကြပ်တွေဖြစ်တယ်။ ဒီစစ်ကြောရေးမှာ ကျောင်းသား ၁ ယောက် ၂ ယောက် လောက်ပဲ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း ခံရတယ်။ အများစုကတော့ နှိပ်စက်မခံရပါ။ ခေါင်းဆောင် ဘယ်သူလဲဆိုတာကို အဓိကမေးတယ်။ ကျောင်းသားအားလုံးက ခေါင်းဆောင် မရှိဘူး၊ အားလုံးတိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီးလုပ်တာလို့ တသံတည်းပြန်ဖြေလို့ စစ်ကြောရေးဟာ အဲဒီလောက်နဲ့ ပြီးသွားခဲ့ပါတယ်။

စစ်ခွေးတိုက်ရောက်ကျောင်းသားတွေဟာ ၃ လနီးပါး ထောင်ဝင်စာတွေခွင့် ပိတ်ခံရပြီးပါဆယ်ထုပ်ပဲ လက်ခံရတယ်။ ဒီလိုအပြင်က မိဘဆွေမျိုးတွေနဲ့ အဆက်အသွယ် ပြတ်သွားတဲ့အပြင် စစ်ခွေးတိုက်ဟာ ထောင်ရဲ့တူးခားအဆောင်တွေ၊ တိုက်တွေနဲ့ အဆက်ပြတ်ကင်းကွာ ပြီး၊ တသီးတူးခား တည်ရှိနေတာဖြစ်လို့ တကြောင်း၊ အရင်က အကျဉ်းသားတွေ တခါမှမထားဘူးတဲ့ စစ်ခွေးတိုက်အကြောင်း ဘယ်အကျဉ်း သားမှ မကြားဘူး မသိဘူးသေးတာတကြောင်း တို့ကြောင့် စစ်ခွေးတိုက်ရောက် ကျောင်းသားတွေဟာ ထောင်ထဲမှာ သတင်းပျောက်နေပြီးဧပြီ ၂၃ အမတ် ၄ မှာ ကျောင်းသားတချို့ သေတယ်ဆိုတဲ့သတင်းတွေ တအားပျံ့နှံ့သွားခဲ့တယ်။ ၃ ဆောင်မှာကျန်တဲ့ ကျောင်းသားတွေနဲ့ တိုက် တွေက ကျောင်းသားတွေကြားထဲ ဧပြီ ၁၁ တိုက်ပွဲမှာ ကျောင်းသား ၄ ယောက်ကျတယ်လို့ သတင်းတွေပြန်နေပြီးကျဆုံးကျောင်းသားတွေကို ဂုဏ်ပြုသီချင်းစပ်ဖို့ အချက်အလက်တွေ စုဆောင်းပြင်ဆင်တာတောင် လုပ်ခဲ့ကြသေးတယ်။ အပြင်က မိဘဆွေမျိုးတွေကလဲ ဆွမ်းသွတ် ရမလား၊ မသွတ်ရဘူးလား ဝေခွဲမရနဲ့ သောကတွေပါး အပူမီးတွေခံစားနေခဲ့ရတယ်။ ၃ လကြာလို့ ထောင်ဝင်စာ ပြန်တွေ့ခွင့်ရမှ သတင်းမှန် ကို ထောင်တွင်းထောင်ပြင်က သိသွားကြတယ်။ ထောင်ဝင်စာ ပြန်တွေ့ရတဲ့အခါ ဒီ ၃ လအတွင်း အပြင်ကအမေတွေ သိသိသာသာကြီး ပိန်ခုံးကျသွားတာ တွေ့လိုက်ရတယ်။

ဧပြီ ၁၁ တိုက်ပွဲပုံစံပြီးနောက် စစ်ခွေးတိုက်ရောက်ကျောင်းသားတွေဟာ ထောင်ဆူပူမှုနဲ့ တရားရုံးတင်ပြီးထောင်ထပ်ချမှာကို မျှော် လင့်တွက်ဆထားခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ လက်တွေ့မှာတော့ တရားရုံးတင် ထောင်ထပ်ချတာ မရှိခဲ့ပါဘူး။ မဆလ ခေတ်မှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား တွေ ထောင်တွင်းဥပဒေ ချိုးဖောက်လို့ဆိုပြီးရုံးတင် ထောင်ထပ်ချတာ အင်မတန်ရှားပါတယ်။ ထောင်ထဲမှာ နိုင်ငံရေးစာစောင်တွေ ရေးသား ထုတ်ဝေတာ တွေပေမဲ့လဲ တခါမှ ရုံးတင်ထောင်ချတာမရှိပါ။ အလွန်ဆုံး ၆ တိုက်ပိတ် ရိုက်နှက်တာပဲ များပါတယ်။ သံဂူခကျင်းခတ်တာ၊ ဒေါက် ခတ်တာတွေလဲ အတော်နဲ့ပါတယ်။ ထောင်ကျပြီးသား နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားကို နောက်အမှုအတွက် ရုံးထုတ်ရာမှာတော့ သံဂူခကျင်းခတ် တတ်ပါတယ်။ ထောင်ပြောင်းပစ်တာလဲ ရှားပါတယ်။

စစ်ခွေးတိုက်မှာရှိနေစဉ် ၅၅ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းက ကိုဗဟိန်းအောင် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ စာရေးဆရာ ဗန်းမော်တင်အောင် ၏ သား) က “ဒေါင်းတမာန်” သီချင်းကိုရေးစပ်ခဲ့တယ်။ “ပိုင်းချမ်းရေးတိုက်ပွဲ” စီးရီးခွေမှာ ကိုမွန်းအောင် ပြန်ဆိုထားတဲ့ သီချင်းဖြစ်ပါတယ်။ မူလ စပ်တုန်းက စာသား အတော်ရှည်ပါတယ်။ ကိုမွန်းအောင်က အဲဒီသီချင်းရဲ့ သံပြင်အပိုဒ်ကိုသာ ပြန်ဆိုထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် နိုင်ငံရေး မပါဘဲ အကျဉ်းသားတယောက်ရဲ့ အိမ်လွမ်းစိတ် အိပ်မက်နဲ့ လက်တွေ့ဘဝကို ယှဉ်ပြထားတဲ့ “မြေနီလမ်းကလေး” ဆိုတဲ့ ကော်ပီသီချင်း တပုဒ်လဲ စပ်ခဲ့သေးတယ်။

၁၉၇၆ ဧပြီ ၁၁ ရက် ထောင်တွင်း အကြမ်းဖက်ခံရတဲ့အကျဉ်းသားတွေကြားမှာလဲ ဂယက်အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်စေ ခဲ့တယ်။ “ဒါဟာ “နရှင်ပေါက်စပညာတတ်တွေရဲ့ ဆင်ကန်းတောတိုး မိုက်ရူးရဲလုပ်ရပ်” “ကျောင်းသားတွေရဲ့ ဒေါသပေါက်ကွဲမှု” လို့တံဆိပ် ကပ် ရှုတ်ချတာတွေရှိတယ်။ “ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲမှာ အကြမ်းမဖက်သင့်၊ ပိုင်းချမ်းတဲ့နည်းနဲ့သာ တိုက်ရမယ်၊ အကြမ်းဖက်တာဟာ ဒေါသ

ပေါက်ကွဲတာဖြစ်တယ်။ ဒေါသပေါက်ကွဲတာဟာ မှန်ကန်တဲ့တိုက်ပွဲ မဖြစ်စေဘူး” လို့ -သဝါဒပေးသူတွေလဲရှိတယ်။ တချို့ကတော့ “ခင်ဗျား တို့လုပ်တာ သိပ်မှန်တယ်။ မာကစ်ပြောတဲ့ (ဥဿုနညအာ အမကျီန) အကြမ်းဖက်တိုက်ပွဲ ဆိုတာ အဲဒါဘဲ” လို့ အားရပါးရ အားပေးကြတယ်။ “အဖိနှိပ်ခံလူတန်းစားက ဖိနှိပ်သူလူတန်းစားကို တိုက်ဖို့ နောက်ဆုံးအားကိုးရာ နည်းလမ်းဖြစ်တဲ့ ဥဿုနညအာ (အကြမ်းပတမ်းနည်း) ဆိုတာ အဲသလိုအမှုအနေမျိုးပဲ” လို့ သဘောတရားအရ သုံးသပ်နိဂုံးချုပ်ပြတယ်။ “အကြမ်းဖက်ရေး မဖက်ရေးဆိုတဲ့ တိုက်ပွဲသတ္တန်ဟာ ရန်သူက သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းတာ ဖြစ်တယ်။ အဖိနှိပ်ခံလူတန်းစားဘက်က ကိုယ့်စိတ်ကြိုက် ရွေးချယ်နိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဖိနှိပ်သူလူတန်းစား ပေးလာတဲ့ အခင်းအကျင်းအတိုင်း ကိုယ့်တိုက်ပွဲသတ္တန်က လိုက်နင်းရတာဖြစ်တယ်” လို့ ဧပြီတိုက်ပွဲ ထောက်ခံသူတွေက သင်ခန်းစာထုတ်ပြကြတယ်။

တချို့ကတော့ “ထောင်ဆိုတာ စစ်မြေပြင်မဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံရေးသင်တန်းကျောင်း သာဖြစ်တယ်။ သခင်သန်းထွန်းတို့၊ သခင်နုတို့ ဟာ ထောင်ကို နိုင်ငံရေးသင်တန်း ပေးစရာနေရာအဖြစ်ပဲ သဘောထား ကျင့်သုံးခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲတွေ၊ အထူးသဖြင့် အကြမ်းဖက်တိုက်ပွဲတွေ မလုပ်သင့်ဘူး” လို့ လှည့်ပြောကြတယ်။ တဘက်က ချေပသူတွေကလဲ “ထောင်ဟာ နိုင်ငံရေးသင်တန်းကျောင်း ဆိုတာမှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ခေတ်မှီသင်တန်းကျောင်းဆိုတာ သဘောတရားသက်သက် သင်တာမဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံရေးသဘောတရားနဲ့ လက် တွေ့တိုက်ပွဲ ပေါင်းစပ်ပြီးသင်မှ တကယ့်သင်တန်းကျောင်းစစ်စစ်ဖြစ်မှာ” လို့ ပြန်ချေပကြတယ်။ တချို့က “နဲ့ ဗု မှာ ဗု က အဓိက ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ထောင်ထဲမှာ (ငွေ အမဝန်) ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲ လုပ်ပြီးကိုယ် အင်အား အလကားထိခိုက် ပြုန်းတီးမခံသင့်ဘူး။ ထောင်ကလွတ်တော့မှ ဗု (ဗမာနီ အမကျီန) လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး လုပ်ဖို့ အဓိကရည်ရွယ်ချက် ထားပြီးထောင်ထဲနေသွားရ မယ်” လို့ ဆင်နွှဲပေးသူတွေလဲရှိတယ်။ “ဗု အတွက်လိုအပ်တဲ့ စည်းရုံးပြင်ဆင်မှုအတွေ့အကြုံ၊ စိတ်ဓာတ်လေ့ကျင့်ရေး အတွေ့အကြုံ နဲ့ တိုက်ပွဲအတွေ့အကြုံ တွေကို တွေ့ထဲမှာ စုဆောင်းလေ့ကျင့်သွားရမယ်” လို့ ထောက်ခံသူတွေက ပြန်လှန်ချေပကြတယ်။ မလုပ်ဘဲ ဗု အတွက်အဓိကရည်ရွယ်ပြီးကိုယ်ကိုယ်ထိန်းသိမ်းမွေးမြူရမယ်လို့ ပြောသူတွေဟာ ထောင်ထဲနေစဉ်ကာလ တလျှောက်လုံး ထောင် တွင်းတိုက်ပွဲတွေ တခုမှ မပါဝင်ခဲ့ဘဲ ကိုယ့်တဦးချင်းအနေချောင်ရေး၊ လျှော့ရက်များများရရေးကိုသာ လုံးပန်းခဲ့ကြသလို ထောင်ပြင်ရောက် တော့လဲ ဘယ် ဗု မှသွားတာမတွေ့ရပါဘူး။ ဤ သို့မဟုတ် တူခားနိုင်ငံရေးပါတီတွေထဲဝင်ပြီးမြို့ပေါ်ဥပဒေတွင်းလှုပ်ရှားမှုထဲ ပါတာ တောင် မတွေ့ရပါဘူး။ ကိုယ်ကျိုးမစွန့်ရဲ၊ ရန်သူကိုအကြောက်ကြီးလို့ ဖတ်ဖူးမှတ်ဖူးသမျှကို အသုံးချဆင်ခြေပေးတာ သက်သက်ဖြစ်ပါတယ်။

ကျောင်းသားတွေကတော့ မာကစ် ရဲ့ အကြမ်းဖက်တော်လှန်ရေး သဘောတရားကိုလဲ မဖတ်ဖူးပါဘူး။ အဲဒီအင်အား သီအိုရီ လို့ခေါ်တဲ့ သမခန ဤနသမပ ကိုလဲမကြားဖူးပါဘူး။ ဗု ပြဿနာတွေလဲ မသိပါဘူး။ သူတို့ သိတာကတော့ စစ်အာဏာရှင်တွေကို ဘယ်နေရာရောက်ရောက် ပူးမထောက်ဘူးဆိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တခုထူးဆန်းတာက ဧပြီ ၁၁ နဲ့ ပတ်သက်ပြီးဆန့်ကျင်ဘက်လေသံတွေဟာ ကျောင်းသားမဟုတ်တဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အဝန်း အပိုင်းက ထွက်ပေါ်လာတာများပြီးကျောင်းသားတွေ အားလုံးလိုလိုကတော့ ဧပြီ တိုက်ပွဲကို ထောက်ခံကြ ရုဏ်ယူအားကျကြပါတယ်။ ကျောင်းသားမဟုတ်တဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အဝန်းအပိုင်းထဲမှာလဲ ဧပြီတိုက်ပွဲကို ထောက်ခံကြသူတွေက များပါတယ်။ ကျောင်းသားအား လုံးလိုလိုက ထောက်ခံကြတယ်ဆိုပေမဲ့ ကျောင်းသားတွေထဲမှာလဲ အပျော့အမာ ဒီဂရီကွာခွားမှုကြီးကြီးမားမားရှိတာ၊ အမျိုးမျိုးရှိတာတွေ ကို နောက်ပိုင်းမှာ တွေ့လာရပါတယ်။

ဧပြီ ၁၁ တိုက်ပွဲဆန့်ကျင်သူတွေဟာ တိုက်ပွဲထဲကာယကံမြောက် ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့တဲ့ ကျောင်းသားတွေ ရှေ့မှာတော့ တိုက်ပွဲမှား ကြောင်း တခါမှ တွေ့ဆိုင်ဆိုင် မပြောကြဘဲ ဘေးမှာသာ ဆရာကြီးလုပ်ပြီးဒီလေးတွေကို ပညာပေးရအံ့မယ်၊ တည်ဆောက်ပေးရ အံ့မယ် စသဖြင့် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အများစု အထင်ကြီး ထောက်ခံမှုရအောင် ကြိုးစားနေတာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းသားထု အပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားထုနဲ့ ကင်းကွာသွားပြီးတချို့ဟာဆို နောက်ပိုင်းမှာ ထောင်အာဏာပိုင်တွေရဲ့ အင်ဖော်မာ သတင်းပေးအဆင့်အထိ လျှော့ကျသွားခဲ့တယ်။

စစ်ခွေးတိုက်မှာ ၅ လလောက်ကြာတော့ ကျောင်းသားတဝက်လောက်ကို ၃ ဆောင်ပြန်ပို့လိုက်တယ်။ ကျန်ကျောင်းသားတွေကို တော့ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ကျမှ ၄ တိုက်နဲ့ ၅ တိုက်ကို ခုခံပို့လိုက်ပြီးစစ်ခွေးတိုက်ဟာ စစ်ခွေးတွေ သားဖောက်ထိန်းသိမ်းရာ နေရာ ပြန်ဖြစ်သွားတယ်။

၁၉၇၆ ခုနှစ် -သုတ် ၁၀ နဲ့ ၁၁ ရက်တို့မှာ မိုင်းရာပြည့် ကျောင်းသားတွေကို စစ်ခုံရုံးထုတ်၊ အကျဉ်းနည်းနဲ့ စစ်ပြီးထောင်ဒဏ်တွေ စီရင်ခဲ့တယ်။ ကျောင်းသား ၁၃၀ ကျော် ၅ နှစ်မှ ၁၅ နှစ်အထိ ထောင်ဒဏ်တွေကျခံရပြီးရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ် ကျောင်းသား ကိုတင်မောင်ဦး ဟာ ၁၉၇၆ ခု ဂျွန်လထဲမှာ ကြိုးပေးသတ်ခံခဲ့ရတယ်။ ကျောင်းသားတွေဟာ စီရင်ချက်ချအပြီးစစ်ခုံရုံးကနေ အင်းစိန်ထောင်ပြန်အပို့ အချုပ်ကား ပေါ်မှာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂသီချင်း၊ အင်တာနေရှင်နယ်သီချင်းတွေ သံပြိုင်ဆိုပြီးပြန်လို့ ထောင်ထဲပြန်ရောက်တဲ့အခါ တချို့ တခါတည်း ၆ တိုက် တန်းပိတ်ခံရတယ်။ ၆ တိုက်ပိတ်ခံရတဲ့အထဲမှာ ကိုတင်အေးကြူ ခေါ် မောင်မိုင်းလွင် (အင်းဝ) (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ တံတားဦး၊ ယခု အမျိုးသားနိုင်ငံရေး တပ်ပေါင်းစု (နဝတထောင်ထဲကျနေဆဲ)၊ ကိုဝင်းမြင့် (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ယခု တေးရေး ဝင်းမင်းထွေး)၊ ကိုသန်းလင်း (စက်မှုတက္ကသိုလ်) တို့ ပါဝင်ကြတယ်။

၁၉၇၆ ခု နှစ်လယ်လောက်မှာဘဲ ၇၄ မေဂြုန့် အရေးအခင်း အလုပ်သမားတွေကို အရပ်ဖက်တရားရုံးတင် အမှုစစ်တာပြီးသွားလို့ ထောင်ချလိုက်တယ်။ ထောင်ချပြီးနောက် အလုပ်ကြမ်းလုပ်ခိုင်းရာမှာ အလုပ်သမားတွေက နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေဖြစ်တဲ့အတွက် အလုပ် ကြမ်းမလုပ်နိုင်ဘူးလို့ ဝင်းဆန်တာကြောင့် အာဏာပိုင်ဆန်သူအားလုံးကို ၆ တိုက်ပိတ်လိုက်တယ်။ တိုက်ထဲမှာ ဂန်ဖလား မပေးဘဲထားလို့ အခင်းကြီး အခင်းလေးကို တိုက်ကြမ်းခင်း သမံသလင်းပေါ်မှာပဲ စွန့်ရတယ်။ ရက်ကြာလာတဲ့အခါ အခန်းထဲ တအားနဲ့စော်လာပြီးလောက် တွေကလဲ တခန်းလုံး ဖွေးဖွေးလှုပ် တရွရွသွားနေတယ်။ ဒါကြောင့် ညအိပ်ရင် တယောက်တလှည့် ကင်းစောင့်ပြီးအိပ်နေသူတွေပေါ် လောက်တွေ တက်မလာအောင် တားပေးရတယ်။ တချို့အလုပ်သမားတွေလဲ မခံနိုင်တော့ဘဲ အလုပ်လုပ်မယ်လို့ အာဏာပိုင်တွေကိုပြောပြီးတိုက်ထဲက ပြန်ထွက်သွားတယ်။ ဦးလှသိန်း (သမိုင်းချည်စက်)၊ ဦးတင်ငွေ (သမိုင်းချည်စက်)၊ ကိုဝင်းထိန် (ဆင်မလိုက်သင်္ဘောကျင်း၊ ယခု ရွှေလီ)၊ ကိုကျော်စိန် (သမိုင်းချည်စက်) အပါအဝင် အလုပ်သမားတချို့ပဲ ကြံ့ကြံ့ခံကျန်နေတာ တလလောက်ကြာမှ ထောင်အာဏာပိုင်တွေ ဘက်က အလျှော့ပေးပြီးတချို့ ၃ ဆောင်၊ တချို့ ၄ တိုက် ပို့လိုက်တယ်။ သူတို့ဟာ ၆ တိုက်ကထွက်လာပြီးရေကောင်းကောင်းချိုးရ ဆပ်ပြာ ကောင်းကောင်းတိုက်ရ တာတောင် ၁၅ ရက် ရက် ၂၀ လောက်အထိ သူတို့ခန္ဓာကိုယ်တွေမှာ အနံ့တွေစွဲနေတယ်။ ဒါ့အပြင် လောက်ကိုက် ထားတဲ့ အနာတွေကလဲ ပွနေတယ်။ အဲဒီအတည်းကစပြီးနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကြားမှာ “ချိုးတိုက်” ပိတ်တယ်ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရသစ် ပေါ် လာတယ်။ ယခင်ရှိရင်းစွဲ တိုက်ကြီး (၆) တိုက်၊ တိုက်သစ်နဲ့ စစ်ခွေးတိုက်တွေအပြင် “ချိုးတိုက်” ဆိုတဲ့ တိုက်အမျိုးအစားတခု ထပ်တိုးလာ ပါတယ်။

ဧပြီ ၁၁ ရက်ညက ထောင်ပိုင်ကြီးအဆင့်ရှိ မက္ကနား ပြောသွားခဲ့တဲ့အတိုင်း ၁၉၇၆ ခုနှစ်ထဲ တူခားထောင်တွေမှာ ထောင်ဆူမှု၊

ထောင်ထူအဆင့်ရောက်တဲ့ ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲတွေ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ မန္တလေးထောင်၊ ပဲခူးထောင်၊ မော်လမြိုင်ထောင်တို့မှာ ထောင်ဆူမှုတွေ ဖြစ်ခဲ့တယ်လို့ သတင်းကြားရပေမဲ့ အတည်ပြုသတင်းတွေ မရခဲ့ပါ။ အတည်ပြုသတင်းရတဲ့ ထောင်ထူတွေကတော့ သာယာဝတီထောင် နဲ့ သရက်ထောင်တွေမှာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သာယာဝတီထောင်ထူမှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေနဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေ လက်တွဲတိုက်ကြ တာ ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ရန်ကုန်ကထောင်ဝါဒါ အင်အားဖြည့် စစ်ကူခေါ်ပြီးရက်စက်စက် အကြမ်းဖက်ဖြိုခွဲလို့ အကျဉ်းသား အမြောက်အမြား ‘ဏ်ရာအပြင်းအထန် ရခွဲကြပါတယ်။ ထောင်ထူကို ခေါင်းဆောင်တဲ့ နိုင်ငံရေးမသားဟောင်း ရာဇဝတ်အကျဉ်းသား ၂ ယောက်ကိုတော့ ဝါဒါတွေက ရိုက်သတ်လိုက်တယ်။ ဝါဒါတွေထိခိုက်မှုမရှိခဲ့ပါ။

သရက်ထောင်ထူကတော့အဲဒီကာလ ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲတွေထဲမှာ အောင်မြင်မှုအရှိဆုံးအဖြစ် သရဖူဆောင်းခဲ့တယ်။ မကွေးမြို့ မှာ ၁၉၇၅ ခု ဂျွန်လ အလုပ်သမားအရေးအခင်း နှစ်ပတ်လည် ကျောင်းသားသပိတ်ပျောက်မှုကြောင့် သရက်ထောင်မှာ ထောင်ကျနေတဲ့ မကွေး ကောလိပ်ကျောင်းသားတွေ ခေါင်းဆောင်ပြီးတူခားနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေနဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေကိုပါ စည်းရုံး တထောင်လုံးကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့တယ်။ ထောင်ဝါဒါတွေနဲ့ ထောင်မှူးတချို့ကို ‘စာခံတွေအဖြစ် ဖမ်းဆီးထားနိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ထောင်အာဏာပိုင်တွေဟာ မတတ်သာဘဲ အကျဉ်းသားတွေရဲ့ တောင်းဆိုချက်အားလုံးလိုလိုကို လိုက်လျော အလျော့ပေးခဲ့ရတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ထောင်ထူဟာ သွေးထွက် သံယိုမဖြစ်လိုက်ဘဲ အောင်မြင်ထမြောက်သွားခဲ့တယ်။ ထုံးစံအတိုင်း သရက်ထောင်တိုက်ပွဲဖြစ်ပြီး ၂ လလောက် အကြာမှာတော့ ခေါင်း ဆောင်ခဲ့တဲ့ ကိုတင်ဦး၊ ကိုစောလှချို အပါအဝင် မကွေးကောလိပ် ကျောင်းသား ၄ ဦး၊ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတဦးတို့ကို မလိမ့်တပတ်နဲ့ ခေါ်ထုတ်၊ အင်းစိန်ထောင်ကိုပြောင်း ၄ တိုက်မှာ တိုက်ပိတ်လိုက်ပြီးတရားရုံးတင် ထောင်ထပ်ချတယ်။ မခလ စစ်အစိုးရလက်ထက်မှာ ထောင်ကျပြီးသား နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ ထောင်ထပ်ချ နှစ်တိုးခံရတာနဲ့ ထောင်ပြောင်းခံရတာ ဒီတခါဘဲရှိတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

၁၉၇၆ ခု နှစ်ကုန်ပိုင်းမှာ စစ်ခုံရုံးနဲ့ထောင်ချထားတဲ့ ကျောင်းသားတွေအပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို ချမှတ်ထားတဲ့ ပြစ် ‘ဏ်အပေါ် “ပြင်ဆင်ချက်” တင်ဖို့ ကိစ္စပေါ်လာတယ်။ စစ်ခုံရုံးတွေဟာ ရိုးရိုးအရပ်ဖက်တရားရုံးတွေလို အယူခံခွင့်မရှိဘဲ ပြင်ဆင်ချက် ဆိုတာပဲ တင်ခွင့်ရှိတယ်။ စစ်ခုံရုံးက စီရင်ချက်ချပြီးစတင်တာပဲ ပြင်ဆင်ချက်တင်ခိုင်းခဲ့ပြီးအရ ‘တိယအကြိမ် ထပ်တင်ခိုင်းတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီအခါ ကျောင်းသားတွေကြားထဲ ပြင်ဆင်ချက် တင်သင့် မတင်သင့် အငြင်းအခုံတွေ ပေါ်လာတယ်။ တချို့က “ပြင်ဆင်ချက်” ဆိုတာ အယူခံကိုပဲ နောက်ထပ်နာမည်တချိုးနဲ့ ခေါ်တာဖြစ်တယ်။ စစ်အာဏာရှင်တွေဆီ ဘယ်တော့မှ အယူခံမတင်သင့်၊ အသနားမခံသင့်ဘူးလို့ ခံယူကြတယ်။ တချို့ကတော့ ပြင်ဆင်ချက်ဆိုတာ အယူခံတို့ အသနားခံလွှာတို့နဲ့ ဥပဒေကြောင်းအရ မတူဘူး။ ဒါကြောင့် ဥပဒေအရနဲ့ နိုင်ငံရေးအရ အပြစ်မရှိကြောင်း၊ မိမိတို့လုပ်ရပ် မှန်ကြောင်း ရှင်းလင်းချေပတာဖြစ်လို့ တင်သင့်တယ်လို့ ယူဆကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျောင်းသား အများ အပြားအပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အတော်များများဟာ ပြင်ဆင်ချက်တင်ဖို့ ငြင်းဆန်ကြတယ်။ ဒီအခါမှာ အာဏာပိုင်တွေက ပြင်ဆင် ချက်မတင်သူအချို့ကို ၆ တိုက်ပိတ်လိုက်တယ်။ တပတ်ကျော်လောက် ၆ တိုက် ပိတ်ပြီးနောက် ၄ တိုက် ၅ တိုက်မှာ ဆက်ပိတ်ထားတယ်။ ကျောင်းသားအချင်းချင်းကြားမှာတော့ ပြင်ဆင်ချက် တင်ရေး မတင်ရေးကိစ္စကြောင့်စိတ်ဝမ်းကွဲတာ၊ တင်းမာတာမရှိဘဲ တဦးချင်း လွတ်လပ်မှုလို ခံယူထားကြတယ်။ ပြင်ဆင်ချက်တင်တဲ့ ကျောင်းသားတွေရော မတင်တဲ့ ကျောင်းသားတွေပါ ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲတွေမှာ တလျှောက်လုံး တက်တက်ကြွကြွ လက်တွဲပါဝင်ကြတာပဲဖြစ်တယ်။ ကျောင်းသားတော်တော်များများ ပြင်ဆင်ချက်မတင်ပေမဲ့ ဒီပြင်ဆင်ချက်ဆိုတာကို အကျဉ်း သားကိုယ်တိုင် တိုက်ရိုက်မတင်ဘဲ အပြင်ကမိဘသားချင်းတွေ တင်လဲရတယ်ဆိုလို့ မတင်တဲ့ကျောင်းသားတွေရဲ့ မိဘသားချင်းတွေ အပြင်က နေ တင်ကြတာလဲရှိတယ်။ တချို့မိဘတွေလဲ တင်လို့ရမှန်း မသိနားမလည်လို့၊ ဒါမှမဟုတ် မဆက်စပ်တတ်လို့၊ ဒါမှမဟုတ် တင်ကို မတင်ချင် လို့ မတင်တာလဲရှိတယ်။ ၁၉၇၈ ခုထဲ ကျောင်းသားတချို့ကို စစ်အစိုးရက ပြန်လွှတ်ပေးရာမှာ ပြင်ဆင်ချက်တင်တာ၊ မတင်တာတွေနဲ့ မဆိုင် ဘဲ သူတို့လွှတ်ချင်သလို လွှတ်တာတွေ ရတယ်။ ကိုယ်တိုင်ရော မိဘတွေပါ ပြင်ဆင်ချက်လုံးဝမတင်တဲ့ ကျောင်းသားတွေက ပြင်ဆင်ချက် တင် တဲ့ ကျောင်းသားတွေနဲ့အတူ စောစောစီးစီး လွှတ်လာတာရှိသလို ပြင်ဆင်ချက်တင်ပေမဲ့ မလွတ်ဘဲ နှစ်အပြည့်နေရတဲ့ ကျောင်းသားတွေလဲ အများအပြား ဖြစ်တယ်။ ပြင်ဆင်ချက်တင်ဖို့ ဖိအားပေး မိမိခြောက်တာတွေဟာ ဘာမှ အဓိပ္ပယ် မရှိတဲ့ ရူးတူးမူးတူးလုပ်ရပ် ဖြစ်သလို ပြင်ဆင်ချက်ဆိုတာကြီးကလဲ စစ်ခုံရုံးတွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍနဲ့အလားတူ ရူးကြောင်ကြောင် လဘော် (သရေ) အလုပ်ဆိုတာ ထင်ရှားသွားပါ တယ်။

၆။ ဖြစ်ရပ် ၇၇

၁၉၇၆ ခု ဧပြီတိုက်ပွဲတွေရဲ့ အောင်သီးအောင်နှံတွေကို ၁၉၇၇ ခု -သုတ် လဆန်းလောက်အထိသာ ခံစားခဲ့ရတယ်။ ဒီကာလ အတွင်း ဦးသန်း၊ ရွှေတီဂုံနဲ့ မိုင်းရာပြည့် အရေးအခင်း ၃ ခုက ကျောင်းသားတွေဟာ တိုက်ပွဲဝယ်တွေ၊ အာဏာဖိဆန်မှုလေးတွေ၊ ချိုးဖောက်မှုလေးတွေ ဆင်နွှဲပြီးအခွင့်အရေးတွေ တစတစ တိုးချဲ့တဲ့နည်းကို ကျင့်သုံးရပ်တည်ခဲ့ကြတယ်။

၁၉၇၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ‘တိယပတ်ထဲ ၃ ဆောင်မှာ အစာဝတ်ခံဆန္ဒပြမှုတခု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။ အကြောင်းကတော့ ထောင်ဆေး ရုံတက်နေတဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေဟာ သူတို့ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေးတွေ အပြည့်အဝ မရရှိကြဘဲ ဆရာဝန်ပေးတဲ့ ဆေးနဲ့ အစား အစာ (ဆေးရုံစား) တွေကို အကျဉ်းသားအရာရှိဆိုသူတွေက ဖြတ်စားလတ်စား လုပ်ကြတယ်။ ဒါကို နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေက အာဏာပိုင် တွေထံ တင်ပြတောင်းဆိုရာမှာ အခြေအတင်စကားများကြပြီးထောင်မှာတွဲဖက်ထားတဲ့ စစ်ထောက်လှမ်းရေး တပ်ကြပ်ကြီးအဆင့်ရှိ လှရွှေ (၀၀ပိုင်ပိုင်ပုပု)က နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို သူစီးထားတဲ့ ရော်ဘာကွင်းထိုးဖိနပ်နဲ့ ပါးတွေနားတွေ ရိုက်တယ်။ ဒီနောက်မှာ ဆေးရုံတက် နေတဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားလူနာတွေကို ၆ တိုက်ပို့လိုက်တယ်။

၃ ဆောင်က မိုင်းရာပြည့်ကျောင်းသား ကိုတင်လှ (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ မိတ္ထီလာ) ဟာ ပန်းနာရင်ကြပ်ရောဂါကြောင့် ထောင်ဆေး ရုံတက်နေရတယ်။ ဆေးရုံမှာ အခင်းဖြစ်ပွားပြီးတဲ့နောက် စစ်ထောက်လှမ်းရေး လှရွှေ က ကိုတင်လှရဲ့မိဘများနဲ့ မကင်းရာမကင်းကြောင်းဖြစ် လို့ ဆေးရုံကအကြောင်းတွေ ဘယ်သူမှပြန်မပြောရဘူး ဆိုတဲ့ဝန်ခံချက်နဲ့ ၃ ဆောင်ကို ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့မှာ ပြန်ပို့လိုက်တယ်။ ကိုတင်လှဟာ ၃ ဆောင်အပေါ်ထပ် အခန်း ၂ (က) ကိုပြန်ရောက်လာတဲ့အခါ စစ်ထောက်လှမ်းရေးက ဖိအားပေးပေမဲ့ ကိုတင်လှက အခန်း ပေါ်တွေကို

ဆေးရုံကအဖြစ်အပျက်အားလုံး ပြောပြတယ်။ နောက် နီးစပ်ရာအခန်းတွေကတဆင့် တဆောင်လုံးကို သတင်းပြန့် သွားတယ်။ နောက်တနေ့မနက် ရေချိုးအချမှာ ၃ ဆောင်မှာရှိတဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား (ကျောင်းသား၊ အလုပ်သမားနဲ့ အူခား)တွေဟာ လျှို့ဝှက်ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်ပြီးတခြားဖိနှိပ်ခံရတာတွေကလဲ များနေပြီဖြစ်လို့ တိုက်ပွဲတိုက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြတယ်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ရက် (အဲဒီနေ့ ဟာ အပြင်မှာ မဆလပါတီရဲ့ တတိယအကြိမ် ပါတီညီလာခံ စတင်ကျင်းပတဲ့နေ့ ဖြစ်တယ်။ မဆလ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ ထွန်းလင်း၊ သန်းစိန်၊ တင်ဝင်းညို၊ ကျော်ဇောတို့နဲ့ နေဝင်းအုပ်စုတို့ အာဏာပြိုင်ပွဲကာလ ဖြစ်တယ်။) မှာတိုက်ပွဲစတင်တယ်။

တောင်းဆိုချက်တွေက ၆ တိုက်ပိတ်ခံထားရတဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားလူနာတွေ မူလဆေးရုံပြန်ပို့ရေး၊ ဖိနှိပ်နဲ့ပါးရိုက်ခံရသူကို အာဏာပိုင်တွေက တောင်းပန်ရေး၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကိုယ်တိုင် မိလ္လာချရတဲ့စနစ် ပျက်သိမ်းရေး၊ ကျန်းမားရေးနဲ့ ဆေးရုံတက်အခွင့်အရေး အပြည့်အဝ ပြန်ရရေး၊ စာအုပ်စာတမ်း သွင်းခွင့်ရရေးစတဲ့ တောင်းဆိုချက်တွေအတွက် ကျောင်းသား ၆၀ ခန့် အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲကြ တယ်။

တိုက်ပွဲစတဲ့နေ့ (၁၃/၂/၇၇) မှာ တချို့က ထောင်ဝင်စာတွေ ရတဲ့နေ့ဖြစ်တယ်။ မနက်စာစားပြီးတဲ့ အချိန်ကစပြီးထောင်ဝင်စာ တွေဖို့ ဆိုတဲ့အကြောင်းပြချက်နဲ့ အမည်ခေါ် ပြီးအာဏာပိုင်တွေက ခေါ်ထုတ်သွားတယ်။ ဒီနေရာမှာ တိုက်ပွဲစည်းကမ်းအရ ထောင်ဝင်စာ ထွက်မတွေ့ရေး၊ မတွေ့နိုင်ကြောင်း လက်မှတ်ထိုးရေး စတာတွေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တကယ်တမ်း ထောင်ဝင်စာတွေ ရမယ်ဆိုတော့ စည်းကမ်း အရ မတွေ့ဖို့ တားပေမဲ့ မူလကတိုက်ပွဲပါ ထိုသဘောတူထားသူများဟာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြပြီး၊ ရောက်ရာအရပ်မှာ ဆက်တိုက်ပါမယ် ဆိုတဲ့ဂတိတွေနဲ့ အာဏာပိုင်တွေခေါ်တဲ့နောက် လိုက်သွားကြတယ်။ သူတို့ဟာ အဆောင်ပြန်ရောက် မလာကြတော့ပါ။ နောက်ပိုင်းမှာ မူလ က စာရင်းပေးထားတဲ့ အကျဉ်းသား ၂၀၀ ကျော်ရှိတဲ့အနက် ၅၀ ကျော်လောက်ပဲ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြဖို့ ကျန်ခဲ့ တော့တယ်။

ညနေအိပ်ဆောင်ပိတ်ချိန် ၅း၃၀ ခန့်မှာ ၃ ဆောင်နဲ့ စစ်ကြောရေးဝင်းကြားက မိန်းလမ်းမကြီးမှာ ဣန္ဒြေ ရိမ်းဂျားကား ၂ စီးနဲ့ စစ်ယူနီဖောင်းဝတ် စစ်သားတွေ အပြည့် ရှိနေတယ်။ အဲဒီနေ့ ညနေကစပြီးကျောင်းသားတွေဟာ ၃ သုတ်ခွဲပြီးအစာငတ်ခံဆန္ဒပြဖို့ စီစဉ်ကြ တယ်။ ပထမအသုတ် ဝင်ပြီး ၂ ရက်အကြာမှာ ‘တိယအသုတ်ဝင်ပြီးနောက် ၂ ရက်အကြာမှာ တတိယအသုတ်ဝင်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့တယ်။ ညနေ အမှောင်ဝင်လာတဲ့အခါ အစာငတ် ခံ ဆန္ဒပြတဲ့သူတွေကို အဆောင်ကခေါ်ထုတ်သွားတယ်။ အဆောင်အပေါက်က ထွက်တာနဲ့ တပြိုင်နက် တယောက်ချင်းကို စောင့်နဲ့ အုပ်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ထောင်ဝါဒါ ၂ ယောက်က ဝဲယာညှပ်ပြီးခေါ်သွားတယ်။ ဒီနောက် အားလုံးကို ၆ တိုက်ပိတ်လိုက်တယ်။ တခန်းကို ၉ ယောက် ၁၀ ယောက်လောက် စုပိတ်ထားတယ်။

ည ၉း၀၀ လောက်မှာတော့ ၆ တိုက်ရေ့မှာ ထောင်ဝါဒါတွေ၊ စကားပြောသံ၊ အရက်သောက်စားနေသံတွေ ကြားနေရတယ်။ ၆ တိုက်ရောက် ကျောင်းသားတွေကတော့ တခန်းထဲ ၁၀ ယောက်လောက် ကြပ်ကြပ်သပ်သပ်နေရလဲ စိတ်မပျက်ကြဘူး။ တိုက်ပွဲဝင်စိတ်ဓာတ်နဲ့ ကဗျာတွေရွတ်၊ တော်လှန်ရေးသီချင်းတွေဆိုပြီးနေကြတယ်။ မကြာခင်မှာပဲ အမည်လိုက်ခေါ်ထုတ်ပြီးကျောင်းသားတွေကို လူစုခွဲလိုက်တယ်။ တချို့ကိုစစ်ခွေးတိုက်၊ တချို့ကို ထောင်ဆေးရုံဝင်းထဲရှိတဲ့ လက်ပါးတိုက် ခေါ် အနူတိုက် ကိုပို့တယ်။ အားလုံးကို ရေဖြတ်ပစ်လိုက်တယ်။ လက်ပါးတိုက် ဆိုတာ ပုပ်ဟောင်နံ့စော်ပြီးအရိအရွဲတွေ ပေကျံနေတဲ့အပေါ် ထုံးမှုန့်တွေ ဟိုနည်းနည်း ဒီနည်းနည်း ဖြူးထားတယ်။ လက်ပါး တိုက် မှာမထားဖို့ ကျောင်းသားတွေတောင်းဆိုတာကို ထောင်အာဏာပိုင်တွေက လျစ်လျူရှုလို့ ကျောင်းသားတွေက ကြွေးကြော်သံတွေ အော်ကြတယ်။ ဒီအခါ ကြွေးကြော်သံတွေကို အခြားအကျဉ်းသားတွေ မကြားအောင် ထောင်ပူးဝပေါ်က လော်စီကာနဲ့ ထောင်ဘက် လှည့်ပြီးသီချင်းတွေအကျယ်ကြီးဖွင့်တယ်။ ကျောင်းသားတွေက ကြွေးကြော်သံတွေတလှည့် တိုက်ပွဲဝင်သီချင်းတွေတလှည့် တောက်လျှောက် ကြွေးကြော်လိုက်၊ အော်ဆိုလိုက်လုပ်နေတော့ ညနေပိုင်းမှာ လက်ပါးတိုက်ရောက် ကျောင်းသားအားလုံးကို ၄ တိုက်နဲ့ ၅ တိုက် ပို့လိုက် တယ်။ စစ်ခွေးတိုက်ပို့တဲ့ ကျောင်းသားတွေကို တိုက်ထဲမပို့ခင် တိုက်ရေ့အုတ်ရိုးတန်းကို မျက်နှာမူ ကိုယ်လုံးတည်းချွတ်ပြီးတလာစီတယ်။ ဆံပင်တွေကို ကပ်ကျေးနဲ့ ကိုက်ဖြတ်ပစ်လိုက်တယ်။

အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြနေတဲ့ကာလအတွင်း ထောင်အမှုထမ်းတွေက ထမင်းပြန်စားဖို့ အမျိုးမျိုးလာချော့တယ်။ ခါတိုင်းကျွေးနေကျ ထက် ကောင်းတဲ့ဟင်းတွေနဲ့ လာကျွေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရေတော့ လုံးဝမတိုက်ဘူး။ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြလို့ ၆ ရက်ပြည့်တဲ့နေ့မှာ ထောင်မှူး ကြီးအဆင့်ရှိ မောင်ကြည်၊ အကျဉ်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့်ရှိ တင်အုံး၊ စစ်ထောက်လှမ်းရေးက တွဲဖက်ထားတဲ့ တပ်ကြပ်ကြီး အဆင့် ရှိ လှရွှေ၊ ဝါဒါအရာခံဖိုလ်အဆင့်ရှိ ထွန်းရှိန် တို့ စစ်ခွေးတိုက်ကိုလာပြီးညှိတယ်။ ကျောင်းသားတွေတောင်းတဲ့ တောင်းဆိုချက်ကို အာဏာပိုင် တွေက လိုက်လျောပေးပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ အူခားနေရာက ကျောင်းသားတွေလဲ ထမင်းပြန်စားကြပြီးမူလနေရာ ပြန်ရောက်သွားကြကြောင်း ပြောပြလာတယ်။ ကျောင်းသားတွေက အစာငတ်ခံဆန္ဒပြသူတွေကို တိုက်ပွဲပြီးရင် ဆေးရုံတက်ခွင့်၊ ဆေးကုသခွင့်ပြုဖို့ တောင်းဆိုကြတယ်။ အာဏာပိုင်တွေက ခွင့်ပြုတဲ့အတွက် စစ်ခွေးတိုက်မှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားအားလုံး သဘောတူညီမှုနဲ့ သပိတ်လှန်လိုက်တယ်။

သပိတ်လှန်ပြီးချင်း နွားနို့စစ်စစ် တခွက်တိုက်တယ်။ ၁၈ကြာတော့ ဆန်ပြုတ်တိုက်တယ်။ ညနေစောင်းမှာ စစ်ခွေးတိုက်က ကျောင်းသားတွေကို ဆေးရုံပို့မယ်ဆိုပြီးလာခေါ်ထုတ်တယ်။ ၆ ရက်အစာမစား၊ ရေမသောက်ဘဲနေရလို့ နုံးချိနေတဲ့ ကျောင်းသားတွေကို ဂျှင်း နှစ်ဖက်က ‘ရွတ်တိုက်ဆွဲခေါ် ၈ ၂၀၀၀ ကားပေါ်ပစ်တင်ပြီးဆေးရုံဝင်းထဲမှာရှိတဲ့ လက်ပါးတိုက်ကို ပို့လိုက်တယ်။ ကျောင်းသားတွေက လက်ပါးတိုက်မှာမထားဖို့ ဆက်လက်ဆန္ဒပြ တောင်းဆိုတဲ့အတွက် နောက်တနေ့မှာ စစ်ခွေးတိုက်ကို ပြန်ပို့လိုက်တယ်။

အဲဒီတိုက်ပွဲအတွင်း ကျောင်းသားတွေဆိုတဲ့ သီချင်းတွေကတော့ မှတ်မိသလောက်

ဒီ့ ရဲဘော် များဟာ အြခက် အခဲ နဲ့ တွေ့ ရင် အြအင် မြင် မူ ကို ကြည် ရမယ် ခြေန ရောင့် ခည် ကို မြင် ရမယ်
ခြေစိတ်ထက်သန်စေရမယ် ခြေစိတ်ထက်သန်စေရမယ်

သံဝိဇ္ဇာနံချအြသက်စွန့် ရန်မကြောက်အြခက်အခဲကျော်လွှားခြေအင်ပွဲရအောင်ယူ

ပေါက် ပြန် ရေး သမား မှ န် သမျှ စက္ကူ ကျား ချည်း ဘဲ ဩ တို့ အ သွင် က တော့ ကြောက် စရာ ဘဲ ဒြ ပေမဲ
စင် စစ် မ တော့ အြ ထင် ကြီး လောက် စ ရာ အြင် အား ရို တာ မ ဟု တ် ဘူး ခြေ ရ ချည် အ မြင် နံ ကြည် ရင်

တကယ်အင်အားတောင့်တကာဖြောက်ပြန်ရေးသမားတွေမဟုတ်ပြည်သူတွေသာအမှန်ဖြစ်တယ်

နောက်တပုဒ်ကတော့ ချောအိမာန်ရဲ့ အလံမလဲစတမ်း သီချင်းဖြစ်တယ်။

အောင်တံ ခွန်လွှင့် ထူမည် ငြိသတ္တိ တွေ ရဲရဲနီဖြက် စစ်ဘီလူး ခွေးရူးဆီ အြသေသတ် ကြဖို့ ရင်ကော့ ဒီလူပြန်
သေနတ်ကို ဆွဲတိုက် ကြမည် အြလံ အလဲ ခိုင် အောင်ဘဲ ငြိနဲ့ တိုက် ရမည် ဩနတ် မရီ ရင် ဩနဲ့ ခုတ်မည်
ဩမရီ ရင် ဩနတ်နဲ့ ရိုက်မည် ဩနတ်မရီ ရင် လြက်သီး စာကျေးမည် လြက်ပြတ်ခဲ ရင် ဩဖြင့် ကန်မည် ဩကို ချုပ်လဲ
ခြင်းရိုသေးရင်ခြင်းနဲ့ ဝှေ့ရမည်

စတုသီချင်းများနဲ့ ဣထုတ် “ဘဝတက္ကသိုလ်က နေဝန်းနီနီ” စီးရီးခွေမှာပါတဲ့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂသီချင်းများဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတိုက်ပွဲမှာ ပါဝင်သူတွေထဲက ၄ တိုက်နဲ့ ၅ တိုက်ပို့ခံရတဲ့ ကျောင်းသားတွေကတော့ ဦးသန့်အရေးအခင်းက ၁။ ကိုစံမင်း (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊
ယခု ပန်းချီဆရာ)၊ ၂။ ကိုသက်တင် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ဝမ်းတွင်း)၊ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းက ၃။ ကိုခင်မော် (ခေါ်) မော်ကြီး (ဆေးဩစာရေးဆရာ
မောင်စည်သူ ၏သား၊ ယခု အမေရိကန်နိုင်ငံ လော့စိမ်ဂျယ်လီ)၊ ၄။ ကိုစိုးဝင်း (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ယခု ဂျပန် နိုင်ငံ)၊ ၅။ ကိုသက်ဝင်းအောင် (ဆေးဩ
ယခုအင်းစိန် ကျူရှင်ဆရာ)၊ ၆။ ကိုမြင့်သိန်း (ဆေးဩထားဝယ်၊ ဣတည်ထောင်စတင် လူမျိုးရေး-နိုင်ငံရေးအစွန်းရောက်ဝါဒီတချို့၏ သတ်ဖြတ်ခံရ)၊ ၇။
ကိုတင်မြင့် (ခေါ်) မာရယ် (ဆေးဩ၊ ပေါင်းတည်)၊ ၈။ ကိုဝင်းဆွေ (အထက ကျောင်းသား၊ ပါရမီ၊ ယခုရွှေလီ)၊ ၉။ ကိုစောနိုင် (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊
ရခိုင်အမျိုးသား၊ မာန်အောင်)၊ ၁၀။ ကိုသိန်းလွင် (ဆေးဩပဲခူး)၊ ၁၁။ ကိုခင်ဇော်လင်း (အလကကျောင်းသား၊ ဗကပ သို့တော့ခိုကျဆုံး)၊ ၁၂။ ကိုစိန်ရွှေမိုး
(ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ၁၃။ ကိုဌေးအောင် (ခေါ်) မော်တာ (ကျောင်းဆရာ)၊ မိုင်းရာပြည့်အရေးအခင်းက ၁၄။ ကိုခင်မောင်လေး
(စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ မိတ္ထီလာ၊ နအဖခေတ် ထောင်ထပ်ကျ)၊ ၁၅။ ကိုတင်ဝင်း (ခေါ်) ဘိုဇင်ကော့ (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ရေကြည်၊ ယခု မြစ် ကြီးနား)၊
၁၆။ ကိုစောလှိုင် (ဝဩတက္ကသိုလ်၊ အင်းတော်၊ ယခုဤ လွှတ်တော်အမတ်)၊ ၁၇။ ကိုခင်မောင်ညွန့် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်)၊ ၁၈။
ကိုမောင်မောင်သာမြတ် (ခေါ်) သန်းမြင့် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ကွမ်းခံကုန်း)၊ ၁၉။ ကိုမင်းအောင် (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ပေါင်းတည်၊ ယခုကွယ်လွန်)၊ ၂၀။
ကိုစိုင်းဝင်း (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ယခုအိန္ဒိယ)၊ ၂၁။ ကိုသိန်းသန်းဦး (မန္တလေးပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ယခု အမျိုးသားနိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစု နအဖခေတ် ထောင်ထပ်ကျ)၊
၂၂။ ကိုမျိုးထွန်း (ခေါ်) ခွန်ဆိုင်း (ဆေးဩယခု သွေးသစ်လူငယ်အဖွဲ့ချုပ်၊ နအဖခေတ် ထောင်ထပ်ကျ)၊ ၂၃။ ကိုကျော်ကျော်ဦး (ရိုတီအိုင်၊ ယခုစာရေးဆရာ
ဝိမ်းအေးအိမ်)၊ ၂၄။ ကိုအောင်ကြည် (ရိုတီအိုင်၊ ပျဉ်းမနား)၊ ၂၅။ ကိုသာဒွန်းအောင် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ပေါက်တော၊ ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ၂၆။
ကိုစောသိန်းမောင် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ တောင်ကုတ်၊ ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ၂၇။ ကိုတင်ဝင်းမောင် (အင်းစိန်)၊ ၂၈။ ကိုခင်မောင်ထွေး (ရန်ကုန် ဝဩ၊ သထုံ)၊
၂၉။ ကိုမြတ်ကိုကို (ရိုတီအိုင်၊ ဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဇောတူ၊ ဗကပသို့တော့ခို ကျဆုံး)၊ ၃၀။ ကိုနေဒွန်းအောင် (ရန်ကုန် ဝဩ၊ ပျဉ်းမနား) နဲ့ အင်းစိန် ရိုတီအိုင်
ကပဲဖြစ်ကြတဲ့ ၃၂။ ကိုတင်ထူးလွင်၊ ၃၃။ မာမက်ရဖီ၊ ၃၄။ ကိုတင်ထွဋ် (ခေါ်) ဖိုးကောက် (အင်းစိန်)၊ ၃၅။ ကိုသောင်းညွန့် (ပြန်တံဆာ)၊ ၃၆။ ကိုဥာဏ်ဝင်း
(ခရမ်း)၊ ၃၇။ ကိုစိုင်းဝင်း (ပဲခူးတက္ကသိုလ်) တို့ပါဝင်ကြတယ်။ ၇၄ ခု ကမာရွတ် ဂါတ်တဲမီးရှို့မှုက ခံဝန်ချုပ်နဲ့ လွှတ်ထားရာကနေ ပြန်အဖမ်းခံရတဲ့ ၃၈။
ကိုမြင့်အောင် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ) နဲ့ ၃၉။ ကိုခင်ရွှေ (ရန်ကုန် ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ)၊ ဦးသန့်အရေးအခင်းက ၄၀။ ဒေါက်တာ ထွန်းကျော်ဝိမ်း၊ ၄၁။ ကိုဘိုဘိုကျော်ဝိမ်းနဲ့
၇၅ ဝှန်အရေးအခင်းက ၄၂။ ကိုဖေသိန်း (‘လ သင်္ဘောကျင်းဝန်ထမ်း၊ ယခုဂျပန်)၊ ၄၃။ ကိုတင်လှ (မော်လမြိုင်) တို့လဲပါဝင်ကြတယ်။

စစ်ခွေးတိုက်မှာ နောက်ဆုံးကျန်ခဲ့သူတွေကတော့ ၇၅ ဝှန်အရေးအခင်းက ၁။ ကိုတင်ရွှေ (ခေါ်) ဆမ်ဆန် (အလကကျောင်းသား ရန်ကုန်၊
ယခု ဣ/လူ့ဘောင်သစ်)၊ ၂။ ကိုလူမော် (အထကကျောင်းသား၊ ဘောက်ထော်)၊ ၃။ ကိုစံနု (အရပ်သား ရခိုင်အမျိုးသား)၊ ၄။ ကိုကျော်စိန် (၇၄
အလုပ်သမားအရေးအခင်း၊ သမိုင်းချည်စက်)၊ ၅။ ကိုမိုးမြင့် (အထကကျောင်းသား၊ ရေကျော်၊ ဂ လေးလုံးနောက်ပိုင်း ပြည်သူ့တိုးတက်ရေးပါတီ)၊ ၆။
ကိုအောင်သန်းမြင့် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ တောင်ဥက္ကလာ၊ ယခုကလလတ)၊ ၇။ ကိုကျော်ထူး (အလက ကျောင်းသား၊ စမ်းချောင်း)၊ ၈။ ကိုခင်စိုး
(အရပ်သား၊ သင်္ကန်းပရိက္ခရာဆိုင်၊ ဗဟန်း ၃ လမ်း)၊ ၉။ ကိုစိုးဝင်း (ခေါ်) ဖေဇော်ဂျီ (ရန်ကုန် ဝဩ တက္ကသိုလ်၊ စမ်းချောင်း)၊ မိုင်းရာပြည့်က ၁၀။
ကိုဝင်းထွန်း (ဝဩတက္ကသိုလ်၊ ယခုကွယ်လွန်)၊ ၁၁။ ကိုထွန်းအောင်ရွှေ (စက်မှုတက္ကသိုလ် ဖျာပုံ)၊ ၁၂။ ကိုမင်းထွန်းဝင်း (ရိုတီအိုင်၊ အင်းစိန်)၊ ၁၃။
ကိုကျော်ဇေယျ (ရန်ကုန် ဝဩတက္ကသိုလ်၊ အင်းစိန်)၊ ၁၄။ ကိုတင်လှ (စီးပွားရေး တက္ကသိုလ်၊ မိတ္ထီလာ)၊ ၁၅။ ကိုစန်းလှိုင် (စက်မှုတက္ကသိုလ် မန္တလေး)၊
၁၆။ ကိုခင်မောင်ချို (စက်မှုတက္ကသိုလ် မန္တလေး၊ ယခုကျူရှင်ဆရာ)၊ ၁၇။ ကိုအောင်စောဦး (သွားခြေတက္ကသိုလ်၊ ပုသိမ်) တို့ဖြစ်ကြတယ်။

ဒီထဲက ၄ တိုက်နဲ့ ၅ တိုက်ကတချို့ကိုတော့ တိုက်မှာ နှစ်ပတ်လောက်ထားပြီးမှ ဆောင် ပြန်ပို့လိုက်တယ်။ တချို့လဲ တွဲဘက်
ထောင်ရောက်သွားတယ်။ စစ်ခွေးတိုက်ပို့ထားခံရတဲ့ ၃ ဆောင်ကျောင်းသား ၁၈ ယောက်ကိုတော့ ၁၉၇၇ ခုနှစ် မေလဆန်းမှာ ၄ တိုက်တို့နဲ့ ၅
တိုက်ကိုခွဲပို့လိုက်တယ်။ ရင်ကွဲတိုက်မှာရှိတဲ့ ကိုဇော်ငြိမ်းလတ်၊ ကိုအောင်ကျော်ဦး နဲ့ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းက ကိုစောရဲလှ (အလက ကျောင်းသား၊
ကရင်အမျိုးသား၊ အလုံခရိုင်) တို့သုံးဦးကို ခပ်ဂေါက်ဂေါက်ကျောင်းသားတယောက်က အာဏာပိုင်တွေဆီမှာ “ဒီလူတွေ မိုးရာသီဆန္ဒပြပွဲ လုပ်ဖို့ကြံစည်နေ
တယ်” ဆိုပြီး သွားချွန်လို့ ခပ်ဂေါက်ဂေါက်အာဏာပိုင်တွေကလဲ သူတို့သုံးယောက်ကို ၂ တိုက်ကနေ ၅ တိုက်ပို့လိုက်တယ်။

၄ တိုက်နဲ့ ၅ တိုက်မှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားများဟာ တိုက်တွေကို အဆောင်တွေနဲ့ တန်းတူ အခွင့်အရေးတွေ၊ တချို့နေရာတွေမှာ အဆောင်ထက်
ပိုတဲ့အခွင့်အရေးတွေ ရအောင် လုပ်ယူနိုင်ခဲ့တယ်။ တိုက်ထဲမှာ သတင်းစာဖတ်ခွင့်၊ စာအုပ်သွင်းခွင့်နဲ့ တိုက်ခန်းတံခါးတွေ မနက်ကနေညနေထိ
ဖွင့်ထားပြီးတိုက်ဝင်းထဲ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားစားနပ်ရိက္ခာ၊ လမ်းလျှောက်ခွင့်တွေ ရလာတယ်။ တိုက်ခန်းတွေထဲ တရားမဝင် မီးဖိုချက်ပြုတ်ခွင့်ကိုလဲ
စည်းကမ်းချိုးဖောက်ရယူခဲ့တယ်။ ဒီအတွက် ၄ တိုက်နဲ့ ၅ တိုက်ကကြမ်းခင်းတွေ၊ ကွပ်ပုစ်တွေကို ချိုးဖဲ့ထင်းဆိုက်ပစ်လို့ နောက်ဆုံးမှာ အာဏာပိုင်တွေဟာ
၅ တိုက်ကို သံမံတလင်း ပြန်ခင်းရတယ်။ ညအိပ်တဲ့အခါ ကိုယ်အိပ်ချင်တဲ့အခန်း ဝင်အိပ်ခွင့်ရလာတယ်။ တံခါးတွေဖွင့်ထားလို့ တခန်းနဲ့ တခန်း
လွတ်လပ်စွာဆက်သွယ်ခွင့် ရှိနေပေမဲ့ တခန်းနဲ့ တခန်းကြားက အုတ်နံရံတွေကို သံချွန်နဲ့ ဖောက်ပြီးတခန်းနဲ့ တခန်း ညဘက် စာပေးစာယူ၊
ရိက္ခာအပိုအယူတွေလုပ်ကြတယ်။ ၂ တိုက်ကကျောင်းသားတွေကတော့ တနေကုန် တိုက်ဝင်းထဲ လွတ်လပ်စွာသွားလာခွင့် စောစောကတည်းက
ရထားကြပြီးတရားမဝင် မီးဖိုချက်ပြုတ်ခွင့်ပါ ရယူထားနိုင်ခဲ့ကြတယ်။ ၃ ဆောင်မှာတော့ တိုက်တွေကကျောင်းသားတွေလို တနေကုန် အဆောင်ဝင်းထဲ

လွတ်လွတ်လပ်လပ်သွားလာခွင့် မရကြပေမဲ့ တရားမဝင် ချက်ပြုတ်ခွင့် အပါအဝင် အခွင့်အရေးအတော်များများ ရယူနိုင်ခဲ့တယ်။ တထောင်လုံးရှိ ကျောင်းသားများဟာ စာအုပ်စာတမ်းတွေ သွင်းခွင့်မရှိဘဲလဲရကြတယ်။ ၃ ဆောင်မှာတော့ ရန်သူ့ သတင်းပေးအင်ဖော်မာတွေများလို့ တိုက်တွေ့နဲ့စာရင် နဲ့နဲ့တော့ ကျည်းကျပ်သလို ရှိပေမဲ့ ကျောင်းသားတွေပီပီ ရသင့်တဲ့ အနိမ့်ဆုံး အခွင့်အရေးတွေကိုတော့ ရအောင်ယူနိုင်ခဲ့တယ်။ အပေါ်ထပ်နေတဲ့ကျောင်းသားတွေဟာ မျက်နှာကြက်ပေါ်တက်ပြီးတခန်းနဲ့တခန်း ကူးသန်းသွားလာ ဆက်သွယ်တာတွေ ခိုးလုပ်ကြတယ်။

ဒီလိုနဲ့ ကျောင်းသားတွေဟာ အဆောင်တွေမှာရော၊ တိုက်တွေမှာပါ နိုင်ငံရေးလေ့လာဆွေးနွေးမှုတွေ အင်အားစာလေ့လာရေးနဲ့ စာပေအနုပညာလိုက်စားမှုတွေ ပိုပြီးအဆင်ပြေပြေ လုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။ ကဗျာစာအုပ်တွေ၊ လက်ရေးမဂ္ဂဇင်းတွေ ထုတ်ကြတယ်။ မှိုင်းရာပြည့် အရေးအခင်းက ကိုခင်မောင်လေး (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ မိတ္ထီလ၊ နအဖခေတ်ထောင်ထပ်ကျ) က ‘ဂုန်တာရာရဲ့ “မတ်လတော်လှန်ရေး” ကဗျာကို အခြေခံပြီး “မတ်လရန်” သီချင်းကို ၅ တိုက်မှာရေးစပ်ခဲ့တယ်။ အဲဒါဟာ မှီ ထုတ် “ဘဝတက္ကသိုလ်က နေဝန်းနီနီ” စီးရီးခွေထဲပါတဲ့ သီချင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကဗျာရွတ်ပွဲတွေမှာ ပွဲအတောင်းခံရဆုံး ကဗျာကတော့ ကဗျာဆရာ မောင်လေးအောင်ရဲ့ “ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်တမ်းချင်း သို့မဟုတ် ရဲဘော်ရဲ့ကဗျာ” ဖြစ်ပြီးအဲဒီကဗျာကို ကြက်သီးမွေးညင်းထလောက်အောင် ကဗျာရွတ်အကောင်းဆုံး ပုဂ္ဂိုလ် ကတော့ ကိုတင်အေးကြူ (ခေါ်) ကဗျာဆရာမောင်မှိုင်းလွင် (အင်းဝ) (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ယခု အမျိုးသားနိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစု၊ နအဖခေတ်ထောင်ကျနေဆဲ) နဲ့ ကိုအောင်စောဦး (သွားခြွေးတက္ကသိုလ်၊ ယခုဒြို- ၂၀) တို့ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၇၇ နှစ်ဆန်းလောက်မှာ ဖက်ဆစ်လက်ရုံး လူသတ်ကောင်ပိုးကွက်သား စိန်လွင် ဟာ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဖြစ်လာပြီးထောင်ထဲ မှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အဆင့်အတန်းသတ်မှတ်ချက် မဖြစ်ဖြစ်အောင်ဖျက်သိမ်းပစ်ဖို့ အကျဉ်းဦးစီးဌာနကို အထူးသဖြင့် အင်းစိန်ထောင်ကို ညွှန်ကြားလာတယ်။ အင်းစိန်ထောင်ပူးဝမှာ “တရားပျက်က တရက်ပြားမည်” ဆိုတဲ့ဆိုင်းဘုတ်ကြီး ပေါ်လာတယ်။

ဒီကာလမှာဘဲ မဆလခေတ်အတွင်း အဆမတန်တိုးများလာတဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဦးရေ ဖြေရှင်းရေးဟာလဲ စစ်အစိုးရအတွက် အရေးကြီးပြဿနာ ဖြစ်လာနေပါပြီ။ ဒါကြောင့် ရန်ကုန်မြို့နယ် လေး အမြန်လမ်းမကြီးဖောက်လုပ်ရေးစီမံကိန်း ဆိုတာကိုချမှတ်ပြီးရဲဘက် အမည်ခံအကျဉ်းသားတွေ ထောင်ကထုတ်ခိုင်းဖို့ စီစဉ်လာခဲ့သလို ထောင်တွေထဲမလဲ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေနဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ မြှတ်သိပ်ရောနှောပစ်ပြီးရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေထားဖို့လဲ နေရာပိုထွက်၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကိုလဲ ရာဇဝတ်သားတွေနဲ့ တတန်း တည်း အတူရောနှော ပုံစံကိုင်အလုပ်ခိုင်းပြီးဦးချိုးပစ်ဖို့ တချက်ခုတ်နှစ်ပြတ် ကြံစည်လာပြန်တယ်။ တိုက်တွေထဲမှာ ကျောင်းသားတွေကို အဆောင်အခွင့်အရေး ပေးထားရတာဟာ နောက်ဝင်လာမဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ စစ်ကြောရေးကာလမှာထားဖို့နဲ့ ပုံစံကိုင်ဖို့အတွက် နေရာအခက်အခဲနဲ့ ကိုင်တွယ်မှုအခက်အခဲဖြစ်စေလို့ တိုက်တွေထဲ မင်းမူနေတဲ့ကျောင်းသားတွေကို ရှင်းထုတ်ပစ်ဖို့လဲ လိုအပ်နေပါပြီ။

ရဲဘက်စီမံကိန်း ဆိုတာနဲ့ပတ်သက်လို့ပြောရရင် ရဲဘက်ဆိုတာ ပညာရေးလောက က လူရည်ချွန်စီမံကိန်း၊ အလုပ်သမားလောက က စံပြလုပ်သားစီမံကိန်းတို့နဲ့ အလားတူပုံစံမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်ပျက်၊ အလီနီပျက်၊ ပမညတပျက် စတဲ့လက်ဝဲပျက်တွေက နေဝင်းဟာ ဗမာပြည်ရဲ့ ကက်စ်ထရီ ဖြစ်တယ်။ မဆလဟာ ဗမာပြည်မှာ တကယ်စစ်မှန်တဲ့ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကြီး တည်ဆောက်နေပြီလို့ အမွှမ်းတင်ပြီးခွေးကတက်က နေရ နေရ အလုပ်အကျွေးပြုမယ်ဆိုကာ မဆလပါတီထဲ အလှအယက်ဝင် နေရာယူ၊ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတွေမှာလုပ်တဲ့ပုံစံမျိုးတွေ ဗမာပြည်မှာလိုက်ပြီးလုပ်စားကြတဲ့ စီမံကိန်းတွေ ဖြစ် ပါတယ်။ ထောင်လောကမှာ အစောပိုင်းတချိန်တိုးက ရဲဘက်ဆိုတာ အင်မတန်အားကျ စရာ အခွင့်ထူးခံ စံပြအကျဉ်းသားတွေဖြစ်ခဲ့ပြီးတပြည်လုံးမှာမှ ရဲဘက်စခန်း ၂ ခု ၂ ခု လောက်ဘဲရှိခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက ရဲဘက်လိုက်ခွင့်ရဖို့ အကျဉ်းသားတွေဟာ ထောင်အာဏာပိုင်တွေကို လာဘ်ထိုးရတယ်။ သူ့ထက်ငါ အလှအယက်လိုက်ချင်ကြတယ်။ အခု ၁၉၇၇ခု လောက် ရောက်တဲ့အခါ ရဲဘက်ဆိုတာ ကွန်မြူနစ်ပျက်တွေရဲ့ စိတ်ကူးယဉ်ဝါဒဖြန့်ပြန့်ကွက် အဖြစ်ကနေ ပြောင်အတိအလင်း ဖက်ဆစ်ခွေးတပ်သား တွေအဖြစ် အဆင့်လျှောကျသွားပြီဖြစ်ပါတယ်။ မပြတ်တိုးပွားနေတဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဦးရေ ပြဿနာဖြေရှင်းဖို့ ရဲဘက်စခန်းတွေကိုလဲ ဗမာပြည်အနှံ့ မိုးဦးကျမို့ပေါက်သလို တပြိုင်ကြီး အများအပြားဖွင့်ခဲ့တယ်။ ဆိုးဝါးလှတဲ့ ထောင်တွင်းအရှေ့အနေထက် အဆပေါင်းများစွာပိုဆိုးတဲ့ ဂူးလပ် (ကူခါ) အလုပ်ကြမ်းစခန်းတွေမှာ သေလိုက်ကြတာတွေ၊ လူစဉ်မမှီ ‘ကွီတဖြစ်သွားကြတာတွေ၊ သေကောင်ပေါင်းလဲ ရောဂါဘယရကြ တာတွေ သောက်သောက်လဲဖြစ်နေလို့ အခုအခါမှာ ရဲဘက်စခန်းမလိုက်ရဖို့ ထောင်အာဏာပိုင်တွေကို လာဘ်ထိုးရတဲ့ အခြေအနေ ဖြစ်လာပါတယ်။

ဘယ်လိုပဲလုပ်လုပ် ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေ ‘င်းကြမ်းပြည့်ခြုံပြည့်နေတဲ့ထောင်တွေကို ပိတ်လျှော့ဖို့လုပ်တဲ့ ရန်ကုန်မြို့နယ် လေး အမြန်လမ်းမကြီးစီမံကိန်း ဆိုတာကတော့ ဗမာပြည်မြေပုံပေါ်မှာ ရန်ကုန်နဲ့ မန္တလေးကို ပေတံတချောင်းနဲ့ မျဉ်းပြောင်းဆွဲထည့်လိုက်ပြီးအဲဒီမျဉ်း ပြောင်းအတိုင်း ၈ လမ်းသွားလမ်းမကြီး ဖောက်မယ်ဆိုတဲ့ ရောမ ကမ္ဘာ့အဖွဲ့ဖွဲ့စီမံကိန်းကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ပဲခူးရိုးမအစပ် တောင်စွယ်တွေ၊ တောတွေကို ရဲဘက်ဆိုတဲ့ အကျဉ်းသားလုပ်အားသက်သက်နဲ့ ဖြတ်ဖောက်မဲ့ ဒီစီမံကိန်းဟာ မဆလစစ်အစိုးရရဲ့ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေနဲ့ နည်းပညာအဆင့်အတန်းအရ ဘယ်လိုမှမဖြစ်နိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီးတကယ်ရည်ရွယ်ချက်အစစ်အမှန်ကတော့ ထောင်တွေကိုပိတ်လျှော့ဖို့ သက်သက်ပါဘဲ။ တောရှင်းမြေညှိရတာကို ရဲဘက်အကျဉ်းသားတွေ ထောင်နဲ့သောင်းနဲ့ချီပြီးသုံးခဲ့ရမှာမှာ ၄ က်ဖျားဒဏ်၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုဒဏ်၊ အဟာရချို့တဲ့မှုဒဏ်တွေကြောင့် ရာနဲ့ထောင်နဲ့ချီပြီးသေကြတယ်။ ၈၈ ခု မဆလ ပြုတ်တဲ့အထိ လှည်းကူးနားမှာ ကျောက်ကြမ်းလမ်း တမိုင် တောင် မခင်းနိုင်သေးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အခုအခါအခေတ်မှာတော့ အဲဒီတောရှင်း ၄ က်ထုတ်ပြီးသား နေရာတွေကို ဗိုလ်ချုပ်များ ခွဲဝေယူပြီးနီးစပ်ရာ ဆွေမျိုးသားချင်း တပည့်ရောင်းရင်းတွေကို ကိုယ်ပိုင်ခံမြေအဖြစ်ခိုင်းစား၊ ငှားစား၊ ရောင်းစားကြတယ်လို့ သိရပါတယ်။

၁၉၇၇ ခု ဇူလိုင်လကုန်ပိုင်းလောက်မှာ ၃ ဆောင်ကကျောင်းသားတွေရဲ့ သာမန်အခွင့်အရေး တောင်းဆိုလှုပ်ရှားမှုတခု ပြုလုပ်ခဲ့ ရာမှာ မိလ္လာမချရေး၊ စာဖတ်ခွင့်-ရေးခွင့်ရရေး၊ အခန်းတံခါးများ မနက်မှည့်အထိ ဖွင့်ထားပေးရေးတွေကို တောင်းဆိုပြီးအစာဝတ်ခံတိုက်ပွဲ ဝင်ခဲ့ကြတယ်။ ဒီတိုက်ပွဲမှာ မှိုင်းရာပြည့်ကျောင်းသား ၂၀ ကျော် အစိတ်လောက်ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့တယ်။ ခေါင်းဆောင်သူတွေက ကိုသန်းလင်း (စက်မှုတက္ကသိုလ်)၊ ကိုကျော်စိန်ဦး (ရန်ကုန် ဂျီတီအိုင်) ကိုအေးဝင်း (ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ လမ်းတရာအေးဝင်း၊ ယခု လော့စ်အိန်ဂျယ်လိစ်)၊ ကိုဇော်သန်းစိန် (စက်မှုတက္ကသိုလ်)၊ ကိုစန္ဒာထူးမင်းဝင်း (ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ)၊ ကိုဝင်းထွန်း (ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ)၊ ကိုဌေးဝင်း (ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာ-သိပ္ပံ၊ ယခု သြစတြေးလျ)၊ ကိုတင်ထူးလွင် (ဂျီတီအိုင်) တို့ဖြစ်ပြီးဦးသန်းအရေးအခင်းက ကိုဇော်ငြိမ်းလတ် (ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံ)၊ ရွှေတိဂုံအရေး အခင်းက ကိုအောင်ကျော်ဦး (အထကကျောင်းသား) တို့က အစာဝတ်မခံဘဲ အားပေးကူညီသူအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့တယ်။ တိုက်ပွဲစတဲ့နေ့ ညနေပိုင်း မှာ အစာဝတ်ခံသူတွေနဲ့ အားပေးကူညီသူအားလုံးကို စစ်ခွေးတိုက်ပို့

တိုက်ပိတ်လိုက်တယ်။ ရေမမြတ်ပေမဲ့ အားပေးကူညီသူတွေကိုပါ ထမင်း မကျွေးဘဲထားတယ်။ သုံးရက်မြောက်နေ့လယ်မှာ ညွှန်မှူးပိုလ် မှူး အဆင့်ရှိ တင်အုံး၊ ထောင်ပိုင်အဆင့်ရှိ မောင်ကြည်၊ စစ်ထောက်လှမ်းရေး တပ်ကြပ်ကြီးအဆင့်ရှိ သိန်းမြိုင် တို့ဦးစီးတဲ့ ထောင်ဝါဒါ ၄၀ ခန့်က စစ်ခွေးတိုက်ထဲဝင်၊ အင်အားအပြင်းအထန်သုံး ရိုက်နှက်အကြမ်းဖက် ပြုခွဲလိုက်လို့ သပိတ်လှန်လိုက်ပြီးအစာထက်ခံတိုက်ပွဲ ပြိုကွဲသွားတယ်။ နောက်တနေ့မှာ ကိုသန်းလင်းနဲ့ ကိုဇော်ငြိမ်းလတ်ကို အသားလွတ် အကြီးအကျယ် ထုတ်ရိုက်ပြန်တယ်။ ကွဲပြားပွဲတာတွေကိုတော့ ဆေးလာထည့်ပေးတယ်။ စစ်ခွေးတိုက်မှာ အရက် ၂၀ လောက်ထား ပုံစံကိုင် ပြီးနောက် ၃ ဆောင်ပြန်ပို့လိုက်တယ်။ ဒီအတောအတွင်း ထောင်ဝင်စာ ပိတ်ထားတယ်။

အစာထက်ခံတိုက်ပွဲစပြီး ၂ ရက်အကြာမှာ ရာဇဝတ်ဆောင်တွေက ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေကို ဆုမှတ်ရက် (လျော့ရက်) များများပေးမယ်လို့ ဆွဲဆောင် မက်လုံးပေးပြီး ၃ ဆောင်ထဲ အစုလိုက် အပြုံလိုက် ရွှေ့ပြောင်းထည့်သွင်း၊ နံပါတ်ဒုတ်နဲ့ ကြိမ်ခိုင်းကိုင် ဝါဒါတွေနဲ့ ပူးတွဲပြီးနိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတွေကို အပြင်းထန်ဆုံးပုံစံကိုင်ပွဲကြီး စခဲ့တယ်။ ၃ ဆောင်အခန်းကြီးတခန်းမှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ၁၅ ယောက် အယောက် ၂၀ လောက်ကို ရာဇဝတ်အကျဉ်းသား ၁၀၀-၁၅၀ လောက်နဲ့ ညှပ်ပြီးရာဇဝတ်ဆောင်တွေမှာထက်ပိုဆိုးတဲ့ ပုံစံအပြည့် ကိုင်ခဲ့တယ်။ နာရီနံရံချီပြီးပုံစံအတိအကျ ထိုင်ခိုင်း တယ်။ နည်းနည်း လှုပ်တော့ အကြီးအကျယ်ပိုင်းရိုက်ကြတယ်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ၂ ယောက်စကားပြောရင်ရိုက်တယ်။ စည်းကမ်းနည်းနည်းလေး ပေါက်မိတာနဲ့ နင်းကန်ရိုက်နှက်ထိုးကြိတ်တယ်။ အရိုက်ခံရတဲ့အပြင် “ကျမ အောက်ကပါရှင်” လို့ ပါအော်ခိုင်းသေးတယ်။ နာမည်ခေါ်ရင် “ရှင်” လို့ ထူးခိုင်း တယ်။ တချို့ကျောင်းသားတွေက သေအောင်ရိုက်ချင်ရိုက်၊ မအော်နိုင်ဘူး၊ မထူးနိုင်ဘူးလို့ ခပ်မာမာ အနာခံရပ်တည်လို့ ဝါဒါနဲ့ ရာဇဝတ်သားဒေါက်တိုင် တွေဘက်က ပြန်လျော့သွားတာလဲရှိတယ်။ တချို့လဲမခံနိုင်လို့ အော်ပေးလိုက်ရတာတွေရှိတယ်။ အရင်လိုတန်းစီလူစစ်ရာမှာ သဘောလောက် ပုံစံထိုင်ရ တာမဟုတ်တော့ဘဲ ‘ခါးတွေ လက်တွေဆန့်ထား၊ ရှေ့တည့်တည့်ကလွဲပြီးဘယ်မှမကြည့်နဲ့၊ ရှေ့ဖင်နောက် ဦး တဖြောင့်တည်းထိုင်ဒ လို့ ခိုင်းတဲ့အတိုင်း တသဝေမတိမ်းထိုင်ရတယ်။ ‘နားရွက်မခတ်နဲ့၊ အမြီးမလှုပ်နဲ့၊ လုံးဝပြိမ်လို့လည်း ဖော်ကားပြီး၊ နံနဲလေးလှုပ်မိတာနဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေ ပိုင်းလာပြီးဆွမ်းကြီးလောင်းကြတယ်။ နံရိုးကျိုး နံနိမ့် ခေါင်းကွဲ လက်ကျိုးတဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ အများအပြားပါတဲ့။ ၁၉၇၆ ဧပြီ ၁၁ တိုက်ပွဲမှာ လက်ညှိုးပြတ်သွားခဲ့တဲ့ စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်က ကိုသက်တင် (ယခုကွယ်လွန်) ဟာ အခုတခါကျတော့ နံနိမ့်သွားခဲ့တယ်။ ဩဂုတ်သွေး စာစောင်ထုတ်ဝေမှု နဲ့ ထောင်ကျနေတဲ့ ကိုသန်းရွှေ (ပညာရေးတက္ကသိုလ် အင်္ဂလိပ်စာပြခရာ၊ ရခိုင်အမျိုးသား) ဟာ ၄ ဆောင် ၂ ခန်းမှာ ပုံစံ ထိုင်ခိုင်းတာကိုမိခင်လို့ ဝါဒါတွေနဲ့ ရာဇဝတ်သားတွေ ပိုင်းရိုက်တာမှာ နံရိုးကျိုးပြီးနံရိုးစ အဆုတ်ကိုစူးလို့ ညဘက်မှာကျဆုံးသွားခဲ့တယ်။ ထမင်း ဟင်းတွေလဲ ပုံစံဖြစ်သွားပြီးမဝ တဝပ် စားရတယ်။ ရေလဲ ပုံစံနဲ့ ပဲချိုးရတော့တယ်။ တချိုးမဟုတ်တချိုး အကြောင်းရှာပြီးရက်ရက်စက်စက် ရိုက်နှက်ခံကြရတာမှာ အရိုက်လွတ်တဲ့ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသား တယောက်မှမရှိပါ။ ၁၉၇၅ ဂျူလိုင်ဩဂုတ်၊ ၁၉၇၆ မတ်-ဧပြီ တုန်းက ကျောင်း သားတွေကို ပုံစံကိုင်ခဲ့တာထက် အများကြီး ပိုပြင်းထန်ကြမ်း တမ်းပြီးစနစ်ကျတဲ့ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုတွေဖြစ်ပါတယ်။ ကွဲပြားပွဲတာတွေကို ဝတ်ကြော်တန်းကြော် ဆေးကုပေးတယ်။ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းက ကိုအောင်ငွေ လာ (ကြည့်မြင်တိုင်) နဲ့ အငြိမ်းစားပိုလ်ကြီးအောင်သန်းတင် (အသက် ၆၀ ခန့်)၊ မီးမောင်းစားစောင်ထုတ်ဝေမှုက ကိုဗေဒါ (ခေါ်) ကိုမောင်မောင်အေး (ယခု နအဖထောင်ထပ်ကျ) တို့ သုံးယောက်ကို အပြစ်ကြီးကြီးမားမားမရှိဘဲ ဒါမှမဟုတ် အာဏာပိုင် တွေကို ဆန့်ကျင်ရန်ကြံစည်တယ်လို့ အကြောင်းမရှိ အကြောင်းရှာပြီးတခြားနိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတွေအတွက် စံနမူနာပြုဖြစ်အောင် မြှမ်းချောက်တဲ့အနေနဲ့ အားလုံးရေ့မှာ သေလုမျောပါးဖြစ်အောင် ရိုက်နှက်နှိပ်စက်ပြခဲ့တယ်။ ၃ ဆောင်ကို တလလုံးလုံး အပြင်းအထန်ပုံစံကိုင်ပြီးနောက်ပိုင်းမှာတော့ တဖြည်းဖြည်း အရှိန်လျော့သွားတယ်။ ရာဇဝတ်သားတွေကို မနက်ကညနေအထိ အဆောင်ဖွင့်ထားပေးပေမဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကတော့ တနေကုန် အခန်းထဲနေရတယ်။ ဒါကို ကျောင်းသားတွေက တစတစ ချိုးပေါက်ပြီးအခွင့်အရေး တိုးချဲ့ယူရာက နောက်ပိုင်းမှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ လဲ အဆောင်ဝင်းထဲ အတော်လေး လွတ်လွတ်လပ်လပ် သွားလာခွင့်တွေရလာတယ်။ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေလို အဆောင်တဆောင်နဲ့ တဆောင် ကူးသန်းသွားလာခွင့်တော့ မရပါဘူး။

၃ ဆောင်မှာ ခုလိုပုံစံကိုင်ကျွန်တော်သွင်းရေးပေါ်လစီ ပြန်အကောင်အထည်ဖော်နေတဲ့သတင်းတွေဟာ တိုက်တွေမှာရှိတဲ့ ကျောင်း သားတွေဆီ တစတစနဲ့ ရောက်လာတဲ့အခါ အဲဒါကိုတန်ပြန်ရင်ဆိုင်ဖို့ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုတွေ စလုပ်ကြတယ်။ တွဲဘက်ထောင်က မှိုင်းရာပြည့်၊ ရွှေတိဂုံနဲ့ ဦးသန့် အရေးအခင်း ကျောင်းသားတွေ၊ တခြားနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေလဲ တိုက်ပွဲတိုက်ဖို့ ဆွေးနွေးပြင်ဆင်ကြတယ်။ ထောင်အာဏာပိုင်တွေဟာ ဖိနှိပ်ရေးစီမံ ကိန်းမစင် ထုံးစံအတိုင်း တထောင်လုံးကို တလကြီး စီသေးတယ်။

၅ တိုက်နဲ့ ၄ တိုက်အတိုက် ကျောင်းသားတွေနဲ့ တခြားနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေဟာ ၁၉၇၇ ခု-သုတ်လ ၁၆ ရက်ကို ရက်သတ် မှတ်လိုက်ပြီး အစာထက်ခံတိုက်ပွဲတိုက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြတယ်။ ၄ တိုက်အရည်ကကျောင်းသားတွေကတော့ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် တိုက်ပွဲမှာ မပါဝင်ကြဘူး။ ဒီပုံစံကိုင် ပေါ်လစီဟာ အနေနဲ့ အမြန် တိုက်ထဲကကျောင်းသားတွေနဲ့ တခြားနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေဆီ ရောက် လာမှာဖြစ်လို့ ရာဇဝတ်ဆောင်တွေကို တကွတပြားအပို မခံရခင် တစုတစည်းထဲရှိနေတုံး၊ ကိုယ်ကလက်ဦးအောင် စတိုက်ဖို့ ဆုံးဖြတ် လိုက် တာဖြစ်ပါတယ်။ အစာထက်ခံပွဲ ကျောင်းသားနဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားစာရင်း တောင်းလိုက်တဲ့အခါ ၅ တိုက်ကကျောင်းသားအပါအဝင် နိုင်ငံ ရေးအကျဉ်းသားအားလုံးနီးပါး ၈၀ ခန့်နဲ့ ၄ တိုက်အတိုက် ကျောင်းသား ၃၀ ကျော်စာရင်းပေးကြတယ်။ အစာထက်ခံတိုက်ပွဲကို နောက် ဆုံးအချိန်အထိ အသက်စွန့်တိုက်မဲ့ အမာခံ ၄၀ လောက်လိုမယ်လို့ ခန့်မှန်း ထားပြီး ၅ ယောက် ၆ ယောက်လောက် အသက်စွန့်ရနိုင် တယ်လို့ တွက်ထားတယ်။ ၅ တိုက်ကကျောင်းသားတွေက ၄ သုတ်ခွဲပြီးတသုတ်နဲ့ တသုတ် ၃ ရက်စီခြား အစာထက်ခံဖို့နဲ့ အစာထက်ခံ သူတွေကို ခွဲထုတ်တာ၊ နေရာရွှေ့တာလုပ်ရင်တော့ ရက်မခြားတော့ဘဲ တရက်ပြီးတရက် ဆက်တိုက်ဝင်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။ ၄ တိုက်အတိုက် ကျောင်းသားတွေကတော့ အားလုံး တသုတ်ထဲစကြတယ်။ ထောင်တွင်းအတွေ့အကြုံအရ အစာထက်ခံတိုက်ပွဲဝင်ရင် ထောင်အာဏာပိုင်တွေ က သောက်ရေပါပြတ်ပစ်တာ ကြံခဲ့ဖူးလို့ အခုတိုက်ပွဲမှာ အစာထက်ခံသမက ရေထက်ဒဏ်ပါခံနိုင်ရည်ရှိဖို့ အားလုံး စိတ်ဓာတ်အရ ပြင်ဆင်ထား ကြတယ်။

ဒီတခါအစာထက်ခံဆန္ဒပြရာမှာ ကြိုတင်ကာကွယ်တဲ့အနေနဲ့ အိမ်တွေကို ထောင်ဝင်စာကတဆင့် ဝမ်းနုတ်ဆေးတွေ ကြိုမှားထားတယ်။ အစာထက်ခံခင် ဝမ်းနုတ်ထားလိုက်တဲ့အတွက် အူရင်းသွားပြီးစမြင်းခံတာ ပိုက်အောင့်တာတွေ မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ သတ်မှတ်ထားတဲ့ ရက်မှာ တောင်းဆိုချက် တွေကို စာရွက်တရွက်မှာရေးပြီးကျောင်းသားတွေအပါအဝင် တိုက်ပွဲဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအားလုံး လက်မှတ်ထိုး ပြီးထောင်ဝါဒါတွေလက်ထဲ ထည့် လိုက်တယ်။ တောင်းဆိုချက်တွေကတော့ အဓိကအားဖြင့် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေအားလုံးကို ပုံစံကိုင် အလုပ်ခိုင်းမှုဖျက်သိမ်းရေးနဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား တွေ သီးသန့် ထားရေး၊ တိုက်ကကျောင်းသားတွေနဲ့ တခြားနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို အဆောင်ပြန်ပို့ ပေးရေးနဲ့ တခြားထုံးတမ်းစဉ်လာ တောင်းနေကျ အခွင့်အရေးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုက်ပွဲစတင်တဲ့ညမှာ ကျောင်းသားများဟာ တိုက်ပွဲဝင်သီချင်းတွေနဲ့ ကဗျာတွေ တယောက်ပြီးတယောက် ဆိုကြ၊ ရွတ်ကြ

တယ်။

၅ တိုက်က ပထမအသုတ် အစာငတ်ခံသူတွေကို တိုက်ပွဲစတင်တဲ့ရက်မှာဘဲ ၆ တိုက်ပိတ်လိုက်ပြီးရေဖြတ်တယ်။ ပထမအသုတ် မှာပါသူတွေက ၇၅ ရွှေတိုက်အရေးအခင်းက ကိုဦးလှစော (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ယခု စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ ခိုင်အောင်၊ စစ်တွေ)၊ ကိုသန်းနိုင် (ပညာရေး၊ ဖားအံ)၊ ကိုတင်အောင် (ရန်ကုန် ၀/သ တက္ကသိုလ်ဥပဒေ၊ နှစ်စနစ်၊ ပလောင်အမျိုးသား)၊ ကိုခင်ဝင်း (ခေါ်) ဘိုးတော်ခင်ဝင်း (လုပ်သားကောလိပ်၊ ကျန်းမာရေးဌာန ဝန်ထမ်း၊ ယခု သွေးသစ်လူငယ်အဖွဲ့ချုပ်၊ နအဖ ထောင်ကျနေဆဲ)၊ ကိုဝင်းဆွေ (အထကကျောင်းသား၊ ပါရမီ၊ ယခု ရွှေလီ)၊ ကိုမြင့်ဦး (ခေါ်) ဟာနစ် (အထကကျောင်းသား၊ မော်လမြိုင်ကျွန်း)၊ ဦးသန့်အရေးအခင်းက ကိုထွန်းထွန်း (စာရေးဆရာ တောင်တွင်းကိုကိုကြီး၏သား၊ ဗကပသို့တော့ခို ကျဆုံး)၊ ကိုကျော်စိုး (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ပဲခူးသက္ကလ)၊ မိုင်းရာပြည့်အရေးအခင်းက ကိုမြင့်ဦး (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ရေနံချောင်း)၊ ကိုတင်ဝင်းမောင် (အင်းစိန်)၊ မီးမောင်းစာစောင်ထုတ်ဝေမှုက ကိုမြအေး (ကိုကိုးကျွန်းပြန်၊ လက်ပံတန်း၊ ယခု **NLD**)၊ ဝိုလ်ကျော်စောမိသားစု တောခိုရာမှာ ကားမောင်းပြီးလိုက်ပို့ပေးလို့ ထောင်ကျလာတဲ့ စက်မှုတက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ကိုရဲဝင်း (ယခု ဩစတြေးလျ) တို့ဖြစ်ကြတယ်။ ကိုရဲဝင်းဟာ ယခင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ခေါင်းဆောင် ကိုကိုးကျွန်းပြန် ကိုဥာဏ်ဝင်းနဲ့ ကိုတင်မောင်ဝင်းတို့ရဲ့ ညီဖြစ်ပါတယ်။ ကိုရဲဝင်းရဲ့ အစ်ကိုနှစ်ယောက်ဟာ ကျွန်းကပြန်ရောက် ထောင်ကလွတ်ပြီးတဲ့နောက် ပဲခူးရိုးမပကပထံ တောခိုခဲ့ကြတယ်။ ကိုကိုးကျွန်းကနေ မန်းအောင်ကြည် (**KNU** ကျဆုံး)၊ မန်းငြိမ်းမောင် (ယခု **KNU** ဗဟိုကော်မတီ) တို့နဲ့အတူ လှေတစ်စင်းထဲထွက်ပြီး လာခဲ့ပြီးနောက် ပဲခူးရိုးမ ဗကပ ထံရောက်နေတဲ့ ဆရာအောင်ဝေ၊ တခြားတော့ခိုကျွန်းပြန်တဦးဖြစ်တဲ့ မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ခေါင်းဆောင် ကိုအောင်ဘော် တို့နဲ့အတူ သူတို့ညီအကိုနှစ်ယောက်ဟာ ၁၉၇၄ ခုမှာ ရွှေကျင်နယ်အတွင်း လူမျိုးရေးနိုင်ငံရေး အစွန်းရောက် သမားတချို့ရဲ့ လှည့်ဖျားလုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်ခြင်းခံရပြီးရေတိမ်နစ်ခဲ့ရတယ်။

ပထမအသုတ် တိုက်ပိတ်ခံရတဲ့အခါ ကျန်တဲ့ ၅ တိုက်ကျောင်းသားများနဲ့ တခြားနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများက မူလစီစဉ်သလို ၃ ရက်စီမံခြား တော့ဘဲ နောက်တနေ့ကစပြီးဆက်တိုက် အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲဝင်ကြတယ်။ နောက်အသုတ်တွေကိုတော့ ၆ တိုက်မပိတ်နိုင်တော့ဘဲ ၅ တိုက်မှာဘဲ အစာငတ် မခံသေးသူတွေနဲ့ သီးခြားအခန်းခွဲထားတယ်။ အစာငတ်ခံသူတွေကို အစာငတ်မခံသေးသူတွေက ပြုစုကူညီခွင့်မရပါ။ ၄ တိုက်အတိုက် ကျောင်းသားတွေ ကတော့ အားလုံး သတ်မှတ်ရက်မှာစပြီးအစာငတ်ခံကြတယ်။ အဲဒီမှာပါဝင်သူတွေက မိုင်းရာပြည့်က ၁။ ကိုအောင်စောဦး (သွားကောလိပ်၊ ပုသိမ်၊ ယခု **NLD-LA**)၊ ၂။ ကိုကျော်ဇေယျ (ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံတက္ကသိုလ်)၊ ၃။ ကိုမင်းထွန်းဝင်း (ဂျီတီအိုင်)၊ ၄။ ကိုခင်မောင်ချို (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ မန္တလေး၊ ယခု ကျူရှင်ဆရာ)၊ ၅။ ကိုစန်းလှိုင် (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ မန္တလေး)၊ ၆။ ကိုဝင်းထွန်း (ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ယခုကွယ်လွန်)၊ ၇။ ကိုထွန်းအောင်ရွှေ (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ဖျာပုံ) စသူတို့နဲ့ ရွှေတိုက်အရေးအခင်းက ၈။ ကိုစိုးဝင်း (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ယခု ဂျပန်နိုင်ငံ ဧရာဝတီဂျာနယ်)၊ ၉။ ကိုကျော်အောင် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်)၊ ၁၀။ ကိုမြင့်ဆွေ (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ မုံရွာ ဆားလင်းကြီး)၊ ၁၁။ ကိုမင်းအောင် (ခေါ်) ဝိုဂျယ်လေး (အလကကျောင်းသား၊ တောင်ဥက္ကလာ)၊ ၁၂။ ကိုသန်းနိုင် (ကောင်စီစာရေး၊ ယခု နအဖထောင်ကျနေဆဲ ပုဂံသန်းနိုင်)၊ ၁၃။ ကိုအောင်သန်းမြင့် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ယခုကလလတ)၊ ၁၄။ ကိုဖုန်းမြင့် (၀/သတက္ကသိုလ်)၊ ၁၅။ ကိုအောင်တင်သိန်း (၀/သတက္ကသိုလ်၊ သံတွဲ၊ ရခိုင်အမျိုးသား၊ ယခုရွှေလီ)၊ ၁၆။ ကိုမိုးမြင့် (အထကကျောင်းသား၊ ယခုပြည်သူ့တိုးတက်ရေးပါတီ)၊ ၁၇။ ကိုတင်ရွှေ (ခေါ်) ဆမ်ဆန် (အလကကျောင်းသား၊ ယခုလူ့ဘောင်သစ်)၊ ၁၈။ ကိုကျော်စိန် (သမိုင်းချည် စက်၊ ၇၄ အလုပ်သမားသပိတ်) တို့ဖြစ်ကြတယ်။

စစ်အစိုးရထောင်တွေမှာ အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲဝင်တာကို ပြိခွဲတဲ့နည်းနှစ်နည်းရှိတယ်။ သမရိုးကျနည်းက အစာငတ်ခံသူတွေရဲ့ ထမင်းဟင်းတွေ အနံ့တသင်းသင်း၊ ဆီတဝေဝေနဲ့ လာချပေးပြီးဆွဲဆောင်တဲ့နည်းဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ပိုအသုံးများတဲ့နည်းကတော့ အစာငတ်ခံ သူတွေကို သောက်ရေ ဖြတ်တာဖြစ်တယ်။ အခုတိုက်ပွဲမှာ အစာငတ်ခံသူတချို့က မိမိတို့အဝတ်အစားတွေ ကြိုးနဲ့ ချည်ပြီးတိုက်ခန်းအပြင် ဘက် မိုးရွာထဲလှမ်းပစ်၊ မိုးရေရွှံ့နှစ် သွားတဲ့အခါ ကြိုးနဲ့ပြန်ဆွဲယူ၊ ရေညစ်ထုတ်ပြီးသောက်ကြတယ်။ တချို့လဲရေပြန် (ဆီး) သောက်ကြည့်ကြ တယ်။ တချို့ကတော့ ဒီအတိုင်းကြုံကြုံခံနေတယ်။ ရေပြန်သောက်တဲ့နည်းက ရက်ကြာလာတဲ့အခါ အလွန်နံ့စော်လာပြီးအရသာလဲ အဝင်ဆိုး လာတဲ့အတွက် ဆက်မသောက်နိုင်ကြတော့ပါ။

၅ တိုက်ကျောင်းသားအများစုကြီးဟာ အစာငတ်ခံ၊ အထူးသဖြင့် ရေငတ်ဒဏ် မခံနိုင်ကြဘဲ တိုက်ပွဲစပြီး ၂-၃ ရက်လောက်အ ကြာမှာ တယောက်ပြီးတယောက် အရှုံးပေးနောက်ဆုတ်သွားကြတယ်။ သူတို့ဟာ ထောင်အာဏာပိုင်တွေဆီမှာ တိုက်ပွဲကထွက်ကြောင်း၊ ထောင်စည်းကမ်း အတိုင်း နေမဲ့အကြောင်း လက်မှတ်ထိုးရပြီးတိုက်ပွဲဆက်ဝင်သူတွေနဲ့ အခန်းခွဲထားခံရတယ်။

တပတ်လောက်အကြာမှာ အဝတ်တွေမိုးရေထဲခံပြီးရေသောက်တာ ထောင်ပါဒါတွေတွေ့ သွားလို့ အစာငတ်ခံသူတွေကို အဝတ်အ စားအားလုံး ချွတ်ယူသွားပြီးကိုယ်တုံးလုံးထားတယ်။ ခြံစာစောင်ပါ သိမ်းသွားလို့ အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲဝင်သူတွေဟာ မိုးအေးအေးမှာ ရေတစ်ခဲသောက်ရတဲ့ တိုက်ခန်း ထဲ ကိုယ်လုံးတီးအိပ်ရတယ်။ ၆ တိုက်ပိတ်ခံရတဲ့ ပထမအသုတ်အစာငတ်ခံသူတွေနဲ့ ၄ တိုက်အတိုက် အစာငတ် ခံသူအများစုဟာ ၁၀ ရက်တိုင်အောင် တောင့်ခံနေပေမဲ့ ကျန်အများစုကြီး အရှုံးပေးထွက်သွားပြီးမူလရည်မှန်းသလို အမာခံ ၄၀ လောက် မကျန်နိုင်တော့ဘူးဆိုတာ သဘောပေါက်လာလို့ အားလုံး သပိတ်လှန်လိုက်ရတယ်။ ၅ တိုက်မှာ ပထမအသုတ်က မဟုတ်ဘဲ နောက်ဆုံး အနည်းစု ကျန်တဲ့ထိတိုက်ပွဲဝင်သူတွေကတော့ မိုင်းရာပြည့်က ကိုမျိုးထွန်း (ခေါ်) ခွန်ဆိုင် (ဆေး ၁၊ ယခု သွေးသစ်လူငယ်အဖွဲ့ချုပ်၊ နအဖ ထောင်ထပ်ကျနေဆဲ)၊ ကိုငြိမ်းဝင်း (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ယခု အိန္ဒိယ)၊ ကိုတင်အေးကြူ (ခေါ်) မောင်မိုင်းလွင် (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ အင်းဝ တံတားဦး၊ ယခု အမျိုးသားနိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစု၊ နအဖ ထောင်ကျနေဆဲ)၊ ကိုကျော်ကျော်ဦး (ဂျီတီအိုင်၊ ယခု စာရေးဆရာ ငြိမ်းအေးအိမ်)၊ ရွှေတိုက်အရေးအခင်းက ကိုအောင်ထိုက် (ဆေး ၂၊ မြို့လှ၊ ယခု ရန်ကုန်စိတ်တိုင်းကျလက်ဖက်ရည်ဆိုင်)၊ ကိုဒေဗာရာဂျီ (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံဥပဒေ၊ ကျောက်မဲ၊ ဂေါ်ရမ်းအမျိုးသား)၊ ကိုဌေးအောင် (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံဥပဒေ၊ သံလျင် ယခု ကယန်းပြည်သစ်)၊ ကိုအေးအောင် (ဆေး ၁၊ ရန်ကုန်)၊ စတဲ့သူတွေဖြစ်တယ်။ အစာငတ်ခံသူတွေထဲနောက်ဆုံးကျန်သူက ကိုစိုးဝင်း (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ယခု ဂျပန်နိုင်ငံ) ဖြစ်ပြီးအစာငတ်ခံ ၁၂ ရက်မြောက်မှာ ၄ တိုက်အတိုက်နေ ထမ်းစင်နဲ့ထမ်းထုတ်သွားပြီး ၆ တိုက်ပိတ်လိုက်တယ်။ ကိုစိုးဝင်းနဲ့ ၆ တိုက် ပိတ်ခံထားရတဲ့ ၅ တိုက် ပထမအသုတ် အစာငတ်ခံသူတွေကို ကျန်ကျောင်းသားတွေ တိုက်ပွဲကထွက်တဲ့အကြောင်း လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ စာအုပ်ပြုပြီးအာဏာပိုင် တွေကဆွဲဆောင်လို့ ဆက်တိုက်လဲမထူးတော့ဘူးဆိုပြီးစိတ်ချော့လိုက်ကြတယ်။ ၁၀ ရက်ကြာအစာငတ်ခံပြီးပြန်စားသူတွေကို လုံးတီး ထမင်းဘဲတခါတည်း တန်းကျွေးလို့ ဝိုက်နာပိုက်အောင်ဖြစ်ကြတယ်။ ကံကောင်းထောက်မစွာဘဲ ဒီထက်ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ရောဂါဝေဒနာတော့ မဖြစ် လိုက်ပါဘူး။ ဒီလိုနဲ့ ၁၉၇၄ ခုအောက်တိုဘာလ ကျွန်တော်သွင်းရေးပေါ်လစီတိုက်ဖျက်ရေး ၄ တိုက်နဲ့ ၅ တိုက် ကျောင်းသားများရဲ့ တိုက်ပွဲဟာ အရှုံးကြီးရှုံး သွားခဲ့ပါတော့တယ်။ အခြေအနေပိုဆိုးသွားရတာက အစာငတ်ခံကျောင်းသားတွေဟာ ယခင် အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲတွေလို တညီထဲ ဝင်တာ၊ အထူးသဖြင့်

တညီတည်းသပိတ်လှန်တာမျိုး မလုပ်ကြဘဲ တယောက်တပေါက် အရှုံးပေးသွားကြတာဟာ အာဏာပိုင်တွေအတွက် ပို အကွက်ဆိုင်သွားစေပါတယ်။

၄ တိုက်နဲ့ ၅ တိုက် အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲ လုံးဝပြိုသွားပြီးနောက် ကျောင်းသားတွေအပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို ရက်တချို့ တိုက်ထဲမှာဘဲ ဆက်ထားတယ်။ ၃-၄ ရက်အကြာမှာ ပဲဟင်းအသိုင်းတွေ ကျွေးတဲ့ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီးကျောင်းသားတွေနဲ့ ဝါဒတွေ စကားများကြတယ်။ အဲဒီညနေမှာ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းက ကိုအောင်ထိုက် (ဆေး ၂၊ မြို့လှ၊ ယခု စိတ်တိုင်းကျစားသောက်ဆိုင်) ကို အရင် ဆုံးခေါ်ထုတ်သွားတယ်။ ဒီနောက်မှာ ၅ တိုက်မှာရှိတဲ့ ကျန်ကျောင်းသားတွေအပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအားလုံး တယောက်ပြီးတယောက် ၁၅ မိနစ်-မိနစ် ၂၀ လောက်ခြားပြီး ခေါ်ထုတ်တယ်။

ခေါ်ထုတ်ခံရသူတွေကို အပြင်မှာစောင်အုပ်လိုက်ပြီး ၆ တိုက်ပိတ်တယ်။ ၆ တိုက်ထဲရောက်တော့ အသင့်စုစည်းထားတဲ့ဝါဒတွေ၊ စစ်ထောက် လှမ်းရေးတွေနဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဒေါက်တိုင်တွေဝင်လာပြီးရေရေလည်လည်ပိုင်းနှာကြတယ်။ ဝါဒတွေနဲ့ ရာဇဝတ်အကျဉ်း သားတွေ ၁၀၀ လောက်ကို စုထားပြီးအသင့်စောင့်နေတာဖြစ်တယ်။ ၆ တိုက်တခန်းကို ကျောင်းသား ၄-၅ ယောက်ထည့်ပြီးဝါဒတွေ၊ စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေနဲ့ ရာဇဝတ်သား ဒေါက်တိုင်တွေ တယောက်ညောင်းရင်တယောက် ပိုင်းအုံ ဆွမ်းကြီးလောင်းကြတာဖြစ်တယ်။ နံပါတ် ဒုတ်မပါပေမဲ့ သားပြေး၊ စစ်ခါးပတ်၊ ကြိမ်လုံးတွေနဲ့ လက်သီးတွေ၊ လက်ဝါးတွေ၊ စစ်ဖိနပ်တွေ ဖောဖောသီသီသုံးကြလို့ သွေးထွက်သံယို ဖူးယောင်ပေါက်ပြဲကုန်ကြတယ်။ အဲသလို အားရမ်းရိုက်နှိကပြီးတဲ့အခါ ပုံစံအပြည့်စုံကိုင်ပါတယ်။ ဒါဏ်ရာတွေ ဆေးမထည့်ပေးပါ။ ၆ တိုက်တင်မက ကျန်တဲ့ ၄ တိုက်အရှည်၊ အတိုက် ကျောင်းသားတွေအပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအားလုံးကိုလဲ ပုံစံကိုင်ပါတယ်။ ၄ တိုက်အတို ကိုင်ရိုက်ကြတော့ ပထမဆုံးအခန်းက နံပတ် ၁၉ ပါ။ အဲဒီအခန်းမှာ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြတာ ၁၀ ရက်ကြာလို့ ကောင်းကောင်း နလံမထ နိုင်သေးတဲ့ ကိုတင်ရွှေ၊ ကိုကျော်စိန်၊ မောင်မောင်မြင့်နဲ့ ကိုအောင်စောဦးတို့ကို စစ်ထောက်လှမ်းရေး တပ်ကြပ်ကြီးအဆင့်ရှိ သိန်းမြိုင်နဲ့တူ ဝင်လာပြီးစစ်ဖိနပ်နဲ့ ဆောင့်ကန်၊ လက်သီးနဲ့ ထိုး၊ သားရေခါးပတ်၊ ကြိမ်လုံးစတာတွေနဲ့ ပိုင်းသမကြတယ်။ ဒီနောက် ပုံစံကိုင်တယ်။ ၄ တိုက်၊ ၅ တိုက်၊ ၆ တိုက်မှာ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြတဲ့နေ့ကစပြီး၃၇ ရက်ရေချိုးမပေးဘဲထားတယ်။ ၃၈ ရက်မြောက်နေ့မှာ တချို့ကိုစစ်ခွေးတိုက်ခေါ်သွားပြီးရေချိုးပေးတယ်။ အဲဒီနောက် ၄-၅-၆ တိုက်ကိုင်ခံရေးအကျဉ်းသားအများစုကို ရာဇဝတ် ဆောင်(အ ချုပ် ၁-၂ ဆောင်) တွေကိုစစ်ခွေးတိုက်ပို့လိုက်တယ်။ တချိန်တည်းလောက်မှာ ၂ တိုက်က ဦးသန်းအရေးအခင်းနဲ့ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်း ကျောင်းသားတွေ အားလုံးကို စစ်ခွေးတိုက်ပို့ပြီးဝါဒ တွေ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဒေါက်တိုင်တွေက ပယ်ပယ်နယ်နယ် ပုံစံကိုင်တယ်။ တပတ်လောက် အပြင်းထန်ဆုံး ပုံစံကိုင်ပြီးတဲ့နောက် ရာဇဝတ် ဆောင်တွေ ပို့လိုက်တယ်။

ရာဇဝတ်ဆောင်တွေမှာ အခန်းကြီးတခန်းကို ကျောင်းသား ၃-၄ ယောက်ထည့်ပြီးပုံစံပေးတယ်။ အလုပ်ကြမ်းတော့မခိုင်းပါ။ ထောင်အာဏာ ပိုင်တွေက အမာခံခေါင်းဆောင်လို့ ယူဆတဲ့ အနည်းစုတွေကို ၄ တိုက်နဲ့ ၅ တိုက်မှာ တယောက်တခန်း တနှစ်နီးပါးလောက် ဆက်လက်တိုက်ပိတ်ထားပြီးမှ ရာဇဝတ်ဆောင်တွေပို့လိုက်တယ်။ ယခင်က ‘ဆူပူရေးကျောင်းသား’ လို့ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုံးခဲ့ရာက ယခုအခါမှာတော့ ‘ထောင်ကျ ရဲဘက်’ လို့ ပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်လာတယ်။

၆ တိုက်ထဲ ပိုင်းပြီးဆွမ်းကြီးလောင်းနေချိန်မှာ စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေနဲ့ ဝါဒတွေပါးစပ်က စကားတခွန်းထွက်လာတယ်။ “မင်းတို့ ကျောင်း သားတွေဟာ တောထဲကသူပုန်ထက်ပိုဆိုးတယ်” တဲ့။ ဒါဟာ ဗမာပြည်စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ သမိုင်းဖြစ်တယ်။ ၁၉၆၂ ခုကစပြီးစစ်အစိုးရအဆက်ဆက် တောက်လျှောက်ခံယူ ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ သဘောထားရပ်တည်ချက် ဖြစ်တယ်။ မဆလ၊ နဝတ၊ နအဖ စစ်အုပ်စုအားလုံး ဟာ ဒီသို့ယူချက်အတိုင်း တသမတ်ထဲ လှုပ်ရှားရပ်တည်ခဲ့တာ၊ လှုပ်ရှားရပ်တည်နေတာ၊ လှုပ်ရှားရပ်တည်နေအုံးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအချိန်မှာဘဲ ရင်ကွဲတိုက်မှာ နောက်ဆုံးကျန်နေတဲ့ ဦးသန်းအရေးအခင်းနဲ့ ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းကျောင်းသား ၂၅ ယောက်ကလဲ အထွေထွေပုံစံပေါ်လစီကိုတိုက်ဖျက်ဖို့နဲ့ ယခင်ရထားတဲ့ စာအုပ်စာတမ်းသွင်းခွင့်လို့ အခွင့်အရေးတွေ ဖျက်သိမ်းခံရတာပြန်ရဖို့ အစာငတ်ခံ တိုက်ပွဲဝင်ကြတယ်။ ဦးသန်းအရေးအခင်းက ကိုသောင်းအေး (ရန်ကုန် ၀/သ တက္ကသိုလ်၊ မအူပင်၊ ယခု **NLD**) ကိုစလှေငွေ (ရန်ကုန် ၀/သ တက္ကသိုလ်၊ ယခု **KNU** တပ်မဟာ ၂) ကိုမြင့်ဟန် (ရန်ကုန်၀/သ တက္ကသိုလ်၊ ခရမ်း၊ ယခု စိတ်တိုင်းကျလဖက်ရည်ဆိုင်) ကိုမောင်မောင်တိတ် (ရန်ကုန် ၀/သ တက္ကသိုလ်၊ ယခု **ABSDF**) ကိုစိုးညွန့် (ရန်ကုန် ၀/သ တက္ကသိုလ်၊ ယခု အမေရိကန်ပြည်) ကိုသက်ဦး (အလက ကျောင်းသား) ကိုအောင်ကို (ရန်ကုန်၀/သ၊ ယခု နယူးဇီလန်)၊ ၇၅ ဂျွန်အရေးအခင်းက ကိုထွန်းသန်း (ဆေး ၂၊ မော်လမြိုင်)၊ ကိုသန်းထွဋ် (ဆေး ၂၊ ဟင်္သာတ)၊ ကိုစိုးအောင် (ဆေး ၂၊ ဟင်္သာတ)၊ ကိုကျော်ကျော် (အထကကျောင်းသား၊ မင်းဘူး၊ ယခု **ABSDF** ကိုလွမ်းဇော်)၊ ကိုမြင့်ထွန်း (ရန်ကုန်၀/သ၊ ရေနံချောင်း၊ ယခုရွှေလီ)၊ ကိုမောင်မောင်လတ် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ရန်ကုန် ဘားလမ်း)၊ ကိုဝင်းအောင် (ရန်ကုန်၀/သ၊ တောင်သာ)၊ ကိုစိန်ဝင်း (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်)၊ လာလူး (အလကကျောင်းသား၊ ဗကပသို့တော့ခိုကျဆုံး) စတဲ့သူတွေ ပါဝင်တယ်။ အစာငတ်ခံတာ ၂ ရက်အရမှာ အားလုံးကိုခေါ်ထုတ်သွားပြီး စစ်ခွေးတိုက်ပိတ်လိုက်တယ်။ ခေါ်သွားရာလမ်းတလျှောက်လုံးနဲ့ အထူးသဖြင့် မိန်းမကျေးရွာမှာ အကြီးအကျယ်ပိုင်းရိုက်တာခံရတယ်။ စစ်ခွေးတိုက်ထဲ နောက် ၇ ရက်ဆက်ထားရာမှာ လုံးဝအစာငတ်ရေငတ်ထားပြီးစောင့်၊ ဖျာ၊ ဂန်ဖလား (နောက်ဖေးအိုး) မပေးဘဲထားတယ်။ ၇ ရက်ပြည့်တော့ အားလုံးကို ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားအဆောင်ပို့ပြီးအပြတ်ပုံစံကိုင် ပါတော့တယ်။

မရှေ့မနှောင်းလောက်မှာဘဲ တွဲဘက်ထောင်မှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားတွေအပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ၄၀ လောက်ကလဲ ပုံစံကိုင် ကျွန်တော် သွင်းရေးပေါ်လစီကို စတိုက်ကြတယ်။ ညနေအဆောင်ပိတ်ချိန်မှာ အဆောင်ထဲပြန်မဝင်ဘဲ အာဏာပိုင်ဆန်ပြီးတောင်းဆိုချက်တွေကို အာဏာပိုင်တွေဆီ တင်လိုက်တယ်။ ဒီအခါမှာ ၃ ဆောင်ပုံစံကိုင်ကတဲက စတင်တိုင်လုပ်ထားတဲ့ ဝါဒ ၂၀၀ လောက်က ကြိမ်ခိုင်းတွေကိုင်ပြီးနံပါတ်ဒုတ်တွေနဲ့ ဝင်ရိုက်တယ်။ ကျောင်းသားတွေက ကြွေးကြော်သံတွေအော်ကြပေမဲ့ ပြန်လည်အကြမ်းဖက်ခံမှုမလုပ်ခဲ့ပါ။ ကျောင်းသားတွေ အပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အများ အပြား ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဒဏ်ရာအနာတရ ရခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီနောက် တိုက်ပွဲဝင်သူတွေကို စစ်ခွေး တိုက်ပို့ပြီးပုံစံကိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီတိုက်ပွဲမှာ မိုင်းရာပြည့် အရေးအခင်းက ကိုဝင်းမြင့် (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ယခုတေးရေး ဝင်းမင်းထွေး) ကိုမြင့်လှိုင် (ဆေး-၁၊ အင်းတော်)၊ ယခု အမေရိကန်နိုင်ငံ) ကိုစောလှိုင် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ အင်းတော်)၊ ယခု **NLD** လွှတ်တော်အမတ်)၊ ကိုကျော်မင်းမောင် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ယခုပန်းချီဒီဇိုင်းဆရာ၊ အင်မတန်ဂယက်ထ ရိုက်ခတ်သွားခဲ့တဲ့ ၁၉၇၆ ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း မျက်နှာဖုံးပုံဆွဲသူ)၊ ၎င်းရဲ့အစ်ကို ကိုကျော်ဝင်းမောင် (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ကဗျာဆရာ)၊ ကိုသိန်းသန်းဦး (မန္တ လေးပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ယခု အမျိုးသားနိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစု၊ နအဖခေတ်ထောင်ထပ်ကျ)၊ ကိုသန်းရွှေ (ဂျီတီအိုင်၊ ချင်းအမျိုးသား)၊ ကိုအိုင်ဗင် (ဂျီတီအိုင်၊ ပုသိမ်)၊ ကိုထွန်းထွန်းဦး (ဂျီတီအိုင်၊ မော်လမြိုင်ကျွန်း)၊ ကိုခင်မောင်သန်း (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ-ဥပဒေ၊ မုံရွာ)၊ ကိုသန်းတင့်အောင် (စက်မှုတက္ကသိုလ်

ရွှေကျ) ကိုစိုးဝင်း (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ငါးသိုင်းချောင်း)၊ ကိုကျော်မင်း (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ မန္တလေး)၊ အနီမောင် (ရန်ကုန် ၀/သတက္ကသိုလ်၊ ကဗျာဆရာ)၊ ကမာရွတ်ဂါတ်တဲမီးရှို့မှုက ကိုမြင့်အောင် (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ)၊ ကိုခင်ရွှေ (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ)၊ ဦးသန်းရွှေတိုက် နှစ်မှုတွဲက ကိုခင်မောင်လင်း (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာ သိပ္ပံကျောင်းသားဟောင်း)၊ ရွှေတိုက်အရေးအခင်းက ကိုမြင့်အေး (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ)၊ ကိုကျော်ရင် (နိုင်ငံခြား ဘာသာသိပ္ပံ၊ မွန်အမျိုးသား)၊ မိုးပြ (ခေါ်) ပေါက်စ (အလကကျောင်းသား) နဲ့ အသက် ၂၀ အောက် ကျောင်းသားလေးတွေ အများအပြားပါဝင်ပြီးမီးမောင်းစာစောင်ထုတ်ဝေမှုနဲ့ ဝိုင်းကျော်ဇော တောခိုဆက်စပ်မှုက ကိုစိန် (စစ်တောင်းစက္ကူစက် ပညာရှင်ဝန်ထမ်း၊ ကချင်ပြည်နယ် ABSDF အတွင်း အချင်းချင်းဖြုတ်ထုတ်သတ်ခံရသူ)၊ ကိုဇော် (ရေတပ်) ကိုစိန်ဝင်း (ဆေးတပ်၊ ပြည်) ကိုနေဝင်း (ကျန်းမာရေးဌာနဝန်ထမ်း) စသူတို့ပါဝင်ကြတယ်။ စစ်ခွေးတိုက်မှာ ပုံစံကိုင်ပြီးနောက် ရာဇဝတ်ဆောင်တွေ ဆီပို့လိုက်တယ်။ ကိုခင်မောင်လင်း နဲ့ ကိုမြင့်လှိုင်ကိုတော့ ၅ တိုက်မှာ ၂ နှစ်ကျော်ဆက်ပြီးတိုက်ပိတ်ထားလိုက်တယ်။ ၃ ဆောင်၊ ၂ တိုက်၊ ၄ တိုက်၊ ၅ တိုက်နဲ့ တွဲဘက်ထောင်က တိုက်ပွဲဝင်သူတွေကို ထောင်ဝင်စာ တလလောက် ပိတ်လိုက်သေးတယ်။

ဒီ ၁၉၇၇ ခု -ဩဂုတ်လ တိုက်ပွဲတွေဟာ အင်မတန်တိုက်သင့်တဲ့ အရေးကြီးလှတဲ့ အဆုံးအဖြတ်တိုက်ပွဲတွေ ဖြစ်ပေမဲ့ ကျောင်းသား တွေဟာ ကိုယ့်အင်အားကိုယ် ပိုတွက်ခဲ့မိတာ အဓိကအားနည်းချက် ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါ့အပြင် ၃ ဆောင်၊ ၄ တိုက် ၅ တိုက်နဲ့ တွဲဘက်ထောင်က ကျောင်းသားနဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေဟာ ရန်သူကကိုယ့်ကို ဘာတခုမှ တိုက်ရိုက်လုပ်မလာခင် ကိုယ်ကအရင်စတိုက်တာဖြစ်လို့ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုပိုင်းမှာလဲ အားနည်းသွားတယ်။ အဓိကအားကတော့ ယခင်တိုက်ပွဲအရှိန်တွေနဲ့ မိမိတို့ကျောင်းသားတွေဟာ နိုင်ငံရေး စိတ်ဓာတ် မြင့်မားကြွေခိုင်တယ်လို့ ဆန္ဒစွဲ ကျကျ အကဲဖြတ်မိတာဘဲဖြစ်တယ်။ ကိုကိုးကျွန်းတိုက်ပွဲတွေအကြောင်း ကြားသိပြီးနောက် မိမိတို့လဲ ကိုကိုးကျွန်းရဲဘော်တွေလို တိုက်နိုင်တဲ့အဆင့် ရှိမယ်ဆိုပြီးအားကျစိတ်နဲ့ စိတ်ကူးယဉ်မှုပေါင်းကာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပိုတွက်မိခဲ့တယ်။ တကယ်က တော့ ကိုယ့်အသားစီးရနေတဲ့ အခြေအနေကောင်းမှာ အားလုံးလိုလို တက်ကြွနေကြပြီးဘာအခက်အခဲမှ ကြီးကြီးမားမားမတွေ့ရဘဲ လိုက်ပါမ ကြောင်းနေခဲ့ကြတာဖြစ်တယ်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေး အခြေခံအားဖြင့် ရှိကြပေမဲ့ ရှေ့ပိုင်းမှာပြောခဲ့သလို အပျော့အမာ ဒီဂရီကွာခြားမှုအမျိုးအမျိုး ကြီးကြီးမားမားတွေ ရှိနေကြတာဖြစ်ပါတယ်။ တိုက်ပွဲဝင် သူအချင်းချင်း အဆက်ပြတ်သွားတဲ့ပြဿနာနဲ့ ရေငတ်ဒဏ် ခံနိုင်ရေးပြဿနာတွေကိုလဲ လက်တွေ့မှာ မကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ပါဘူး။

လီနင်ပြောခဲ့ဖူးတဲ့ “သပိတ်သမားတိုင်း ပရော်ဖက်ရှင်နယ် တော်လှန်ရေးသမားမဟုတ်။ သပိတ်သမားနဲ့ ပရော်ဖက်ရှင်နယ် တော်လှန်ရေး သမားကြားမှာ အရေးပါတဲ့ကွဲပြားမှုကြီးကြီးမားမားရှိတယ်။ သာမန်သပိတ်သမားတွေကို အမာခံထားပြီးရန်သူကို အောင်ပွဲရအောင် တိုက်လို့ မရနိုင်ဘူး။ ပရော်ဖက်ရှင်နယ် တော်လှန်ရေးသမားတွေကဘဲ အမာခံလုပ်ပြီးသာမန်သပိတ်သမားတွေကို စည်းရုံးတိုက်ပွဲဝင်ရမယ်။ သာမန်သပိတ်သမားဆင့်ကနေ ပရော်ဖက်ရှင်နယ် တော်လှန်ရေးသမားအဆင့် ရောက်အောင် အရည် အချင်းအရရော၊ အရေအတွက်အရပါမြှင့်တင်ဖို့လိုတယ်” ဆိုတဲ့စကားတွေကို ဒီတိုက်ပွဲတွေအတွင်းမှာ လက်တွေ့ သိမြင်သဘောပေါက်ခဲ့ရတယ်။

ဒီလိုနဲ့ အင်းစိန်ထောင်ထဲမှာ တချိန်က ဘုန်းမီးနေလတောက်ပခဲ့တဲ့ ကျောင်းသားအင်ပါယာကြီး ကျဆုံးပြီလဲ သွားခဲ့ပါတော့ တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းသား စစ်သည်တော်တွေ လုံးလုံးကျိုးသွားတာမဟုတ်ဘူး ဆိုတာကိုတော့ ထောင်ကနေကန်ဆုံးလွတ်တဲ့အချိန်ထိ တောက် လျှောက်တွေ့ရပါတယ်။ တဖက်မှာတော့ မဆလစစ်အုပ်စုရဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အဆင့်အတန်းဖျက်သိမ်းရေး ပုံစံကိုင်ကျွန်ဇာတ်သွင်းရေး ပေါ်လစီဟာ အတိုင်းအတာတခုထိ အောင်မြင်မှုရသွားတာ ဒီကနေ့ နအဖခေတ်တိုင်အောင် ဖြစ်သွားပါတော့တယ်။

မဆလ စစ်အစိုးရဟာ ၁၉၇၄-၇၅ ခုနှစ်တွေမှာ အကြပ်အတည်း အင်မတန်ကြီးခဲ့တယ်။ တနိုင်လုံးလူဦးရေရဲ့ ၉၁ ရာခိုင်နှုန်း ကျော် ထောက်ခံ အတည်ပြုတယ်ဆိုတဲ့ တပါတီအာဏာရှင်စနစ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံပုဒေမချမှတ်ပြီး ၆ လအကြာ ၁၉၇၄ မေလကျလ များမှာ ‘မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ရဲ့ အခြေခံအင်အားလိုဆိုတဲ့ အလုပ်သမားတွေ တနိုင်လုံးအနဲ့ သပိတ်မှောက်ဆန္ဒပြကြတာကို စစ်အစိုးရက ရက်ရက်စက်စက် ပစ်သတ်ဖြိုခွင်း လိုက်ခြင်းအားဖြင့် မဆလရဲ့ ‘ဆိုရှယ်လစ်ဒီမိုကရေစီဒီမိုကရေစီဒီမိုကရေစီ လိုဆိုတဲ့ မင်းသားခေါင်းစွပ် လုံးဝကျက်ကျသွား ပြီးနောက် မြို့ပေါ်လူထုအုံကြွမှုတွေ ကျောင်းသား လှုပ်ရှားမှုတွေ ၆ လတခါ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ပေါက်ကွဲလာခဲ့တယ်။ စစ်အစိုးရရဲ့ အခြေ အနေ အင်မတန်အကြပ်ဆိုက်ရာကနေ အခုလို လူထုအုံကြွ လှုပ်ရှားမှုတွေ ပေါ်လာတာပါ။ ဒီလိုစီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး အကြပ်အတည်းတွေနဲ့အတူ ရန်သူတွင်းပဋိပက္ခတွေလဲ ပြင်းထန်လာပြီး ဝိုင်းကြီး အုန်းကျော်မြင့်တို့ရဲ့ နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှု၊ မဆလပါတီယူနစ် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း မန်းငွေအောင်ရဲ့ နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်မှု၊ မဆလပါတီယူနစ် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ဦးထိန်လင်းရဲ့ ရခိုင်ပြည်ခွဲထွက်ရန် ကြံစည်မှုဆိုတာတွေ မဖုံးနိုင်မဖိနိုင်ပေါ်လာတယ်။ ဒီကာလဟာ ၁၉၆၂ ခုနဲ့ ၁၉၈၈ ကြား စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ အကြပ်အဆိုက်ဆုံးကာလ ဖြစ်ခဲ့ပါ တယ်။

အဲသလိုစစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ အခြေအနေဆိုးကနေပြီး၁၉၇၆ ခုနောက်ပိုင်းမှာ ကယ်တင်ရှင်တွေ ပေါ်လာခဲ့တယ်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို အသက်ဆက်ပေးခဲ့သူတွေကတော့ ဒီကနေ့ပမာပြည်မှာ ဒီမိုကရေစီကျင့်သုံးမချင်း စီးပွားရေးအကူအညီတွေ ဖြတ်တောက်ထားမယ်လို့ ပြောနေတဲ့ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ (အနောက်) ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ဂျပန်နိုင်ငံနဲ့ အိုပက်ခေါ် ရေနံရောင်းနိုင်ငံများအဖွဲ့ တို့ဖြစ်တယ်။ ဒီအဖွဲ့အစည်းတွေ၊ နိုင်ငံတွေရဲ့ စီးပွားရေး အကူအညီဟာ ဘက်ပေါင်းစုံ အကြပ်အတည်းဆိုက်နေတဲ့ မဆလစစ်အစိုးရကို အသက်ရှူပေါက်ရ စေခဲ့ပြီးနေဝင်း မဆလ အတွက် စီးပွားရေးအရသာမက နိုင်ငံရေးနဲ့ စိတ်ဓာတ်ရေးအရ အားပေးမှုပါ ဖြစ်စေခဲ့လို့ ၁၉၇၇ ခုကစပြီးစစ်အုပ်စုဟာ နလံပြန်ထ လာနိုင်ခဲ့တယ်။ တချိန်ထဲမှာ နိုင်ငံတကာအခြေအနေ အခင်းအကျင်းတွေလဲ အရင်နဲ့မတူတဲ့ အပြောင်းအလဲတွေဖြစ်လာပြီးကမ္ဘာ့ နိုင်ငံကြီးတွေ ပေါ်လစီအပြောင်းအလဲ ဖြစ်လာကြတယ်။

အဲဒါတွေနဲ့ ဆက်စပ်ကြည့်ရင် ၁၉၇၇ -သုတ်လ ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲတွေ ခွက်ခွက်လန်လန်အောင် ရှုံးသွားတာ နားလည်ယူလို့ ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် စိန်လွင်ရဲ့အနေအထားကို အလေးမထားတာ၊ သို့မဟုတ် လျော့တွက်တာလဲ အကြောင်းတခု ပါနိုင်ပါတယ်။ (အဲဒီကာလ လလောက်ကဘဲ မြောက်အိုင်ယာလန်မှာ အိုင်အာအေ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ အစာဝတ်ခံတိုက်ပွဲဝင်တာ မီဒီယာတွေကတဆင့် ကမ္ဘာမှာ ဟိုးလေးတကြော် ကြော်ဖြစ်ခဲ့သော်လဲ မာဂရက်သက်ချာက အင်မတန်ခေါင်းမာမာနဲ့ ရပ်ခဲ့လို့ အကျဉ်းသား ၈ ယောက် ကျဆုံးခံတိုက်ခဲ့ပေမဲ့ မအောင်မြင်ဘဲ တိုက်ပွဲရှုံး သွားတာဖြစ်ခဲ့တယ်။)

၁၉၇၇ ခုနှစ် -ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာလတွေကစပြီးထောင်တွင်းမှာ ရန်သူ ဖိနှိပ်မှုအင်မတန်ကြီးမားပြင်းထန်လာတဲ့အခါ ကျောင်းသား တချို့၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတချို့လဲ အာဏာပိုင်တွေထံ အင်ဖော်မာသတင်းပေးလုပ်ပြီးတဦးချင်းအနေချောင်ဖို့ အခွင့်အရေးရှာကြတာတွေ လဲရှိတယ်။ ၇၆ မှိုင်းရာပြည့်အရေးအခင်းမှာ ထူးခြားမှုတခုက တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံက လမ်းစဉ်လူငယ်ကျောင်းသားတွေပါဝင်ပြီးထောင်ကျကုန်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ တကယ် ကတော့ သူတို့ပါဝင်တာဟာ ၈ လေးလုံးကာလတုန်းက လမ်းစဉ်လူငယ်တွေ၊ မဆလ ပါတီဝင်တွေ ပြည်သူ့ဘက် ရပ်တည်ပြီးပါဝင်တာမျိုး မဟုတ်ပါ။

ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကို ဝင်ရောက်အုပ်စိုးပြီးမဆလအလိုကျ လမ်းကြောင်းပေါ် ရောက်အောင်ဆွဲယူဖို့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ပါဝင်ခြင်းသာဖြစ်ပါတယ်။ ဦးသန့်အရေးအခင်းနဲ့ ၅၅ ရွှန် ရွှေတိဂုံအရေးအခင်းတိုးကလဲ ပါဝင်အုပ်စိုးဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပေမဲ့ ကျောင်းသားထုက လက်မခံဘဲ မောင်းထုတ်လို့ အားလုံး ပြန်ခေါက်သွားကြတယ်။ သူတို့က သီးခြားလက်ကမ်းစာစောင်တွေထုတ်ပြီးကျောင်း သားတွေကို ပုံမှားရိုက်စည်းရုံးတယ်။ သူတို့ထုတ်တဲ့ စာစောင်တွေမှာ လူရည်ချွန်တံဆိပ်လိုလို၊ လမ်းစဉ်လူငယ်တံဆိပ်လိုလိုထဲ ခွပ်ဒေါင်း ထည့် ထားတယ်။ ကျောင်းသားသပိတ်တခုလုံးကို အများဆန္ဒအရဦးစီးနေတဲ့ နယု ကိုအသိမပေးဘဲ အဲဒါလို စာစောင်တွေနဲ့ ပို့စတာတွေ ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိတာလုပ်တယ်။ မိုင်းရာပြည့်အရေးအခင်းမှာတော့ ဦးသန့်၊ ရွှေတိဂုံတို့ထက်စာရင် ပိုပြီးအတွင်းကိုဝင်နိုင်ခဲ့ပေမဲ့ မိုင်းရာပြည့်မှာလဲ မှန်ကန်တဲ့ခေါင်းဆောင်မှုခိုင်ခိုင်မာမာရှိနေတော့ သူတို့ရည်မှန်းသလောက် အလုပ်ကလဲမဖြစ်၊ လုပ်ရင်း ကျွတ်သွားလို့ သူတို့အထက်ကလဲ မယုံတော့ဘဲ ထောင်ကျကုန်တဲ့အထိ အခြေအနေရောက်သွားတယ်။ သူတို့ထောင်ကျတာဟာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ထက် ကျော်လုပ်လို့ဖြစ်တယ်လို့ နောက်ပိုင်းမှာ မဆလပါတီအတွင်းသတင်းတွေအရ သိရတယ်။ ဆိုလိုတာက မဆလပါတီနဲ့ လမ်းစဉ်လူငယ်ဗဟိုက တာဝန် ပေးထားတဲ့ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကို အတွင်းဝင်ပူးသတ်ဖို့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ထက်ကျော်ပြီး ကျောင်းသားအရေးအခင်းကို အားပေးအားမြှောက်ပြုရာရောက် သွားတယ်။ ဦးသန့်နဲ့ ရွှေတိဂုံတို့ကလဲ အလုပ်မဖြစ်ရင် ပြန်ဆုတ်တာမျိုး မလုပ်ရကောင်းလားလို့ မဆလအာဏာပိုင်တွေ အမျက်တော်ရှိ ပြီးဖမ်းဆီး ထောင်ချစ်တာဖြစ်တယ်။ သူတို့ထဲက နံပါတ် ၁ အဆင့်ရှိ လမ်းစဉ်လူငယ်ထိပ်သီးခေါင်းဆောင် စက် မှုတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတဦး ကတော့ ကိုယ်လွတ် ရုန်းသွားနိုင်ပြီးထောင်ထဲရောက်မလာခဲ့ပါ။

လမ်းစဉ်လူငယ် ကျောင်းသားအများစုကြီးဟာ ထောင်ထဲရောက်ပြီးနောက် တကယ်ဘဲ စစ်အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည်သူ့ဘက် တော်သား ကျောင်းသားတွေဘက် ရိုးသားစွာကူးပြောင်းလာခဲ့ကြတယ်။ ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲတွေမှာ တက်တက်ကြွကြွ ကိုယ်ကျိုးစွန့် အနစ်နာခံပြီးကျရာနေရာက ပါဝင်ကြတယ်။ ထောင်ကလွတ်ပြီးနောက်လဲ စစ်အစိုးရဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွေကို ၈၈ မတိုင်မီမှာပင် ၈၈ နဲ့ နောက်ပိုင်းမှာပါ ဆက်လုပ်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့အနည်းစု ၁ ယောက် ၂ ယောက်ကတော့ ထောင်ထဲရောက်ပြီး ၂ နှစ် ၃ နှစ်ကြာတဲ့အထိ မဆလဟာ မူကတော့ကောင်းပါတယ်။ လူကမကောင်းလို့ပါ လို့ထင်နေ၊ ပြောနေသေးတယ်။ ဒါ့အပြင် အဲဒီတုန်းက မဆလ စစ်အစိုးရ ထုတ်ပြန်ဝါဒဖြန့်တဲ့ ၆၂ ၃ မတ်လ ၂ ရက်နောက်ပိုင်း ဗမာပြည်မှာ တာဝန်ပေး ဘယ်နှစ်ခု၊ တံတားဘယ်နှစ်စင်း၊ ကားလမ်းဘယ်နှစ်မိုင်၊ စာသင်ကျောင်း ဘယ်ရွှေ ဘယ်မျှ၊ ဆေး ရုံဆေးခန်းဘယ်နှစ်ခု အသစ်တည်ဆောက် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ တယ်လို့ ဝါဒဖြန့်တာတွေကို အဟုတ်ကြီးထင် အမှမ်းတင်နေသေးတယ်။ အခုအဖေတွေ လေသံလွှင့်ဝါဒဖြန့် သလို အဲဒီတုန်းက မဆလကလဲ ဗမာပြည်ကြီး မကြိုစဖူး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးနေတယ်လို့ ပြောတာတွေကို ယုံကြည်နေဆဲ၊ မဆလဘက်ကရှေ့နေလိုက်နေဆဲ လုပ်လိုက်သေးတယ်။ (၇၄ အလုပ်သမား အရေး အခင်းနဲ့ ထောင်ထဲရောက်လာတဲ့ ဆိုရှယ်နီပျက် ရဲဘော်နီအောင်ကျော်၊ (ကုန်းလမ်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဌာန) ကလဲ ထောင်ထဲရှိစဉ် သတင်းစာထဲမှာ မဆလ က ကင်းကွာပါတီဝင်တွေ ပြန်မှတ်ပုံတင်ဆက်သွယ်ဖို့ ကြေညာတဲ့အခါ မဆလပါတီဝင် မှတ်ပုံပြန်တင်ဖို့ ထောင်မှူး ရုံးခန်းသွားပြောတဲ့အခါ ဝါဒတွေက ဆဲလွတ်၊ ဟားလွတ်လိုက်တယ်။) ပြည်သူ့ဘက်ကို အတွေးအခေါ်မပြောင်းတဲ့ မိုင်းရာပြည့် လမ်းစဉ်လူငယ်ကျောင်းသားတွေထဲက ခေါင်းဆောင် ကျောင်းသားနှစ်ယောက်ဟာ ၁၉၇၇ နှောင်းပိုင်း ထောင်ထဲမှာ ပြင်းထန်လှတဲ့ ဖိနှိပ်ကွပ်ညှပ် မှုဒဏ်တွေက သက်သာကင်းလွတ်ခွင့်ရအောင် အာဏာပိုင် လက်ပါးစေ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသား တန်းစီးရဲ့ တိတ်တိတ် ပုန်းမယားအဖြစ် မတ်ပေါက်ခံ ဂျီပုန်းဘဝကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် သက်ဆင်း သွားခဲ့တယ်။

၇။ ဖြစ်ရပ် ၇၈

ရာဇဝတ်ဆောင်ရောက်သွားတဲ့ ကျောင်းသားတွေဟာ ထမင်းစားချိန်ကအပ အခန်းထဲကထွက်ရပါ။ ထောင်ပုံစံတွေကိုတော့ အကုန်လိုက်နာ ရတယ်။ ၁ ဆောင်ရောက်ကျောင်းသားတွေထဲက ကိုစိုးဝင်း (ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ယခုဂျပန်နိုင်ငံ) ဟာ အိမ်သာတက်ရာမှာ အိမ်သာဗါယာကို ဆေးလိပ်မပေး ဘဲ အိမ်သာတက်လို့ အိမ်သာဗါယာကထိုးတာ ခံရတယ်။ ထမင်းစားချိန်ဖြစ်လို့ ကျန်တဲ့ကျောင်းသား တွေလဲ အဆောင်အပြင်မှာ ရှိနေတာနဲ့ကြိုတော့ အဲဒီမှာ ကျောင်းသားတွေနဲ့ ရာဇဝတ်သားဗါယာတွေ၊ တန်းစီးတွေ ထိုးကြ၊ ရိုက် ကြတယ်။ ဒီအခါမှာ ဝါဒတွေက ဝင်ရိုက်တဲ့အခါ ဘေးကကြည့်နေတဲ့ တခြားရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေပါ ထိကုန်ပြီးအကုန်လုံး ရှုပ်ယှက်ခတ် ရုန်းရင်း ဆန်ခတ် ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီအဖြစ်အပျက်နောက်ပိုင်းမှာ ရာဇဝတ် ဆောင်ရောက်ကျောင်းသားတွေ အခွင့်အရေးနည်းနည်း တိုးရလာတယ်။ ထမင်းဝဝစားရ၊ ရေဝချိုးရပြီးအိမ်သာလွတ်လပ်စွာတက်ခွင့်၊ အဆောင်ဝင်း ထဲသွားလာခွင့်တွေ ရလာတယ်။ မြောင်းမြဘဆွေတို့လို ကျောင်းသားမဟုတ်သူ၊ ကျောင်းသားအမှု မဟုတ်သူတွေတောင် ရေချိုးချိန်မှာ ကျောင်းသား ကျောင်းသား လို့ ပြောပြီးရေဝ ဝင်ချိုးကြတယ်။

ယခင်ကာလတွေတုန်းက ပုံစံကိုင်တဲ့အခါ အလုပ်ကြမ်းတွေနဲ့ တွဲကိုင်ခဲ့ပေမယ့် အခုခေတ်ခေတ်တော့ ပုံစံကိုင်တာကိုသာ အဓိကထား ပြီးအလုပ် ကြမ်းခိုင်းဖို့ကိုတော့ အာဏာပိုင်တွေက အခြေအနေစောင့်ကြည့်နေသေးတဲ့ပုံပါ။ ကျောင်းသားတွေ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတွေ ပုံစံကိုင်လို့ တော်တော်ကို ကျိုးသွားမှဘဲ အလုပ်ကြမ်းခိုင်းဖို့ စိတ်ကူးပုံရတယ်။ ဒါပေမဲ့ အလုပ်ကြမ်းမခိုင်းသေးဘဲ ပုံစံကိုင်တဲ့အဆင့်မှာတင် သူတို့လိုချင်သလောက် ကျိုးသွား၊ ဝပ်သွားတဲ့အနေအထားကို မရောက်နိုင်ဘဲဖြစ်နေတယ်။ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတချို့ကိုတော့ ဘာယာ၊ ဘုတ်ကိုင်း၊ ဆေးမှူး၊ စာရေး ရာထူးတွေပေးခဲ့ပေမဲ့ ၁၉၈၅ တွဲဘက်ထောင်မှာလို အချင်းချင်း မဖြစ်မနေဖိနှိပ်ညှဉ်းပမ်းခိုင်းတာမျိုးမရှိဘဲ အာဏာ ပိုင်တွေအနေနဲ့ အထက်ကို စာရင်းအပြတင်ပေးဖို့အတွက်ဘဲ ဖြစ်ပုံရပါတယ်။ လွတ်တဲ့အထိ အလုပ်ကြမ်းခိုင်းတာ မရှိခဲ့ပါဘူး။

၁၉၇၈ ခုနှစ်လယ်လောက်မှာ ရန်ကုန်စက်မှုတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတချို့ သပိတ်မှောက်ဖို့ကြိုးစားရာက မအောင်မြင်ဘဲ အဖမ်းခံရတယ်။ ဒါ့အပြင် ဗကပ ယူဂိုတချို့နဲ့ မဆလပါတီညီလာခံမှာ နေဝင်းကို မဲနဲ့ဖြုတ်ဖို့ကြိုစည်တဲ့ မဆလပါတီ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ ဝိုဏ်းသားတွေလဲ ဝင်လာကြတယ်။ ထောင်ထဲရောက် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေအပေါ် ထုံးစံဖြစ်သွားပြီးဖြစ်တဲ့ ပုံစံအပြည့်အဝ အကိုင်ခံရတယ်။ ဒါဟာ စစ်ထောက်လှမ်းရေးရဲ့ စစ်ကြော ရေးကာလ နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းမှုတွေနဲ့ မဆိုင်တဲ့၊ သီးခြားဖြစ်တဲ့ ထောင်ရဲ့ပုံစံကိုင် နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းမှုတွေ အပြင်းအထန် ထပ်ဆင့်ခံရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မဆလပါတီ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ ဝင်တွေလဲဖြစ်၊ ဝန်ကြီးတွေလဲဖြစ်တဲ့ ထွန်းလင်း၊ သန်းစိန်၊ ကျော်ဇော၊ တင်ဝင်းညို တို့ရဲ့ဝိုဏ်းသား ဗိုလ်မှူးကြီးအဆင့်၊ ဗိုလ်မှူးအဆင့်ရှိသူ တိုင်းဒေသပါတီကော်မတီဝင်အဆင့်၊ ပါတီယူနစ်ဥက္ကဋ္ဌအဆင့်ရှိသူတွေ အတော်များများဟာ တခါမှ မကြိုစဖူး၊ အိပ်မက်တောင်မမက်ဖူး တဲ့ ဒုက္ခတွေကြုံရတဲ့အခါ ယောက်ျားကြီးတန်မဲ့၊ စစ်ဗိုလ်ကြီးတန်မဲ့ ဝိုကြတာ တွေ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါတွေ့ရတော့ ကျောင်းသားတွေ ထောင်ထဲ စရောက်

ကာစက စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေနဲ့ ထောင်အာဏာပိုင်တွေ ဝင်ကြား ကြိမ်းဝါးခဲ့ဖူးတဲ့ စကားတစ်ခုကို အမှတ် ရမိတယ်။ “ဖဆပလဝန်ကြီးဟောင်း ဦးကျော်ငြိမ်းတို့၊ ဦးဗဆွေတို့ကိုတောင် ကျိုးသွား၊ ဝပ်သွားအောင် ငါတို့ ကိုင်ခဲ့တာကွာ မင်းတို့ ကျောင်းသားတွေကဘာမို့လဲ” ဆိုတဲ့စကားဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသားတွေဟာ ဖဆပလဝန်ကြီးဟောင်းတွေ၊ မဆလဝန်ကြီးဟောင်း တွေနဲ့ ဘာမှမဆိုင်ဘူးဆိုတာကို ၁၉၇၄ ကနေ ၁၉၈၀ အထိကာလ ဖြတ်သန်း ခဲ့ပြီးနောက် စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေနဲ့ ထောင်အာဏာ ပိုင်တွေ ကောင်းကောင်း သဘောပေါက်သွားလောက်ပါပြီ။

၁၉၇၈ နှစ်ကုန်ခါနီးမှာ ရာဇဝတ်ဆောင်တွေမှာ နေ နေရတဲ့ကျောင်းသားတွေ အပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ၃၀ ကျော် ၄၀ လောက်က ထောင်အာဏာပိုင်တွေထံ အလုပ်ကြီးဆင်းခွင့်ပေးဖို့ တင်တယ်။ ဒီအခါမှာ အာဏာပိုင်တွေက အရင်တုန်းက အလုပ်ကြမ်းခိုင်းတာကို သဲကြီးမဲကြီး ဆန့်ကျင် တဲ့သူတွေဟာ ဘယ်သူမှမခိုင်းရဘဲနဲ့ အလုပ်လုပ်မယ်ပြောတာ မရှိသေးဘူးလို့ ယူဆပြီးအလုပ်ဆင်းခွင့်တင်သူ အားလုံးကို တိုက်ပိတ်လိုက်တယ်။ သူတို့ကို ၂ တိုက် (ရင်ကွဲတိုက်) မှာထားပြီးသူ တို့ရဲ့ရည်ရွယ်ချက်အစစ်အမှန် ဘာလဲဆိုတာသိရအောင် စစ်တယ်။ စစ်တာမှ မကြားစဖူး ရက်ရက်စက်စက် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲပြီး စစ်ကြောတာ ဖြစ်တယ်။ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် ရိုက်တာနှက်တာတွေအပြင် ခေါင်းကို ပလပ်စတိတ်စွပ်ပြီးရေလောင်းတာ ရေစက်ချတာမျိုး၊ ခြေထောက်ကို ကြိုးချည် ဇောက်ထိုးဆွဲပြီးရေကန်ထဲနှစ်တာမျိုး စတဲ့ သာမန် အားဖြင့် ထောင်မှာ သုံးလေ့သုံးထမရှိတဲ့ နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းရေး နည်းနာ တွေသုံးပြီး အပြင်းအထန် စစ်ဆေးမေးမြန်းတာဖြစ်တယ်။

ထောင်အာဏာပိုင်တွေ ဒါလောက်ထိမသက်သာဖြစ်ပြီးပြင်းပြင်းထန်ထန် ကိုင်တွယ်ရခြင်းအကြောင်းကတော့ ၁၉၇၈ ခုနှစ်ဆန်း ပိုင်းမှာ ဗကပ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်းက ဖမ်းမိထောင်ကျနေတဲ့ မြို့နယ်ကော်မတီ ဗိုလ်သိန်းလွင်ဟာ တခြားရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေနဲ့ ရဲတွေကိုပါ စည်းရုံး ပြီးဒေဒရ်အချုပ်ဖောက်ပြေးသွားရာမှာ ရဲနဲ့ အချုပ်သား ၅၀ ကျော်နဲ့ လက်နက် ၃၀ ကျော်လောက်ပါသွားလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဗိုလ်သိန်းလွင်ဟာ အချုပ်ဖောက်ပြေးပြီးနောက် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ပြန်အခြေခံဖို့ကြိုးစားပေမဲ့ စစ်အစိုးရက တပ်အင်အားအမြောက်အများနဲ့ အကြီးအကျယ်ပိုင်းဝန်းပိတ်ဆို့ ချေမှုန်းတဲ့အတွက် ရက် ၂၀ လောက်အကြာမှာ တိုက်ပွဲမှာ ကျဆုံးသွားခဲ့ တယ်။ အဲဒီတုန်းက တိုက်ပွဲတွေအတွင်း မဆလရဲ့ ရောဝတီတိုင်း ဒေသပါတီကော်မတီ အဆင့်ရှိသူတယောက် ဒဏ်ရာရလို့ မင်္ဂလာဒုံစစ်ဆေးရုံကို ဟပ်စကီးနဲ့ပြန်ပို့ရသေးတယ်။ ဗိုလ်သိန်းလွင်ဟာ အင်မတန်စိတ်ဓါတ်ပြင်းထန် ခိုင်မာသူတဦးဖြစ်သလို စည်းရုံးရေးလဲကောင်း ကြံရည်ဖန်ရည်လဲ ထက်မြက်သူဖြစ်တယ်။ နောက်အမှုဆိုင်ဖို့ ဒေဒရ်အချုပ်ကိုမပြောင်းရခင် အင်းစိန်ထောင်မှာ ထောင်ဒဏ်ကျခံနေရစဉ်ကတည်းက တထောင်လုံးအကျဉ်းသားတွေ စည်းရုံးပြီးထောင်ထဲပွဲလုပ်ဖို့၊ ထောင်ထဲပြုဖြစ်နေချိန်မှာ အခွင့်ကောင်းယူပြီးထောင်ဖောက်ထွက်ဖို့ ကြံစည်ခဲ့ တယ်ဆိုတာ ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ဗိုလ်သိန်းလွင်ကျပြီးမှ သိခဲ့ကြတယ်။ ဒါ့အပြင် ဗိုလ်သိန်းလွင်ဟာ တောထဲကနေ စအဖမ်းခံရကတည်း က စိတ်ချရတဲ့လူပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မိမိကိုတရားရုံးထုတ်နိုင်တဲ့မြို့တွေက ရဲအဖွဲ့တွေထဲမှာနဲ့ ထောင်ဝါဒါထဲမှာ ဝင်လုပ်ခိုင်းထားခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် အာဏာပိုင်တွေဟာ ရဲတွေနဲ့ ဝါဒါတွေထဲ ဗိုလ်သိန်းလွင် မြှုပ်ထားတဲ့လူတွေကို ပြန်လိုက်ရှာ ဖော်ထုတ်ရတာ တော်တော်ခေါင်းခြောက်သွားခဲ့ တယ်။

အခုတခါ ကျောင်းသားတွေနဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေဟာ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားတွေနဲ့ အတူတူအလုပ်လုပ်ရင်း ရာဇဝတ် အကျဉ်းသားတွေကိုစည်းရုံး ၊ လက်နက်ကရိယာအပါအဝင် အချက်အလက်တွေ လေ့လာပြင်ဆင်ပြီးထောင်ထဲပွဲ၊ ထောင်ဖောက်ပွဲလုပ်မှာကို အာဏာပိုင်တွေကတအားစိုးရိမ်ပြီးပြင်းပြင်းထန်ထန် တုံ့ပြန်ကိုင်တွယ်တာဖြစ်တယ်။ ဒီညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်မှုကြီးမှာ ခံရသူတွေထဲ ကိုသိန်းသန်းဦး (မန္တလေးဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ နအဖခေတ်ထောင်ထပ်ကျ၊ အမျိုးသားနိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစု)၊ ကိုကျော်အောင် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ပုဇွန်တောင်)၊ ကိုတင်အေးကြူ (ခေါ်) မောင်မိုင်းလွင် (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ အင်းဝ၊ ယခုနအဖထောင် ထပ်ကျနေဆဲ)၊ အမျိုးသားနိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစု)၊ ကိုဝင်းမြင့် (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ယခု တေးရေး ဝင်းမင်းထွေး)၊ ကိုမြင့်ဆွေ (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ဆားလင်းကြီး)၊ ကိုသန်းနိုင် (ကောင်စီစာရေး၊ ယခုနအဖ ထောင်ထပ်ကျနေဆဲ ပုဂံသန်းနိုင်)၊ ကိုတင်စိုး (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ၅)၊ ကိုမြင့်ဟန် (ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊ ခရမ်း၊ နဝတခေတ် ထောင်ထပ်ကျ၊ ယခု စိတ်တိုင်းကျလဖက်ရည်ဆိုင်)၊ ကိုသောင်းစိန် (အငှားယဉ်မောင်း၊ ညောင်လေးပင်)၊ မီးမောင်စာစောင်ထုတ်ဝေမှုမှ ကိုမြအေး (ကိုကိုးကျွန်းပြန်၊ လက်ပံတန်း၊ ယခု NLD၊ နအဖခေတ်ထောင်ထပ်ကျ)၊ ကိုစိန် (စစ်တောင်းစက္ကူစက်ပညာရှင်၊ ကချင်ပြည်နယ် ABSDF အတွင်း အချင်းချင်း ဖြုတ်ထုတ်သတ်ခံရသူ)၊ ကိုစိန်ဝင်း (ဆေးတပ်မှတပ်ကြပ်)၊ ကိုဖေဒါ (ခေါ်) မောင်မောင်အေး (နအဖခေတ်ထောင်ထပ်ကျ)၊ ကိုဘရွှေ (မှတ်တမ်း ရုံးမှ တပ်ကြပ်ကြီး)၊ ကိုနေဝင်း (ကျန်းမာရေးဌာနဝန်ထမ်း)၊ ၇၄ ဂွန်အလုပ်သမား ဦးတင်ငွေ (ချည်မျှင်)၊ ဦးလှသိန်း (ချည်မျှင်)၊ ဦးကျော်စိန် (ချည်မျှင်)၊ ကိုဝင်းထိန် (ဆင်မလိုက်) စသူတွေနဲ့ ၇၅ ဂွန်အလုပ်သမားတချို့ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ ရန်သူရဲ့ နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ အပြင်းထန်ဆုံး ရက်စက်ညှဉ်းပမ်းမှုတွေကို ကြံကြံခံခဲ့ကြပြီးမှထောက်ခံခဲ့ကြပါ။ ဒါကြောင့် ၂ လကျော် ၃ လလောက် တိုက်ပိတ်ပြီးနောက် အဆောင် ပြန်ပို့လိုက်ပြီးအဲဒီနောက်ပိုင်းမှာ ကျောင်းသားတွေ၊ အလုပ်သမားတွေနဲ့ တခြားနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို အရင်လို ပုံစံအပြည့် တင်းတင်း ကြပ်ကြပ်ကိုင်တာ မရှိတော့ဘဲ ပိုပြီးလွတ်လပ်သက်သာစွာ နေခွင့်ရလာတယ်။ ကျောင်းသားတွေအပါအဝင် နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသား တွေ တညီတညွတ်နဲ့ တထောင်လုံးကို စည်းရုံးပြီးထောင်ထဲပွဲကြီးလုပ်ရင် ထောင်အာဏာပိုင်တွေအဖို့ မချောင်ဘူးဆိုတာသဘောပေါက်လို့ ပုံစံကိုင် ကျွန်တော်သွင်းရေးပေါ်လစီကို တထစ်ပြန်လျှော့လိုက်တာဖြစ်တယ်။

ဒီနောက်ပိုင်းမှာတော့ ကျောင်းသားတွေနဲ့ အလုပ်သမားတွေအပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို ယမမင်းဥယျာဉ်ထဲမှာ အထူး ဧည့်ခံဖျော် ဖြေပွဲတွေနဲ့ ပြုစုတာမရှိတော့ပါ။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေအနေနဲ့ ရာဇဝတ်ဆောင်တွေမှာနေရင်းနဲ့ဘဲ ပုံမှန်နိုင်ငံရေး လေ့လာဆွေး နွေးမှုတွေ အတော် လုပ်နိုင်ပြီးစာဖတ်ခွင့်၊ စာအုပ်သွင်းခွင့်တွေရခဲ့တယ်။ အကြံအဖန်နဲ့ ရေဒီယို နားထောင်ခွင့်တောင်ရခဲ့တယ်။ တဖက်မှာလဲ စားဝတ်နေရေးကိစ္စ လုံးပမ်း ရတာတွေရှိတယ်။ ကျောင်းသားအတော်များများဟာ နယ်ကကျောင်းသားတွေဖြစ်လို့ ထောင်ဝင်စာ ပုံမှန်မလာနိုင် တာတွေရှိသလို အလုပ်သမား တွေဟာဆိုရင်လဲ နဂိုကတည်းက ဆင်းရဲချို့တဲ့လှသူတွေဖြစ်လို့ ထောင်ဝင်စာအားနည်းကြတယ်။ (ထောင်ကျသွား တဲ့ ၇၄ ဂွန် အလုပ်သမားကြီး တ ယောက်ရဲ့ မိသားစုဟာ ဆင်းရဲကြပ်တည်းလွန်းလို့ သမီးဖြစ်သူက ခန္ဓာကိုယ်ရင်းပြီးမိသားစုကိုရှာကျွေးခဲ့ရတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ပြည့်တန်ဆာ မှုနဲ့ အဖမ်းခံ ရပြီးအဖေနဲ့ သမီး ထောင်ထဲမှာလာဆုံတဲ့ ရင်နာစရာ တကယ့်ဖြစ်ရပ်ရှိခဲ့တယ်။) တခြားနိုင်ငံ ရေးအကျဉ်းသားတွေလဲ စီးပွားရေးချို့တဲ့လို့ ထောင်ဝင်စာ ရိက္ခာပစ္စည်း အားနံတာများပါတယ်။ ဒါကြောင့် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေဟာ ရာဇဝတ်ဆောင်မှာနေရင်း စီးပွားရေး လုပ်ရပါတယ်။ စီးပွားရေး ဆိုတာကတော့ ရေခဲအိုးကြမ်းရောင်းတာနဲ့ ကာတွန်းစာအုပ်ငှားတဲ့ လုပ်ငန်းတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီကဝင်ငွေ (ဆေးလိပ်) နဲ့ တခြားလိုအပ်တဲ့ စားစရာ သောက်စရာတွေ ပြန်ဝယ် (ဖလှယ်) ရတာဖြစ်တယ်။ ကျောင်းသားတွေ၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေရဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေအပေါ် ထောင်ဝါဒါတွေနဲ့ ရာဇဝတ်သားဒေါက်တိုင်တွေ ဗိုလ်မကျ မိုက်ကြေးမခွဲရဲ၊ ခေါင်းပုံ မဖြတ်ရလို့ လုပ်ငန်းအနေနဲ့ အတော်လေးအောင်မြင်ပြီးထောင်ဝင်စာချို့တဲ့ တဲ့ နိုင်ငံရေး

အကျဉ်းသားတွေအတွက် အဆင်ပြေစေပါတယ်။ အဲဒီအလုပ်တွေလုပ်ရာမှာ ထောင်ဝင်စာအားရှိတဲ့ ကျောင်းသားတွေကပါ ထောင်ဝင်စာအားနဲ့တဲ့ အလုပ်သမားတွေ၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား တွေနဲ့ ပေါင်းစုပြီးလုပ်ကြတာဖြစ်တယ်။ တကိုယ်ကောင်းမဆန်ကြပါ။

မိုင်းရာပြည့်ကျောင်းသားတွေထဲက ကိုအောင်စောဦးဟာ သွားဆေးတက္ကသိုလ် တာတိုအပြေးလက်ရွေးစင်ဖြစ်ပြီးတက္ကသိုလ်များ ရန်ကုန် ပြေးခုန်ပစ်မှာ ဆုရခဲ့သူဖြစ်တယ်။ မိုင်းရာပြည့်ကျောင်းသား ဒေါပုံမှာနေတဲ့ ကိုလှဦး (လှုပ်စစ်ပညာ ညနေသင်တန်း) ဟာလဲ အပြေး ကောင်းသူဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ဟာ တခြားကျောင်းသားတွေ ဆေးလိပ်တို့၊ ရိက္ခာတို့ပြတ်တော့ အင်းစိန်ထောင်ထဲမှာ ရှိနေပါတယ်။

ရန်ကုန်နေကျောင်းသားလေးတွေကို လွတ်ပေးလိုက်တဲ့အခါ ထောင်ဗူးဝမှာ လမ်းစရိတ်ပြား ၆၀ စီထုတ်ပေးတယ်။ ကျောင်းသား လေးတွေက အင်းစိန်ဈေးမှာ အကြော်ဝယ်စားပစ်လိုက်ပြီးအိမ်ပြန်ဖို့ ဘတ်စ်ကားစီးတော့ စပယ်ယာကို ထောင်ကလွတ်လာတဲ့ ကျောင်းသားများဖြစ်ကြောင်း၊ ကားခပေးစရာမရှိကြောင်း ပြောစီးပြီးပြန်ရတယ်။ ကားသမားတွေကလဲ ထောင်ကထွက်လာတာ သိသာလှတဲ့ ထောင်ပုံစံထွက်နေတဲ့ ကျောင်းသားလေးတွေ အုပ်လိုက်ကြီးကို နားလည်မှုရှိစွာနဲ့ လိုရာပို့ပေးခဲ့တယ်။ တခြားဘတ်စ်ကားစီးခရီးသည်တွေလဲ လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်ကုန်ပြီးသတင်းတွေပျံ့သွားတော့တယ်။ ဒါကြောင့် နောက်ပိုင်းမှာ ကျောင်းသားကြီးတွေလွတ်ရာမှာတော့ ပူးဝကနေ တိုက်ရိုက်မလွှတ်တော့ဘဲ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်က မြို့နယ်ကောင်စီရုံးတွေအထိ ကားနဲ့လိုက်ပို့ပြီး အဲဒီကနေ ရပ်ကွက်ကောင်စီကစာဆင့် မိဘဆွေ မျိုးလက်ထဲ အရောက်ထည့်တာ လုပ်လာတယ်။

ထောင်ကလွတ်ဖို့ လူစစ်ရာမှာ ထောင်ဝင်နံပါတ် (ခေါ်) အကျဉ်းသားမှတ်ပုံတင်နံပါတ်ကို ပြောရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းသားများက အဲဒီထောင်ဝင်နံပါတ်ကို မသိဘူး၊ မမှတ်မိလှ၊ ဒါမှမဟုတ် အသိအမှတ်မပြုလို့ မှတ်မထားဘူး ဆိုပြီးလုပ်ကြတယ်။ အကျဉ်းသားတယောက် ဟာ မိမိအမည်၊ အဖေ အမေ အမည်နဲ့ တကွ ထောင်ဝင်နံပါတ်ကို ဘယ်အချိန်မေးမေး ပြောနိုင်ရမယ်ဆိုပြီးပုံစံ ကိုင်ထားတာကို ကျောင်းသား တွေက အခြေအနေပေးရင်ပေးသလို ဆန့်ကျင်နေခဲ့ကြတာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် လွတ်ကားနီးမှာ ထောင်ဝင်နံပါတ်မသိဘူးဆိုလို့ အာဏာပိုင် တွေအလုပ်ရှုပ်ကုန်ပြီး လယ်ဂျာစာအုပ်အထုကြီးတွေ ပြန်လှန်ရှာရတယ်။ ဒါ့အပြင် ထင်ရှားသောအမှတ်အသား၊ ဘာညာကွဲကွဲတွေ စစ်ဆေး ကြည့်ရှုအတည်ပြုပြီးတဲ့နောက် လက်ဖျံမှာ တံဆိပ်တုံးနဲ့ တံဆိပ်ရိုက်တယ်။ အဲဒီတံဆိပ်ကို ထောင်ဗူးဝမှာပြမှ ထောင်ပြင်ထွက်လို့ရမှာ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းသားတချို့က ‘ငါတို့ နွားမဟုတ်ဘူးကွ’ ဆိုပြီးတံဆိပ်ကို တံတွေးဆွတ်ဖျက်ပစ်လိုက်တယ်။ ဒါကြောင့် ထောင်ဗူးဝ ရောက်တော့ လက်ဖျံကတံဆိပ်မတွေ့လို့ ပြဿနာတက်ပြန်တယ်။ ကျောင်းသားတွေက တံဆိပ်မရှိလို့ မလွှတ်ဘဲ ထောင်ထဲဆက်ထားလဲ ရတယ်လို့ ဝါဒီတွေကိုပြောတော့ စကားများကြတယ်။ နောက်တော့ ထောင်မှူးတယောက်ရောက်လာပြီး ပေးထွက်လိုက်တယ်။ “မင်းတို့ဟာ နောက်ဆုံးလွတ်တဲ့ အချိန်ထိ ငါတို့ကိုဒွေပေးတာဘဲ” လို့ညှဉ်းရှာတယ်။ ကျောင်းသားတွေ ထောင်ထဲ ၃-၄-၅ နှစ်ကြိုရတဲ့ ဒုက္ခတွေကိုတော့ အာဏာပိုင်တွေက ဒုက္ခလို့ သတ်မှတ်ပုံမရပါ။ ထောင်ဥပဒေအရ လွတ်မိန့်ကျပြီးသား လူတယောက်ကို နောက်ထပ်တရက် ပိုချုပ်ခွင့်မရှိတဲ့ အတွက် လက်ဖျံကတံဆိပ်ကိစ္စကို သူတို့တင်းမထားတာဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၇၈ မှာ အတော်များများလွတ်သွားပြီးနောက် ကျန်နေတဲ့ကျောင်းသားတွေထဲက ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ်၊ ၆ နှစ်၊ ၇ နှစ် ကျသူတွေဟာ ပုံမှန်လျော့ရက်တွေရှိပြီး ၁၉၇၈ နဲ့ ၁၉၈၀ ကြားမှာ လွတ်လာကြတာလဲရှိတယ်။ ၁၉၈၀ ခု ဧပြီလမှာတော့ ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့ ညီညွတ်ရေး အထိမ်းအမှတ်ဆိုပြီး မဆလနိုင်ငံတော်ကောင်စီ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အမိန့် ၂/၈၀ နဲ့ ကျန်တဲ့ကျောင်းသားတွေ အပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အားလုံးလိုလို ပြန်လွတ်လာကြတယ်။ ၇၄ ဝှန် အလုပ်သမားတွေကိုတော့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားသတ်မှတ်ချက်ထဲ အကျုံးမဝင်ဘူးဆိုပြီး မလွတ်ဘဲ လျော့ရက်သာရလို့ ဒီနောက်ပိုင်းကျမှ လွတ်လာတယ်။ ထောင်ကလွတ်လာတဲ့ ကျောင်းသားတွေဟာ ကျောင်းပြန်တက်ခွင့်မရဘဲ အားလုံးကျောင်းထုတ်ခံရတယ်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေက စာပေးစာယူတက်ခွင့်၊ အခြေခံပညာကျောင်း သားတွေက အပြင်ကဖြေခွင့်ဘဲရတယ်။

၁၉၆၂ နဲ့ ၁၉၈၈ မတိုင်မီကြားမှာ အဆူပွက်အခုံကြွဆုံး ကာလဖြစ်တဲ့ ၇၄-၇၅-၇၆ တွေမှာ ကျောင်းသားတွေရာနဲ့ချီပြီး ထောင်ထဲ တသုတ်ပြီးတသုတ် ဝင်ခဲ့ကြတယ်။ ထိုစဉ်က ကျောင်းသားသပိတ်တွေမှာ ထုံးတမ်းစဉ်လာ ကြွေးကြော်သံတွေအပြင် “အမေကမ္ဘေ ထောင်ကကျွေး အင်းစိန်ထောင်ကြီး ထပ်ချ၊ ထပ်ချ၊ ရေကြည်အိုင်လဲ ထပ်ချ၊ ထပ်ချ။” “ဂျီသရီးလေးနဲ့ ပစ်တာလောက်တော့ ရီတာပေါ့၊ ရီတာပေါ့၊ ဂျီဖိုးလေးနဲ့ ပစ်တာလောက်တော့ ရီတာပေါ့၊ ရီတာပေါ့” “နေဝင်းကြီးကိုဘယ်နှယ်လုပ်မယ် ခုတ်မယ်ထစ်မယ် ပါးပါးလှီးမယ်” လို့ပါ ကြွေး ကြော်ပြီး ထောင်ထဲရဲဝင်သွားခဲ့ကြတယ်။ ထောင်ထဲမှာ မဆလစစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ငှူးမထောက်စတမ်း ရဲရဲဆက်တိုက်ခဲ့ကြ တယ်။ ယမမင်းဥယျာဉ်ထဲမှာ ယမမင်းရဲ့ပြုစုညှဉ်းမှုတွေ ခံစားခဲ့ကြတယ်။

အင်းစိန်ထောင်မှာ အကျဉ်းသားတယောက်ဟာ မိမိကိုထားတဲ့အကျဉ်းခန်းကနေ ထောင်နယ်နိမိတ်ရဲ့အပြင်ကို လုံးလုံးလျားလျား ရောက်ဖို့အတွက် တံခါးပေါက် ၉ ပေါက်၊ တံခါး ၉ ချပ်ကိုဖြတ်ရတယ် လို့ဆိုကြတယ်။ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီသမားတွေ အင်းစိန်ထောင် စဆောက် တုန်းက လက်ပါးစေ ဗမာအမျိုးသား သစ္စာဖောက်တွေရဲ့ အကူအညီနဲ့ ‘အစီအရင်’ တွေလုပ်ခဲ့ရာမှာ တံခါး ၉ ထပ်ထားတာအပြင် ထောင်ဗူးဝက ကျားပါးစပ် လို့ခေါ်တဲ့ အကျဉ်းသားတွေ အဝင်အထွက်လုပ်ရတဲ့ လူတကိုယ်စာ တံခါးပေါက်ကျဉ်းကျဉ်းလေးအပေါ်မှာ မီးနေသည်ထမိန့် ချည်နှောင်လိမ်းကျံတာတွေလဲ လုပ်ခဲ့တယ်လို့ အဆိုရှိပါတယ်။ ဘယ်လောက်မှန်မမှန်တော့ မသိပါ။ ဒါပေမဲ့ သေချာတာကတော့ စစ်အာဏာရှင် ဆန့်ကျင်ရေးမျိုးစေ့တွေကို ဘယ်တံခါး ၉ ချပ်၊ ဘယ်ကျားပါးစပ်ကမှ မဟနဲ့ တား မချိုးနှိမ်နိုင်ခဲ့ဘဲ ထောင်တွင်းမှာ အညွန့် တလူလူထိုးထခဲ့သလို ထောင်အပြင်ဘက် ဗမာပြည်တန်တလျားကိုလဲ ပျံ့နှံ့ သွားခဲ့ပါတယ်။ ၇၆ ခု မတ်လ ၂၃ ရက် မိုင်းရာပြည့်တုန်းက သခင်ကိုယ်တော်မိုင်းအုတ်ဂူရှေ့မှာ ထိုစဉ်ကကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုတင်အေးကြူ (စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန် ယခုအမျိုးသားနိုင်ငံရေး တပ်ပေါင်းစု၊ နအဖထောင်ကျနေဆဲ) က “ဂျီသရီးတချက်ဖောက်ရင် မီးဟုန်းဟုန်းတောက်စေရမယ်” လို့ နိမိတ်ဖတ်ကြိုဝါးခဲ့တဲ့အတိုင်း ၈ လေးလုံးမှာ တကယ်ဖြစ်လာခဲ့ပါတော့တယ်။